

naplate za tuženicu, kao ovrhovoditeljicu, nepripadajućih iznosa, zahtijevati obustavu provođenja ovrhe, jer je ovdje tuženica (tamo ovrhovoditeljica) aktivna strana u navedenom postupku, pa nije odlučno da li se po njenom ovršnom zahtjevu postupa, automatizmom, vršenja prisilnih pljenidbi i prijenosa novčanih sredstava u redovitim vremenskim razmacima ili jednokratno; svakoj pljenidbi i prijenosu sredstava koju ovrhovoditelj vrši, prethodi, odnosno pretpostavka je postojanje odgovarajućeg zahtjeva ovrhovoditelja, konzumirao se on jednokratno ili u vremenskom kontinuitetu. Zbog toga, osoba koja prima isplatu temeljem angažmana sudske zaštite, može biti savjesna u primitcima prisilne naplate novčanih iznosa samo do trenutka do kojeg raspolaže valjanom ovršnom ispravom za naplatu; ukoliko je pravo na isplatu po sudskoj presudi prestalo svaki primitak isplate predstavlja neosnovan primitak (primitak bez pravne osnove), a nema nikakve dvojbe da je primatelj takve isplate nesavjestan, te je prvenstveno njegova moralna obveza odustati od daljnje prisilne naplate, odnosno u novonastaloj situaciji obavijestiti ovršni sud uz odgovarajuću dispoziciju (povlačenja ovršnog prijedloga), u protivnom slijede konsekvence nesavjesnosti (kao moralna kategorija neosnovanog primitka isplate, čije posljedice regulira propis na koji se prvostupanjski sud poziva). Dakle, tuženicu i njenu nesavjesnost ne može ekskulpirati činjenica da je i tužitelj, kao ovršenik u ovršnom predmetu, mogao obavijestiti prvostupanjski (ovršni) sud o prestanku pravne osnove za ovršnu naplatu iznosa mjesečne rente s naslova izgubljene zarade. U konkretnom slučaju radi se o stjecanju bez osnove, a ne o primitcima mjesečne rente kao potraživanja koje bi se moglo podvesti u kategoriju povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u određenim vremenskim razmacima..., koja bi se kategorizirala kao potraživanja na koje se primjenjuju čl. 372. st. 1. ZOO-a, glede roka zastare (trogodišnji rok zastare)."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 886/09-2 od 30.XI.2009.

STJECANJE BEZ OSNOVE

Naknada za korištenje suvlasničkog dijela

(Čl. 210. i 214. Zakona o obveznim odnosima – «Narodne novine», br. 53/91, 73/91, 3/94 i 7/96, 112/99 i 88/01)

Ukoliko su tužitelji stekli suvlasništvo nekretnine koju su izgradili zajedno sa tuženikom temeljem Ugovora o ortakluku, time da tuženik koristi isti u cijelosti, u proizvodne svrhe, tada imaju pravo na naknadu za korištenje njihovog suvlasničkog dijela temeljem stjecanja bez osnove.

„Obrazlažući pobijanu presudu prvostupanjski sud navodi da su tužitelji tužbeni zahtjev na isplatu utemeljili na činjenici da su temeljem pravomoćne presude prvostupanjskog suda br. P. ___/06 od 23. ožujka 2007.g. potvrđene presudom Županijskog suda u V., br. Gž. ___/07-2 od 10. listopada 2007.g. stekli suvlasništvo peradarnika kojeg su, temeljem usmenog Ugovora o ortakluku, izgradili zajedno s tuženikom, time da su njihovi suvlasnički dijelovi utvrđeni, svakog u 1/8 dijela, a da tuženik koji je s njima izgradio predmetni peradarnik, koristi isti, u cijelosti, u proizvodne svrhe. Tužitelji su tražili isplatu naknade od tuženika za korištenje njihove stvari (njihovih suvlasničkih dijelova) u svoju korist, obzirom da daljnje korištenje peradarnika (njihovih suvlasničkih dijelova) nema osnova niti u pravnom poslu niti u zakonu, slijedom čega imaju pravo na naknadu s naslova stjecanja bez osnove, u smislu čl. 210. i čl. 214. Zakona o obveznim odnosima (u odnosu na zakonsku kamatu). Prvostupanjski sud je zaključio da na temelju utvrđenih suvlasničkih omjera, kakvi proizlaze iz pravomoćne prvostupanjske presude P. ___/06 od 23. ožujka 2007.g., potvrđene presudom Županijskog suda br. Gž. ___/07-2 od 10. listopada 2007.g. kao i iz činjenice da tuženik bez ikakve osnove koristi i suvlasničke dijelove tužitelja, proizlazi pravo tužitelja na naknadu za korištenje suvlasničkih dijelova njihove stvari, bez pravne osnove, obzirom da tuženik predmetni peradarnik koristi u privredne svrhe, te, na osnovu korištenja tužiteljskih suvlasničkih dijelova predmetne nekretnine, ostvaruje prihod od imovine (koji odgovara visini zakupnine koju bi tužitelji ostvarili na tržištu davanjem u zakup svojih suvlasničkih dijelova nekretnine). Spornu visinu zakupnine prvostupanjski sud je utvrdio na osnovu provedenog gospodarskog vještačenja po vještaku mr.sc. J.H., dipl. ing. agronomije, koji je vještačio vrijednost zakupnine konkretnog gospodarskog objekta, uzevši u obzir njegovu veličinu, lokaciju, vrstu proizvodnje koja se u objektu vrši, opremljenost peradarnika a i ostale elemente koji utječu na cijenu konkretne zakupnine (njenog tržišnog iznosa). Navedeni iznos prvostupanjski sud je tužiteljima dosudio primjenom odredbe čl. 210. i čl. 214. ZOO-a. Prvostupanjski sud je nadalje ocijenio da tužitelji imaju pravo na naknadu s naslova stjecanja bez osnove od primitka vlasničke tužbe pa nadalje, jer od tog trenutka tuženik je postao nesavjestan posjednik. Naime, uporaba tuđe stvari u svoju korist predstavlja jedan od oblika

stjecanja bez osnove, a u tom slučaju onaj koji je tuđu stvar upotrijebio u svoju korist treba vratiti korist koju je imao od upotrebe, a imalac (vlasnik) stvari može ostvariti i pravo na naknadu štete. Također, krediti čiju je otplatu tuženik preuzeo omogućili su mu stjecanje odgovarajućeg suvlasničkog dijela nekretnina, jer tužitelji nisu nakon razrješenja njihovih vlasničkih (suvlasničkih) odnosa, ostali u obvezi otplate kredita. Zbog toga kreditna obveza tereti isključivo tuženika, što znači da tužitelj davanjem u zakup svog suvlasničkog dijela, koji nije opterećen nikakvih dugovanjima, mogu ostvariti prihode, koji odgovaraju tržišnoj zakupnini predmetne nekretnine u razmjeru njihovih suvlasničkih dijelova.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 583/09-2 od 9.IX.2009.

III. OBITELJSKO PRAVO

PRAVO RODITELJA DA ŽIVE SA SVOJOM MALOLJETNOM DJECOM

Odvajanje maloljetne djece od roditelja

(Čl. 111. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04 i 107/07)

Nema osnove za odvajanje maloljetne djece od roditelja, ukoliko roditelji prema istima ne iskazuju nasilje, već to čine međusobno a egzistencijalne potrebe i potrebe za obrazovanjem u potpunosti osiguravaju maloljetnoj djeci, zbog čega nema većih štetnih posljedica za maloljetnu djecu.

„U konkretnom slučaju, nesporno postojeće štetne konzumacije alkohola na strani protustranaka, a prema utvrđenom činjeničnom stanju osobito II-protustranke, budući I-protustranka očigledno socijalno i radno funkcionira, jer financijski svojim radom osigurava obitelj, kao i postojanja prekršajnih dijela iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, po ocijeni ovoga suda, još nije dokazan takav stupanj neispunjavanja na strani protustranaka njihove roditeljske uloge, koja bi imala takav nepovoljni učinak, radi kojeg bi trebalo mljt. kćerke razdvojiti od protustranaka. Žalitelj u prijedlogu kao i tijekom postupka nije dokazao sadržaj i posljedice štetnih ponašanja protustranaka kao roditelja u odnosu na mljt. kćerke. Prema utvrđenjima prvostupanjskog suda, međusobna nasilna ponašanja protustranaka sporadičnog su karaktera, jer dokazi koji prileže u spisu ukazuju na to da je samo jedan takav događaj unatrag godine dana bio na strani protustranaka, dok su ostali raniji događaji (pa i u vrijeme kada je protustrankama bila određena mjera nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi (20. srpnja 2004.g. do 20. srpnja 2006.g.), bili vezani uz postupke i agresivno ponašanje s posljedicom počinjenja takvih djela od strane njihovog punoljetnog sina B.K., koji se nesporno sada nalazi na izvršenju kazne zatvora. Kako nije sporno, a proizlazi i iz samog prijedloga predlagatelja, da su nakon prestanka spomenute mjere nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi protustranke u pozitivnom pravcu promijenile

svoje ponašanje i odgojni pristup mljt. kćerkama, a nedvojbeno proizlazi da je do obiteljskog nasilja u obitelji protustranaka dolazilo nakon tog razdoblja zbog agresije sada neprisutnog sina B.K., to uz odlučnu činjenicu zbrinjavanja od strane protustranaka osnovnih životnih potreba kao i potreba za obrazovanjem mljt. kćerki, a što proizlazi iz provedenog dokaznog postupka, te neukazivanja na konkretne štetne posljedice takvog ponašanja u odnosu na mljt. kćerke, već iz dokaza, osobito onih vezanih uz svakodnevno zbrinjavanje te izvršavanje njihovih školskih obveza, to imajući u vidu i iskaze mljt. kćerki (čiji iskaz obzirom na njihovu dob je relevantnog značaja), po ocjeni ovoga suda, ne proizlazi da bi na strani mljt. kćerki, još za sada nastupile štetne posljedice kao niti sadržaj nepovoljnih učinaka takvog zbrinjavanja od strane protustranaka. Radi toga i ovaj sud smatra da još za sada, kao što je to zaključio i prvostupanjski sud, nema osnova za izricanje predmetne mjere razdvajanjem mljt. kćerki od protustranaka kao roditelja. Valja posebno naglasiti, a naposljetku da ovaj sud ne nalazi da bi, doista, počinjeno djelo obiteljskog nasilja 13. lipnja 2009.g. od strane obiju protustranaka za što su isti i kažnjeni osuđujućom presudom prekršajnog suda, bilo takvog karaktera i učestalosti da bi predstavljalo osnovni štetni obrazac njihovog ponašanja jer je nesporno da protustranke prema mljt. kćerkama ne iskazuju nasilje, već to čine međusobno, dok istodobno egzistencijalne potrebe i potrebe za obrazovanjem, a što potvrđuju i mljt. kćerke istima u potpunosti osiguravaju, pa radi toga kod činjenice da ovaj sud ne nalazi da bi na takve štetne posljedice navodi prijedloga i provedeni dokazni postupak nesumnjivo ukazivali a koji bi davali osnova za odvajanje mljt. kćerki iz obitelji protustranaka, to je radi toga u odnosu na ocjenu osnovanosti prijedloga žalitelja iz čl. 111. st. 1. OBZ-a prvostupanjski sud odbijanjem istoga na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primijenio i materijalno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, 14. Gž. 818/10-2 od 26.VIII.2010.

SUSRETI I DRUŽENJA SA MALOLJETNIM DJETETOM

Odluka o susretima i druženjima

(Čl. 107. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Djed maloljetnog djeteta nije ovlašten podnijeti prijedlog kojim predlaže donošenje odluke o susretima i druženjima maloljetnog djeteta sa njegovom kćerkom i zetom, iz razloga što isti nisu aktivno legitimirani za podnošenje takvog prijedloga, a djed takav prijedlog može podnijeti samo u svoje ime, kao bliski srodnik.

„Iz razloga obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je prijedlogom predlagatelja podnijetim tome sudu isti, kao djed, predložio donošenje odluke o susretima i druženjima njegovog unuka kod njegove kćerke i zeta, dozvolom za ljetovanje i zimovanje. Polazeći od sadržaja odredbe čl. 107. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07; dalje: OBZ) kojom je propisan krug osoba sa kojima dijete može održavati susrete i druženja, ukoliko je takva odluka u odnosu na isti krug osoba donijeta, kao i sadržaj prijedloga iz kojeg proizlazi da predlagatelj, kao djed, ne traži donošenje odluke o susretima i druženjima sa unukom za sebe, iako spada sukladno st.1. čl. 107. u krug osoba koje su ovlaštene za podnošenje takvog prijedloga, već to isti traži za treće osobe, koje nisu srodnici kojima bi takvo pravo i pripadalo, taj sud je iz razloga podnošenja prijedloga za treće osobe, odbacio isti kao nedopušten. Naime, prvostupanjski sud je u potpunosti pravilno zaključio da takav prijedlog mogu podnijeti samo osobe koje su na to ovlaštene odredbom čl. 107. OBZ-a, a u koje kao aktivno legitimirane ne spadaju, uzgred rečeno, kćerka i zet predlagatelja. Prema tome, osim što kćerka i zet predlagatelja ne bi bili aktivno legitimirani za podnošenje takvog prijedloga iz čl. 107. OBZ-a, isto tako je još manje takav prijedlog mogao u njihovo ime pokrenuti predlagatelj, jer je isti aktivno legitimiran u smislu čl. 107. st. 1. istog Zakona to učiniti samo u svoje ime, kao bliski srodnik, djed, za kojeg je predviđena ta iznimka spomenutim propisom.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 1348/10-2 od 30.XII.2010.

UZDRŽAVANJE MALOLJETNOG DJETETA

Zahtjev za izmjenu ranije odluke o uzdržavanju

(Čl. 243. st. 1. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04 i 107/07)

Zahtjev za povišenje doprinosa u uzdržavanju radi promijenjenih okolnosti u odnosu na vrijeme kada je donijeta ranija odluka o uzdržavanju, ne predstavlja zahtjev za naknadu za uskraćeno uzdržavanje unatrag od nastanka toga prava pa do podnošenja tužbe, odnosno ne predstavlja verzijski zahtjev.

„Međutim, i neovisno od žalbe tuženika, ovaj sud je razmotrivši pobijanu presudu u pravcu pravilne primjene materijalnog prava, na koji žalbeni razlog temeljem čl. 365. st. 2. ZPP-a pazi po službenoj dužnosti, zaključio da nije bilo osnova usvajanju zahtjeva tužitelja za razdoblje od 01.01.09. g. pa do 22.02.09.g., kako je to mlljt. tužitelj zatražio tužbom. Naime, predmetni zahtjev predstavlja zahtjev za izmjenu ranije odluke o uzdržavanju iz spomenutog čl. 243. st. 1. OBZ-a, a ne verzijski zahtjev iz čl. 209. st. 2. OBZ-a kojim je propisano da roditelj koji nije uzdržavao svoje dijete koje s njim ne živi u obiteljskoj zajednici, a bio je dužan to učiniti, dužan je djetetu isplatiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje i unatrag od nastanka toga prava pa do podnošenja tužbe. U predmetnom slučaju, obzirom na činjenični osnov tužbe iz koje nedvojbeno proizlazi da mlljt. tužitelj podnosi isključivo zahtjev za povišenje doprinosa u uzdržavanju radi promijenjenih okolnosti u odnosu na vrijeme kada je donijeta ranija odluka o uzdržavanju, dakle da isti temelji na čl. 243. st. 1. istog Zakona, a ne predstavlja zahtjev za naknadu za uskraćeno uzdržavanje i unatrag od nastanka toga prava pa do podnošenja tužbe u smislu čl. 209. st. 2. toga Zakona, jer niti nije sporno da je tuženik redovito ispunjavao svoju obvezu uzdržavanja prema ranijoj odluci toga suda, pa u tom dijelu taj zahtjev nije imalo osnova usvojiti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 777/09-2 od 09.IX.2009.

UZDRŽAVANJE RODITELJA OD STRANE PUNOLJETNOG DJETETA

Pretpostavke za uzdržavanje roditelja od strane punoljetnog djeteta

(Čl. 213. st. 1. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Punoljetno dijete nije dužno uzdržavati roditelja koji je nesposoban za rad, ako roditelj prema svojim mogućnostima ima mogućnosti ostvariti dostatna sredstva za svoje mjesečno zbrinjavanje.

„Ustavnom odredbom čl. 63. st. 4. Ustava određeno je da su djeca dužna brinuti za stare i nemoćne roditelje. Istodobno je odredbom čl. 213. st. 1. OBZ-a propisana dužnost punoljetnog djeteta za uzdržavanje roditelja koji nije sposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine. Prema tome da bi se ostvarilo ustavno načelo brige punoljetnog djeteta za starog i nemoćnog roditelja potrebno je da se ispune i propisani zakonski uvjeti za ostvarenje takve obveze punoljetnog djeteta prema nemoćnom roditelju u konkretnom slučaju tužene prema tužiteljici. Naime, prema čl. 117. st. 3. Ustava sudovi sude na temelju Ustava i zakona. Obzirom na činjenicu nesporne nesposobnosti za rad, ali i sadašnje imovinsko stanje tužiteljice koje ukazuje na to da je ista u suvlasništvu nekretnine u kojoj živi (u 4/6 dijela), kao i činjenicu vrijednosti imovine kojom je ista raspolagala darovnim ugovorom upravo u korist jedne kćerke i to Š.T., te činjenicu da ima mogućnost raspolaganja sa nekretninama koje su u posjedu tužene uz činjenicu visine njezine mirovine, te doprinosa kćerke Š.T. u njezinom uzdržavanju, i po ocjeni ovoga suda, nema osnova za usvajanje njezinog tužbenog zahtjeva od 450,00 kn mjesečno. Ovakvo stajalište prvostupanjskog suda nije u protivnosti niti sa odredbom čl. 63. st. 4. Ustava, a niti odredbom čl. 213. st. 1. OBZ-a, kako to žalba pogrešno smatra, što je samo uopćena tvrdnja žalbe, jer je tužiteljica koja je nesposobna za rad, obzirom na način raspolaganja svojom imovinom tijekom života (besplatnim pravnim poslom u korist Š.T.) te postojećem imovinom kojom ima mogućnost raspolagati kao i imovinom kojom ne želi raspolagati, te prihodima uz iznos koji doprinosi njezinom uzdržavanju kćerka Š.T., kao što je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud steže iz svoje imovine i prihoda dostatna sredstva za

svoje uzdržavanje, a u okviru svojih naznačenih potreba od 2.000,00 kn mjesečno. Prema tome kod činjenice nesposobnosti tužiteljice za rad, ali i utvrđenih mogućnosti (postojećih nekretnina, prihoda i već postojećeg doprinosa u uzdržavanju) da ostvari dostatna sredstva za svoje mjesečno zbrinjavanje, pravilno je taj sud odlučio o zahtjevu tužiteljice, a time na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio i materijalno pravo."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 740/09-2 od 15.X.2009.

NAKNADA TREĆOJ OSOBI ZA TROŠKOVE UZDRŽAVANJA

Kada troškove uzdržavanja plaća Centar za socijalnu skrb

(Čl. 352. st. 1. Obiteljskog zakona - „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04 i 107/07)

Ukoliko Centar za socijalnu skrb snosi troškove uzdržavanja za maloljetnika, tada će tužbu protiv obveznika uzdržavanja podnijeti nadležno državno odvjetništvo, time da se osiguravanjem nužnih sredstava za uzdržavanje maloljetne osobe koja ima pravo na uzdržavanje od roditelja a koji ne izvršava svoju obvezu, ne zadire u obvezu tog roditelja da plaća uzdržavanje niti se plaćanje vrši umjesto tog roditelja.

„Po ocjeni ovoga suda, pogrešno je materijalnopravno stajalište tužiteljice utemeljeno na čl. 91. ZOO-a, odnosno na čl. 326. st. 2. ZPP-a i čl. 186c. ZPP-a, jer predmet spora nije plaćanje uzdržavanja, odnosno plaćanje naknade za plaćeno uzdržavanje, koje je, umjesto treće osobe, platila tužiteljica, pa se ne radi o sporu u kojem bi se mogla tražiti isplata budućih obroka uzdržavanja. Naime, materijalnopravnu osnovu po kojoj je Centar za socijalnu skrb V., V. 6, na teret sredstava tužiteljice (Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Z.) vršio isplatu mljt. djetetu tuženika, čini odredba čl. 352. st. 1. Obiteljskog zakona, kojom je propisano da će Centar za socijalnu skrb, u slučaju da roditelj ne plaća uzdržavanje na temelju pravomoćne sudske odluke, privremene mjere radi uzdržavanja ili nagodbe sklopljene pred sudom ili Centrom za socijalnu skrb, donijeti odluku o

privremenom uzdržavanju uzdržavane osobe, ukoliko obveznik uzdržavanja ne udovoljava svojoj obvezi unutar šest mjeseci neprekidno, ili ako nije platio šest mjeseci s prekidima, unutar razdoblja od sedam mjeseci. Takvom odlukom određuje se isplata uzdržavanja sve dok roditelj ne počne ponovno udovoljavati svojoj obvezi, u ukupnom trajanju od najdulje tri godine. Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu od 50% iznosa za uzdržavanje određenog prema čl. 232. st. 4. Obiteljskog zakona (tim propisom određuje se minimalni novčani iznosi potrebni za mjesečno uzdržavanje djeteta, koje je dužan platiti roditelj djeteta koji ne živi s djetetom, koji se određuje u postotku od prosječne mjesečno isplaćene neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama RH za proteklu godinu, a postotak ovisi o životnoj dobi djeteta). Odredba čl. 352. Obiteljskog zakona, kojom je propisana materijalnopravna osnova za obvezu Centra za socijalnu skrb (za obvezu države) privremeno plaćati uzdržavanje umjesto roditelja koji je dužan vršiti na osnovu odluke nadležnog tijela, nalazi se u osmom dijelu zakona u podnaslovu V: Posebni postupci ovrhe i osiguranja. Smisao te odredbe je osigurati, od strane države, nužna sredstva za uzdržavanje mljt. osobe koja ima pravo na uzdržavanje od roditelja koji ne izvršava svoju obvezu, čime se ne zadire u obvezu tog roditelja plaćati uzdržavanje, niti se plaćanje vrši umjesto toga roditelja. Međutim, Obiteljskim zakonom u čl. 244. reguliran je institut tzv. verzijskog zahtjeva, općenito (stavak I toga članka a i u slučajevima, kakav je konkretan slučaj, time da je u stavku III propisano da će, za slučaj da je troškove uzdržavanja snosio Centar za socijalnu skrb, tužbu protiv obveznika uzdržavanja podnijeti (nadležno) državno odvjetništvo. U konkretnom slučaju po upravnom rješenju, vršena je isplata za korist sina tuženika, mljt. F.B. (rješenje Centra za socijalnu skrb V., Klasa _____, Ur. br. _____, od 24. studenog 2008.g.), iz razloga jer obveznik plaćanja uzdržavanja, S.B. (tuženik) ne vrši svoju obvezu plaćanja uzdržavanja za mljt. F.B. Dakle, u konkretnom slučaju ne mogu se primijeniti kriteriji drugih propisa koji govore o mogućnosti dosuđenja nedospjelih iznosa uzdržavanja, jer se u osnovi ne radi o obvezi plaćanja uzdržavanja od strane obveznika uzdržavanja (nego se radi o institutu kojim država iz svojih sredstava osigurava nužne potrebe (za uzdržavanje) mljt. osobe, tj. država privremeno, iz sredstava socijalne skrbi, osigurava socijalnu (materijalnu) sigurnost mljt. osobe, zadržavajući pravo na povrat tih sredstava od obveznika izvršavanja takve obveze).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1345/09-2 od 28.I.2010.

VERZIJSKI ZAHTJEV

Ovlaštenje Republike Hrvatske

(Čl. 244. st. 4. Obiteljskog zakona- „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07)

Ukoliko je Centar za socijalnu skrb povremeno isplaćivao s osnove uzdržavanja maloljetnom sinu tuženika određeni novčani iznos temeljem odredbi Obiteljskog zakona tada je Republika Hrvatska ovlaštena pokrenuti spor protiv obveznika uzdržavanja umjesto kojeg je plaćano uzdržavanje u roku od tri mjeseca od pravomoćnosti odluke o privremenom uzdržavanju.

„Djelomično usvojivši zahtjev tužiteljice radi naknade joj isplaćenih dospjelih obroka uzdržavanja, prvostupanjski sud zauzeto materijalnopravno stajalište obrazlaže utvrđenjem da je sinu tuženika – D.F. pravomoćnim rješenjem Centra za socijalnu skrb I. od 3. travnja 2006.g. (Klasa: UP/I_____, Ur. br. _____) priznato pravo na privremeno uzdržavanje u iznosu od 800,00 kn mjesečno počam od 3. travnja 2006.g. nadalje, a koje pravo mu je priznato sve dok tuženik ne počne udovoljavati svojoj zakonskoj obvezi da ga uzdržava. Utvrdivši da je Centar za socijalnu skrb do sada isplatio s osnova uzdržavanja tuženikovog sina D. ukupan iznos od 28.657,14 kn, da je tužiteljica predmetni tužbeni zahtjev radi naknade joj isplaćenog iznosa utemeljila na odredbi čl. 244. st. 4. Obiteljskog zakona (dalje: OBZ – NN 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07) prema kojoj je centar za socijalnu skrb koji je privremeno isplaćivao uzdržavanje u skladu s odredbama Obiteljskog zakona dužan u roku od tri mjeseca od pravomoćnosti odluke o privremenom uzdržavanju obavijestiti nadležno državno odvjetništvo da pokrene spor protiv obveznika uzdržavanja umjesto kojeg je plaćano uzdržavanje, i da je sukladno odredbi čl. 91. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05 i 41/08) na tužiteljicu prešla vjerovnikova tražbina sa svim sporednim pravima, sud prvoga stupnja je u cijelosti udovoljio postavljenom tužbenom zahtjevu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1390/09-2 od 8. II.2010.

VERZIJSKI ZAHTJEV

Aktivna legitimacija za podnošenje tužbe protiv obveznika uzdržavanja

(Čl. 244. st. 3. Obiteljskog zakona– „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Ukoliko je Centar za socijalnu skrb umjesto tuženika kao obveznika uzdržavanja uzdržavao njegovo maloljetno dijete, tada isti ima pravo na naknadu tih troškova, time da je tužbu za naknadu predmetnih troškova ovlašteno podnijeti nadležno državno odvjetništvo.

„Naime, nakon što je mljt. sinu tuženika B.F., a u okviru poduzimanja mjera za zaštitu interesa djeteta da ostvari uzdržavanje, Centar za socijalnu skrb I. (dalje: CSS I.) donio pravomoćno rješenje od 3. travnja 2006.g. kojim je imenovanom priznato pravo na privremeno uzdržavanje u iznosu od 700,00 kn mjesečno za razdoblje od 3. travnja pa dok tuženik, kao obveznik uzdržavanja ne počne udovoljavati toj svojoj obvezi, što očigledno ukazuje da kroz to predmetno vrijeme isti od takve obveze nije bio oslobođen, a koje ovlaštenje navedeni Centar ima temeljem čl. 352 OBZ-a, to je s obzirom da je taj Centar neprijeporno u predmetnom vremenu i snosio troškove uzdržavanja, tužiteljica je imala ovlaštenje utemeljeno na odredbi čl. 244. st. 3. istog Zakona podnijeti tužbu protiv tuženika radi snažanja troškova uzdržavanja njegovog mljt. sina B. koji je snosio Centar za socijalnu skrb. Kako je navedeni CSS I. umjesto tuženika kao obveznika uzdržavao njegovo mljt. dijete, to isti kao i svaka druga fizička ili pravna osoba koja je snosila troškove uzdržavanja ima pravo na naknadu tih troškova, time da je prema već istaknutom utemeljeno na čl. 244. st. 3. OBZ-a tužbu za njihovu naknadu ovlašteno podnijeti državno odvjetništvo odnosno tužiteljica – Republika Hrvatska, a takav zahtjev se naziva verzijским zahtjevom (version in rem), koji je uređen i odredbom čl. 1119. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO) kojom je propisano da tko za drugog učini kakav izdatak ili što drugo što je ovaj po Zakonu bio dužan učiniti ima pravo zahtijevati naknadu od njega.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1275/09-2 od 21.I.2010.

PRESTANAK PRAVA NA UZDRŽAVANJE

Zahtjev za povrat neosnovano danog uzdržavanja

(Čl. 212. a. st. 1 i 2. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Tužitelj koji je nakon utvrđenja prestanka obveze uzdržavanja prema svojoj djeci postavio zahtjev za povrat neosnovano danog uzdržavanja, ima pravo na povrat vrijednosti neosnovano danog uzdržavanja od dana podnošenja tužbe.

„Utvrdivši da su na strani tužitelja prestale obveze za uzdržavanje tuženih iz čl. 210. st. 1. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07; dalje: OBZ) te da je tužitelj utemeljeno na čl. 212. a. st. 1. i st. 2. toga Zakona osnovano zatražio da se utvrdi njezin prestanak s danom podnošenja tužbe (12. ožujka 2009.g.), i da je tužitelj kao roditelj nesporno na temelju ovršne isprave – presude Općinskog suda u N.M. br. P. ___/97-5 od 17. studenog 1997.g. ispunjavao svoju obvezu uzdržavanja na način da je istome mjesečno ustezan od plaće ukupan iznos od 1.800,00 kn, odnosno 900,00 kn za svaku tuženu i nakon podnošenja tužbe, to je taj sud zaključio da sukladno odredbi čl. 212. c. st. 1. toga Zakona tužitelj ima pravo na povrat vrijednosti neosnovano danog uzdržavanja budući je njegov zahtjev prihvaćen od dana podnošenja tužbe. Kako u konkretnom slučaju utvrđeno činjenično stanje predmeta nesporno upućuje da je tužitelj ispunjavao svoju obvezu uzdržavanja prema tuženima utemeljenu na čl. 210. st. 1. u vezi čl. 206. i 209. OBZ-a to je isti nakon utvrđenja njezinog prestanka osnovano postavio i zahtjev za povrat neosnovano danog uzdržavanja na što ga ovlašćuje odredba čl. 212. c. st. 1. toga Zakona.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1212/09-2 od 15.I. 2010.

BRAČNA STEČEVINA

Zajedničko vlasništvo

(Čl. 284. -293. Zakona o braku i porodičnim odnosima – „Narodne novine“, br. 11/78, 27/78, 45/89, 52/89)

Prema Zakonu o braku i porodičnim odnosima u slučaju da se između bračnih drugova radi o bračnoj stečevini, tada tuženi nad istom imaju pravo zajedničkog vlasništva a ne pravo suvlasništva.

„Iako tužitelj ispravno citira Zakon o braku i porodičnim odnosima koji se s obzirom na vrijeme stjecanja prijepornih nekretnina primjenjuje na imovinske odnose bračnih drugova, a ovo temeljem čl. 361. st. 2. Obiteljskog zakona, tužbeni zahtjev bazira na zakonskoj presumpciji iz čl. 249. Obiteljskog zakona jer ne predlaže ni jedan dokaz na okolnost doprinosa pojedinog od tuženih u toj imovini. Naime, sukladno odredbama Zakona o braku i porodičnim odnosima imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme bračne zajednice ili potječe iz te imovine zajednička je imovina (čl. 277. OBZ-a), dok sukladno čl. 283. st. 2. istog zakona je određeno da svojim udjelom u zajedničkoj imovini jedan bračni drug ne može samostalno raspolagati niti ga opteretiti, prednje znači da se kod zajedničke stvari radi o nepodijeljenoj stvari u kojoj veličina udjela nije određena, za razliku od suvlasničke stvari na kojoj svakoj od više osoba koje imaju suvlasništvo na toj stvari pripada dio računski točno određen razmjerom prema cijelom pravu vlasništva te stvari. Prema tome čak kada bi se i radilo u pogledu spornih nekretnina o bračnoj stečevini oboje tuženih oni bi nad istom imali pravo zajedničkog vlasništva a ne suvlasništva u nekim točno određenim omjerima a ponajmanje u 1/2 dijelova svaki. Spomenuti Zakon o braku i porodičnim odnosima odredbama čl. 284.-293. propisuje način diobe zajedničke imovine bračnih drugova i to bilo sporazumom za vrijeme trajanja braka, bilo tužbom nakon prestanka braka se može zahtijevati da sud utvrdi koliki je dio svakog od njih u zajedničkoj imovini. Tek kad budu i to prema doprinosu svakog bračnog druga određeni udjeli ova zajednička imovina a u veličini utvrđenih udjela svakog od njih postaje suvlasnička imovina.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 793/09-2 od 19.I.2010.

BRAČNA STEČEVINA

Stjecanje bračne stečevine za vrijeme važenja dva različita pravna propisa

(Čl. 361. st. 2. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Kada se stjecanje bračne stečevine odvijalo u vrijeme važenja dva različita pravna režima koji su na različite načine normirali institut bračne stečevine i to Zakona o braku i porodičnim odnosima prema kojem se doprinos određivao uvažavanjem visine svih primanja, pomoći jednog bračnog druga drugome, radom u domaćinstvu i obitelji, brizi oko odgoja i podizanja djece te i uvažavanjem svakog drugog oblika rada i suradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine i Obiteljskog zakona prema kojem vrijedi presumpcija da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drugačije ugovorili, tada je sud dužan primjenom materijalnog prava odrediti način utvrđivanja udjela te odrediti idealne udjele svakog od bračnih drugova.

„Temeljem odredbe čl. 361. st. 2. sada važećeg Obiteljskog zakona (dalje: OBZ) prema kojoj se s danom početka primjene OBZ ne mijenjaju prava i dužnosti stečena po prijašnjim propisima, sud prvog stupnja smatra da se pitanje stjecanja (i doprinosa stranaka u stjecanju) zajedničke imovine kao bračne stečevine, ima raspraviti temeljem odredaba Zakona o braku i porodičnim odnosima (dalj: ZBPO) kao zakona koji je bio na snazi u vrijeme stjecanja dijela zajedničke imovine tužiteljice i drugotuženika – dakle u pogledu stambenog objekta na zemljištu u pogledu kojega je prvostupanjski sud zaključio da se radi o posebnoj imovini drugotuženika. Obzirom na vrijeme izgradnje gospodarskog objekta (2003.g./2004.g.) primijenio je odredbe OBZ-a. Na osnovu analize provedenih dokaza prvostupanjski sud je zauzeo stajalište prema kojemu je zemljište na kojem su sagrađeni stambena zgrada i gospodarski objekti posebna imovina drugotuženika (prema odredbi čl. 278. st. 2. ZBPO-a), dok su stambeni – i gospodarski objekt zajednička imovina bračnih drugova stečena radom tijekom trajanja njihovog braka pa je udio tužiteljice utvrdio na osnovu odredbe čl. 287. st. 2. ZBPO u stambenoj građevini sa 1/2 dijela, a u gospodarskom objektu sukladno odredbi čl. 249. OBZ-a također u 1/2

dijela. Rukovodeći se nespornom procjenom građevinskog vještaka V. (iz ovršnog spisa), imajući pri tom u vidu načelo jedinstva nekretnine (odredba čl. 9. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – dalje: ZV) prvostupanjski sud je na osnovu procjene vrijednosti zemljišta (u iznosu od 175.000,00 kn) procjene vrijednosti stambenog objekta (u iznosu od 138.602,98 kn) te gospodarske zgrade (u iznosu od 36.492,11 kn) izrazivši utvrđene suvlasničke udjele tužiteljice u stambenom i gospodarskom objektu (1/2 dijela u stambenom – i 1/2 dijela u gospodarskom objektu) vrijednosno sa 87.547,54 kn i stavivši takvu nominalno izraženu vrijednost u omjer sa vrijednošću cjelokupne nekretnine utvrdio da je tužiteljčin udio u predmetnoj nekretnini s osnova bračne stečevine – 1/4 dijela. Žalbeno stajalište o ostvarenoj bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a posljedica je očitog nerazumijevanja načina utvrđivanja udjela u bračnoj stečevini, u situaciji kada se stjecanje nekretnine čkbr. ___ koju u naravi čini zemljište kao posebna imovina drugotuženika te dva objekta (stambeni i gospodarski) odvijalo u vrijeme važenja dva različita pravna režima koja su na potpuno različite načine normirali institut bračne stečevine i to ZBPO (doprinos se određuje uvažavanjem visine svih primanja, pomoći jednog bračnog druga drugome, radom u domaćinstvu i obitelji, brizi oko odgoja i podizanja djece te i uvažavanjem svakog drugog oblika rada i suradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine) i OBZ-om (presumpcija da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drugačije ugovorili). Suprotno žalbenim navodima tužiteljice prvostupanjski sud je pravilnom primjenom materijalnog prava odredio način utvrđivanja udjela, da bi potom, rukovodeći se procjenom vrijednosti objekata i zemljišta i vrijednošću nekretnine kao jedinstvene čestice (u smislu čl. 9. st. 1. ZV-a) idealne udjele tužiteljice u stambenom i gospodarskom objektu pravilno povezo sa vrijednošću cjelokupne nekretnine i utvrdio da je njezin udio u čkbr. ___ koja predstavlja zajedničku imovinu stečenu tijekom trajanja braka sa drugotuženikom – 1/4 dijela.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1211/09-2 od 15.III.2010.

BRAČNA STEČEVINA

Ugovor o darovanju

(Čl. 247. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04 i 107/07)

Tužitelj nema pravo na isplatu vrijednosti darovane nekretnine ukoliko prije toga nije opozvao ugovor o darovanju, bez obzira što se radi o nekretnini koju je darovao izvanbračnoj supruzi.

„Odbivši tužbeni zahtjev tužitelja, prvostupanjski sud nalazi utvrđenim da je spornu nekretninu čkbr. ___ upisanu u z.k.ul. ___ k.o. K. kupio tužitelj svojim sredstvima, ali za korist tužene, odnosno na ime darovanja tuženoj, koja činjenica proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka, kao i stranaka, koje darovanje je izvršeno u vrijeme kupnje te nekretnine (1983.g.) na način da je tužena naznačena kao kupac nekretnine, iako uopće nije sudjelovala u isplati kupoprodajne cijene, jer je cjelokupnu kupovninu isplatio tužitelj svojim sredstvima, dok je između stranaka bila nesporna činjenica da je tužena darovala svojim sinovima predmetnu nekretninu darovnim ugovorom od 01. listopada 2002.g. temeljem kojeg je izvršen prijenos prava vlasništva predmetne nekretnine u zemljišnim knjigama na sadašnje vlasnike. Pozivajući se na Opći građanski zakonik (OGZ), koji je važio u vrijeme izvršenog darovanja u smislu odredbe čl. 1. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 06. travnja 1941.g. (NN 73/91), prvostupanjski sud utvrđuje da je u konkretnom slučaju istovremeno s darovanjem izvršena i predaja darovane stvari, jer je tužena odmah stupila u posjed darovanih nekretnina, te da bi tužitelj tek u slučaju da je opozvao ugovor o darovanju imao pravo, prije svega, na povrat darovane stvari, ali u određenim slučajevima i na isplatu, pa kako tužitelj nije pokrenuo postupak radi opoziva izvršenog darovanja, prvostupanjski sud njegov zahtjev za isplatu vrijednosti darovanih nekretnina nalazi neosnovanim. Dakle, radi se o nekretnini koja je stečena za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice stranaka, međutim, tužitelj je navedenu nekretninu darovao tuženoj. Darovanje predstavlja ugovor u kojem jedna strana (darovatelj) dobrovoljno i besplatno prepušta drugoj strani (daroprimcu) neku imovinsku korist, a ona to prihvaća. Kako je tužena predmetnu nekretninu stekla darovanjem za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice, radi se o njezinoj vlastitoj imovini, a ne o imovini

koju su izvanbračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja te zajednice. U konkretnom slučaju radi se o izvanbračnoj zajednici koja je trajala oko 20 godina, kako je to utvrdio i prvostupanjski sud, pa u smislu odredbe čl. 258. Obiteljskog zakona takva izvanbračna zajednica stvara imovinskopravne učinke na koje se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Obiteljskog zakona o imovinskim odnosima bračnih drugova. Međutim, bračni drugovi u smislu odredbe čl. 247. Obiteljskog zakona mogu imati bračnu stečevinu i vlastitu imovinu. Kako je prema sadržaju provedenog dokaznog postupka predmetnu nekretninu tužena stekla darovanjem, navedena imovina mora se smatrati vlastitom imovinom tužene u smislu čl. 253. st. 2. Obiteljskog zakona. Kako se dakle, radi o vlastitoj imovini tužene, a ne o izvanbračnoj stečevini, jer je predmetnu nekretninu tužena stekla darovanjem, a tužitelj darovanje nije opozvao, ne pripada mu pravo na isplatu vrijednosti darovane nekretnine u utuženom iznosu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1218/09-3 od 11.I.2010.

IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA

Ovrha na nekretnini koja predstavlja bračnu stečevinu

(Čl. 295. Zakona o braku i porodičnim odnosima – „Narodne novine, br. 11/78, 45/89 i 59/90)

Ukoliko nekretnina koja je predmet ovrhe, predstavlja bračnu stečevinu, tada se na dijelu nekretnine u suvlasništvu tužiteljice ne može provoditi ovrha, bez obzira što je tuženik upisan u zemljišne knjige kao samovlasnik iste, budući je tužiteljica pravo suvlasništva stekla temeljem zakona, a u trenutku donošenja rješenja o ovrsi nije vrijedila presumpcija potpunosti i istinitosti zemljišnoknjižnog stanja.

„Ono što je relevantno kod donošenja odluke je činjenica trenutka upisa zabilježbe ovrhe na nekretnini III tuženika, a to je 16. svibnja 1997.g. i 19. listopada 1999.g. Naime, obzirom da je nakon stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i Zakona o zemljišnim knjigama bilo

odgođene povjerenje u zemljišne knjige i to do 01. siječnja 2007. g., to i presumpcija potpunosti i istinitosti zemljišnoknjižnog stanja u trenutku donošenja rješenja o ovrsi nije vrijedila, pri čemu u konkretnom slučaju, a obzirom da nije sporno da su tužiteljica i III tuženik bili u izvanbračnoj zajednici i još su uvijek od 1983.g., da su predmetnu nekretninu zajednički kupili 1985.g., te da su istim zajedničkim sredstvima stečenim za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice, predmetni objekt i renovirali, očito je kako predmetna nekretnina predstavlja bračnu stečevinu, te je i tužiteljica u tom dijelu, na temelju zakona stekla pravo suvlasništva u 1/2 dijela, a kako nije bila vlasnica obrta (već je to bio III tuženik) nije sudjelovala u sklapanju ugovora sa I i II tuženikom, to i ovaj sud smatra kako se na dijelu predmetne nekretnine, koji je u suvlasništvu tužiteljice, ne može u konkretnom slučaju provoditi ovrha."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 680/09-2 od 20.VIII.2009.

IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA

Odgovornost bračnih drugova

(Čl. 295. Zakona o braku i porodičnim odnosima – „Narodne novine“, br. 11/78, 45/89, 59/90)

Kada je predmet spora bio utvrđenje suvlasništva na nekretninama stečenim za vrijeme izvanbračne zajednice a nije bilo utvrđenje tekućih potreba porodične zajednice izvanbračne zajednice stranaka, niti njihove visine i prihoda koji su ostvarivali jedan i drugi te načina podmirivanja predmetnih potreba, već isključivo i jedino radi utvrđenja nedopuštenom ovrhe na tako utvrđenom suvlasničkom dijelu nekretnine koja je predmet ovrhe, tada je sud dužan primijeniti odredbu čl. 55. Ovršnog zakona, a ne čl. 295. Zakona o braku i porodičnim odnosima.

„Obrazlažući pobijanu presudu, prvostupanjski sud ističe kako se iz provedenih dokaza nepobitno može zaključiti da su tužiteljica i III tuženik u izvanbračnoj zajednici još od 1983.g. pa sve do donošenja odluke, u kojem razdoblju su stekli i u potpunosti obnovili i renovirali objekt koji su

zajednički kupili 1985.g., a sve zajedničkom radom i ulaganjem. Prema tome, smatra kako su udjeli tužiteljice i III tuženika u predmetnoj nekretnini jednaki tj. iznose $\frac{1}{2}$ dijela svakome, međutim, bez obzira na navedeno utvrđenje, koje u konačnici nitko niti ne osporava, zaključuje kako predmetno utvrđenje nema nikakvog utjecaja na provođenje ovrhe. To stoga jer se ovrha provodi radi nastalih dugovanja koje su zajedničkim radom i vođenjem ugostiteljskog obrta i prodavaonice prouzročili njih oboje bez obzira što je sam obrt glasio samo na III tuženika. Sukladno navedenom, upućuje na odredbu čl. 295. Zakona o braku i porodičnim odnosima (a koje pravo smatra mjerodavnim obzirom na vrijeme stjecanja predmetne nekretnine), kojom je propisano da za obveze koje je jedan bračni drug preuzeo radi podmirenja tekućih potreba porodične zajednice solidarno odgovaraju bračni drugovi kako svojom zajedničkom tako i posebnom imovinom. Naime, primjena odredbe čl. 295. ZBPO-a kojom odredbom je propisano da za obveze koje je jedan bračni drug preuzeo radi podmirenja tekućih potreba porodične zajednice, solidarno odgovaraju bračni drugovi kako svojom zajedničkom pa tako i svojom posebnom imovinom, definitivno ne proizlazi iz činjenica na kojima se temelji tužbeni zahtjev, obzirom da je tužbeni zahtjev usmjeren isključivo na utvrđenje suvlasništva tužiteljice i III tuženika nad predmetnom nekretninom. Sukladno tome i proglašenje ovrhe nedopuštenom u postupku utvrđenom suvlasničkom dijelu tužiteljice proizlazi iz odredbe čl. 55. Ovršnog zakona kojom odredbom je propisano da osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu može podnijeti prigovor protiv ovrhe tražeći da se ovrha na tom predmetu proglašeni nedopuštenom, a što je tužiteljica i učinila. Upravo obzirom na navedeno ovaj sud smatra da prvostupanjski sud donoseći pobijanu odluku uz utvrđenja da su tužiteljica i III tuženik suvlasnici predmetne nekretnine svaki u $\frac{1}{2}$ dijela, međutim pogrešno smatrajući kako navedena činjenica ne utječe na provedbu ovrhe zbog toga što su zajednički vodili obrt i sudjelovali u nastanku svih obveza zajednički, pri čemu uz primjenu čl. 295. ZBPO-a, zaključuje kako su prihode od obrta koristili za podmirenje tekućih potreba porodične zajednice, iako navedeno nije utvrđivano u parničnom postupku niti je bilo koja od stranaka upućivala na takvu mogućnost, očito pogrešno primijenio materijalno pravo obzirom da odredba čl. 295. ZBPO-a, sukladno tužbenom zahtjevu i utvrđenom činjeničnom stanju, nije bila primjenjiva.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 680/09-2 od 20.VIII.2009.

ZASTARA

Tužba zbog stjecanja bez osnove

(Čl. 381. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Tužba jednog bračnog druga zbog stjecanja bez osnove kojom isti traži povrat novčanih sredstava koje je ulagao u nekretninu koja je u vlasništvu tužene, bez obzira na činjenicu što su stranke u vrijeme podnošenja tužbe bile u braku i što tijekom parničnog postupka brak između istih nije razveden, ne smatra se preuranjenom, iz razloga što tužitelj više nije u posjedu predmetne nekretnine.

„Trebalo upozoriti prvostupanjski sud da sukladno odredbi čl. 381. mjerodavnog Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01; dalje: ZOO), zastarijevanje ne teče između bračnih drugova pa ukoliko je bračna zajednica između parničnih stranaka faktički prestala 2006.g. od kada stranke više ne žive zajedno, tada je za sva potraživanja tužitelja po osnovi stečenog bez osnove a po kojem osnovu tužitelj i postavlja tužbeni zahtjev, tek tada počeo teći tijek zastare, a sud zbog pogrešnog pravnog stava o nastupu zastare uopće ne analizira i ne ocjenjuje provedene dokaze na okolnost visine doprinosa u stjecanju bračne stečevine parničnih stranaka. Prvostupanjski sud dužan je imati u vidu odredbu čl. 381. ZOO-a prema kojoj zastarijevanje između bračnih drugova ne teče, kao i činjenicu da bez obzira što je u vrijeme podnošenja ove tužbe sudu su parnične stranke i nadalje bile u braku i bez obzira na činjenicu što brak parničnih stranaka eventualno i sada još nije razveden, da se ne može raditi o preuranjenosti tužbe, jer je nekretnina u kojoj je tužitelj ulagao sredstva kako on tvrdi koja potiču od zajedničkog rada tijekom trajanja bračne zajednice nesporno u isključivom vlasništvu tužene te da on više nije u posjedu predmetne nekretnine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 875/09-2 od 9.II.2010.

ZASTARA

Zastara između bračnih drugova

(Čl. 381. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Između bračnih drugova ne teče zastarijevanje.

„Trebalo upozoriti prvostupanjski sud da sukladno odredbi čl. 381. mjerodavnog Zakona o obveznim odnosima (NN. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01; dalje: ZOO) a koji se u konkretnom slučaju i primjenjuje temeljem čl. 1163. st. 1. ZOO-a (NN. 35/05 i 41/08) zastarijevanje ne teče između bračnih drugova pa ukoliko je bračna zajednica između parničnih stranaka faktički prestala 2006.g. od kada strane više ne žive zajedno, tada je za sva potraživanja tužitelja po osnovi stečenog bez osnove a po kojem osnovu tužitelj i postavlja tužbeni zahtjev, tek tada počeo teći tijek zastare, a sud zbog pogrešnog pravnog stava o nastupu zastare uopće ne analizira i ne ocjenjuje provedene dokaze na okolnost visine doprinosa u stjecanju bračne stečevine parničnih stranaka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 875/09-2 od 9.II.2010.

UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA

Pretpostavke za uzdržavanje bračnog druga

(Čl. 218. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04 i 107/07)

Kada je tužena utvrđena invalidom rada po profesionalnoj rehabilitaciji, ali njezin sadašnji zdravstveni status ne ukazuje na njezinu nesposobnost za rad, međutim ista nema dovoljno sredstava za život i ne može ih namaknuti iz svoje imovine, jer je nezaposlena i ne može se zaposliti, sud će obvezati tužitelja kao

zaposlenu osobu sa stalnim primanjima te imajući u vidu da je bio u dugogodišnjem izvanbračnom i bračnom statusu sa tuženom, na doprinos za uzdržavanje tužene u iznosu koji neće ugroziti njegovu egzistenciju.

„Predmet odlučivanja u ovom postupku bio je zahtjev tužene za uzdržavanje od tužitelja kao njenog bračnog druga utemeljen na odredbi čl. 218. OBZ-a budući je isti postavljen u okviru vođenja statusnog spora za razvod braka, a čije pretpostavke za uzdržavanje su propisane čl. 217. OBZ-a kojom je propisano da bračni drug koji nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, a nije sposoban za rad ili se ne može zaposliti, ima pravo na uzdržavanje od svoga bračnog druga. Za odlučivanje o takvom zahtjevu odlučne su i odredbe Obiteljskog zakona i to čl. 207. prema kojem su osobe koje su dužne jedna drugu uzdržavati (čl. 206. toga Zakona) međusobnom uzdržavanju dužne pridonositi prema svojim mogućnostima i potrebama uzdržavane osobe, a uz uvjete i na način predviđene tim Zakonom. Pri odlučivanju o takvom zahtjevu potrebno je imati u vidu i opće odredbe kod odlučivanja o uzdržavanju iz čl. 231. OBZ-a. Temeljem utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je zaključio da tužena nema dovoljno sredstava za život i da ih ne može namaknuti iz svoje imovine i da je nezaposlena osoba i ne može se zaposliti, ali obzirom da je tužena, unatoč svojim zdravstvenim tegobama, organski zdrava osoba, da ima mogućnost i po tom osnovu osigurati djelomično svoje uzdržavanje to je tužitelja kao zaposlenu osobu sa stalnim primanjima, ali i obzirom na činjenicu da je bio u dugogodišnjoj izvanbračnoj vezi i bračnom statusu sa tuženom uz ocjenu da takav dosuđeni iznos neće ugroziti njezino uzdržavanje obvezao tuženika na doprinos od 600,00 kn mjesečno. Naime, status tužiteljice kao invalida rada nedvojbeno je utvrđen u upravnom postupku povodom provedene profesionalne rehabilitacije u HZMO-u, a potvrđen spomenutim dopisom HZZO-a iz kojeg proizlazi prema tome i pravilan zaključak prvostupanjskog suda o takvom njezinom radnom statusu. Međutim, iako je prvostupanjski sud temeljem toga dokaza u formalnom smislu prihvatio da je tužena utvrđena u takvom postupku invalidom rada, prvostupanjski sud nije istu ocjenjivao nesposobnom za svaki rad i privređivanje, jer je i sama tužena u svom iskazu istakla da njezina liječnica smatra da je ona organski zdrava osoba, uz popraćene duševne smetnje i stanovite bolesti koje ne utječu u takvoj mjeri na njezinu radnu sposobnost. Radi toga je i logično zaključio da se tuženu ne može tretirati osobom nesposobnom za rad upravo temeljem tako provedenih dokaza, budući niti tužena, a niti tužitelj nisu predložili da se na tu okolnost provede vještačenje. Točno je da bi takav

dokaz dao nesumnjiv odgovor o stupnju sposobnosti tužene za rad, ali i provedeni dokazni postupak, a posebno iskaz tužene, ukazuje na to da je ista nedvojbeno djelomično nesposobna za rad, pa je prvostupanjski sud i temeljem tako provedenih dokaza, po ocjeni ovoga suda, pravilno zaključio da unatoč toga što je tužena utvrđena invalidom rada po profesionalnoj rehabilitaciji da njezin sadašnji zdravstveni status ne ukazuje na njezinu nesposobnost za rad.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 87/09-5 od 09.XII.2009.

ZABILJEŽBA

Upis zabilježbe tražbine

(Čl. 200. Zakona o socijalnoj skrbi – „Narodne novine“, br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06, 79/07)

Centar za socijalnu skrb ima pravo tražiti upis zabilježbe tražbine koju ima prema protustrankama koje su ostvarile pravo na stalnu pomoć za uzdržavanje, time da u trenutku traženja upisa zabilježbe nije poznata visina tražbine obzirom da protustranke ostvaruju pravo na stalnu novčanu pomoć svakog mjeseca, a nije izvjesno niti vrijeme u kojem će protustranke ostvarivati navedeno pravo.

„U konkretnom slučaju zemljišnoknjižni sud je dozvolio upis zabilježbe tražbine koju Centar za socijalnu skrb ima prema protustrankama, a prema rješenju klasa: UP/I_____, ur. br. _____ od 25. veljače 2008. godine, kojom je obitelji B. priznato pravo na stalnu pomoć u ukupnom iznosu od 160% osnovice za ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi, što iznosi 640,00 kn mjesečno i to počev od 6. studenog 2007. godine. Prema odredbi čl. 200. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06, 79/07) ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju rješenja o ostvarivanju pomoći za uzdržavanje i stalnog smještaja ima pravo na zabilježbu tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama u korisnikovom vlasništvu. Zabilježbu je moguće upisati onda kada je to određeno

Zakonom o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK) ili nekim drugim zakonom (čl. 70. st. 1. ZZK). Iz citirane odredbe Zakona o socijalnoj skrbi jasno proizlazi pravo predlagatelja da zatraži upis zabilježbe tražbine, pri čemu je potpuno jasno da u trenutku traženja upisa zabilježbe nije poznata i visina tražbine, budući da i protustranke ostvaruju pravo na stalnu novčanu pomoć svakog mjeseca, pa se svakog mjeseca mijenja i visina tražbine, a isto tako nije niti izvjesno vrijeme u kojem će protustranke ostvarivati to pravo. Kako protustranka B.V. prima stalnu pomoć za uzdržavanje, jednako kao i njegova obitelj, to je sud prvoga stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je dozvolio upis zabilježbe tražbine prema rješenju Centra za socijalnu skrb I. od 25. veljače 2008. g.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1395/09-2 od 05.I.2009.

OVHRHA RADI OSTVARIVANJA SUSRETA I DRUŽENJA RODITELJA S DJECOM

Pretpostavke za određivanje ovrhe radi ostvarivanja susreta i druženja roditelja s djecom

(Čl. 344. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04 i 107/07;

Čl. 12. st. 1. Konvencije o pravima djeteta)

Sud će odbiti prijedlog za ovrhu radi ostvarivanja susreta i druženja oca sa mljt. kćerkom, ukoliko majka mljt. kćerke ni na koji način ne onemogućava održavanje druženja i susreta ovrhovoditelja sa zajedničkom mljt. kćerkom, već je isto dispozicija i volja isključivo mljt. kćerke.

„Prije svega valja navesti da je odredbom čl. 344. Obiteljskog zakona (dalje: OBZ – NN 116/03, 17/04 i 136/04 i 107/07) određeno, da će u tijeku ovršnog postupka radi ostvarivanja druženja i susreta djeteta s roditeljem, sud nastojati u najvećoj mogućoj mjeri zaštititi dijete, a to osnovom odredbe čl. 353. istog Zakona. Polazeći od navedene odredbe OBZ-a, a radi zaštite interesa mljt. P., a isto tako i od prava djeteta na slobodno izražavanje svojih stavova o svim stvarima koje se na njega

odnose, kao i na uvažavanje takvih stavova u skladu s dobi i zrelosti djeteta u sudskim i upravnim postupcima prema čl. 12. st. 1. Konvencije o pravima djeteta koja predstavlja pravni akt i ima snagu zakona i koju je Republika Hrvatska ratificirala i strankom Konvencije postala danom osamostaljenja 08. listopada 1991.g., utvrdivši da je neostvarivanje dinamike susreta i druženja djeteta i oca u opsegu određenom ovršnom ispravom, posljedica takve slobodne želje djeteta, i po ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud je osnovano odbio prijedlog za ovrhu. Naime, ovaj sud prihvaća utvrđenje prema kojemu je kći ovrhovoditelja jasno i određeno izrazila svoje mišljenje o razlozima zbog kojih sama želi određivati dinamiku druženja i susreta s ocem, nalazeći razlog tome u činjenici što sa očevom izvanbračnom suprugom „nije našla zajednički jezik“ a koji se razlog s aspekta njezine dobi, zajedničkog života sa majkom, suptilnijih proživljavanja emotivnih odnosa u njezinoj životnoj dobi, te činjenici što je otac relativno brzo nakon razvoda braka zasnovao izvanbračnu zajednicu sa novom životnom partnericom, za ovaj sud ukazuje logičnim i uvjerljivim razlozima, formiranim bez relevantnog utjecaja majke. Interesu i želji oca da ostvaruje redovite susrete i druženja sa svojom kćerkom, pa i u prisutnosti svoje izvanbračne supruge, sa kojom činjenicom će se i mljt. P. s vremenom morati suočiti, u ovom trenutku valja pretpostaviti želju mljt. P., izraženu kroz njezina nastojanja da susrete s ocem ostvaruje bez prisutnosti očeve izvanbračne supruge, a koje stajalište je djevojčica formirala i izrazila bez utjecaja majke, kao što je to ispravno zaključio i prvostupanjski sud. Obzirom na gore navedeno, imajući u vidu utvrđenje prvostupanjskog suda da ovršenica ni na koji način ne onemogućava održavanje druženja i susreta ovrhovoditelja sa zajedničkom mljt. kćeri, valjalo je žalbu ovrhovoditelja odbiti kao neosnovanu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 257/10-2 od 29.III.2010.

**ODREĐIVANJE OVRHE ODUZIMANJEM I
PREDAJOM DJETETA**

Pretpostavke za određivanje ovrhe

(Čl. 353. i 354. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04 i 107/07)

Nije dopušteno kumulativno odrediti ovrhu radi predaje djeteta te istodobno izreći novčanu ili zatvorsku kaznu protiv osobe koja protivno nalogu suda odbija predati dijete ili poduzima radnje s ciljem njegova skrivanja ili onemogućavanja provođenja ovrhe.

„Valja uputiti prvostupanjski sud da je donoseći pobijano rješenje utemeljeno na čl. 353. OBZ-a a primjenom čl. 345. istog Zakona, tom zakonskom odredbom alternativno propisana mogućnost određivanja ovrhe i to oduzimanjem, odnosno u konkretnom slučaju predajom djeteta ili izricanjem i provođenjem novčanih ili zatvorskih kazni protiv osobe koja protivno nalogu suda odbija predati dijete ili poduzima radnje s ciljem njegova skrivanja ili onemogućavanja provođenja ovrhe, dok je prvostupanjski sud kod donošenja rješenja o ovrsi postupio na način da je kumulativno odredio navedene predmete odnosno sredstva ovrhe. Očigledno je da je zakonodavac kod donošenja ovih zakonskih odredbi predvidio njihovo restriktivno postupanje suda upravo radi zaštite interesa djeteta, koji su kod postupaka ovrhe vezanih uz mlljt. djecu posebno propisani odredbom čl. 344. OBZ-a, o čemu je prvostupanjski sud također dužan voditi računa kod ponovnog odlučivanja o prijedlogu ovrhovoditeljice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 322/10-2 od 20. IV.2010.

LIŠENJE PRAVA NA RODITELJSKU SKRB

Neplaćanje uzdržavanja mlljt. djeteta

(Čl. 114. st. 2. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04 i 107/07)

Sud će lišiti majku mlljt. djeteta prava na roditeljsku skrb ukoliko ista u razdoblju dužem od tri mjeseca ne skrbi o mlljt. djetetu sa kojim ne živi, a njezino se propuštanje skrbi odnosi na uzdržavanje mlljt. djeteta, budući je propuštanje uzdržavanja jedan od vidova propisane skrbi roditelja od djeci.

„Posebno valja naglasiti da je, prije svega, iz potpuno jasnog obrazloženja prvostupanjskog suda, nedvojbenim utvrđeno, a što je temelj prijedloga predlagatelja, da je razlog za donošenje pobijanog rješenja to što žaliteljica u razdoblju dužem od 3 mjeseca ne skrbi o mlljt. kćerki sa kojom ne živi, time da se njezino propuštanje skrbi odnosi na uzdržavanje mlljt. kćerke. Točno je da je odredba čl. 114. st. 2. OBZ-a eksplicite ne navodi i neplaćanje uzdržavanja kao jedan od razloga za lišenje prava na roditeljsku skrb, ali u toč. 7. toga propisa se kao razlog za donošenje takve mjere propisuje (za roditelja koji zlorabi ili grubo krši roditeljsku odgovornost prema st. 1. čl. 114. OBZ-a) da se smatra da roditelj zlorabi ili grubo krši roditeljsku odgovornost dužnosti i prava ako, između ostalog, ne skrbi dulje od 3 mjeseca o djetetu s kojim ne živi (st. 2. toč. 7. čl. 114. OBZ-a). Međutim, iako citirana zakonska odredba izričito ne navodi, odnosno kako to žalba ističe ne propisuje eksplicite da se skrb odnosi i na uzdržavanje, to se upravo odnosi i na propuštanje uzdržavanja, kao jednog do vidova propisane skrbi roditelja o djeci. Naime, obveza uzdržavanja propisana je čl. 63. Ustava (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst i 41/01 – pročišćeni tekst; dalje: Ustava) prema kojoj su roditelji dužni odgajati, uzdržavati i školovati djecu, dok je odredbom čl. 98. st. 2. OBZ-a propisano da je uzdržavanje djeteta dužnost i pravo roditelja, a isto je kao takvo, ali u širem smislu što se tiče obveznika uzdržavanja propisano i čl. 206. istog Zakona, te je isto tako, ali samo kao dužnost propisano i čl. 209. toga Zakona i koji propis se odnosi upravo na maloljetnu djecu. Iz tih razloga, ovaj sud smatra da nema nikakvih nedostatnosti u razlozima za donošenje pobijanog rješenja, jer je prvostupanjski sud u potpunosti pravilno protumačio značenje sadržaja zakonske sintagme „roditeljske skrbi“ propisane čl. 91. st. 1. OBZ-a kao i posebno čl. 98. st. 2. istog Zakona koja propisuje i uzdržavanje kao dužnost roditelja koje spada u roditeljsku skrb djeteta, a što je u razlozima pobijanog rješenja iscrpno i detaljno iznio taj sud, pa nema nikakvog proturječja između izreke odluke i sadržaja obrazloženja. Spomenutim čl. 18. Konvencije o pravima djeteta, kao međunarodnog dokumenta (usvojenog na Glavnoj skupštini Ujedinjenih naroda 20. studenog 1989.g., a koja inače sadrži univerzalne standarde koje država stranaka Konvencije mora jamčiti svakom djetetu i koju je RH ratificirala odnosno posebnom odlukom kojom se na temelju ratifikacije o sukcesiji od bivše države smatra strankom Konvencije, od dana osamostaljenja odnosno 08. listopada 1991.g.) određeno je da će države stranke učiniti sve što je u njihovoj moći u primjeni načela zajedničke roditeljske odgovornosti za odgoj i razvoj djeteta, pri čemu roditelji ili zakonski skrbnici snose najveću odgovornost za taj odgoj i razvoj te da im je temeljna briga dobrobit djeteta. Kod toga

valja naglasiti žaliteljici da nije odlučno to što je ista, prema žalbi, pokušavala skrbiti o mljtk. kćerki, nego je odlučno da li je ista doista i ostvarila skrb o djetetu, koja je predmetom raspravljanja u ovom postupku, a to je izvršavanje obveze uzdržavanja, kao jednog od vidova odnosno načina obvezne skrbi roditelja o mljtk. djetetu, koji su propisani ranije citiranim propisima kao i Ustavom te proklamirani kao načelo Konvencijom o pravima djeteta, a kod čega svega je odlučno da ista nesporno nije doprinosila u njezinom uzdržavanju kroz predmetno vrijeme propisano citiranom odredbom čl. 114. st. 2. toč. 7. OBZ-a."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 374/10-3 od 30.IV.2010.

OVLAŠTENJE SKRBNIKA NA PODNOŠENJE TUŽBE

Nepostojanje dokaza o odobrenju skrbniku radi pokretanja tužbe

(Čl. 186. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07)

Ako je tužitelj lišen poslovne sposobnosti u sudskom postupku u kojem mu je imenovan skrbnik, time da u spisu ne postoji dokaz o postojanju odobrenja izdanog skrbniku tužitelja radi pokretanja tužbe, tada je sud dužan postupiti sukladno odredbi čl. 83. st. 2. Zakona o parničnom postupku.

„U obrazloženju opisanog materijalno-pravnog stajališta prvostupanjski sud polazi od nesporne činjenice da je tužitelj rješenjem Općinskog suda u I. br. R1.106/09-3 od 3. veljače 2009.g. lišen poslovne sposobnosti u potpunosti i da mu je rješenjem Centra za socijalnu skrb od 25. ožujka 2009.g. imenovan skrbnik u osobi brata – V.Š. iz L. Rukovodeći se sadržajem ovlasti skrbnika, određenih rješenjem Centra za socijalnu skrb u I. od 25. ožujka 2009.g. u kojemu je izričito određeno da skrbnik može samo uz prethodno odobrenje centra za socijalnu skrb poduzeti poslove koji prelaze redovito poslovanje imovinom i pravima štíćenika, prvostupanjski sud ocjenjuje da podnošenje predmetne tužbe prelazi poslove tzv. redovitog poslovanja, i iziskuje prethodno odobrenje centra za socijalnu skrb, a kako tužitelj nije sudu predočio odluku centra za socijalnu

skrb o odobrenju za pokretanje postupka u smislu odredbe čl. 186. st. 2. (?) Obiteljskog zakona (dalje: OBZ), sud je tužbu odbacio kao nedopuštenu, pozivom na odredbu čl. 82. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP). Naime, uvažavajući uvodno u ovom obrazloženju naglašenu nespornu činjenicu lišenja tužitelja poslovne sposobnosti u sudskom postupku te imenovanja mu skrbnika u osobi brata, uz određenje njegovih ovlasti u odnosnom rješenju, kraj činjenice što doista u spisu ne postoji dokaz o postojanju tzv. prethodnog odobrenja izdanog skrbniku tužitelja radi pokretanja predmetnog postupka, prvostupanjski sud je propustio postupiti sukladno odredbi čl. 83. st. 2. ZPP-a. Prema citiranoj odredbi, kad sud utvrdi da zakonski zastupnik stranke nema posebno ovlaštenje kada je ono potrebno sud će poduzeti mjere u svrhu otklanjanja nedostataka u zastupanju stranke koja je parnično nesposobna, što u konkretnom slučaju znači da je dužan naložiti tužitelju (posebnim rješenjem) da u određenom roku dostavi potrebno prethodno pisano odobrenje od strane nadležnog centra za socijalnu skrb pod prijetnjom ukidanja do tada poduzetih radnji odnosno u konkretnom slučaju – pod prijetnjom odbačaja tužbe. Konačno, tek kratko valja navesti (obzirom na suprotno žalbeno stajalište) da ne postoji nikakva dvojba u nužnost pisane forme prethodnog odobrenja izdanog od centra za socijalnu skrb, a normiranog odredbom čl. 186. OBZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 Gž. 1004/10-2 od 13.X.2010.

NAKNADE PO DRUGIM OSNOVAMA

Naknada za pasivno dežurstvo

(Čl. 20. Izmjena i dopuna Sudskog poslovnika – „Narodne novine“, br. 9/06;

Pravilnik o naknadama za obavljanje poslova u prethodnom kaznenom postupku – „Narodne novine“, br. 20/96, 146/02;

Pravilnik o naknadama za dežurstvo sudaca prekršajnih sudova – „Narodne novine“, br. 20/96;

Čl. 1045. st. 1. i 2. u vezi čl. 1046. i 1163. st. 1. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05 i 41/08)

Ukoliko su pravosudni dužnosnici obavljali posao prema odredbama Obiteljskog zakona, Sudskog poslovnika i godišnjeg rasporeda poslova u vidu pasivnog dežurstva, tada im za isto pripada naknada za poslove pasivnog dežurstva, a ako im isto nije isplaćeno tada imaju pravo na naknadu štete u vidu izgubljene zarade kao izmakle koristi temeljem odredbi Zakona o obveznim odnosima.

„Naime, prvostupanjski sud je, polazeći od nespornih činjenica – da su obje tužiteljice kao sutkinje Općinskog suda u Č. prema godišnjem rasporedu poslova raspoređene na obavljanje poslova u izvanparničnim predmetima temeljem odredbi Obiteljskog zakona a koji su poslovi podrazumijevali, prema Odluci predsjednika suda tzv. pasivno dežurstvo radnim danima, vikendima i blagdanima, prema Evidenciji za pasivna dežurstva za svaku od tužiteljica tijekom utuženog vremenskog perioda, da im naknada za obavljena dežurstva nije isplaćena te da su se prije utuženja obratile zahtjevom radi mirnog rješenja spora nadležnom državnom odvjetništvu – zaključio da: -je opisano pasivno dežurstvo tužiteljica utemeljeno na odredbi čl. 42. st. 5. Sudskog poslovnika kojom je propisano da će se obavljanje poslova koji sukladno Obiteljskom zakonu ne trpe odgodu u općinskim sudovima osigurati obveznom prisutnošću u mjestu sjedišta suda radnim danom nakon 16,00 sati do 08,00 sati sljedećeg radnog dana, a blagdanom i neradnim danom neprekidno, - da je o takvom rasporedu dežurstava sud dužan izvijestiti nadležno državno odvjetništvo, policijsku upravu te nadležan centar za socijalnu skrb, - da je obveza ustroja opisanog rasporeda dežurstava temeljem odredbi Obiteljskog zakona nastala od siječnja mjeseca 2006.g. Na opisanim činjeničnim i materijalno pravnim utvrđenjima prvostupanjski sud je zasnovao svoje stajalište prema kojemu tužiteljicama pripada utužena naknada štete u vidu izgubljene zarade kao izmakle koristi sukladno odredbama čl. 1045. st. 1. i 2. u vezi sa čl. 1046. i čl. 1163. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO – NN 35/05 i 41/08) i to u visini naknade određene Pravilnikom o naknadama za obavljanje poslova u prethodnom kaznenom postupku (NN 20/96 i 146/02) obzirom navedeni Pravilnik određuje visinu naknade za obavljanje poslova tzv. stalne pripravnosti kod kuće sudaca, dužnosnika odnosno službenika, pa je obvezao tuženika da im isplati naknadu obračunatu prema stvarno provedenom vremenu na pasivnom dežurstvu koje je sud utvrdio uvidom u odnosnu evidenciju koju tuženik tijekom trajanja prvostupanjskog suda nije niti osporavao. Prvostupanjski sud je pri tom otklonio prigovor tuženika prema kojem bi tužiteljicama eventualno mogla pripasti naknada isključivo za stvarno obavljene rad (efektivni) rad,

utvrdivši da su tužiteljice u provođenju pasivnog dežurstva bile obvezne izvan svog radnog vremena, tijekom dana vikenda i blagdana organizaciju svog slobodnog vremena kao i načina provođenja svog privatnog, osobnog i obiteljskog života podrediti potrebama pravodobnog i hitnog obavljanja poslova za vrijeme dežurstva pa im zbog toga nedvojbeno pripada utužena naknada, pri čemu prvostupanjski sud potvrdu takvog stajališta nalazi u činjenici što se za istovrsno (pasivno) dežurstvo naknada isplaćuje službenicima kojima je takvo pravo neposredno regulirano čl. 39. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike. Po provedenom dokaznom postupku prvostupanjski sud je otklonio i daljnji prigovor tuženika – da tužiteljicama ne pripada utužena naknada jer nije donijet odgovarajući Pravilnik koji bi propisivao pravo na naknadu i kriterije za njihovu isplatu sucima, smatrajući da propust tuženika da takav Pravilnik donese, ne može ići na štetu tužiteljica koje su dužnost pasivnog dežurstva obavljale temeljem odredbi Obiteljskog zakona, Sudskog poslovnika i Godišnjeg rasporeda poslova. Naime, čl. 1. citiranog Pravilnika o naknadama za obavljanje poslova u prethodnom kaznenom postupku propisano je da se istim uređuje visina paušalne naknade za obavljanje poslova, pri čemu upravo sintagma paušalne naknade potvrđuje stajalište prvostupanjskog suda da naknada tužiteljicama pripada neovisno od broja ili vrste radnji koje su tijekom pasivnog dežurstva obavile. Nadalje je neosnovano i žalbeno pozivanje na čl. 4. Pravilnika kojim je propisano da ako je dužnosnik obavljao poslove u prethodnom kaznenom postupku kraće vrijeme od 12 sati radnim danom odnosno od 24 sata neradnim danom, da se primjenjuje poseban izračun paušalne naknade obzirom na činjenicu što tuženik tijekom postupka nije osporavao Evidenciju o broju radnih i neradnih dana za vrijeme kojih su tužiteljice bile dežurne. Pored toga je tijekom prvostupanjskog postupka jasno utvrđeno da su tužiteljice pasivno dežurstvo obavljale od 16,00 sati do 08,00 sati radnim danom, a neradnim danom i blagdanom 24 sata.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 Gž.930/10-2 od 18.X.2010.

II. NASLJEDNO PRAVO

PREDMET NASLJEĐIVANJA

Nekretnina pogrešno upisana u zemljišnim knjigama kao vlasništvo ostavitelja

(Čl. 5. Zakona o nasljeđivanju - „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03 i 35/05)

Ako određena nekretnina nije bila u vlasništvu ostavitelja u času njegove smrti, iako je ista pogrešno bila upisana u zemljišnim knjigama kao njegovo vlasništvo, tada takva nekretnina ne može prijeći u vlasništvo nasljednika ostavitelja.

„Potpuno osnovano prvostupanjski sud ističe da predmetna sporna nekretnina obzirom da nikada nije bila, pa niti u času smrti pravnog prednika tuženika u njegovom vlasništvu nije mogla prijeći usprkos pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju na tuženog. Predmet nasljeđivanja su stvari i prava koja pripadaju ostavitelju u času njegove smrti, pa prema tome kako sporna nekretnina bez obzira što je pogrešno bila upisana u zemljišnim knjigama kao vlasništvo prednika tužitelja nije bila u njegovom vlasništvu u trenutku njegove smrti nije mogla prijeći niti u vlasništvo njegovih nasljednika, konkretno ovdje tuženika. Upravo iz navedenog pravnog pravila, a koje je sadržano u čl. 5. ZN-a tužiteljice su i postale nasljeđivanjem iza svojih pravnih prednika suvlasnice sporne nekretnine jer je predmetna nekretnina bez obzira što ista nije bila upisana u zemljišnim knjigama na njihovu pok. majku koju su one naslijedile u času njezine smrti bila u njezinom vlasništvu, dakle, pripadala je ostavitelju u času smrti. Sve pravne posljedice koje Zakon vezuje na nasljeđivanje, stjecanje nasljednog prava i svojstva nasljednika neke osobe nastaju u trenutku ostaviteljeve smrti. Što znači da je taj trenutak mjerodavan i za utvrđivanje sadržaja i opsega prava nasljednika, pa se upravo po tom trenutku i utvrđuje opseg ostavine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1184/09-2 od 28.IV.2010.

KRUG NUŽNIH NASLJEDNIKA

Nasljeđivanje temeljem zakona

(Čl. 70. st. 5. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03, 35/05)

Zakonski nasljednici imaju pravo na ime svog zakonskog dijela iz ostavine dobiti minimalno nužni dio, bez obzira što nasljeđuju samo na temelju zakona.

„Ovaj sud prihvaća žalbene tvrdnje žaliteljice da se pravo na nužni dio može povrijediti bilo raspolaganjima oporukom bilo darovanjima, bilo oporukom i darovanjima. Nije sporno da je žaliteljica kćerka ostavitelja, koji nije ostavio oporuku, dakle da je zakonska nasljednica ostavitelja te da nasljeđuje temeljem Zakona. No ona je istovremeno kao ostaviteljev potomak i nužni nasljednik sukladno čl. 69. st. 1. ZN-a, pa joj pripada pravo na nužni dio što jest nasljedno pravo. Prema tome iako se u konkretnom slučaju nasljeđuje temeljem Zakona, a ne temeljem oporuke, zakonski nasljednici, a koji su u ovom slučaju i nužni nasljednici, pa tako i žaliteljica, imaju pravo na ime svog zakonskog dijela iz ostavine dobiti barem nužni dio, a koji iznosi sukladno čl. 70. st. 3. ZN-a. Prema već spomenutoj odredbi čl. 70. st. 5. ZN-a a u vezi čl. 77. st. 1. ZN-a nužni dio je povrijeđen kada je ukupna vrijednost raspolaganja oporukom i/ili vrijednost darova tolika da zbog nje nužni nasljednik ne bi dobio punu vrijednost svog nužnog dijela. Tijekom ostavinskog postupka nije bilo sporno, a razvidno je i iz dokumentacije priložene u spisu da je ostavitelj u posljednjoj godini svog života raspolagao svojom imovinom na način da je ugovorima o darovanju nekretnina trećoj osobi koja nije zakonski nasljednik darovao nekretnine upisane u z.k.ul. ___ k.o. M., a i nekretnine upisane u z.k.ul. ___ k.o. M. Prema tome kako je žaliteljica zakonski nasljednik ona ima na svaki način pravo na ime svog zakonskog dijela dobiti onoliku vrijednost kolika takvom nasljedniku pripada kada se obračunska vrijednost ostavine podijeli s veličinom njegovog nužnog nasljednog prava, s time da ostavitelj može povrijediti nužni dio nužnog nasljednika (što je kao potomak ostavitelja i žaliteljica) ili raspolaganjima oporukom ili raspolaganjima učinjenim darovima ili raspolaganjima oporukom i darovima. Pri tome a ukoliko je povrijeđen nužni dio prvo se umanjuju raspolaganja oporukom a darovi će se vratiti ukoliko je potrebno da se dopuni nužni dio (čl. 78. ZN-a). U konkretnom slučaju žaliteljčin

nužni dio nije povrijeđen raspolaganjima oporukom jer ostavitelj nije sačinio oporuku, pa prema tome odmah dolazi do vraćanja darova u onom dijelu kojem je potrebno da se dopuni nužni dio, ukoliko je isti povrijeđen. U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je propustivši postupiti temeljem odredbe čl. 71. ZN-a dakle propustivši utvrditi vrijednost ostavine na način kako je to propisano navedenom odredbom, ujedno propustio utvrditi da li je uručenjem ostavinske imovine ostavitelja koja se sastoji od onoga što je bilo njegovo u trenutku smrti, njegovim zakonskim nasljednicima, a zbog učinjenog dara u posljednjoj godini života, povrijeđen njihov nužni dio. Vrijednost ostavine na temelju koje se izračunava vrijednost nužnog dijela kako je već napomenuto utvrđuje se primjenom odredbe čl. 71. ZN-a a st. 5. iste zakonske odredbe propisano je da se nakon popisa i procjena svih dobara koje je ostavitelj imao u času smrti pribrajaju i svi darovi koje je ostavitelj učinio na bilo koji način nekom zakonskom nasljedniku, a isto tako pribraja se i vrijednost darova koje je ostavitelj u zadnjoj godini svojega života učinio drugim osobama koje nisu zakonski nasljednici.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 370/10-2 od 14.IV.2010.

NUŽNI DIO

Izračunavanje visine nužnog dijela nasljednice

(Čl. 69. do 84. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03, 35/05)

Pretpostavka izračunavanja visine nužnog dijela pojedine nasljednice je utvrđenje opsega ostavinske imovine.

„Nadalje, tijekom prvostupanjskog postupka nisu raspravljene činjenice koje se tiču nasljedničinog prava (nasljednice V.H.) na nužni dio. Da bi se moglo utvrditi da li je nasljednica namirena u nužnom dijelu, potrebno je utvrditi vrijednost ostavinske imovine, koja će se moći utvrditi tek nakon što bude utvrđen njen opseg, da bi se, nakon toga, utvrdilo u kojoj vrijednosti je potencijalna nužna nasljednica namirena za života ostaviteljice dijelom njene imovine, sve u smislu odredbi čl. 69. do 84. ZN-a. Dakle, prije nego se utvrdi opseg ostavinske imovine, nije moguće prići

izračunavanju visine nužnog dijela nasljednice V.H., te da li je ona namirena u svom nužnom dijelu ili nije, no, u svakom slučaju, nakon što za to budu ostvarene procesne pretpostavke, nakon što će prvostupanjski sud za to raspolagati potrebnom činjeničnom osnovom, taj izračun bit će zadatak ostavinskog suda (tako i Vrhovni sud RH u Rev-1142/60 od 9. studenog 1960. i Okružni sud u Zagrebu br. Gž.8363/76 od 8. veljače 1977.g., praksa citirana uz čl. 70. ZN-a u knjizi Jadranka Crnića i Ane Marije-Končić, Zakon o nasljeđivanju, Pravo 41, u izdanju Organizatora, Zagreb, 2003.g., str. 245.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 397/10-2 od 12.V.2010.

NEDOSTOJNOST ZA NASLJEĐIVANJE

Pretpostavke za nedostojnost za nasljeđivanje

(Čl. 125. st. 1. toč. 4. Zakona o nasljeđivanju- „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03 i 35/05)

Budući da je ugovor o doživotnom uzdržavanju dvostrano obvezni ugovor, to bez obzira na činjenicu raskida ugovora o doživotnom uzdržavanju, nasljednica koja je ranije bila davateljica uzdržavanja, ne smatra se nedostojnom za nasljeđivanje, iz razloga što eventualno neispunjavanje odredba ugovora o uzdržavanju predstavlja povredu ugovorne odredbe a ne zakonske obveze uzdržavanja.

„Treba reći da na nedostojnost za nasljeđivanje sud pazi po službenoj dužnosti samo u slučaju ukoliko se radi o nasljedniku koji je namjerno usmrtio ostavitelja ili je to pokušao ili o nasljedniku koje je silom ili prijetnjom natjerao ili prijetnjom naveo ostavitelja da napravi ili opozove oporuku ili neku oporučnu odredbu ili ga spriječio da to učini, odnosno ukoliko se radi o nasljedniku koji je uništio ili sakrio ostaviteljevu oporuku s namjerom da spriječi ostvarenje njegove posljednje volje, kao i onaj koji je krivotvorio ostaviteljevu oporuku (čl. 125. st. 1. toč. 1., 2., i 3. ZN-a). U konkretnom slučaju žalitelj se ne poziva da bi se radilo o takvim razlozima

nedostojnosti za nasljeđivanje, pa prema tome na ostale razloge (čl. 125. st. 1. toč. 4. ZN) suprotno žalbenim navodima sud ne pazi po službenoj dužnosti. Odredbom čl. 126. st. 3. ZN-a propisano je da se na nedostojnost pazi po službenoj dužnosti osim u slučaju ogrješenja o obvezi uzdržavanja, ne pružanja nužne pomoći i napuštanja ostavitelja bez pomoći u prilikama koje su opasne za život ili zdravlje. Žalitelj u žalbi ne ukazuje niti na ove okolnosti. Naime, iz u spisu priložene presude P.____/98-3 Općinskog suda u N.M. točno je da je između stranaka, odnosno između nasljednice K.G. i njezinih roditelja došlo do raskida zaključenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, no Ugovor o doživotnom uzdržavanju je dvostrano obvezni pravni posao te iz njega ne proizlaze zakonske već se radi o ugovornim obvezama uzdržavanja. Isto tako neposjećivanje ostaviteljice za njenog života, nedolazak na njezin sprovod, nedavanje „ni kune“ za njeno uzdržavanje, ne znači da je nasljednica K.H. ostavila ostaviteljicu bez pomoći u prilikama opasnim po život, da joj nije htjela pružiti nužnu pomoć ili da se ogriješila o obvezu uzdržavanja, dakle da je nedostojna za nasljeđivanje, jer kako se i u samoj žalbi navodi svu potrebnu brigu o ostaviteljici vodio je žalitelj, s time da treba napomenuti da zakonska obveza uzdržavanja roditelja od strane djece postoji samo ukoliko roditelj nije sposoban za rad a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine (čl. 213. Obiteljskog zakona), dok je već iz samog rješenja o nasljeđivanju vidljivo da je ostaviteljica imala znatnu imovinu.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 679/10-2 od 14.VII.2010.

PISANA OPORUKA PRED SVJEDOCIMA

Pretpostavke za valjanost pisane oporuke pred svjedocima

(Čl. 31. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03, 35/05)

Ukoliko se radi o osobi koja je završila samo jedan razred osnovne škole i koja se može vrlo teško i nečitljivo potpisati koristeći potpuno neprepoznatljive znakove, tada navedeno

upućuje na zaključak da se radi o osobi koja ne zna pisati, zbog čega ista nije mogla sastaviti pisanu oporuku pred svjedocima.

„Prvostupanjski sud je pobijanom presudom poništio pisanu oporuku oporučitelja J.C. od 10. prosinca 2003.g., utvrdivši da se radi o pisanoj oporuci pred svjedocima, da pok. J.C. nije bio pismen, a samo osoba koja zna i može čitati i pisati može sastaviti takvu oporuku. Navedeni zaključak prvostupanjski sud temelji na sadržaju priložene dokumentacije-kartonu osobne iskaznice koja je izdana pok. J.C. 15. veljače 2007.g. (na mjestu predviđenom za potpis podnositelja zahtjeva stavljen je otisak kažiprsta i navedeno je da je osoba nepismena), kartonu osobne iskaznice koja je izdana pok. J.C. 03. siječnja 1994.g. (na mjestu predviđenom za potpis podnositelja zahtjeva također je stavljen otisak kažiprsta i navedeno je da je osoba nepismena), na zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole pok. J.C. iz 1981.g. potpisan je J.C., a na takvim zahtjevima iz 1979. i 1980. g. nalazi se rukom pisani potpis „C.J.“ za koje potpise prvostupanjski sud smatra da su pisani od osobe koja je potpisala zahtjev iz 1981.g., pri čemu ukazuje na činjenicu da se potpis oporučitelja na spornoj oporuci razlikuje u odnosu na potpise na predmetnim zahtjevima za izdavanje vozačke dozvole i da je sam tuženik prilikom saslušanja izjavio da se ne radi o potpisima oporučitelja. Ocijenivši da svi navedeni dokazi u čiju vjerodostojnost nema razloga sumnjati nedvosmisleno ukazuju da oporučitelj nije znao niti čitati niti pisati, prvostupanjski sud je zaključio da oporučitelj J.C. nije mogao valjano sastaviti pisanu oporuku pred svjedocima u smislu odredbe čl. 31. Zakona o nasljeđivanju (NN. 48/03, 163/03, 35/05; dalje: ZN) pa je udovoljio tužbenom zahtjevu. Naime, tuženik smatra da je zaključak prvostupanjskog suda da se radi o nepismenoj osobi nedovoljno i neuvjerljivo obrazložen i preuranjen, jer u obrazloženju presude nedostaje kritička ocjena o tome da je neke isprave ostavitelj potpisao a neke nije i kako je mogao komentirati novinske članke i titlovane strane filmove ukoliko nije znao čitati, zbog čega smatra da prvostupanjski sud u obrazloženju ne daje valjane razloge koji bi razjasnili ove kolizije i suprotnosti koje proizlaze iz provedenih dokaza. Način na koji tuženik u žalbi osporava zaključak prvostupanjskog suda da je zahtjeve za izdavanje vozačke dozvole za oporučitelja iz 1979. i 1980. g. potpisala ista osoba koja je potpisala takav zahtjev iz 1981.g. ne može se prihvatiti osnovanim, jer je potpuno nebitno koja osoba je potpisala navedene isprave kraj činjenice da se ne radi o potpisima oporučitelja, koju činjenicu je izričito potvrdio i tuženik u svom iskazu prilikom saslušanja u svrhu dokazivanja. Točno je da se isti potpis kao na spornoj odluci nalazi i na zapisniku s ostavinske rasprave od 08. rujna 1994.g. u spisu istog suda

broj O. __/94 i na kupoprodajnom ugovoru koji prileži u spisu na listu 10-11. Međutim, neutemeljeno tuženik osporava pravilnost zaključka prvostupanjskog suda da takav potpis ne slični na bilo kakav potpis koji bi išta suvislo značio, jer je obzirom na način potpisivanja navedenih isprava razvidno da se radi o neprepoznatljivim i nerazumljivim znakovima koji se ne mogu smatrati potpisom. Upravo način potpisivanja navedenih isprava, uključujući i spornu oporuku, upućuje na zaključak da se radi o nepismenoj osobi, pa uz činjenicu da je oporučitelj prema sadržaju provedenih dokaza završio samo jedan razred osnovne škole, nedvojbeno se ne može smatrati da je znao pisati.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1169/09-2 od 11.I.2010.

PRAVOVALJANOST OPORUKE

Zapisnik o predaji oporuke

(Čl. 68. st. 1. Zakona o nasljeđivanju - „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03 i 35/05)

Ukoliko je ostavitelj vlastoručnu oporuku napisao svojom rukom te istu potpisao, tada činjenica što prilikom predaje oporuke sudu nije sastavljen zapisnik, nema nikakvog utjecaja na pravnu valjanost predmetne oporuke.

„Naime, u predmetnom postupku a obzirom na činjenični osnov tužbe kojim je tužiteljica ukazivala na nepravovaljanost predmetne oporuke kao vlastoručne oporuke (a i bilo kakvog drugog oblika oporuke) sud je trebao utvrditi odlučne činjenice da li je predmetnu oporuku pok. oporučitelj napisao svojom rukom i da li ju je potpisao, na što upućuje odredba čl. 68. st. 1. ZN-a budući iste predstavljaju pretpostavke za pravovaljanost vlastoručne oporuke. Činjenica da je predmetna oporuka pok. ostavitelja pohranjena u predmetu toga suda broj Pi. __/93 nakon što je kod istoga zaprimljen u predmetu R2 __/93 i prijedlog za njezinu pohranu (zajednički pok. oporučitelja i I tužene) od strane njihovog tada punomoćnika J.B. bez punomoći i po ocjeni ovoga suda ne dovodi u sumnju pravovaljanost predmetne oporuke. Točno je što ističe također

žalba tužiteljice u predmetnom postupku a u smislu odredbe čl. 166. st. 2. ZN-a kod predaje oporuke sudu tada nije sastavljen zapisnik, ali niti ta okolnost kako ju je također ocijenio pravilno prvostupanjski sud, nema nikakvog utjecaja na pravnu valjanost predmetne oporuke.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 230/09-4 od 26. VIII.2009.

NASLJEDNIČKA IZJAVA

Nasljednička izjava o ustupanju ostavinske imovine

(Čl. 133. st. 3. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 160/03 i 35/05)

Vjerovnik je ovlašten tražiti da sud proglašiti bez učinka prema njemu nasljedničku izjavu dužnika, ukoliko se dužnik nasljedničkom izjavom prihvatio nasljedstva i svoj dio ustupio nasljednici, budući se isto smatra besplatnim pravnim poslom.

„Pobijanom presudom suda prvoga stupnja udovoljeno je u cijelosti tužbenom zahtjevu tužitelja, te je proglašena bez učinka prema tužitelju pravna radnja tuženika B.A. – nasljednička izjava o ustupanju ostavinske imovine iza pok. B.F., prema rješenju o nasljeđivanju od 12. kolovoza 2008.g. br. O. __/08, sunasljednici B.M. i to u dijelu u kojem je B.A. ustupio u vlasništvo B.M. suvlasničke dijelove nekretnina poblje navedenih u presudi. Naime, prvo tuženik je tijekom ostavinskog postupka dao nasljedničku izjavu kojom se prihvatio nasljedstva i svoj dio ustupio sunasljednici, svojoj maci B.M., radi čega je ista u cijelosti naslijedila ostavinsku imovinu, a što znači da je i prvo tuženik bio zakonski nasljednik pok. B.F. U čl. 67. st. 3. ZOO propisane su pretpostavke pobijanja, pa je tako navedeno da se kod besplatnih raspolaganja i s njima izjednačenih pravnih radnji smatra da je dužnik znao da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku i za pobijanje tih radnji ne zahtijeva se da je trećoj osobi to bilo poznato ili moglo biti poznato. U st. 4. je pak izričito propisano da se odricanje od nasljedstva smatra besplatnim raspolaganjem. Treba istaći da je u Zakonu o nasljeđivanju (dalje: ZN) i to čl. 133. st. 3. izričito

propisano da se odricanje u korist određenog nasljednika ne smatra odricanjem od nasljedstva, nego izjavom o ustupu svoga nasljednoga dijela. Stoga se i ustup nasljedstva sunasljedniku treba smatrati besplatnim pravnim poslom, za koji je irelevantno je li drugo tuženoj bilo poznato ili moglo biti poznato da se poduzetom pravnom radnjom nanosi šteta tužitelju kao vjerovniku.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 761/09-2 od 03.VIII.2009.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

Predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju

(Čl. 579. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05 i 41/08)

Ako predmet prijenosa vlasništva temeljem ugovora o doživotnom uzdržavanju nakon smrti primatelja uzdržavanja imaju biti sve nekretnine u vlasništvu istoga, tada davatelj uzdržavanja stječe pravo vlasništva i na nekretninama koje je primatelj uzdržavanja stekao nakon zaključenja ugovora o doživotnom uzdržavanju a koje su u trenutku njegove smrti bile u njegovom vlasništvu.

„U konkretnom slučaju predlagateljica i njezin sada pok. suprug G.S. zaključili su Ugovor o doživotnom uzdržavanju u kojem su u toč. 2. Ugovora naveli imovinu ugovaratelja, pa je između ostalog navedena nekretnina upisana u zk.ul. ___ k.o. V. (u osnivanju), time da predmet prijenosa vlasništva po tom Ugovoru imaju nakon smrti svakog od bračnih drugova biti sve nekretnine koje će isti imati u času svoje smrti (toč. 3. Ugovora). Valja naglasiti da je predmetni ugovor zaključen dana 9. srpnja 2007. godine, dok je upis prava suvlasništva na spornim nekretninama upisanim u zk.ul. ___ k.o. D. izvršen tek 2009. godine. Pravilno predlagateljica u žalbi navodi da ZOO u čl. 579. izričito propisuje da stranke mogu ugovoriti da predmet ugovora o doživotnom (ili dosmrtnom) uzdržavanju može biti sva ili dio imovine, time da je stjecanje stvari i prava odgođeno do smrti primatelja uzdržavanja. U sudskoj praksi je zauzeto

stajalište da predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju može biti i buduća imovina, dakle imovina koju primatelj uzdržavanja nema u času zaključenja ugovora, već koju će steći do časa kada dolazi do prijenosa prava vlasništva u korist davatelja uzdržavanja, dakle u času smrti primatelja uzdržavanja (Županijski sud u Rijeci Gž. 786/01 od 18. rujna 2002.g., Vrhovni sud Republike Hrvatske Rev. 2082/99 od 21. kolovoza 2002. godine). Mogućnost da predmet ugovora bude buduća stvar proizlazi i iz odredbe čl. 380. st. 3. ZOO prema kojem se kupoprodaja može odnositi na buduću stvar. Kako je iz sklopljenog Ugovora o doživotnom uzdržavanju zaključenog između predlagateljice i sada pok. G.S. jasno vidljivo da je predmet tog ugovora cjelokupna imovina koju će primatelj uzdržavanja imati u svom vlasništvu u času svoje smrti, te kako je nesporno da je primatelj uzdržavanja suvlasništvo na nekretninama upisanim u zk.ul. ___ k.o. D. stekao za svog života u svibnju 2009. g., to je valjalo dozvoliti predloženi upis u korist predlagateljice, a na temelju predmetnog Ugovora o doživotnom uzdržavanju zaključenog kod javnog bilježnika R.B. 9. srpnja 2007. g.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1128/09-2 od 09.XI.2009.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU – RASKID

Naknada troškova režija

(Čl. 119. st. 4. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03 i 35/05)

Kada su stranke raskinule ugovor o doživotnom uzdržavanju temeljem kojeg je tuženik bio dužan snositi troškove režija, tada primateljica uzdržavanja koja je sama plaćala troškove režije za vrijeme zajedničkog života sa davateljem uzdržavanja, ima pravo od davatelja uzdržavanja tražiti razmjernu naknadu troškova režije.

„Prvostupanjski sud je, pošavši od činjenice da je tužiteljica od tuženika zatražila povrat dijela troškova režija nastalih korištenjem

nekretnina iz z.k.ul. ___ k.o. H., čkbr. ___/32 (u naravi kuća, dvorište i livada), koje nekretnine su zajedno suposjedovali i kojih su suvlasnici, time da je na snazi bio ugovor o doživotnom uzdržavanju, temeljem kojeg je tuženik bio dužan uzdržavati tužiteljicu i njenog supruga, a koji su nastali u utuženom periodu, ocijenio da je tužiteljin zahtjev osnovan, jer ona traži naknadu 1/2 dijela tih troškova, koje je ona namirivala, a visinu tih troškova dokazala je priloženim uplatnicama (računima) i svojim iskazom danim u svrhu dokazivanja. U materijalnopravnom smislu prvostupanjski sud ističe da su stranke raskinule ugovor o doživotnom uzdržavanju, te da tužiteljica na osnovu te činjenice ostvaruje zakonsko pravo u smislu odredbe čl. 119. st. 4. Zakona o nasljeđivanju (dalje: ZN) tražiti naknadu koja joj pripada po općim pravilima obveznog prava, a radi se o pravu na zahtjev temeljem stjecanja bez osnove od strane tuženika, u smislu odredbe čl. 210., 214., 215., i 1003 (?) Zakona o obveznim odnosima, ne navodeći koji Zakon o obveznim odnosima (ZOO) primjenjuje, no očito podrazumijeva ZOO iz NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 za primjenu čl. 210., 214., i 215., a u vezi čl. 1163. st. 1. ZOO-a iz NN 35/05 i 41/08. Pri tome prvostupanjski sud navodi da je tuženik bio dužan snositi troškove režija, u izvršavanju ugovora o doživotnom uzdržavanju, kojim je bio dužan uzdržavati tužiteljicu i njenog muža. To ujedno znači da, ukoliko je tužiteljica sama platila troškove režija, tuženik tužiteljici, za vrijeme trajanja zajedničkog života, treba tužiteljici vratiti te troškove. Osim toga, treba istaći i da je tužiteljica, neovisno o sadržaju obveznopravnog odnosa stranaka koji je proizlazio iz egzistentnosti ugovora o doživotnom uzdržavanju prije njegova raskida, tužiteljica zatražila naknadu dijela troškova režija pozivajući se na činjenicu suvlasništva i suposjeda predmetne nekretnine, pri čemu nema nikakve dvojbe da onaj tko koristi nekretninu, treba snositi i troškove u vezi s tim (time da nesumnjivo dio troškova predstavlja i osobne troškove posjednika (suposjednika) nekretnine).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 213/10-2 od 11.III.2010.

UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Opravdani razlog za raskid ugovora o dosmrtnom uzdržavanju

(Zakon o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05)

Da bi egzistirao opravdani razlog za raskid ugovora o dosmrtnom uzdržavanju zbog neizvršavanja ili djelomičnog neizvršavanja obveza jedne ugovorne strane, nije relevantno samo subjektivno nezadovoljstvo jedne ugovorne strane, već se mora raditi o objektivnom neispunjavanju preuzetih obveza krivnjom druge strane.

„Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju naplatni je pravni posao pa se na istoga primjenjuju i ostale odredbe ZOO-a o naplatnim pravnim poslovima. Takav ugovor je uvijek sam za sebe i aleatorni ugovor pa time ne dolazi u obzir primjena načela jednake vrijednosti uzajamnih davanja po takvom ugovoru. Isto tako valja napomenuti da ugovor o dosmrtnom uzdržavanju može biti i mješoviti pravni posao kojim primatelj uzdržavanja dio imovine može dati na ime uzdržavanja, a dio imovine može i darovati, a upravo u tom smislu je o navedenom iskazivao i svjedok S.M. navodeći da je pok. D.M. bio tradicionalista, da je smatrao kako upravo sin treba biti njegov nasljednik, da je znao reći kako treba rasporediti svoju imovinu za života i o tome nešto napisati pa je njegovo mišljenje da je predmetni ugovor zaključen upravo i sa tim ciljem. Kad se kod prednje navedenog uzme u obzir da su i do zaključenja spornog ugovora, kao i nakon toga, stranke živjele u istom stambenom objektu, doduše u različitim domaćinstvima, da kako to i proizlazi iz iskaza pojedinih svjedoka saslušanih tijekom prvostupanjskog postupka su odnosi između supruge tuženoga i tužiteljica bili duže vrijeme poremećeni, to iskazi svjedoka o onemogućavanju od strane tužiteljica izvršavanja tuženom njegove preuzete obveze nikako ne mogu biti kako to sud navodi bespredmetni i neprihvatljivi. Naime, zbog neizvršavanja ili djelomičnog neizvršavanja obveza jedne ugovorne strane ne može druga strana tražiti raskid ugovora o dosmrtnom uzdržavanju ako je za takovo neizvršavanje, odnosno djelomično izvršavanje ona sama kriva, posebice ukoliko je davatelj uzdržavanja spreman svoju obvezu u cijelosti ispunjavati. Isto tako ne može biti, kako to u pobijanoj presudi prvostupanjski sud naglašava, relevantno samo subjektivno nezadovoljstvo jedne strane Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju ispunjavanjem obveza druge strane već se mora

raditi o objektivnom neispunjavanju preuzetih obveza upravo krivnjom te strane. Iako ugovorne strane prijepornog Ugovora kako je napomenuto nisu živjele u zajedničkom domaćinstvu ni u zajedničkom stanu one su živjele u jednoj kući i u krugu jednog dvorišta, dakle, živjele su u zajednici u kojoj bi međusobni odnosi morali biti korektni da bi se obveze iz spornog Ugovora mogle u cijelosti izvršavati, pa ukoliko su osobe koje su živjele u zajedničkom domaćinstvu sa pok. D.M. samovoljno prouzročile poremećaj odnosa između ova dva domaćinstva i onemogućavale ispunjenje ugovornih obveza tuženom, kako bi time i stvorile pretpostavke za raskid ugovora to prednje rečeno ne može biti bespredmetno za ocjenu da li je tužba kojom se traži raskid predmetnog ugovora osnovana zbog toga što druga strana ne ispunjava svoje obveze u cijelosti kako se obvezala.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 Gž. 1148/10-2 od 16.XI.2010.

UKIDANJE KLAUZULE PRAVOMOĆNOSTI

Pretpostavke za ukidanje klauzule pravomoćnosti

(Čl. 226. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 48/03, 163/03 i 35/05)

Sud će ukinuti klauzulu pravomoćnosti na rješenju o nasljeđivanju ukoliko objavljeno rješenje i pisani otpravak rješenja o nasljeđivanju nisu identični, a stranka se odrekla pravo na žalbu trenutkom objave istoga.

„U konkretnom slučaju rješenje doneseno na ostavinskoj raspravi dana 12. ožujka 2007.g. sadrži konstataciju da je ostavinska rasprava dovršena, te da se nasljednicom u skladu s nasljedničkim izjavama proglašava žaliteljica na utvrđenoj ostavinskoj imovini. Pisani otpravak rješenja o nasljeđivanju pak sadrži sve ono što rješenje o nasljeđivanju treba sadržavati sukladno odredbi čl. 226. ZN. Iz navedenog očito je da objavljeno rješenje i pisani otpravak rješenja o nasljeđivanju nisu identični, time da se prema odredbi čl. 349. st. 1. ZPP-a koji se primjenjuje supsidijarno i u ostavinskom postupku primjenom odredbe čl. 175. ZN-a, stranka može odreći prava žalbe, a time i prava prigovora od časa kada je

presuda (rješenje) objavljeno i to samo u pogledu onoga što je objavljeno, pri čemu izreka objavljenog rješenja na raspravi mora u cijelosti odgovarati onome što stoji u izreci pisanog otpravka objavljenog rješenja, budući da svojstvo pravomoćnosti dobiva samo izreka rješenja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 220/10-2 od 02.III.2010.

ZASTARA ZAHTJEVA

Prekid zastarijevanja

(Čl. 221. st. 2. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 52/71, 47/78 i 56/00)

Prilikom odlučivanja o prigovoru zastare u ostavinskom postupku, smatra se da je nasljednik dao zahtjev za ostvarivanjem prava na nužni dio onog trenutka kada je u ostavinskom postupku osporio oporuku a ne nasljedničkom izjavom nakon nastavka ostavinskog postupka po dovršetku parnice u kojoj je osporavao istinitost oporuke.

„Prigovor zastare zbog kojeg je prvostupanjski sud utvrdio (što je pogrešno, jer sud određuje a ne utvrđuje prekid ostavinskog postupka) nije činjenica zbog koje se ostavinski postupak prekida propisana čl. 221. st. 2. ranije važećeg odnosno istovjetnog čl. 222. st. 2. sada važećeg ZN, već o ovom prigovoru odlučuje sud u ostavinskom postupku ukoliko nisu sporne činjenice o kojima ovisi osnovanost ili neosnovanost ovog prigovora. Žaliteljica kako je već rečeno osporava pravo na nužni dio zakonskoj nasljednici isključivo se pozivajući na zastaru njenog prava zahtijevati nasljedstvo. Ovdje treba reći da je prema ustaljenoj sudskoj praksi u izjavi nužnog nasljednika kojim osporava valjanost oporuke sadržan osim zahtjeva za zakonskim nasljeđivanjem i zahtjev za umanjenjem oporučnog raspolaganja zbog povrede nužnog dijela. Naime, kako osporavanje valjanosti oporuke sadrži zahtjev za nasljeđivanjem temeljem zakona, (dakle, i više od nužnog dijela) to svakako ovakav veći zahtjev u sebi sadrži i manje od toga, odnosno zahtjev za nužnim djelom, a ovakvo umanjenje raspolaganja oporukom zahtijevajući svoj nužni dio zastarijeva u roku od tri

godine od dana proglašenja oporuke (čl. 45. i 46. ranijeg, odnosno čl. 83. i 84. sada važećeg ZN). Odredba čl. 144. ZN (istovjetna odredba je sadržana u čl. 138. sada važećeg ZN-a) regulira zastaru prava zahtijevati ostavinu kao nasljednik, ako se ovo pravo ostvaruje u ostavinskom postupku, kao i ukoliko se ostvaruje izvan ostavinskog postupka u parnici o nasljeđivanju (hereditatis petitio), pa tako pravo zahtijevati ostavinu kao nasljednik ostavitelja prema poštenom posjedniku koji također na nju ima pravo kao nasljednik zastarijeva za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za posjednika ostavine (subjektivni rok) odnosno u roku od 10 godina od smrti ostavitelja za zakonskog nasljednika, odnosno od proglašenja oporuke za oporučnog nasljednika. Zakonska nasljednica Š.B. već samim osporavanjem valjanosti odnosno istinitosti oporuke zahtijevala je ostavinu kao zakonski nasljednik. Prema tome osporavanje oporuke u ostavinskom postupku ima za posljedicu prekid zastarijevanja koji traje do pravomoćnosti rješenja ostavinskog suda o upućivanju na parnicu, te u slučaju pokretanja parnice sve do pravomoćnost okončanja parnice, dakle, zahtjev za ostvarivanjem prava na nužni dio nasljednica Š.B. nije dala tek svojom nasljedničkom izjavom nakon nastavka ovog ostavinskog postupka po dovršetku parnice kojom je osporavala istinitost oporuke već tada kada je u ostavinskom postupku osporila oporuku pok. N.B. Kako sve prethodno istaknuto nisu sporne činjenice, a od istih zavisi osnovanost odnosno neosnovanost istaknutog materijalno pravnog prigovora zastare, to se taj prigovor, a koji se odnosi na primjenu materijalnog prava, mora riješiti u ostavinskom postupku a ne upućivanjem nasljednika koji stavlja prigovor zastare na pokretanje parnice.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gžx. 51/10-2 od 7.VII.2010.

UKNJIŽBA PRAVA VLASNIŠTVA TEMELJEM RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU

Dopuna (ispravak) rješenja o nasljeđivanju

(Čl. 18. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04 i 107/07)

Ako su pojedine nekretnine uručene nasljedniku kao izvanknjižno vlasništvo a iste su bile knjižno vlasništvo

ostavitelja, tada nasljednik može od nadležnog tijela koje je donijelo rješenje o nasljeđivanju zatražiti dopunu (ili ispravak) tog rješenja na način da se kao ostavinska imovina ostavitelja utvrdi točno određena nekretnina kao knjižna koja će u tom dopunjenom i/ili ispravljenom rješenju biti točno označena zemljišnoknjižnim uloškom katastarske općine u kojoj se nalaze i brojem zemljišne čestice.

„Sud ne može dopustiti uknjižbu prava vlasništva ukoliko u ispravi temeljem koje se zahtijeva upis oznake nekretnina nije usklađena s podacima iz zemljišne knjige već su navedeni podaci o nekretnini iz katastra zemljišta kako je to učinjeno u rješenju o nasljeđivanju iz pok. K.I. temeljem kojeg rješenja je zatražena uknjižba. U rješenju o nasljeđivanju čija je provedba odbijena pobijanim rješenjem, žalitelju su uručene nekretnine za koje nije naveden zemljišnoknjižni uložak u kojem su upisane, već nekretnine upisane u posjedovni katastarski list __ k.o. D.M. i br. __ k.o. N.M. (koja katastarska općina u zemljišnim knjigama Općinskog suda u V. zemljišnoknjižnog odjela u N.M. nije ni osnovana) i to kao izvanknjižne nekretnine, s time da su pojedine nekretnine uručene u neopredijeljenim dijelovima (pojedine nekretnine). Okolnost da žalitelj sada u žalbi navodi i prilaže z.k. izvatke tvrdeći da su nekretnine upisane u tim zemljišnoknjižnim izvadcima upravo nekretnine koje su mu ostavinskim rješenjem uručene kao izvanknjižne ne može biti temelj za uknjižbu, jer je temelj zatraženog upisa rješenje o nasljeđivanju kojim su sve nekretnine uručene žalitelju kao nasljedniku, uručene kao izvanknjižne nekretnine bez njihovog određivanja na način kako su one opisane u zemljišnoj knjizi. Prema tome ukoliko su doista pojedine nekretnine uručene žalitelju kao izvanknjižno vlasništvo a iste su bile knjižno vlasništvo prednika, ostavitelja, tada žalitelj može od nadležnog tijela koje je donijelo rješenje o nasljeđivanju zatražiti dopunu (ili ispravak) tog rješenja na način da se kao ostavinska imovina ostavitelja utvrde točno određene nekretnine kao knjižne koje će u tom dopunjenom i/ili ispravljenom rješenju biti točno označene z.k. uloškom katastarske općine u kojoj se nalaze i brojem zemljišne čestice, dakle, onako kako su upisane u zemljišnoj knjizi, time da se i u tom slučaju iste mogu uručiti nasljedniku samo u onom suvlasničkom omjeru u kojem su i upisane na knjižnog prednika – ostavitelja. Ujedno je prilikom podnošenja zahtjeva za upis potrebno priložiti odgovarajuću ispravu kojom se utvrđuje da je ranija adresa ostavitelja doista bila adresa kako je upisana u zemljišne knjige a s obzirom da žalitelj u žalbi navodi da je ostavitelj upisan u zemljišne knjige sa drugom adresom prebivališta nego u rješenju o nasljeđivanju temeljem kojeg je zatražena uknjižba. Kako

je zemljišnoknjižni sud pravilno, uskratio provedbu rješenja u odnosu na nekretnine koje su utvrđene izvanknjižnim vlasništvom pok. ostavitelja, obzirom da se u zemljišnu knjigu upisuju knjižna prava za čiji upis mora za to iz isprave biti vidljiv pravni temelj (čl. 43. st. 2. ZZK-a).“

Županijski sud u Varaždinu, 12 Gž. 895/10-2 od 6. X.2010.

III. RADNO PRAVO

PASIVNA LEGITIMACIJA

Radni odnos odvjetničke vježbenice

(Čl. 25. Zakona o odvjetništvu – „Narodne novine“, br. 9/94 i 117/08)

Odvjetnička vježbenica ne može biti u radnom odnosu kod Zajedničkog odvjetničkog ureda iz razloga što isti ne može biti poslodavac jer nije ni pravna ni fizička osoba.

„Naime, odredbom čl. 26. Zakona o odvjetništvu propisano je da odvjetnici u zajedničkom uredu solidarno odgovaraju za obveze odvjetnika nastale u obavljanju poslova zajedničkog ureda. Osim toga prvostupanjski sud u nastavku postupka treba imati u vidu da je čl. 8. st. 2. ZR-a propisano da je poslodavac u smislu tog zakona fizička ili pravna osoba za koju radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove. Nadalje, da je čl. 61. Zakona o odvjetništvu propisano da odvjetnički vježbenik zasniva s odvjetnikom odnosno odvjetničkim društvom radni odnos, a čl. 62. da je odvjetnički vježbenik dužan za vrijeme vježbe raditi na svim odvjetničkim poslovima koji mu budu povjereni od strane odvjetnika, a i Kolektivnim ugovorom i to u čl. 1. istog također navedeno da se radni odnos između odvjetnika poslodavca i odvjetničkog vježbenika zasniva na temelju Ugovora o radu koji stupa na snagu upisom odvjetničkog vježbenika u imenik odvjetničkih vježbenika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori. Zajednički odvjetnički ured kako to ispravno sud konstatira u prvostupanjskoj presudi nema pravnu osobnost već pravnu osobnost ima svaki odvjetnik u tom uredu kao zasebna fizička osoba a pravnu osobnost ima i odvjetničko društvo koje je pravna osoba za razliku od Zajedničkog odvjetničkog ureda koje to nije. Prema tome samo zbog činjenice što je II tužena svoj rad udružila sa radom I tuženog u Zajedničkom odvjetničkom uredu nikako ne znači da je kako to prvostupanjski sud potpuno pogrešno konstatira tužiteljica imala radni odnos u ZOU jer kako je prethodno navedeno poslodavac u smislu Zakona o radu može biti samo pravna ili fizička osoba, ili suprotnom argumentacijom radni odnos zaposlenik može zasnovati samo

kod pravne i fizičke osobe a nikako kod udruženja koje nema pravnu osobnost. Prema tome da li I tuženi tužiteljici solidarno odgovara sa II tuženom koja je jedina bila poslodavac tužiteljici tj. da li je sporni ugovor o radu pravni posao koji je nastao u obavljanju zajedničkog ureda i za obveze iz kojeg su solidarno odgovorni svi odvjetnici u tom zajedničkom uredu u smislu čl. 26. Zakona o odvjetništvu treba procijeniti sukladno pisanom ugovoru o njihovim međusobnim pravima i obvezama koji su obavezni zaključiti temeljem odredbe čl. 25. st. 1. istog Zakona, a o zaključenju kojeg su tuženici i morali prema čl. 25. st. 2. podnijeti prijavu Odvjetničkoj komori. Tvrdnja koju ističe prvostupanjski sud tj. da sva prateća dokumentacija obračunske liste plaće, odjava sa zdravstvenog osiguranja, pečat i zaglavlje zajedničkog odvjetničkog ureda na Ugovoru o radu upućuje na to da je tužiteljica bila u radnom odnosu u zajedničkom odvjetničkom uredu je potpuno pogrešna jer prema čl. 12. Zakona o odvjetništvu svaku ispravu koju sastavi odvjetnik mora potpisati i staviti pečat odvjetničkog ureda a kako II tužena svoju odvjetničku djelatnost obavlja u ZOU logično je da je stavljala pečat tog ureda jer drugi nije ni mogla, a osim toga, prema već prethodno rečenom tužiteljica nije mogla biti u radnom odnosu u ZOU koji ne može biti poslodavac jer nije ni pravna ni fizička osoba. Ista je bila u radnom odnosu kod II tužene, no ostalo je neraspravljeno pitanje da li za obveze II tužene a prema ugovoru o međusobnim pravima i obvezama I i II tuženog tužiteljici solidarno sa II tuženom odgovara i I tuženi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž.1271/09-2 od 11.I.2010.

UGOVOR O RADU

Faktični rad

(Zakon o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)

Ukoliko je tužitelj obavljao određene poslove za tuženika bez zaključenog ugovora o radu, tada mu pripada pravo na

naknadu za faktični rad u visini koja bi mu pripadala da je egzistirao ugovor o radu.

„Bez obzira na činjenicu što je tuženik povukao dio zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje postojanja ugovora o radu, a što bi značilo da nije došlo do sklapanja ugovora o radu, po mišljenju ovoga suda, tužitelj je za tuženika obavljao faktični rad i istome pripada pravo na naknadu za faktični rad u visini koja bi mu pripadala da je bio zaključen ugovor o radu u pisanom obliku, odnosno da je bilo utvrđeno da je tužitelj bio u radnom odnosu kod tuženika. U tom dijelu tužitelju pripada pravo na naknadu za faktični rad u visini plaće, odnosno dnevnica koje bi tužitelj ostvario da je radio, odnosno da je bio zaključen ugovor o radu, a sve sukladno Zakonu o radu (NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05 – dalje ZR) i Kolektivnom ugovoru za djelatnost prijevoza i usluga u cestovnom prometu, na koje se pozvao i prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane odluke.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 413/10-2 od 3.V.2010.

MENADŽERSKI UGOVOR

Istek mandata članu uprave

(Čl. 432. Zakona o trgovačkom društvu – „Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 118/03, 107/07, 146/08)

Nakon isteka mandata članu uprave koji ima zaključen menadžerski ugovor, prestaju važiti odredbe zaključenog ugovora o radu koje imaju karakteristike menadžerskog ugovora odnosno odredbe koje se odnose na primanja člana uprave time da ostale odredbe ugovora o radu i nadalje ostaju na snazi a dužnost je uprave da istom ponudi zaključivanje novog ugovora o radu za određeno radno mjesto.

„Naime, uvidom u Ugovor o radu koji je zaključen dana 25. veljače 2005.g. i to u ime tuženoga po predsjedniku Nadzornog odbora i

tužiteljici, a u kojem se u čl. 2. navodi da će zaposlenik obavljati poslove direktora društva, te čl. 10. da će poslodavac za te obavljene poslove zaposleniku isplaćivati osnovnu plaću uvećanu za 10% i naknade plaće sukladno Pravilniku o radu kao i dodatke na plaću sukladno Pravilniku o radu mora se zaključiti da s obzirom da je ovaj ugovor sklopljen po predsjedniku Nadzornog odbora i s obzirom na obavljanje funkcije direktora da isti ima značaj pored Ugovora o radu zaključenog temeljem ZR-a i tzv. menadžerskog ugovora iz čl. 432. u svezi čl. 247. ZTD-a, a menadžerski ugovor se ne temelji na odredbama ZR-a već na odredbama Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO), pa zbog navedenog ovaj sud ne prihvaća stav prvostupanjskog suda da je predmetni Ugovor o radu djelomice protuzakonit. Nakon što je tužiteljici prestao mandat člana uprave tuženog i prestale su se primjenjivati odredbe Ugovora o radu koji je između parničnih stranaka sklopljen 25. veljače 2005.g. i to one odredbe tog ugovora koje imaju karakter menadžerskog ugovora znači odredbe o tome da tužiteljica obavlja poslove direktora društva, te odredbe čl. 10. koje propisuje plaću za poslove direktora društva, dok su i nadalje ostale na snazi odredbe tog Ugovora u dijelu koje imaju karakter Ugovora o radu prema Zakonu o radu, pa između ostalog i odredba o tome da se ugovor zaključuje na neodređeno vrijeme. Naime, već je rečeno da odredba čl. 247. ZTD-a a u svezi čl. 432. ZTD-a regulira načela primanja članova uprave trgovačkih društava te da zaključeni Ugovor o radu između parničnih stranaka u pogledu poslova koje će tužiteljica obavljati i primanja za te poslove ima upravo takav karakter – karakter menadžerskog ugovora na koji se ne primjenjuju odredbe Zakona o radu. Obzirom da je već spomenutom odredbom čl. 424. st. 1. ZTD-a propisano da se članovi uprave Društva s ograničenom odgovornošću mogu u svako doba opozvati Odlukom članova tog društva, odnosno odlukom Skupštine tog društva, no da navedeni opoziv nema utjecaja na pravo članova uprave iz Ugovora koje su oni sklopili s društvom to je potpuno jasno da nakon 30. rujna 2006.g. tj. nakon isteka mandata na koji je tužiteljica bila imenovana su prestale važiti odredbe zaključenog Ugovora o radu koje imaju karakteristike menadžerskog Ugovora odnosno one koje se odnose na njezina primanja kao direktora dok su ostale odredbe tog Ugovora o radu ostale i dalje na snazi. Nije bilo sporno među strankama ni to da tužiteljici nije prestao radni odnos nakon što joj je prestao mandat jedinog člana uprave tuženog i da je druga osoba imenovana za direktora tuženog, što znači da se tuženi pridržavao odredaba Ugovora o radu zaključenog između stranaka 25. veljače 2005.g. u onom dijelu koji se odnosi na radnopravni status tužiteljice sukladno ZR-a, a kojim je tužiteljica primljena u radni odnos na neodređeno vrijeme. Iz same izjave tužiteljice tijekom prvostupanjskog

postupka razvidno je da je njoj ponuđeno zaključivanje Ugovora o radu za konkretno radno mjesto, no da je ono navedeno odbila, ali je bez obzira na navedeno zaista obavljala poslove kako tog radnog mjesta tako i ostale poslove koje joj je povjerio da radi po Skupštini imenovani direktor društva I.M.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1245/09-2 od 26.I.2010.

MENADŽERSKI UGOVOR

Istek mandata članu uprave

(Čl. 432. Zakona o trgovačkom društvu – „Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 118/03, 107/07 i 146/08)

Tužiteljica nije prihvatila ponuđeni ugovor o radu za određene poslove nakon isteka menadžerskog ugovora, ali je obavljala poslove na koje je premještena usmenom odlukom. Smatra se da je u konkretnom slučaju kada egzistira ugovor o radu (iako ne sadrži odredbe o nazivu, naravi i vrsti rada), usmeni raspored tužiteljice na radno mjesto valjan.

„Ugovor o radu zaključen je između parničnih stranaka dana 25. veljače 2005. g., a koji je u ime tuženoga zaključio predsjednik Nadzornog odbora s time da se napominje da Nadzorni odbor nije ovlašten niti Izjavom o osnivanju niti bilo kojom odredbom ZTD-a zaključivati Ugovore o radu sa zaposlenicima, već Nadzorni odbor sukladno čl. 10. Izjave o osnivanju tuženog zastupa društvo prema članovima uprave dok sukladno Pravilniku o unutarnjem ustroju tuženoga, uprava – direktor odlučuje o zasnivanju radnog odnosa sa zaposlenicima. Time da je ugovor u dijelu u kojem ima značaj menadžerskog ugovora istekao temeljem same činjenice prestanka obavljanja poslova za koje je kao takav zaključen što znači da je prestao i u dijelu u kojem je tužiteljici istim određena plaća kao direktora. Zbog rečenog odluka prvostupanjskog suda o tome da tužiteljici ne pripada nikakva razlika plaće odnosno da joj ne pripada plaća za obavljanje poslova direktora tuženog nakon što ona te poslove više nije obavljala tj. nakon što joj je istekao mandat na koji je imenovana, a Skupština tuženog je nije

ponovno imenovala već ju je opozvala (na sjednici 17. listopada 2006.g. tužiteljici je zahvaljeno kao bivšoj direktorici na radu), je pravilna bez obzira na pogrešnu primjenu materijalnog prava prvostupanjskog suda. Već je spomenuto kako tužiteljica nije prihvatila novo ponuđeni Ugovor o radu za točno određene druge poslove, odnosno za poslove voditelja Odjela pomoćnih poslova, no navedene poslove je ipak obavljala po nalogu direktora, pa bez obzira što ista i nije prihvatila, tj. što stranke nisu nakon isteka mandata na koji je tužiteljica bila imenovana na funkciju direktora, zaključile pismeni ugovor o radu sukladno Zakona o radu, ne znači da je premještaj tužiteljice na poslove voditelja odjela pomoćnih poslova, bez obzira što je učinjen usmeno nevaljan, jer kako to pravilno ističe i tuženik tijekom prvostupanjskog postupka usmeni raspored radnika na radno mjesto je valjani, posebice u konkretnom slučaju kada sam Ugovor o radu zaključen između parničnih stranaka dana 25. veljače 2005.g. ne sadrži osim uglavaka o tome da se isti sklapa na neodređeno vrijeme i uglavak o nazivu, naravi i vrsti rada na koji će se zaposlenik rasporediti nakon prestanka važenja odredaba tog Ugovora koje su imale značenje menadžerskog ugovora. Osim toga tužiteljica sama ističe da nije podnosila zahtjev za zaštitu prava tuženom u vezi obavljanja poslova koje je zaista i obavljala nakon 1. studenog 2006.g. sve do lipnja 2007.g., a što je daleko izvan rokova propisanih čl. 133. ZR-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1245/09-2 od 26.I.2010.

PROBNI RAD

Pretpostavke za zasnivanje probnog rada

(Čl. 106. st. 6. Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 137/04 i 68/05)

Ukoliko se radnica nalazila u radnom odnosu kod poslodavca, tada prilikom otkaza ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, a koji ugovor o radu je radnica prihvatila, nije bilo osnove za ugovaranje probnog rada, iz razloga

što se probni rad može ugovoriti samo prilikom zasnivanja radnog odnosa radnika kod određenog poslodavca a ne i tijekom trajanja radnog odnosa odnosno prihvatom izmijenjenog ugovora o radu.

„Tužiteljici je otkazan ugovor o radu zbog neispunjenja obveza ugovorenih ugovorom o radu od 10. rujna 1999. g. za ispunjenje kojih je bio ugovoren probni rad, a u obrazloženju odluke se navodi da je ugovor otkazan iz razloga što „zaposlenica nije obavljala poslove i radne zadatke u opsegu i mjeri koje je poslodavac od nje očekivao i kako je to bilo predviđeno njegovim aktima i utvrđenoj poslovnoj politici“. Ugovorom o radu od 10. rujna 1999. ugovoren je probni rad u trajanju od 6 mjeseci. Imajući u vidu svrhu ugovaranja probnog rada, a uz činjenicu da se probni rad može ugovoriti samo prilikom zasnivanja radnog odnosa zaposlenika kod određenog poslodavca, a ne i tijekom trajanja radnog odnosa, a uz nespornu činjenicu da se tužiteljica nalazi u radnom odnosu kod tuženika od 22. studenog 1991. g., to prilikom sklapanja ugovora o radu nije bilo osnove za ugovaranje probnog rada, zbog čega je sporna ugovorna odredba u suprotnosti s odredbama Zakona o radu i kao takva ništava u smislu odredbe čl. 103. st. 1. ZOO. Navedenim ugovorom o radu tužiteljica se obvezala obavljati poslove i radne zadatke voditelja naplate na području tržišta V., dakle, drugu vrstu poslova u odnosu na poslove koje je obavljala temeljem postojećeg ugovora o radu, pa se ugovor o radu sklopljen 10. rujna 1999. g. mora smatrati otkazom s ponudom izmijenjenog ugovora u smislu tada važeće odredbe čl. 114. ZR. Kako se prema naprijed navedenom, odredba o probnom radu iz izmijenjenog ugovora o radu od 10. rujna 1999. g. mora smatrati ništavom, tuženik nije bio ovlašten otkazati ugovor o radu tužiteljici zbog neuspjeha probnog rada u smislu odredbe čl. 106. st. 6. ZR, već jedino redovitim otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem tužiteljice ukoliko za to postoji opravdani razlog.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx 26/09-2 od 18.VIII.2009.

PLAĆA

Obračun doprinosa i poreza koji se plaćaju iz bruto plaće radnika prilikom isplate plaće

(Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja – „Narodne novine“, br. 147/02, 175/03, 177/04;

Zakon o porezu na dohodak – „Narodne novine“, br. 177/04 i 73/08)

Budući je radnik dužan utužiti novčane tražbine po osnovi radnog odnosa u bruto iznosu, to je sud dužan, nakon primitka prijedloga za ovrhu, od nadležne porezne uprave zatražiti da izvrši obračun svih doprinosa i poreza koji se plaćaju iz bruto plaće radnika prilikom isplate plaće, te nakon toga odrediti isplatu plaće ovrhovoditelju, umanjenu za obračunati iznos svih doprinosa i poreza.

„Odredbom čl. 433. a. st. 1. ZPP-a propisano je da kada radnik utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuju u bruto iznosu, dužan ih je utužiti u tom iznosu, zbog čega je ovršnom ispravom, pravomoćnom i ovršnom presudom suda prvog stupnja br. P. ___/09 i naloženo ovdje ovršeniku da ovrhovoditelju isplati bruto iznos plaće u ukupnom iznosu od 7.962,75 kn bruto, s time da se ista ovršna isprava sukladno istom zakonskom članku st. 3. po pravomoćnosti trebala dostaviti i Poreznoj upravi. Kako Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja (NN br. 147/02, 175/03, 177/04) propisuje obveze plaćanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja, vrste doprinosa, obveznike doprinosa, obveznike obračunavanja doprinosa, obveznike plaćanja doprinosa, osnovice, stope za obračun, način utvrđivanja obveze i rokove za uplatu te druga pitanja vezana uz plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, a Zakon o porezu na dohodak (NN 177/04 i 73/08) propisuje tko je porezni obveznik, poreznu osnovicu, stope poreza, tko i kada (prilikom svake isplate) obračunava, obustavlja i uplaćuje porez, to je prvostupanjski sud bio dužan od nadležne Porezne uprave zatražiti da izvrši sukladno navedenim materijalnopравnim propisima, obračun svih doprinosa i poreza koji se plaćaju iz bruto plaće radnika (jer je u ovom ovršnom postupku tražbina ovrhovoditelja u visini 7.962,75 kn upravo njegova bruto plaća) kod same isplate, a sve temeljem pravomoćne presude koja u ovom postupku predstavlja ovršnu ispravu, te tek tada i sukladno dostavljenom

obračunu odrediti ovrhu (dakle isplatu plaće ovrhovoditelju) a temeljem odredbe čl. 208. OZ-a. Sud prvog stupnja dužan je temeljem Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja te Zakona o porezu na dohodak, na koje je upozoren u ovom rješenju, zatražiti izračun obveznih poreza i doprinosa koji se plaćaju iz bruto plaće ovršenika prilikom isplate, od nadležne Porezne uprave, te nakon dostave obračuna.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 463/10-2 od 28.IV.2010.

ODREĐIVANJE PLAĆE

Minimalna plaća

(Kolektivni ugovor o visini najniže plaće – „Narodne novine“, br. 37/98;

Odluka Ministarstva rada i socijalne skrbi o proširenju primjene Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće od 16. ožujka 1998.g. – „Narodne novine“, 37/98;

Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2008.g. – „Narodne novine“, br. 119/2007;

Zakon o minimalnoj plaći – „Narodne novine“, br. 67/08;

Čl. 33. st. 1. Kolektivni ugovor za djelatnost drvne i papirne industrije – „Narodne novine“, br. 123/08)

Plaća radnika u Republici Hrvatskoj ne smije biti isplaćena u nižem iznosu od plaće koja je propisana Zakonom o minimalnoj plaći koji se primjenjuje na sve zaposlene radnike u Republici Hrvatskoj, bez obzira na način na koji poslodavac obračunava plaću radniku.

„Kolektivnim ugovorom o visini najniže plaće koji je sklopljen 6. ožujka 1998.g. ugovorne strane su utvrdile da visina najniže plaće (bruto) ne može biti niža od najniže osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje utvrđene posebnim propisima. Odlukom ministra rada i socijalne skrbi koja se primjenjuje od 6. ožujka 1998.g. proširena je primjena navedenog Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće na sve poslodavce i zaposlenike u Republici Hrvatskoj.

Naredbom o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2008.g. u odredbi čl. 20. st. 1. propisana je opća najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa u iznosu od 2.441,25 kn. Zakonom o minimalnoj plaći koji je stupio na snagu 1. srpnja 2008.g. propisano je u čl. 2. da minimalna plaća utvrđena tim Zakonom je najniži mjesečni iznos bruto plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu, a pravo na minimalnu plaću, prema odredbi čl. 3. istog Zakona, imaju svi radnici koji rade u Republici Hrvatskoj. Visina minimalne plaće utvrđuje se jednom godišnje, u lipnju tekuće godine, te se njezin porast veže uz realan rast BDP-a iz prethodne godine prema objavi Državnog zavoda za statistiku, a minimalna plaća za razdoblje od 1. srpnja 2008.g. do 31. svibnja 2009.g. iznosi 2.747,00 kn (čl. 4. st. 1. i 2.). Prema odredbi čl. 5. Zakona o minimalnoj plaći za tekstilnu, drvnoprerađivačku i kožarsko-obućarsku industriju kao radno-intenzivne industrijske grane, udio minimalne plaće u smislu čl. 4. istog Zakona množit će se sa slijedećim koeficijentima – u prvoj godini, od dana stupanja na snagu tog Zakona sa 0,94, u drugoj godini sa 0,96, u trećoj godini s 0,97 i u četvrtoj godini s 0,98 pa na takav način obračunata minimalna plaća radnika zaposlenog u drvnoprerađivačkoj industriji iznosi za razdoblje od 1. srpnja 2008.g. do 31. svibnja 2009.g. 2.582,00 kn, a od 1. lipnja 2009.g. do 31. svibnja 2010.g. 2.701,44 kn. Odredbom čl. 33. st. 1. Kolektivnog ugovora za djelatnost drvne i papirne industrije utvrđena je najniža bruto plaća za najjednostavnije poslove za puno radno vrijeme u visini od 2.441,25 kn, odnosno određeno je da ne može biti niža od osnovice za obračun i plaćanje poreza i doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Slijedom navedenog, sud prvog stupnja smatra da tuženik nije ovlašten isplaćivati plaću tužitelju u nižem iznosu od onog koji je propisan Zakonom o minimalnoj plaći koji se primjenjuje na sve zaposlene radnike u Republici Hrvatskoj, niti svojim aktom propisati način obračuna plaće prema kojem bi isplaćivao plaću u nižem iznosu od zakonom propisane minimalne plaće, pozivajući se ujedno na odredbu čl. 12. Zakona o radu (dalje: ZR) kojom je određena primjena za radnika najpovoljnijeg prava, što u konkretnom slučaju znači pravo na plaću koji propisuje Kolektivni ugovor o visini najniže plaće, odnosno Zakon o minimalnoj plaći. Dakle, najniža plaća predstavlja najmanji mjesečni iznos plaće za puno radno vrijeme, na koju radnik ima pravo neovisno o zahtjevanosti radnog mjesta na kojem radi, tržišnom položaju poslodavca ili drugim uvjetima. Stoga je potpuno nebitno da niti radničko vijeće tuženika a niti sindikat do sada nisu zahtijevali da se sudskim putem Pravilnik o radu tuženika (ili pojedine njegove odredbe) oglase nevažećim, jer se u konkretnom slučaju u odnosu na ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja primjenjuje Kolektivni ugovor o

visini najniže plaće i Zakon o minimalnoj plaći, kojima je pitanje najnižeg iznosa plaće pripadajuće tužitelju u utuženom razdoblju povoljnije uređeno.”

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 1031/10-2 od 25.X.2010.

ISPLATA PLAĆE

Isplata neto plaće na ruke

(Čl. 83. (90.) st. 1., 2. i 5. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)

Smatra se da je poslodavac isplatio plaću radnici, iako ista nije dospjela u vrijeme prestanka radnog odnosa radnice niti je poslodavac sastavio pisani obračun plaće, ukoliko je isti dokazao da je neto iznos plaće radnici isplatio na ruke iz razloga što mu je žiro račun bio blokiran, dok je na tu plaću obračunao i izvršio uplatu poreza i doprinosa.

„Bilo je sporno između stranaka, što je ujedno predmet tužbenog zahtjeva, da li je tuženik tužiteljici isplatio plaću za prvu polovicu rujna 2008.g., u vezi čega tužiteljica tvrdi da joj tuženik tu plaću nije isplatio, jer plaća za rujna 2008.g. nije bila dospjela u vrijeme prestanka tužiteljičinog radnog odnosa kod tuženika i njenog potpisivanja izjave da nema nikakvih potraživanja prema tuženiku, dok tuženik tvrdi da je tu plaću tužiteljici isplatio na ruke što se tiče neto iznosa, a da je na tu plaću obračunao poreze i doprinose. Tužiteljica se u prilog tvrdnji da nije primila plaću za 15 dana rujna mjeseca 2008.g. poziva na činjenicu da je uplata plaće trebala biti izvršena na njezin tekući račun, a takva isplata nije izvršena, te da se plaća redovito obračunava na kraju mjeseca, zbog čega je potpisom na izjavi potvrdila samo primitak dokumentacije od tuženika, ali ne i namirenje novčanih potraživanja prema tuženiku. U navedenom smislu tužiteljica je dala svoj stranački iskaz. Tuženik je tijekom postupka potvrdio da nije sastavio pisani obračun predmetne plaće tužiteljici, koji je bio dužan sastaviti i uručiti ga tužiteljici, time da je naveo da je isplatu izvršio u gotovini iz razloga što je njegov račun bio blokiran, no, naveo je da je

izvršio isplatu na ruke neto plaće tužiteljici, a izvršio je i uplatu poreza i doprinosa, ističući da je tužiteljica to potvrdila i svojom pisanom izjavom, odnosno da je uopćeno potvrdila da (što uključuje i predmetno potraživanje) prema tuženiku nema nikakvih potraživanja – ta izjava sastavljena je na dan prestanka radnog odnosa. Tuženik se pozvao i na iskaz svjedokinje I.P. koja je u bitnim elementima potvrdila tuženikove navode. Dakle, u navedenim procesnim i činjeničnim okolnostima pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je tuženik ispunio sve svoje obveze iz ugovora o radu, koji je egzistirao između stranaka, a koji je prestao, radi čega tužiteljica nema pravo ni na kakvo novčano potraživanje prema tuženiku s naslova dugovanja za neisplaćenu plaću (u smislu odredbe čl. 83 (90) st. 1., 2. i 5. Zakona o radu (NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 274/10-2 od 01.IV.2010.

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

Zastara

(Čl. 93. st. 3. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04 – pročišćeni tekst, 68/05)

Ukoliko poslodavac istakne prigovor radi prijetoja za slučaj da sud utvrdi osnovanost radnikova potraživanja, tada se ima smatrati da se radi o prigovoru tzv. procesne kompenzacije, zbog čega će sud imati u vidu da potraživanja iz radnog odnosa zastaraju za tri godine.

„Imajući u vidu što je tužitelj utužio naknadu mjesečne bruto plaće prema visini posljednje isplaćene mu plaće za rujun mjesec 2004.g. prilažući u spis odnosnu isplatnu listu, koju visinu tuženik nije niti osporavao, prvostupanjski sud je sukladno odredbi čl. 93. st. 3. Zakona o radu (dalje: ZR – NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04 – pročišćeni tekst, 68/05) prema kojoj radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo krivnjom

poslodavca ili uslijed drugih okolnosti za koje radnik nije odgovoran, a imajući u vidu sadržaj ranije cit. pravomoćne presude broj P. ___/06-27 od 06. prosinca 2006.g. tužitelj je tužbeni zahtjev usvojio u cijelosti. O istaknutom prigovoru prijeboga tuženika, a koji se odnosi na naknadu štete zbog utvrđenog inventurnog manjka u iznosu od 25.000,00 kn utvrđenog na inventuri od 30. rujna 2004.g., prvostupanjski sud je odlučio primjenom odredbe čl. 138. ZR-a prema kojoj potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju za tri godine. Naime, iz obrazloženja prvostupanjske presude jasno je vidljivo da je prvostupanjski sud pravilno kvalificirao tuženikov istaknuti prigovor radi prijeboga kao procesno-pravni prigovor, to više što je konstatirao da je tuženik takav prigovor istaknuo za slučaj da sud utvrdi osnovanost tužiteljevog potraživanja. Iz navedenog jasno proizlazi da je tuženik istaknuo (a prvostupanjski sud pravilno kvalificirao) prigovor tzv. procesne kompenzacije kojeg stranka (dužnik) ističe u slučaju kada osporava potraživanje vjerovnika pa predlaže da ukoliko sud ipak utvrdi opstojnost konkretne tražbine vjerovnika, da izvrši prebijanje uzajamnih tražbina konstitutivnom odlukom koja se unosi u izreku presude. No odgovarajući na iznesena, uzajamno proturječna žalbena stajališta tuženika, valja pojasniti da je institut materijalne kompenzacije normiran odredbama čl. 336. do 343. ZOO-a i podrazumijeva prestanak obveze pod pretpostavkom izričite izjave (prigovora) o prijebogu koja je dana izvan sudskog postupka zbog čega je trenutak prestanka obveze kod tzv. materijalne kompenzacije i različit od trenutka prestanka obveze kod prigovora tzv. procesnopravne kompenzacije istaknute u parnici. Valja nadodati da o prigovoru dužnika da je tražbina prestala uslijed tzv. materijalne kompenzacije, sud ne odlučuje odlukom koju bi unosio u izreku presude, već o takvom prigovoru odlučuje isključivo s aspekta (i u okviru) osnovanosti odnosno neosnovanosti konkretnog tužbenog zahtjeva. Obzirom da tuženik u žalbi citira upravo odredbe ZOO-a koje normiraju tzv. materijalnu kompenzaciju i iznosi stajalište da je prvostupanjski sud trebao primijeniti te odredbe ZOO-a prilikom odluke o njegovom prigovoru radi procesne kompenzacije, što je dakako u međusobnom proturječju jer primjena jednog instituta isključuje primjenu drugog.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 671/09-2 od 10.IX.2009.

NAKNADA PLAĆE

Pretpostavke za zaštitu prava radnika pred sudom

(Čl. 133. st. 6. Zakon o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)

Kada radnik podnosi tužbu protiv poslodavca radi isplate plaće, tada nije dužan prethodno tražiti zaštitu prava pred poslodavcem.

„Tvrđnja tuženika da je tužbu u ovom predmetu trebalo odbaciti jer da tužitelj nije zatražio zaštitu kod poslodavca, također je u potpunosti neosnovana. Naime, u konkretnom slučaju tužitelj traži od poslodavca isplatu plaće, odnosno naknade za plaću i dnevnice koje bi isti ostvario da je bio zaključen ugovor o radu. U smislu odredbe čl. 133. st. 6. ZR-a za novčana potraživanja tužitelj nije niti trebao tražiti zaštitu pred poslodavcem.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 413/10-2 od 3.V.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Obračun plaće

(Čl. 85. st. 3. – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 81/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)

U odnosu na trošak prijevoza, obračun plaće se ne može smatrati ovršnom ispravom.

„Prema odredbi čl. 85. st. 3. ZR obračuni iz st. 2. su ovršne isprave. Dakle, odredbom čl. 85. st. 3. ZR izričito je određeno da obračun plaće (naknade plaće ili otpremnine) predstavlja ovršnu ispravu. Točno je da je u priloženim obračunima plaća naznačen iznos troškova prijevoza na posao, međutim, radi se o materijalnom pravu radnika koje ne predstavlja

sastavni dio plaće, nit se može smatrati plaćom, pa se u odnosu na trošak prijevoza niti obračun plaće ne može smatrati ovršnom ispravom u smislu odredbe čl. 85. st. 3. ZR-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 602/10-2 od 1.VI.2010.

ŠTETA NA RADU I U SVEZI S RADOM

Određivanje vještačenja

(Čl. 251. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Kada sud odredi za vještačenje stručnjaka iz određene oblasti koji ima stručnu kvalifikaciju i znanje a stranke istom nisu prigovarale, tada nije odlučno što isti nije stalni sudski vještak.

„Trebalo spomenuti da tuženik prigovara kvalifikaciji D.U. za vještačenje uzroka nastanka nesreće, odričući mu stručnost i ovlast (općenitu) za provođenje takvog vještačenja, međutim, treba navesti da vještačenje, u pravilu, obavlja stalni sudski vještak, no, u smislu odredbe čl. 251. ZPP-a vještačenje može obavljati i stručnjak određene oblasti koji je, za provođenje vještačenja u konkretnom parničnom predmetu, određen od strane suda, pri čemu treba istaći da stranke nisu prigovarale osobi vještaka (trg. društva) određenog za konkretno vještačenje a koji vještak ima potrebnu stručnu kvalifikaciju i znanje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 125/10-2 od 9.III.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Naknada plaće za vrijeme bolovanja

(Čl. 1046. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“ br. 35/05)

Poslodavac ima pravo od osiguravajućeg društva potraživati iznos isplaćene naknade plaće koju je isplatio radniku za 42 dana bolovanja, ukoliko je radnik bio na bolovanju zbog štetne radnje za koju je odgovorno osiguravajuće društvo.

„U konkretnom slučaju mjerodavne su odredbe ZOO-a koje reguliraju odgovornost za štetu kao i izvanugovorni obvezni odnos. Pravilno ističe tužitelj da je odredbom čl. 1045. toč. 1. ZOO-a propisano da onaj tko drugome prouzroči štetu dužan ju je nadoknaditi ukoliko ne dokaže da je šteta bez njegove krivnje s time da temeljem čl. 1049. krivnja postoji kada je štetnik štetu prouzročio namjerno ili nepažnjom. U ovom slučaju tužitelj tvrdi da se šteta sastoji u isplati naknade plaće radniku za vrijeme bolovanja u razdoblju od 26. veljače 2007.g. pa do 31. ožujka 2007.g. a u kojem razdoblju je radnik bio na bolovanju krivnjom tužene. Krivnja odnosno odgovornost tužene za štetni događaj u kojem je radnik tužitelja zadobio tjelesne ozljede zbog kojih se zaista nalazio na bolovanju nije sporna. Odredba čl. 31. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i to toč. 1. propisano je da pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite ukoliko je privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede, odnosno radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješten u zdravstvenu ustanovu. Nadalje, čl. 32. istog zakona određeno je da naknadu plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz prethodno navedenog čl. 31. toč. 1. osiguraniku isplaćuje pravna ili fizička osoba za prvih 42 dana bolovanja dok je odredbom čl. 33. st. 3. određeno da naknadu plaće za vrijeme bolovanja iz čl. 32. toč. 1. istog Zakona od 43 dana bolovanja obračunava i isplaćuje pravna odnosno fizička osoba s time da je Zavod obvezan vratiti isplaćenu naknadu (za razdoblje nakon 42 dana) poslodavcu u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat. Prema tome, potpuno je pogrešno pozivanje prvostupanjskog suda na odredbu čl. 33. st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju jer Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (dalje: HZZO) nema obvezu vratiti poslodavcu naknadu koju ovaj isplaćuje svojem radniku za prvih 42

dana, ista naknada se isplaćuje, obračunava i tereti isključivo poslodavca, već HZZO ima obvezu da vraća poslodavcu naknadu koju ovaj samo obračunava i isplaćuje svom radniku nakon 42-og dana nesposobnosti za rad zbog bolesti jer se ista isplaćuje na teret HZZO. Prema tome HZZO može zahtijevati naknadu prouzročene štete od osobe koja je prouzročila bolest ili ozljedu osigurane osobe, ali samo u pogledu onih naknada koje njega i terete jer ih vraća poslodavcu koji ih je samo dužan isplatiti i obračunati, a odnosi se na naknadu za bolovanje nakon 42 dana bolovanja. Potpuno je točno da bi za poslodavca nastala obveza isplate naknade radniku za prvih 42 dana da se on na bolovanju nalazio isključivo iz razloga za koji je nesporno odgovorna ovdje tužena. Da se radnik tužitelja u vrijeme kada je bio na bolovanju nalazio na radu, tužitelj bi mu isplatio plaću a za ovu isplaćenu plaću od strane radnika bio bi obavljen za tužitelja određeni rad. Dakle, u ugovornom odnosu kakav je radni odnos postoji ekvivalent između danog i primljenog, dok u konkretnom slučaju za isplaćenu naknadu za bolovanje tužitelja svom radniku tužitelj nije primio nikakav ekvivalent (obavljeni rad) pa je potpuno jasno da je time njegova imovina umanjena, a što je također oblik štete propisan odredbom čl. 1046. ZOO-a. U konkretnom slučaju prema stavu ovoga suda kod tužitelja je došlo do umanjenja njegove imovine u vidu isplate naknade za bolovanje njegovom radniku, jer obveza iste za tužitelja nesporno proizlazi iz Zakona o zdravstvenom osiguranju, no u konkretnom slučaju za isplatu koju je izvršio tužitelj isključivo je odgovorna tužena zbog čije skrivljene radnje je do isplate naknade za bolovanje tužiteljevom radniku i došlo, pa je tužena ovu štetu dužna naknaditi temeljem odredbe čl. 1045. st. 1. ZOO-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 452/10-2 od 10.V.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Povreda prava osobnosti na duševno zdravlje

(Čl. 1100 Zakona o obveznim odnosima –„Narodne novine“, br. 35/05)

Kada su odluke poslodavca o otkazu ugovora o radu radniku u sudskom postupku pravomoćno utvrđene nedopuštenima, tada isto samo po sebi ne ukazuje na odgovornost poslodavca za naknadu neimovinske štete radniku, budući da bi poslodavac odgovarao za štetu samo u slučaju da se utvrdi da su postupci u vezi otkazivanja ugovora o radu pokrenuti i vođeni iz razloga da se radnika ponizi, odnosno povrijedi ili da se na taj način šikanira.

„Naime, prvostupanjski sud je utvrdio odgovornost tužene za naknadu neimovinske štete tužiteljici, temeljeći svoj zaključak na činjenici da je tužena u dva navrata nezakonito otkazala tužiteljici ugovor o radu i da se, dakle, odgovornost tužene očituje u donošenju nezakonitih odluka. S pravom tužena ukazuje u žalbi da sama činjenica da su odluke tužene o otkazu ugovora o radu tužiteljici u sudskom postupku pravomoćno utvrđene nedopuštenim, ne ukazuje na odgovornost tužene kao poslodavca za naknadu štete. Tužena kao poslodavac bi odgovarala za štetu samo u slučaju da se utvrdi da su postupci u vezi otkazivanja ugovora o radu pokrenuti i vođeni upravo iz razloga da se tužiteljicu ponizi, odnosno povrijedi ili da se na taj način šikanira. Dakle, da bi tužena odgovarala za štetu koja je predmet tužbenog zahtjeva tužiteljice, potrebno je utvrditi da se prilikom otkazivanja ugovora o radu radilo o šikanoznom postupanju poslodavca prema tužiteljici, odnosno postupanju tužene s takvom namjerom. Prema tome, stajalište prvostupanjskog suda da je donošenjem nezakonitih odluka tužene povrijeđeno pravo osobnosti tužiteljice na duševno zdravlje i ugled i čast, potpuno je pogrešno i neprihvatljivo, jer, kako je naprijed navedeno, činjenica da su odluke tužene o otkazu ugovora o radu tužiteljici utvrđene nedopuštenim, odnosno nezakonitim, ne znači i ispunjenje pretpostavki za odgovornost tužene kao poslodavca, budući da poslodavac odgovara za naknadu štete samo u slučaju da se utvrdi da su odluke o otkazu donesene s namjerom da se radnik povrijedi, odnosno da ga se na taj način šikanira. Pri tom valja napomenuti da se tužbeni zahtjev tužiteljice odnosi na neimovinsku štetu, a u smislu odredbe čl. 1046. ZOO neimovinsku štetu predstavlja povreda prava osobnosti. Međutim, pravo na naknadu štete priznaje se oštećeniku samo uz ispunjenje pretpostavki iz čl. 1100. ZOO, odnosno samo u slučaju ako težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju dosuđenje pravične novčane naknade, uz uvjet da je konkretna šteta nastala kao posljedica štetne radnje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 579/09-3 od 09.IX.2009.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Naknada štete za troškove prijevoza za vrijeme bolovanja

(Čl. 105. st. 1. Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 137/04 i 68/05)

Radnica koja se nalazi na bolovanju do 42 dana, ima pravo na naknadu troškova prijevoza za vrijeme bolovanja ukoliko je takvo pravo propisano kolektivnim ugovorom, time da navedeno može potraživati od poslodavca ali ne i od osiguravajućeg društva tuženika koji je prouzročio štetnu radnju zbog koje se radnica nalazi na bolovanju.

„Naime, tužiteljica se u žalbi poziva na odredbe Kolektivnog ugovora iz kojih proizlazi da radniku za vrijeme bolovanja pripada pravo na naknadu troškova prijevoza, kao i tumačenje Zajedničke komisije iz kojeg proizlazi da se radniku koji se nalazi na bolovanju do 42 dana isplaćuje naknada troškova prijevoza i to mjesnog i međumjesnog prijevoza. Dakle, prema sadržaju Kolektivnog ugovora, a i tumačenju Zajedničke komisije tužiteljici za vrijeme bolovanja pripada pravo na naknadu troškova prijevoza, budući da se zbog ozljeda zadobivenih u prometnoj nesreći nalazila na bolovanju u razdoblju od 09. prosinca 2008.g. do 17. siječnja 2009.g., odnosno, manje od 42 dana, pa je poslodavac bio dužan isplatiti tužiteljici naknadu troškova prijevoza, slijedom čega se mora zaključiti da se ne radi o šteti koja je nastala kao posljedica šetnog događaja, već nepravilnog postupanja poslodavca tužiteljice, budući da je bio dužan postupati sukladno Kolektivnom ugovoru i tumačenju Zajedničke komisije. Kako tužiteljica ima pravo zahtijevati naknadu troškova prijevoza za vrijeme bolovanja od svojeg poslodavca, ne radi se o šteti za koju odgovara tuženik (osiguravajuće društvo), pa je prvostupanijski sud osnovano odbio zahtjev tužiteljice za naknadu štete s osnove neisplaćenih troškova prijevoza, pravilno primijenivši materijalno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 306/10-2 od 01.IV.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Odgovornost za posljedice ponovnog povređivanja radnika

(Čl. 105. st. 1. Zakona o radu - «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 137/04 i 68/05)

Poslodavac je odgovoran za posljedice ponovnog povređivanja radnika ukoliko je povreda istoga uzrokovana zbog prvobitne povrede koju je radnik pretrpio na radu.

„Da bi se moglo točno i pouzdano odgovoriti na pitanje da li je kasnija tužiteljeva povreda njegovog ozlijeđenog koljena, nastala tijekom fizikalne rehabilitacije, u uzročnoj vezi sa štetnim događajem u kojem je tužitelju povrijeđeno desno koljeno na radu, bilo je potrebno utvrditi okolnosti tužiteljeve povrede desnog koljena zgloba tijekom fizikalne rehabilitacije. Po ocjeni ovoga suda, ukoliko je tužiteljevo desno koljeno, nakon provedenog artroskopskog zahvata, zbog povrede na radu, i dalje bilo nestabilno u mjeri da je određeni slučajni krivi pokret tužitelja, mogao obnoviti ozljedu, tada bi se moglo govoriti o postojanju uzročne veze između prve povrede tužitelja i tužiteljevog stanja nakon druge povrede (ukoliko je ta druga povreda slučajna i u uzročno-posljedičnoj vezi sa tužiteljevom slabošću koljena, uzrokovanu prvom povredom (povredom na radu)). U varijanti moguće tuženikove odgovornosti i za posljedice takve povrede, zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ne može se odgovoriti kada bi, u toj varijanti tuženikove odgovornosti, započeo, a kada istekao trogodišnji zastarni rok za naknadu štete, pri čemu je prvostupanjski sud pravilno ukazao na mjerodavne materijalnopravne odredbe koje je pravilno interpretirao. Treba navesti da je ovaj sud u svojoj praksi, primjerice u odluci Gž. 431/07-2 od 20. kolovoza 2007.g. u bitno sličnom slučaju, zaključio da postoji odgovornost poslodavca za posljedice ponovnog tužiteljevog povređivanja, kada je povreda radnika uzrokovana nestabilnošću od prve povrede (u tom slučaju tužitelj se destabilizirao hodajući po stubama sa štakama, pa je pretrpio novu povredu). Navedena odluka objavljena je na Web stranicama Vrhovnog suda RH.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1386/09-2 od 26. I. 2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Šteta nastala uslijed pokliznuća radnice

(Čl. 15. Zakona o zaštiti na radu – „Narodne novine“, br. 59/96;
Čl. 102. (čl. 109.) Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95,
54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04 i 48/05)

Ukoliko poslodavac nije osigurao adekvatno sredstvo za rad a šteta je radnici nastala uslijed pokliznuća koje je uzrokovano objektivnim razlogom, tada za takvu slučajno nastalu štetu odgovara poslodavac, budući je isti potencijalno odgovorna osoba za nastanak konkretne štete.

„U konkretnom slučaju do povrede je očito došlo zbog objektivne odgovornosti tuženika, uslijed neosiguravanja adekvatnog sredstva za rad tužiteljici, pri čemu se silazak tužiteljice s prozorske klupčice, visoke preko 1 m, putem neadekvatnih ljestava, treba smatrati opasnom radnjom za mogućnost nastanka konkretne povrede, odnosno takve ljestve opasnim sredstvom, a uz to, predmetna nesreća je nesreća na radu, što sve utemeljuje tužnikovu objektivnu odgovornost u smislu propisa na koje se poziva prvostupanjski sud. Ukoliko je i došlo do tužiteljičinog pokliznuća, ono je bilo uvjetovano objektivnim razlogom, a to je da se nije mogla na stabilan način prihvatiti za vrh sigurnih ljestava, pa na tužiteljičinoj strani nema nikakve krivnje za nastanak štetnog događaja, nego se eventualno može raditi o slučaju koji se dogodio, međutim, i u toj kombinaciji odgovornost za štetne posljedice snosi tuženik, u okviru naprijed navedene objektivne odgovornosti, a u smislu odredbe čl. 1045. st. 3. ZOO-a (da za slučajno nastalu štetu odgovara osoba koja je za nastanak konkretne štete potencijalno objektivno odgovorna stajalište je sudske prakse izraženo odlukama VS RH br. Gž. 1274/80 od 3. ožujka 1981.g. i Gž. 2264/77 od 4. rujna 1978.g. te (u vezi opasne stvari) i u odluci Županijskog suda u Puli br. Gž. 1306/02-2 od 29. studenog 2004.g.- odluke citirane uz čl. 1045. ZOO-a iz NN. 35/05, Ivice Crnića, Organizator, 2006.g. str. 720., toč. 55 i 58).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 125/10-2 od 9.III.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Profesionalno oboljenje radnika

(Čl. 17. Zakona o zaštiti na radu – „Narodne novine“, br. 59/96)

Ukoliko poslodavac nije poduzimao potrebne mjere radi promjene radnog mjesta radnice iako je ista višekratno boravila na bolovanju tijekom bolesti, time da je imala simptome koji su ukazivali na potrebu promjene njezinog radnog mjesta, na što je upućivala i preporuka nadležnog specijaliste, tada je poslodavac isključivo odgovoran za profesionalno oboljenje radnice.

„Prvostupanjski sud, obrazlažući odštetnu odgovornost tuženika, navodi da prema odredbi čl. 15. Zakona o zaštiti na radu (NN. 59/96), poslodavac odgovara radniku za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u svezi s radom po načelu objektivne odgovornosti, prema propisima obveznog prava. Prema odredbi čl. 17. Zakona o zaštiti na radu poslodavac je dužan primjenjivati pravila zaštite na radu na temelju općeg načela zaštite, između ostalog i kod prilagodbe rada radnicima, naročito u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izbora opreme, načina rada i proizvodnje, posebice u svrhu ublažavanja jednoličnog rada i rada po učinku, kako bi se smanjio njihov štetan učinak na zdravlje. Po ocjeni prvostupanjskog suda, odredbe čl. 17. Zakona o zaštiti na radu nisu poštivane u tužiteljinim slučaju, pa je kod tužiteljice nastala profesionalna bolest zbog koje joj je otkazan ugovor o radu, odnosno zbog koje je ona umirovljena, a radi se o bolesti s liste profesionalnih bolesti na radu, pri čemu prvostupanjski sud naglašava da je profesionalna bolest definirana čl. 47. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju (NN. 26/83, 5/86, 42/87, 34/89, 57/89, 40/90, 9/91, 26/93, 96/93, 44/94) odnosno čl. 38. Zakona o mirovinskom osiguranju (NN. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 79/07, 35/08) na način da određuje da ona nastaje dužim neposrednim utjecajem procesa i uvjeta rada na određenim poslovima, odnosno radnim zadacima ili djelatnostima, a koja je kao profesionalna bolest utvrđena listom profesionalnih bolesti. U tom smislu se profesionalna bolest smatra štetom nastalom na organizmu, kao posljedica neposrednog utjecaja rada, odnosno radnih uvjeta na određenom poslu. U tim okolnostima, prvostupanjski sud je pošavši od sadržaja nalaza sudsko-medicinskih vještaka, K. L.-L., a i naprijed

navedenih odredbi Zakona o zaštiti na radu, ocijenio tuženikov prigovor podijeljene odgovornosti neosnovanim, ističući da, po njegovoj ocjeni, profesionalno oboljenje tužiteljice nastalo je isključivo propustom tuženika, jer je tuženik formirao radno mjesto na kojem je tužiteljica radila uz sve njegove rizike nastanka profesionalne bolesti, ističući da je tužiteljica višekratno boravila na bolovanju tijekom bolesti, uz simptome koji su ukazivali na potrebu promjene radnog mjesta tužiteljice, u kojem smislu je tužiteljica još 2001.g. dobila odgovarajuću preporuku od fizijatra, no tuženik u tom smislu ništa nije poduzeo, pa tužiteljici propusti, na koje se tuženik poziva nemaju značaj njene suodgovornosti za nastanak profesionalne bolesti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1325/09-2 od 5.I.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Naknada štete zbog profesionalne bolesti

(Čl. 200. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Profesionalno oboljelom radniku u pravilu se dosuđuje jedan cjelovit iznos naknade štete po svim odštetnim osnovama neimovinske štete (naknada štete s naslova pretrpljenih duševnih bolova zbog smanjene životne aktivnosti) iz razloga što posljedice profesionalnog oboljenja nastaju postupno, zbog čega nije moguće precizno odrediti vrijeme nastanka mjerodavnih simptoma oboljenja, niti precizno odrediti vrijeme i intenzitet zdravstvenih tegoba niti njihovu vezanost za vršenje određenih radnji radnog mjesta, odnosno trenutak i način pojavljivanja tih posljedica u svakodnevnom životu profesionalno oboljele osobe.

„Prema izraženom materijalnopravnom stajalištu ovog suda u predmetima Gž. 672/05-2 i Gž. 1942/06-2 u slučaju naknade štete zbog profesionalne bolesti u pravilu se dosuđuje naknada štete s naslova pretrpljenih duševnih bolova samo po osnovu pretrpljenih duševnih bolova

zbog smanjene životne aktivnosti, a koje stajalište treba primijeniti i u ovom slučaju. Prema nalazu i mišljenju liječničkog vještaka J.Š.-M. tužiteljica je trpjela fizičke bolove u vrijeme kada je profesionalno oboljela, ali je i nadalje željela vršiti poslove svog radnog mjesta, što znači da je trpjela fizičke bolove vezane uz redovan rad, tj. kada se nije štedjela. Naknada štete s naslova pretrpljenih fizičkih bolova u pravilu se ne dosuđuje oštećenima, kada oni predstavljaju neizostavnu posljedicu pretrpljene štete (tjelesne povrede). Međutim, posljedice profesionalnog oboljenja nastaju dugotrajno, zbog izloženosti organizma oštećenika štetnim utjecajima određenih tvari, zbog prenaprezanja organizma i sl., i nastupaju postupno. U tom smislu nije moguće precizno odrediti vrijeme nastanka mjerodavnih simptoma oboljenja, niti precizno odrediti vrijeme i intenzitet zdravstvenih tegoba niti njihovu vezanost za vršenje određenih radnji radnog mjesta, odnosno trenutak i način pojavljivanja tih posljedica u svakodnevnom životu profesionalno oboljele osobe. Stoga je svrsishodno i jedino pravilno da se profesionalno oboljelom radniku dosudi jedan cjeloviti iznos naknade štete po svim odštetnim osnovama neimovinske štete. Prvostupanjski sud je na taj način i postupio, te je, obzirom na pravilno utvrđenu činjenicu da je tužiteljčina radna i životna sposobnost umanjena za 20%, da se ista ogleda kako u tjelesnom, tako i u psihičkom statusu tužiteljice, da je tužiteljica, zbog posljedica profesionalne bolesti, trpjela i trpi određene fizičke bolove.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1325/09-2 od 5.I.2010.

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU

Razlika plaće i invalidske mirovine

(Čl. 17. Zakona o zaštiti na radu – „Narodne novine“, br. 59/96)

Prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu za isplatu razlike plaće i invalidske mirovine, pravno relevantnu činjenicu predstavlja sadržaj upravnog postupka invalidskog umirovljenja.

„Ovaj sud smatra potrebnim istaći da je za odlučivanje o tužbenom zahtjevu tužiteljice za isplatu razlike između plaće i invalidske mirovine (dospjele rente po toj osnovi) mjerodavna činjenica da je tužiteljica istovremeno s donošenjem odluke o otkazu ugovora o radu (19. siječnja 2005.g.) stupila u invalidsku mirovinu i da joj je ista priznata od 20. siječnja 2005. (rješenje HZMO Područna služba V., Klasa _____, Ur. br. _____ od 31. siječnja 2005.g.), a u kojem rješenju je konstatirano da je tužiteljici 19. siječnja 2005.g. prestao radni odnos. Uz navedene okolnosti ovaj sud ukazuje na pravilno utvrđene činjenice od strane prvostupanjskog suda, koje su utvrđene temeljem dokumentacije u vezi tužiteljčinog liječenja i utvrđenja invaliditeta, te drugih raspoloživih dokaza, prema kojim utvrđenjima tuženik tužiteljici, prije njenog invalidskog umirovljenja nije nudio adekvatne poslove koje bi ona mogla uspješno nastaviti raditi, time da su se u odnosu na nastanak tužiteljčine profesionalne bolesti i njene preostale radne sposobnosti na precizan način izjasnili, određujući njezin invaliditet posljedicom profesionalne bolesti. U navedenom smislu, sadržaj upravnog postupka invalidskog umirovljenja tužiteljice, predstavlja pravno relevantnu činjenicu u ovom postupku, sadržaj drugih dokaznih sredstava potvrđuje navedenu osnovu njenog umirovljenja, koje okolnosti će prvostupanjski sud imati u vidu pri ponovnom odlučivanju o tom dijelu tužbenog zahtjeva.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1325/09-2 od 5.I.2010.

ODGOVORNOST RADNIKA

Pretpostavke za odgovornost radnika poslodavcu

(Čl. 105. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04 i 48/05)

Radnik odgovara poslodavcu po kriteriju dokazane krivnje, budući se krajnja nepažnja i namjera radniku moraju dokazati, iz kojeg razloga radnica kao poslovođa trgovine ne može odgovarati poslodavcu za štetu zbog inventurnog manjka samo na temelju činjenice da je znala i morala znati da odgovara za zakonito i uredno vođenje svih poslova u trgovini, ukoliko

poslodavac nije dokazao namjeru ili krajnju nepažnju na strani radnice, odnosno konkretne propuste ili nepravilnosti u obavljanju poslova radnog mjesta koji bi bili u uzročnoj vezi s nastalim inventurnim manjkom.

„Obzirom na sadržaj odredbe čl. 105. st. 1. ZR nedvojbeno je da šteta mora biti uzrokovana poslodavcu na radu ili u vezi s radom, dakle, da se radi o takvim postupcima ili propuštanjima radnika koji su u funkcionalnoj vezi s njegovim radnopravnim statusom, pri čemu mora postojati uzročna veza između činjenice radnopravnog položaja radnika kao poslodavca, dakle, između njegovog ponašanja i nastale štete. Šteta koju je pretrpio poslodavac mora nastati krivnjom radnika, ali uz uvjet da se stupanj te krivnje može označiti kao namjera ili krajnja nepažnja. Pojam krivnje na koju upućuje odredba čl. 105. st. 1. ZR nije moguće tumačiti odvojeno od odredbe čl. 154. st. 1. ZOO, kojom odredbom je određeno da je onaj tko drugom uzrokuje štetu dužan ju je nadoknaditi ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje. To znači da se po samom zakonu presumira da je štetnik odgovoran za nastalu štetu, međutim, u smislu odredbe presumira se samo najblaži stupanj krivnje. Kako se presumira samo najblaži stupanj krivnje počinitelja štete (obična nepažnja) to radnik odgovara poslodavcu za štetu po kriteriju dokazane krivnje, jer se krajnja nepažnja i namjera radniku moraju dokazati, pri čemu teret dokaza leži na poslodavcu. Stoga treba ponoviti da je u smislu odredbe čl. 105. st. 1. ZR poslodavac u obvezi radniku dokazati krivnju u stupnju namjere ili krajnje nepažnje kao jedine oblike krivnje za koje radnik odgovara. Rezimirajući pretpostavke odgovornosti radnika za naknadu štete poslodavcu, valja navesti da je poslodavac dužan, zahtijevajući naknadu štete od radnika, dokazati, prije svega, postojanje štetne radnje radnika vezane za skup poslova i zadataka koje on uobičajeno, redovno obavlja kod poslodavca, a koja štetna radnja mora biti nužno poduzeta namjerno ili iz krajnje nepažnje, zatim postojanje uzročne veze između štetne radnje radnika i štete kao njezine posljedice, te postojanje protupravnosti štetne radnje. Stoga činjenica da je tužena kao poslovođa prodavaonice znala i morala znati da odgovara za zakonito i uredno vođenje svih poslova u prodavaonici, te da je bila dužna u ispunjavanju svojih radnih obveza postupati s pažnjom koja se u pravnom prometu zahtijeva u ispunjavanju obveza iz profesionalne djelatnosti, ne upućuje na zaključak o odgovornosti tužene za štetu nastalu tužitelju u visini utvrđenih inventurnih manjkova, jer prvostupanjski sud u obrazloženju presude nije naveo nikakve razloge u odnosu na postojanje štetne radnje tužene vezane za obavljanje poslova i zadataka poslovođe u prodavaonici tužitelja, postojanje namjere ili krajnje

nepažnje na strani tužene, postojanje protupravnosti štetne radnje, odnosno konkretne propuste ili nepravilnosti od strane tužene u obavljanju poslova radnog mjesta poslovođe prodavaonice koji bi bili u uzročnoj vezi s nastalim inventurnim manjkovima, pa se zbog izostanka razloga u odnosu na odlučne činjenice niti stajalište prvostupanjskog suda o odgovornosti tužene za naknadu štete ne može ispitati, koji nedostaci ujedno predstavljaju bitnu povredu odredaba parničnog postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 186/10-2 od 22.III.2010.

OPOMENA PRIJE REDOVITOG OTKAZIVANJA UVJETOVANOG PONAŠANJEM RADNIKA

Pravo radnika na obranu

(Čl. 117. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, odnosno čl. 38. prema pročišćenom tekstu istog zakona NN 137/04 i 68/05)

Poslodavac nije ovlašten izvanredno otkazati ugovor o radu zbog osobito teške povrede iz radnog odnosa bez da radniku omogući obranu, time da dostavljena opomena radniku ne može imati značaj poziva radniku na obranu.

„Naime, pravilno je stajalište prvostupanjskog suda da je opomena, u sadržaju u kakvom je dostavljena i tužitelju u konkretnom slučaju, normirana odredbom čl. 117. st. 1. ZR-a i odnosi se na postupak prije redovitog otkazivanja uvjetovanog ponašanjem radnika, dok je tuženik u konkretnom slučaju tužitelju izvanredno otkazao ugovor o radu zbog osobito teške povrede iz radnog odnosa i bez otkaznog roka - sukladno odredbi čl. 114. ZR-a pa mu je bio u obvezi omogućiti obranu, a ne opomenuti ga i obavijestiti ga da mu može, no tek pod pretpostavkom ako će i nadalje kršiti radne obveze - otkazati ugovor o radu. Žalbeno tumačenje tuženika da je omaškom koristio obrazac koji se inače koristi za izdavanje opomene zaposlenicima, no da je odaslana opomena unatoč

tome imala značenje poziva tužitelju na iznošenje obrane u smislu čl. 117. st. 2. ZR-a promašena je i protivna njezinom sadržaju iz kojeg je jasno vidljivo da se sporna opomena odnosi na situaciju normiranu odredbom čl. 117. st. 1. ZR-a, da se istom tužitelju eksplicitno izriče opomena te se poziva na davanje obrane no u pogledu sadržaja opomene, a ne u pogledu namjere poslodavca da mu izvanrednim otkazom otkáže ugovor o radu (o kojem sadržaju sporne opomene nema niti podataka). Valja nadodati da jasna distinkcija između značaja pisane opomene iz st. 1. čl. 117. ZR-a i obveze poslodavca da radniku omogući iznošenje obrane (st. 2. cit. odredbe ZR-a) izneseno žalbeno stajalište tuženika kvalificira promašenim i bez uporišta u odnosnoj zakonskoj odredbi. Valja nadodati da je točno da je prvostupanjski sud u obrazloženju svojeg stajališta o nedopuštenosti tuženikove Odluke o otkazu zaključio da je ta odluka posljedica činjenice što je tužitelj protiv opomene od 20.1.2009.g. izjavio žalbu (kojem motivu tuženik u žalbi prigovara) no obzirom na pravilnost utvrđenog nedostatka u postupku samog otkazivanja i pravilnosti odnosnog stajališta prvostupanjskog suda izraženog u toč. I/ izreke pobijane presude, takav zaključak nije od značaja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 842/09-2 od 2.XI.2009.

OTKAZ UGOVORA

Otkaz ugovora direktoru društva s ograničenom odgovornošću

(Čl. 432. i čl. 247. Zakona o trgovačkim društvima- „Narodne novine“, 111/93, 34/99, 121/99, 118/03, 107/07 i 146/08)

Kada je ugovor o radu sklopljen po predsjedniku Nadzornog odbora te ukoliko je istim ugovorom određeno obavljanje poslova člana uprave, tada takav ugovor istodobno predstavlja ugovor o radu i tzv. menadžerski ugovor.

„Kako je u uvidom u Ugovor o radu koji je zaključen dana 25. veljače 2005.g. i to u ime tuženoga po predsjedniku Nadzornog odbora i tužiteljici, a u kojem se u čl. 2. navodi da će zaposlenik obavljati poslove direktora društva, te člankom 10. da će poslodavac za te obavljene poslove zaposleniku isplaćivati osnovnu plaću uvećanu za 10% i naknade plaće sukladno Pravilniku o radu kao i dodatke na plaću sukladno Pravilniku o

radu mora se zaključiti da s obzirom da je ovaj Ugovor sklopljen po predsjedniku Nadzornog odbora i s obzirom na obavljanje funkcije direktora da isti ima značaj pored Ugovora o radu zaključenog temeljem ZR-a i tzv. menadžerskog ugovora iz čl. 432. u svezi čl. 247. ZTD-a, a menadžerski ugovor se ne temelji na odredbama ZR-a već na odredbama Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO-a). Sukladno čl. 8. Izjave o osnivanju propisano je da se Uprava društva sastoji od 1 do 2 osobe o čemu odlučuje osnivač te da direktor zastupa društvo samostalno i pojedinačno, te vodi poslove društva samostalno i na vlastitu odgovornost. Način imenovanja Uprave određuje se upravo odredbom na koju ukazuje i prvostupanjski sud tj. čl. 423. ZTD-a. U navedenoj odredbi propisano je da ukoliko u samoj odluci o imenovanju nije što drugo rečeno mandat člana uprave počinje sa danom donošenja odluke o imenovanju bez obzira na upis u sudskom registru, koji upis dakle ima samo deklaratorno značenje, dok istovremeno niti odredbama ZTD koje se odnose na imenovanje članova uprave društva s ograničenom odgovornošću, a niti spomenutom izjavom o osnivanju tuženog nije propisano da mandat članova uprave ne bi mogao biti vremenski ograničen. Prema tome kako je ZTD-om i Izjavom o osnivanju propisano samo tko može biti član uprave, te tko imenuje upravu društva i na koji način ista zastupa i vodi poslove društva to se iz takovih odredbi nikako ne može iščitati da je nedopušteno članove uprave društva imenovati na određeno vremensko razdoblje. Prema tome, iz prethodno citiranih zakonskih odredbi suprotno žalbenim navodima tužiteljice potpuno je jasno da mandat člana uprave traje onoliko koliko to odredi Skupština društva koja je sukladno odredbi čl. 441. st. 1. toč. 3. ZTD-a ovlaštena odlučivati o imenovanju i opozivu članova uprave. Uz prethodno navedeno ističe se da je i čl. 9. Izjave o osnivanju tuženog propisano da Skupštinu tuženog čini osnivač koji je kako je već rečeno Općina G.K. koji je i jedini član društva, te da Skupština odlučuje o pitanjima određenim Zakonom. Kako je Zakonom i to prethodno citiranom odredbom određeno da je u nadležnosti Skupštine i imenovanje i opoziv članova uprave to je jasno da jedino kada bi postojala posebna odluka Skupštine tuženoga koja bi propisivala da nije dozvoljeno ograničavati funkciju direktora na vremensko trajanje, a kakova odluka ne postoji, isto ne bi bilo dozvoljeno, dok u suprotnom nema nikakvih zakonskih prepreka za imenovanje člana uprave, odnosno direktora na određeno vrijeme. Isto tako kako Uprava društva nije imenovana već samom Izjavom o osnivanju, ista se može opozvati u bilo koje doba bez navođenja razloga o opozivu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 11/10-2 od 23.III.2010.

OTKAZ UGOVORA O RADU

Ovlaštenja člana uprave trgovačkog društva

(Čl. 426. Zakona o trgovačkom društvu – „Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 118/03, 107/07, 146/08)

Budući da uprava zastupa trgovačko društvo, to je jedini član uprave a koji je upisan kao takav u sudski registar, ovlašten donijeti odluku o otkazu ugovora o radu, bez obzira na činjenicu što je isti imenovan od strane neovlaštenog tijela, ukoliko glede imenovanja člana uprave nije spor pred sudom.

„Daljnja žalbena tvrdnja tužiteljice da je odluka o otkazu ugovora o radu od 16. lipnja 2008.g. donijeta od neovlaštene osobe jer ju je donijela osoba koja za to nije imala zakonsko ovlaštenje iz razloga što je direktor koji je i donio pobijanu odluku imenovan po neovlaštenom organu, Nadzornom odboru, a ne Skupštini tuženoga, također je neosnovana, a u pogledu navedenoga ovaj sud u cijelosti prihvaća obrazloženje suda prvog stupnja. Naime, prvostupanjski sud točno konstatira jer je isto i utvrđeno provođenjem dokaznog postupka kod tog suda da Nadzornom odboru tuženoga nije u nadležnosti da imenuje Upravu tuženika, ali da u pogledu navedenog imenovanja od 10. lipnja 2008.g. nije vođen nikakav spor kojim bi se osporavala takva odluka niti valjanost upisa u sudski registar to ni ovaj sud nema ovlaštenja ispitivati da li je upis uprave tuženoga u osobi I.M. u sudski registar Trgovačkog suda u V. valjani ili nevaljani, odnosno da li je odluka o imenovanju valjana ili ne. Odredbom čl. 77. Zakona o sudskom registru kako pravilno ističe sud prvoga stupnja, propisano je točno pod kojim uvjetima i u kojim rokovima se tužbom može tražiti utvrđenje ništavosti upisa za što je potrebno provesti poseban postupak. No kako upis u sudski registar i ima samo deklaratorni karakter, a tužiteljica nikakav postupak u pogledu nevaljanosti odluke imenovanja direktora tuženog po Nadzornom odboru, nije pokrenula, to niti ovaj sud nije ovlašten utvrđivati valjanost ovog imenovanja, kojim je imenovana uprava - direktor i dobio sva ovlaštenja za zastupanje tuženog. Osim toga kako to ispravno tuženi navodi u odgovoru na tužbu upis M.I. kao direktora društva izvršen je još temeljem Odluke Skupštine društva od 16. listopada 2006.g. odnosno dana 30. listopada 2006.g. rješenjem Trgovačkog suda u V. br. Tt. ___/ ___. Nadalje, tijekom prvostupanjskog postupka nije uopće bilo sporno da je navedeni sve od 01. studenog 2006. pa i u vrijeme

donošenja odluke o novom Pravilniku o unutarnjem ustroju te pobijane odluke o otkazu ugovora o radu zaista i obavljao funkciju direktora, pa kao takav, a sukladno Izjavi o osnivanju društva od 20. svibnja 2008.g. kao i ranijim Izjavama o osnivanju tuženog, čl. 426. ZTD-a, i samostalno vodi poslovanje društva, te i odlučuje o organizaciji rada u društvu i zastupa društvo. Uz to se još navodi da se prema čl. 10. ZR-a na sva pitanja u svezi sa ugovorom o radu a koje nije uređeno tim zakonom primjenjuju opći propisi obveznog prava, pa kako i čl. 13. st. 2. ZOO-a propisuje da ukoliko je pravna radnja poduzeta suprotno Statutu, društvenom ugovoru, odnosno pravilima ostaje na snazi, osim ako je za to druga strana znala ili je zakonom drugačije određeno. Zakonom je određeno da uprava zastupa društvo, pa kako je pobijanu odluku o otkazu ugovora o radu donio jedini član uprave tuženog čija ovlaštenja kao takvog su i upisana u javnu knjigu – sudski registar, to su neosnovani žalbeni navodi da je odluku donio organ, odnosno osoba koja za isto nije imala zakonsko ovlaštenje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 11/10-2 od 23.III.2010.

OTKAZ UGOVORA O RADU – POSLOVNO UVJETOVANI OTKAZ

Dužnost poslodavca prilikom otkaza ugovora o radu

(Čl. 113. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, odnosno čl. 38. prema pročišćenom tekstu istog zakona NN 137/04 i 68/05)

Kada poslodavac namjerava otkazati ugovor o radu zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga, radniku s dužim radnim stažom, tada je isti dužan radniku prezentirati uvjete pod kojima namjerava otkazati ugovor o radu na jasan, pouzdan i za poslodavca obvezujući način, budući da samo takvo postupanje predstavlja ozbiljnu ponudu za sporazumni raskid ugovora o radu.

„Po ocjeni ovoga suda, tuženik u žalbi niti ne iznosi tvrdnju da bi tužiteljici na jasan, pouzdan način, dao za njega obvezujuću ponudu glede uvjeta za isplatu dodatka otpremnini (takvu ponudu predstavljala bi pisana ponuda nadležnog tijela, odnosno nadležne osobe tuženika). Nadalje, tuženik je tužiteljici dao redoviti otkaz ugovora o radu zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga, koji je donio u vremenskom intervalu na koji se primjenjuje tuženikova odluka o pravu na dodatak otpremnini. Pri tome treba naglasiti i činjenicu da je tuženik tužiteljici dao otkaz ugovora o radu u tijeku roka koji je dodijelio radnicima za prihvatanje njegove ponude, u kojem je tražio prethodnu suglasnost radnika za donošenje odluke o otkazu ugovora o radu. Uz navedeno treba istaći da nije jasan smisao prethodnog traženja suglasnosti na odluku o otkazu ugovora o radu, jer suglasnost radnika za prestanak ugovora o radu može imati konstitutivan značaj samo za slučaj sporazumnog raskida ugovora o radu, kako je to propisano odredbom čl. 103. (110. toč. 5.) ZR-a. Prema naprijed navedenom, ovaj sud zaključuje da je pravilno zaključio prvostupanjski sud da tužiteljica, na osnovu odlučnih činjenica tuženikovih kriterija, donijetih temeljem njegovog pravilnika od strane uprave tuženika, spada u kategoriju radnika koji ostvaruju pravo na dodatak na otpremninu u visini od 100.000,00 kn. Tužiteljici je ugovor o radu prestao tuženikovim redovitim otkazom ugovora o radu zbog gospodarskih, tehničkih i reorganizacijskih razloga (poslovno uvjetovani otkaz) za egzistentnost kojeg nije odlučno da li se tužiteljica unaprijed suglasila s takvom odlukom (tužiteljica se niti ne bi mogla suglasiti s takvom odlukom unaprijed, odnosno ne bi se mogla na valjan način odreći prava na sudsku zaštitu na takvu odluku prije njenog donošenja). Osim toga, tuženik je nastupio na diskriminirajući način prema tužiteljici kada joj je, u roku za njeno izjašnjenje o njegovoj ponudi (koja je bila po njegovoj ocjeni, pravno relevantna) otkazao ugovor o radu. Nadalje treba istaći da, obzirom na značaj zaposlenja za svakog radnika, uvjeti pod kojima poslodavac namjerava otkazati ugovor o radu radniku s dužim radnim stažom (tužiteljica je imala 34 godine radnog staža) trebaju biti prezentirani radniku na jasan, pouzdan i za tuženika obvezujući način, jer samo na taj način mogu predstavljati ozbiljnu ponudu, a u konkretnom načinu prezentacije tih podataka tužiteljici (kako je to utvrdio prvostupanjski sud) ozbiljnost takve prezentacije je izostala.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1329/09-2 od 30.XII.2009.

PRESTANAK UGOVORA O RADU – SPORAZUM RADNIKA I POSLODAVCA

Prestanak radnog odnosa temeljem Sporazuma i odluke o otkazu

(Čl. 103. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04, 48/05)

Ukoliko je radnik prvobitno potpisao Sporazumni raskid ugovora o radu koji sporazum udovoljava uvjetima pisanog sporazuma kao oblika prestanka ugovora o radu, tada radnik i poslodavac više nisu imali ovlaštenja disponirati pravima iz ugovora o radu, budući je isti prestao, zbog čega je bez važnosti kasnija odluka poslodavca o otkazu ugovora o radu zbog poslovno uvjetovanih razloga, tim više što je prestanak radnog odnosa prema Sporazumu i odluci o otkazu određen istog dana.

„Treba navesti da je sam tužitelj u svom iskazu potvrdio da je prvo potpisao Sporazumni raskid ugovora o radu, a nakon toga zatražio poslodavca da i u odnosu na njega donese odluke o redovitom otkazu ugovora o radu iz poslovno uvjetovanih razloga. Tužitelj tvrdi da je Sporazum potpisao pod prisilom i pritiskom tuženika, što tijekom prvostupanjskog postupka nije isticao, pozivajući se na kasniji raskid ugovora o radu (pri čemu je prešutio potpisivanje Sporazuma). Prema sadržaju žalbenog prigovora tuženik ističe manu volje pri potpisu tog sporazuma, jer da je na potpis sporazuma bio prisiljen, što se očito ne može prihvatiti objektivnom tvrdnjom, već je u konkretnim okolnostima bilo obrnuto: radnici su, nedvojbeno, vršili pritisak na poslodavca da im isplati plaću ili da donesu odgovarajuću odluku. Sam oblik tog sporazuma, po ocjeni ovoga suda, udovoljava uvjetima pisanog sporazuma, kao oblika prestanka ugovora o radu, u smislu odredbe čl. 103. /Čl. 110./ st. 1. toč. 5. i čl. 104. /111./ ZR-a. Nakon takvog prestanka radnog odnosa i po ocjeni ovoga suda, parnične stranke više nisu mogle disponirati svojim pravima iz ugovora o radu, jer je taj ugovor prestao. Pri tome treba navesti da je i prema Sporazumu o raskidu radnog odnosa i prema otkazu ugovora o radu prestanak radnog odnosa određen dana 28. veljače 2009.g., kada su akti i sastavljeni. Dakle, ovaj sud prihvaća ocjenu da jednom prestali ugovor o radu sporazumom stranaka, nije više mogao (ponovno) prestati odlukom poslodavca, odnosno tužitelj u tom smislu niti tijekom prvostupanjskog

postupka niti u žalbi ne nudi nikakvu argumentaciju niti logički prihvatljiva obrazloženja za suprotan zaključak. Obzirom na osnovu prestanka ugovora o radu proizlazi da tužitelj radni odnos nije prestao otkazom poslodavca, što je temeljna pretpostavka za ostvarenje prava na otpremninu po osnovi kojoj tužitelj tužbenim zahtjevom traži isplatu otpremnine u smislu primjene čl. 118. (čl. 125. st. 1.) ZR-a."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 91/10-2 od 07.IV.2010.

OTKAZ UGOVORA O RADU

Nedopuštenost otkaza ugovora o radu

(Čl. 113. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, 137/04 i 68/05)

Ako poslodavac redovito otkazuje ugovor o radu, tada je isti dužan radnici ponuditi ugovor o radu pod izmijenjenim uvjetima na drugom radnom mjestu odnosno dati otkaz ugovora s ponudom izmijenjenog ugovora, temeljem odredaba zaključenog ugovora o radu kojim je takva njegova obveza ugovorena, te ukoliko je isto propustio, smatra se nedopuštenom odluka o otkazu ugovora o radu.

„Što se tiče odluke o otkazu ugovora o radu, radi se o redovitom otkazu ugovora o radu uvjetovanom skrivljenim ponašanjem radnika u smislu odredbe čl. 113. st. 1. ZR. Tužiteljci je ugovor o radu otkazan iz istih razloga zbog kojih je razriješena dužnosti ravnatelja. Međutim, ugovorom o radu sklopljenim između tužiteljice i tuženika 24. lipnja 2004.g. određeno je u odredbi čl. 8. st. 1. da će se ugovor o radu otkazati ako tužiteljica bude razriješena prije isteka vremena na koje je imenovana za ravnatelja, time da ako bude razriješena dužnosti temeljem odredbe čl. 44. st. 2. toč. 1. i 2. Zakona o ustanovama ili ne bude ponovno imenovana nakon isteka mandata, ugovor će se redovito otkazati (st. 2.), a ako bude razriješena temeljem odredbe čl. 44. st. 2. toč. 3. i 4. Zakona o ustanovama, ugovor će se otkazati izvanrednim otkazom (st. 3.). Prema odredbi čl. 9. istog Ugovora o radu u slučaju redovitog otkaza tužiteljici će

se ponuditi ugovor o radu pod izmijenjenim uvjetima na drugom radnom mjestu u školi sa zakonom, propisima donesenim temeljem zakona i općim aktima škole. Kako je u konkretnom slučaju tužiteljica osnovano razriješena dužnosti ravnatelja temeljem odredbe čl. 44. st. 2. toč. 3. Zakona o ustanovama, tuženik je u smislu odredbe čl. 8. st. 3. Ugovora o radu sklopljenog s tužiteljicom bio ovlašten taj ugovor otkazati izvanrednim, a ne redovitim otkazom, obzirom na razlog razrješenja tužiteljice s dužnosti ravnatelja. U slučaju redovitog otkaza otkazivanja ugovora o radu tuženik je u smislu odredbe čl. 9. Ugovora o radu bio dužan tužiteljici ponuditi ugovor o radu pod izmijenjenim uvjetima na drugom radnom mjestu u školi, odnosno dati otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora, sukladno odredbi čl. 121. ZR. Kako je tuženik, protivno odredbi čl. 8. st. 3. Ugovora o radu sklopljenog s tužiteljicom, otkazao ugovor o radu redovitim otkazom, propustivši postupiti u smislu odredbe čl. 9. istog Ugovora, odluka o otkazu mora se smatrati nedopuštenom, kao i odluka donesena povodom zahtjeva tužiteljice za zaštitu prava, pa je u tom dijelu žalbu tuženika kao neosnovanu valjalo odbiti i potvrditi presudu prvostupanjskog suda u pobijanom dijelu u toč. II. III. izreke temeljem odredbe čl. 373. a. ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 305/10-2 od 7.XII.2010.

REDOVITI OTKAZ UGOVORA O RADU

Naknada štete u slučaju redovitog otkaza ugovora o radu

(Čl. 123. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, 137/04 i 68/05)

U slučaju redovitog otkaza ugovora o radu, naknada štete iz čl. 123. st. 1. Zakona o radu ne predstavlja naknadu plaće, zbog čega se od dosuđenog iznosa ne odbijaju porezi i doprinosi koji se obvezno izdvajaju iz plaće i čine bruto plaću s onim što se radniku isplaćuje kao neto plaća.

„Prema ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud nije pravilno valorizirao sve okolnosti od kojih zavisi visina naknade štete. Naknada štete u smislu odredbe čl. 123. st. 1. ZR predstavlja poseban oblik neimovinske štete koja se dosuđuje u rasponu od 3 do 18 prosječnih mjesečnih plaća isplaćenih radniku u tromjesečnom razdoblju prije prestanka ugovora o radu, ovisno o trajanju radnog odnosa, starosti i obvezama uzdržavanja koje terete radnika. Međutim, jasno je da i druge okolnosti vezane uz konkretne radne, životne i ekonomske prilike radnika, odnosno konkretne okolnosti vezane uz način i uvjete prestanka radnog odnosa mogu biti dodatni kriteriji u odlučivanju o visini naknade štete u okviru zakonskog raspona. Isto tako valja ukazati da je prvostupanjski sud pogrešno utvrđivao iznos naknade štete, koristeći kao osnovicu za obračun plaće u bruto iznosu. Naknada štete u smislu odredbe čl. 123. st. 1. ZR dosuđuje se prema prosječnoj mjesečnoj plaći radnika isplaćenoj u prethodna tri mjeseca, pa se plaća u bruto iznosu u smislu odredbe čl. 90. st. 5. ZR ne može smatrati isplaćenom plaćom. U konkretnom slučaju se ne radi o naknadi plaće, već o naknadi štete, tako da se od dosuđenog iznosa ne odbijaju doprinosi i porezi koji se obvezno izdvajaju iz plaće i čine bruto plaću s onim što se radniku isplaćuje kao neto plaća (tako i VSRH br. Revr. 37/08 od 13. kolovoza 2008.g. i Revr. 545/08 od 11. veljače 2009.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 305/10-2 od 7.XII.2010.

IZVANREDNI OTKAZ UGOVORA O RADU

Pretpostavke za izvanredni otkaz ugovora o radu

(Čl. 114. st. 1. Zakona o radu – «Narodne novine», br. 38/95, 54/95, 65/95, 102/98,17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 137/04 i 68/05)

Kada zbog aktivnosti radnika vezanih uz pokušaj smjene sindikalnog rukovodstva nije došlo do smetnji u poslovanju i obavljanju poslova poslodavca, tada takve aktivnosti radnika nisu razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu.

„Točno je, kako to tuženik navodi u žalbi, da su članovi sindikata dužni organizirati sindikalne aktivnosti izvan radnog vremena, a jedino uz suglasnost poslodavca i za vrijeme radnog vremena. Međutim, aktivnosti tužitelja vezana uz pokušaj smjene sindikalnog rukovodstva, bez obzira na činjenicu da su vršene za vrijeme radnog vremena (prema iskazima svjedoka na početku radnog vremena, za vrijeme dnevnog odmora i pri kraju radnog vremena), nisu imale nikakav negativni utjecaj niti na izvršavanje radnih obveza tužitelja, a niti ostalih radnika, niti je tužitelj svojim aktivnostima uznemiravao, odnosno ometao ostale radnike u radu, kako što se navodi u pobijanoj odluci o otkazu, zbog čega se niti postupanje tužitelja ne može smatrati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa. Kako sadržaj svih dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka upućuje na zaključak da tužitelj svojim aktivnostima poduzetim u svrhu smjene sindikalnog rukovodstva, nije ometao ostale radnike u radu, niti ih je uznemiravao, niti je ta aktivnost na bilo koji način negativno utjecala na izvršavanje tužiteljevih radnih obveza, što tužitelju nije niti stavljeno na teret pobijanom odlukom o otkazu, mora se zaključiti da aktivnosti tužitelja kao člana sindikata nisu opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu. Pritom valja navesti da članstvo u sindikatu i sudjelovanje u aktivnostima sindikata prema odredbi čl. 188. st. 2. ZR, ne smije biti okolnost na kojoj poslodavac temelji, među ostalima i odluku o prestanku ugovora o radu, pa obzirom na činjenicu da je dužnost sindikalnog povjerenika štititi i promicati prava i interese radnika, članova sindikata, a da je većina radnika tuženika bila nezadovoljna radom sindikalnog povjerenika, aktivnosti tužitelja na prikupljanju potpisa na peticiji za smjenu sindikalnog rukovodstva, kao i prijedlog da se izvan kruga poduzeća s njima fizički obračunaju, koji se u svakom slučaju mora smatrati potpuno neprihvatljivim, prema sadržaju provedenog dokaznog postupka, nisu imale nikakav negativni utjecaj niti na izvršavanje radnih obveza tužitelja niti ostalih radnika, pa se ne mogu smatrati osobito teškom povredom obveza iz radnog odnosa koja opravdava izvanredni otkaz ugovora o radu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 681/09-2 od 09.IX.2009.

OTPREMNINA

Zastara

(Čl. 131. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, odnosno čl. 38. prema pročišćenom tekstu istog zakona NN 137/04 i 68/05)

Podnošenje tužbe radi utvrđivanja prava na razliku plaće zbog posebnih uvjeta rada ne utječe na rok zastare glede prava na isplatu otpremnine.

„Naime, prvostupanjski sud nakon navođenja nespornih činjenica o datumu donošenja rješenja o priznanju i visini otpremnine tužiteljima, od kojih je za tužitelje i počeo teći zastarni rok u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev, ispravnog pozivanja na odredbu čl. 131. Zakona o radu (NN 38/95, 54/95, 54/95, 64/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 132/03 i 30/04, odnosno čl. 38. prema pročišćenom tekstu istog zakona NN 137/04 i 68/05), potpuno osnovano utvrđuje da je do dana podnošenja zahtjeva tužitelja nadležnom Državnom odvjetništvu dana 14. ožujka 2007. god., kojim danom su sukladno čl. 186.a. mjerodavnog ZPP-a u vrijeme podnošenja zahtjeva, prekida zastarijevanje, nastupila zastara potraživanja tužitelja, a time i pravo zahtijevati ispunjenje obveze temeljem čl. 214. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05 i 41/08, dalje: ZOO). Isto tako ovaj sud prihvaća i utvrđenje suda prvog stupnja da podnošenje tužbe kod Općinskog suda u Z. a koju da su tužitelji podnijeli dana 17. lipnja 2003.g. radi utvrđivanja prava na razliku plaće zbog posebnih uvjeta rada u vremenskom razdoblju od 1. svibnja 2001. – 31. prosinca 2001.g., nije relevantna za nastupanje zastare u ovom sporu, jer se radi o dva različita spora. Ista činjenica bi bila relevantna jedino za izračun visine postavljenog tužbenog zahtjeva u ovom postupku no samo u slučaju da je tužba kakvu podnose tužitelji radi isplate razlike otpremnine bila podnijeta unutar roka zastare od tri godine, ali ne kad je ista podnijeta nakon i više od 5 godina od dana saznanja za pripadajući iznos otpremnine za koji tužitelji smatraju da nije odgovarajući već da im pripada drugi iznos.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 427/10-2 od 10.V.2010.

OTPREMNINA

Primjena materijalnog prava

(Zakon o izvršavanju kazne zatvora –„Narodne novine“, br. 128/99, 55/00, 59/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03, 76/07, 83/09;

Zakon o državnim službenicima i namještenicima –„Narodne novine“, br. 27/01)

Pitanje zastare prava iz radnog odnosa državnih službenika regulirano je Zakonom o radu.

„Tvrđnja da je u pogledu pitanja zastare potraživanja trebalo primijeniti Zakon o izvršavanju kazne zatvora (NN 128/99, 55/00, 59/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03, 76/07, 83/09) i Zakon o državnim službenicima i namještenicima (NN 27/01) ističe se da navedeni Zakon o izvršavanju kazne zatvora samo propisuje da su tužitelji do umirovljenja bili državni službenici, te da im temeljem čl. 30. st. 8. kao takvima a obzirom da su ostvarili pravo na mirovinu pripada otpremnina u visini zadnjih pet plaća obračunatih prema općim propisima, dok je Zakon o državnim službenicima i namještenicima mjerodavan u vrijeme kada je tužiteljima priznato pravo na otpremninu propisivao u čl. 2. st. 2. da se na pitanja koja nisu uređena tim Zakonom, posebnim zakonom, drugim propisima donesenim na temelju Ustava i zakona, uredbom Vlade Republike Hrvatske, primjenjuju opći propisi o radu, odnosno u skladu s njima sklopljeni kolektivni ugovori. Prednje znači a obzirom da ni jedan od spomenutih Zakona pitanje zastare prava iz radnog odnosa državnih službenika nije regulirao drugačije nego Zakon o radu, da se i u odnosu na državne službenike po pitanju zastare prava iz radnog odnosa primjenjuje taj zakon.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 427/10-2 od 10.V.2010.

VI. PARNIČNI POSTUPAK

STVARNA NADLEŽNOST

Sporazum o stvarnoj nadležnosti suda

(Čl. 70. st. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Stranke se sporazumom o mjesnoj nadležnosti ne mogu sporazumijevati o stvarnoj nadležnosti suda.

„Potpuno je u pravu tužitelj kada navodi da se stranke sporazumom o mjesnoj nadležnosti ne mogu sporazumijevati o stvarnoj nadležnosti suda obzirom je čl. 70. st. 1. ZPP-a utvrđeno da ukoliko Zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda strane se mogu sporazumjeti da u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan uz uvjet da je taj sud stvarno nadležan, to sud doista nije ni mogao utemeljiti svoju odluku na odredbi čl. 70. ZPP-a isključivo na temelju sporazuma stranaka a bez utvrđivanja da li je ugovoreni sud doista i stvarno nadležan za postupanje u ovom postupku. Iz već prethodno citirane odredbe točke XII Ugovora o kreditnom poslovanju proizlazi da su strane ugovorile mjesnu nadležnost suda u Z. Istom odredbom ugovoreno je da se za jamce ugovara nadležnost Trgovačkog suda u Z. Ne utvrdivši da li je za navedeni spor doista temeljem čl. 34.b. stvarno nadležan Trgovački sud prvostupanjski sud je prihvatio ovakvo raspolaganje stranaka. Kako se radi o sporu u kojem se traži isplata od ovdje tuženog temeljem zaključenog ugovora o kreditnom poslovanju, proizlazila bi sukladno čl. 34. ZPP-a stvarna nadležnost Općinskog suda, što znači da je ugovaranje po strankama nadležnosti Trgovačkog suda nedopušteno. Zbog navedenog a kako prvostupanjski sud nije dao nikakve razloge iz kojih bi proizlazila stvarna nadležnost Trgovačkog suda u ovom postupku, a odluku je utemeljio isključivo na odredbi čl. 70. ZPP-a koja daje mogućnost ugovaranja strankama isključivo mjesne nadležnosti, to doista osnovano tužitelj ističe počinjenje bitne povrede parničnog postupka iz čl. 453. st. 2. toč. 4. i toč. 11. ZPP-a jer proizlazi da je sud svoju odluku utemeljio na nedopuštenom raspolaganju stranaka i to uz primjenu odredbe kojom je

propisana mogućnost isključivo ugovaranja drugog mjesno nadležnost suda.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 GŽ.1007/10-2 od 20. X.2010.

MJESNA NADLEŽNOST

Izvanugovorna odgovornost

(Čl. 52. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ukoliko su tužitelji pretrpjeli štetu zbog propusta tuženika da u ovršnom postupku zaplijeni novčani iznos sa računa dužnika tužitelja (izvanugovorna odgovornost za štetu), to se smatra da je za tužitelje šteta nastala na području nadležnosti suda gdje se nalazi njihovo prebivalište, zbog čega je mjesno nadležan sud na čijem je području štetna radnja počinjena odnosno nastupila.

„U obrazloženju pobijanog rješenja prvostupanjski sud navodi da su tužitelji utužili tuženika za isplatu imovinske štete koja im je nastala uslijed propusta poslovne jedinice tuženika sa sjedištem na području nadležnosti Općinskog građanskog suda u Z. prilikom provedbe ovrhe na žiro-računu tužiteljevog dužnika kada je zaplijenjeni novčani iznos isplaćen drugom vjerovniku. Kako poslovna jedinica tuženika u kojoj je prema navodima tužbe šteta počinjena ima registrirano sjedište u Z., a posljedica takve štetne radnje nije nastupila na području nadležnosti prvostupanjskog suda, to se isti sukladno odredbi čl. 20. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP) proglasio mjesno nenadležnim za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari i odredio da će se po pravomoćnosti takvog rješenja predmet ustupiti nadležnom – Općinskom građanskom sudu u Z. Kako su tužitelji pretrpjeli štetu zbog propusta tuženika da u ovršnom postupku zaplijeni novčani iznos u visini od 18.179,66 kn sa računa tužiteljevog dužnika, prenese na račun njihovog punomoćnika u V. to je za tužitelje šteta nastala na području nadležnosti prvostupanjskog suda gdje se nalazi i njihovo prebivalište. A koji je sud mjesno nadležan za područje njihovog prebivališta sukladno odredbi čl. 1. Zakona o područjima i sjedištima

sudova. Naime, iz činjeničnog supstrata tužbe i priloženih dokaza, kao što to pravilno naglašavaju i tužitelji u žalbi, jasno proizlazi da su tužitelji protiv tuženika podnijeli tužbu radi naknade imovinske štete s osnova izvanugovorne odgovornosti tuženika, proizašle iz štetnog događaja – propusta njegove poslovne jedinice u postupanju po sudskom rješenju o ovrsi. Također, tužitelji navode da je za njih štetna posljedica (zbog neisplate utuženog novčanog iznosa) nastala na području mjesne nadležnosti prvostupanjskog suda na čijem području imaju prebivalište. Iz dikcije odredbe čl. 52. st. 1. ZPP-a vidljivo je da je pravo tužitelja da bira u pravilu između sudova opće mjesne nadležnosti za tuženika i suda kojeg zakon određuje uvažavajući specifične interese tužitelja – dakle i suda prema mjestu nastupa štetne posljedice, koja se prosuđuje iz pozicije tužitelja. Imajući u vidu da je štetna posljedica za tužitelje nastala u mjestu njihovog prebivališta jer je izostala očekivana uplata određenih novčanih sredstava u njihovu korist to je valjalo prihvatiti osnovanim žalbeni razlog.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1364/09-2 od 17.II.2010.

MJESNA NADLEŽNOST

Mjesna nadležnost za podružnicu pravne osobe

(Čl. 59. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Činjenica da je u sudskom registru trgovačkog suda upisano samo sjedište pravne osobe tuženika dok nije upisana i podružnica, nije odlučna za ocjenu mjesne nadležnosti suda u smislu odredbe čl. 59. Zakona o parničnom postupku, iz razloga što se pojam podružnice ne može poistovjetiti s pojmom poslovne jedinice.

„Naime, nakon provjere (samoinicijativno) u sudskom registru Trgovačkog suda u B., utvrdivši da je u isti upisano samo sjedište pravne osobe tuženika, a ne i podružnica, imajući u vidu i upisane djelatnosti koje tuženik obavlja (između ostalog i prometom i uslugama vezanim uz poljoprivredu), taj sud je pravilno zaključio da se dio tuženikove djelatnosti

obavlja u prodavaonici u L. (prodavaonica broj 05) kao i tamo u njegovom skladištu repromaterijala (silosu), budući i iz obračuna otkupa u skladištu repromaterijala proizlazi da je pšenica predana tuženiku upravo u toj prodavaonici (na to upućuje i kreditno pismo), radi čega je zaključio da se dio poslovne djelatnosti tuženika obavlja na prodajnom mjestu izvan njegova sjedišta, pa je slijedom toga zauzeo stav da prodavaonica u L. predstavlja poslovnu jedinicu tuženika, radi čega je u smislu citirane odredbe čl. 59. ZPP-a ocijenio da je mjesno nadležan za postupanje u ovom predmetu. U obrazloženju sud posebno naglašava da okolnost da je u sudskom registru navedenog trgovačkog suda upisano samo sjedište pravne osobe tuženika, a ne i podružnica, nije odlučno za ocjenu mjesne nadležnosti u smislu čl. 59. ZPP-a, jer se pojam podružnice ne može poistovjetiti s pojmom poslovne jedinice. Točno je doduše da u smislu odredbe čl. 7. ZTD-a podružnica predstavlja dio trgovačkog društva izvan njegovog sjedišta u kojem društvo trajnije obavlja svoje djelatnosti, a može je osnovati trgovac pojedinac, pri čemu valja napomenuti da podružnica nije pravna osoba, pa ne sudjeluje u pravnom prometu kao subjekt, već djelovanjem preko podružnice u pravnom prometu sudjeluje društvo, stječući na taj način prava i preuzimajući obveze. Međutim, svako obavljanje djelatnosti izvan sjedišta društva ne znači i da društvo mora imati podružnicu kako bi to moglo činiti. Za pravni promet dovoljna je činjenica da je riječ o pravnoj osobi, jer time postoji pravni subjekt koji omogućuje taj promet, a njegova je stvar kako će se ustrojiti da bi uspješno poslovao. Iako posluje na više mjesta, društvo može odlučiti da za to ne stvara posebne ustrojbene jedinice a može zbog poslovne opravdanosti odlučiti da ih ima, u kojem slučaju im daje ili ne daje poseban pravni položaj, pa ukoliko se odluči za takav poseban pravni položaj poslovne jedinice, to može učiniti u obliku podružnice. Slijedom navedenog, okolnost da je u sudskom registru Trgovačkog suda u B. upisano samo sjedište pravne osobe tuženika, a nije upisana podružnica, nije odlučna za ocjenu mjesne nadležnosti suda u smislu odredbe čl. 59. ZPP-a, jer se pojam podružnice ne može poistovjetiti s pojmom poslovne jedinice, a kako je to pravilno ocijenio i prvostupanjski sud. Očigledno je, naime, da upravo poslovni centri kakav predstavlja i trgovina tuženika u L. broj __, gdje su sa tužiteljima izvršeni obračuni otkupa pšenice, a pšenica predana u silos tuženika u L. predstavlja njihovu poslovnu jedinicu izvan sjedišta, radi čega je prvostupanjski sud pravilno odlučio da kao mjesno nadležan sud postupaju u ovom predmetu.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž.847/10-2 od 11.XI.2010.

AKTORSKA KAUCIJA

Pretpostavke za pravo na osiguranje parničnih troškova

(Čl. 83. st. 1. toč. 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima)

Ukoliko su tuženici podnijeli zahtjev za osiguranje parničnih troškova iz razloga što su tužitelji državljani Bosne i Hercegovine a pokrenuli su parnicu protiv tuženika pred sudom Republike Hrvatske, tada isti nemaju pravo na isto iz razloga što je sporazumom sklopljenim 26. veljače 1996. godine između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima određeno da od državljana jedne države ugovornice koji sudjeluje u postupku pred sudom druge države ugovornice kao tužitelj ili umješlač nije dopušteno zahtijevati osiguranje parničnih troškova samo zato jer je strani državljanin i na teritoriju te države nema stalno prebivalište.

„Odbivši zahtjev tuženika za osiguranje parničnih troškova, prvostupanjski sud je zaključio da tuženici u konkretnom slučaju nemaju pravo na osiguranje parničnih troškova u smislu odredbe čl. 83. st. 1. toč. 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (dalje: ZRSZ), budući da je sporazumom sklopljenim 26. veljače 1996.g. između Vlade RH, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima (u daljnjem tekstu: Sporazum) u čl. 16. st. 1. određeno da od državljana jedne države ugovornice koji sudjeluje u postupku pred sudom druge države ugovornice kao tužitelj ili umješlač nije dopušteno zahtijevati osiguranje parničnih troškova samo zato jer je strani državljanin i na teritoriju te države nema stalno prebivalište. Prvotuženik u žalbi smatra da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio činjenično stanje zaključivši da traži polaganje aktorske kaucije isključivo iz razloga što su tužitelji strani državljani koji na teritoriju RH nemaju stalno prebivalište, budući da prvotuženik osiguranje parničnih troškova traži i iz razloga što su sami tužitelji uz tužbu priložili izjave iz kojih je vidljivo da nisu zaposleni i ne ostvaruju nikakve prihode, niti su prijavljeni na Zavodu za zapošljavanje, pa se postavlja pitanje na koji način bi prvotuženik u slučaju uspjeha u sporu naplatio troškove postupka od tužitelja. Ujedno prvotuženik iznosi sadržaj

odredbe čl. 16. st. 1. Sporazuma, ističući da u konkretnom slučaju nije ispunjen niti jedan uvjet iz čl. 83. st. 1. ZRSZ jer državljani RH u smislu odredbe čl. 16. st. 1. Sporazuma u Bosni i Hercegovini nisu dužni davati osiguranje parničnih troškova samo u slučaju kada se traži iz razloga što nemaju prebivalište na teritoriju te države, što znači da su u svim ostalim slučajevima dužni dati osiguranje, pa po mišljenju prvotuženika u konkretnom slučaju nema reciprociteta jer u ovom postupku traži osiguranje iz više navedenih razloga. Naime, neosnovano tuženici u žalbi iznose žalbeni razlog pogrešno odnosno nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, budući da su oba tuženika podnijeli zahtjev za osiguranje parničnih troškova u smislu odredbe čl. 82. st. 1. ZRSZ, dakle iz razloga što su tužitelji strani državljani (državljeni Bosne i Hercegovine) a pokrenuli su parnicu protiv tuženika pred sudom Republike Hrvatske. Kako je Sporazumom u odredbi čl. 16. st. 1. određeno da od državljana jedne države ugovornice koji sudjeluje u postupku pred sudom druge države ugovornice kao tužitelj ili umještač, nije dopušteno zahtijevati osiguranje parničnih troškova samo zato jer je strani državljanin i na teritoriju te države nema stalno prebivalište, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da tuženici nemaju pravo na osiguranje parničnih troškova. Budući da se radi o međunarodnom ugovoru koji je sklopljen i potvrđen u skladu s Ustavom RH i objavljen u službenom glasilu RH i koji je na snazi, takav ugovor u smislu odredbe čl. 141. Ustava RH čini dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj je snazi iznad zakona.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ.732/10-2 od 11.VIII.2010.

GENERALNA PUNOMOĆ

Pisarnice odvjetničkog društva

(Čl. 22. st. 2. Zakona o odvjetništvu – „Narodne novine“, br. 9/94, 117/08)

Kada ovrhovoditelja u postupku zastupa punomoćnik iz odvjetničkog društva – pisarnice, a čija je generalna punomoć za zastupanje za ovlast odvjetničkog društva ovrhovoditelja pohranjena kod suda, tada se smatra da ovrhovoditelja zastupa

ovlaštena osoba sa valjanom punomoći iz razloga što odvjetničko društvo može imati više pisarnica.

„Odgovarajući na žalbene navode ovršenika ovrhovoditelj navodi da je i u samom prijedlogu za ovrhu naznačio da punomoćnik ovrhovoditelja ima kod Županijskog suda u V. pohranjenu generalnu punomoć za zastupanje ovrhovoditelja koja je pohranjena pod poslovnim brojem 20-Su. ___/08. Žalbeni navod ovršenika koji je zapravo razlog iz čl. 46. st. 5. OZ-a na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, nije osnovan jer je ovrhovoditelj već i u samom prijedlogu za ovrhu naveo da ga zastupa punomoćnik kojemu je izdana generalna punomoć i koja je kao takova pohranjena kod Županijskog suda u V. pod brojem Su-___/08. Ovršenik uz odgovor na žalbu dostavlja rješenje Predsjednika Županijskog suda u V. od 05. ožujka 2008.g. iz kojeg rješenja je razvidno da je kod toga suda pohranjena generalna punomoć Z. banke d.d. dakle ovdje ovrhovoditelja, od 26. veljače 2008.g. br. ___/08. a kojom se ovlašćuje Odvjetničko društvo M i L iz Z. da zastupa i poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Z. banke d.d. u svim postupcima koji se vode kod ovoga suda, kao i svih Općinskih sudova s područja nadležnosti Županijskog suda u V., što ovrhovoditelj i nije bio dužan dostaviti obzirom je već u prijedlogu za ovrhu naveo broj pod kojim je njegova generalna punomoć pohranjena na ovom sudu. Kako ovrhovoditelja u ovom postupku zastupa upravo punomoćnik – odvjetnik iz odvjetničkog društva pisarnice V. čija je generalna punomoć za zastupanje ovrhovoditelja pohranjena kod ovoga suda, a kako sukladno čl. 22. st. 2. Zakona o odvjetništvu, odvjetničko društvo može imati više pisarnica te je prijedlog za ovrhu podnijet po punomoćniku odvjetniku tog društva pisarnice V. to je očito da ovrhovoditelja zastupa ovlaštena osoba, odnosno osoba sa valjanom punomoći.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 470/10-2 od 4.V.2010.

STRANAČKA SPOSOBNOST

Stranačka sposobnost kaznionice

(Čl. 83. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Kaznionice nemaju pravnu osobnost, zbog čega ne mogu biti stranka u postupku, već je u tom slučaju stranka Republika Hrvatska zastupana po nadležnom državnom odvjetništvu.

„Međutim, prvostupanjski sud je osnovano pozvao tužitelja rješenjem od 4. veljače 2010.g. da, obzirom na naznaku tuženika u tužbi, izvrši potrebne ispravke u tužbi, temeljem čl. 83. st. 1. ZPP-a, jer je kao tuženik naznačena Kaznionica u L. koja ne može biti stranka u postupku, budući da stranka u postupku u smislu odredbe čl. 77. st. 1. ZPP-a može biti samo fizička ili pravna osoba. Kaznionice i zatvori, pa tako i Kaznionica u L., predstavljaju ustrojbene jedinice Uprave za zatvorski sustav, koja je jedinstvena upravna organizacija u sastavu ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, sukladno odredbi čl. 19. st. 1. Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Kaznionice osniva i ukida Vlada RH na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav, sukladno odredbi čl. 20. st. 5. istog Zakona. Obzirom na sadržaj citiranih odredbi, Kaznionica u Lepoglavi nema pravnu osobnost, pa ne može biti stranka u postupku, tako da stranka u postupku može biti jedino Republika Hrvatska koju zastupa nadležno državno odvjetništvo, sukladno odredbi čl. 30. st. 3. Zakona o državnom odvjetništvu, u svim postupcima koji se vode radi zaštite njezinih prava i interesa pred sudovima, upravnim i drugim tijelima.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 519/10-2 od 1. VI.2010.

JEDINSTVENI SUPARNIČARI

Ovrhovoditelj i ovršenik kao jedinstveni suparničari

(Čl. 201. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ovrhovoditelj i ovršenik u ovršnom postupku su jedinstveni suparničari u postupku koji se vodi radi proglašenja nedopustivosti ovrhe.

„Naime, predmetni postupak pokrenut je po tužbi tužitelja kao treće osobe (čl. 55. Ovršnog zakona) radi proglašenja nedopustivom ovrhe, koja se vodi pod ranije navedenim brojem kod toga suda, a na predmetnom osobnom vozilu, protiv stranaka u ovršnom postupku, ovdje tuženika i to I-tužene (ovrhovoditelj u ovršnom postupku) i II-tuženika (ovršnik u ovršnom postupku). Stoga u ovom parničnom postupku tuženici, kao stranke, u ovom slučaju na pasivnoj strani, imaju položaj jedinstvenih suparničara iz čl. 201. ZPP-a. Zbog toga, u situaciji kada II-tuženik doista nije postupio po dopisu prvostupanjskog suda od 8. srpnja 2009.g. na način da nije dao odgovor na tužbu, ali je to učinila I-tužena, to dakle, upravo iz razloga što su tuženici jedinstveni suparničari, prema kojima se u smislu navedene odredbe čl. 201. ZPP-a spor može riješiti samo na jednak način, nije prvostupanjski sud niti bio ovlašten postupiti po odredbi čl. 331. b st. 1. ZPP-a (da su se i ispunili svi uvjeti) budući je odgovor na tužbu kao parničnu radnju dala I-tužena, a koja radnja se proteže i na II-tuženika koji istu radnju nije poduzeo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 309/10-2 od 19.V.2010.

UMJEŠAČ

Pretpostavke za sudjelovanje umješača

(Čl. 206. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Sud će dopustiti trećoj osobi da sudjeluje u postupku kao umješač na strani ovršenika ako ista ima određeni pravni interes, a ekonomski interes te eventualna kontrola tijekom postupka nisu razlozi koji bi opravdavali njegovo sudjelovanje u postupku.

„Iz navedenog je nedvojbeno, kao što to pravilno zaključuje i sud prvog stupnja da žalitelj svoj interes da se umješač na strani ovršenika obrazlaže isključivo vlastitim ekonomskim interesom – naplatom svojeg potraživanja – što kao odlučno u vlastitoj interesnoj sferi naglašava sam žalitelj u podnesku od 2. kolovoza 2010.g. Prema odredbi čl. 206. st. 1. ZPP-a osoba koja intervenira u tuđi postupak mora za to imati određeni

pravni interes, dok faktični, ekonomski interes za osnovu miješanja nije dovoljan pa niti ekonomski interes žalitelja, jer u konkretnom slučaju, kao što to i sam posredno navodi – od ishoda predmetnog postupka ne ovisi pravo žalitelja da se namiri već samo mogućnost da takvo namirenje ostvari.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 GŽ. 1237/10-2 od 28.XII.2010.

PRIVREMENI ZASTUPNIK

Smrt stranke tijekom postupka

(Čl. 212. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Ukoliko tijekom postupka stranka umre, tada je sud dužan prekinuti postupak po samom zakonu i pozvati nasljednike i tek tada, ukoliko utvrdi da postoje okolnosti iz čl. 84. st. 2. toč. 5. Zakona o parničnom postupku, postaviti privremenog zastupnika nasljednicima.

„No s obzirom na konkretnu situaciju kada je tijekom postupka po prisutnim strankama, a i pismenim podnescima predlagateljice navedeno da je J.V. kao jedna od naznačenih protustranaka umrla i to dana 24. prosinca 2008.g. to nema nikakve osnove primijeniti čl. 84. st. 2. toč. 5. ZPP-a jer ukoliko je doista stranka umrla tada se pokojnoj osobi ne može postavljati privremeni zastupnik. Isti se može postaviti samo osobi koja može biti stranka u postupku, a to može biti samo živa fizička osoba, odnosno pravna osoba. U slučaju kada stranka u postupku umre dolazi do primjene odredbe čl. 212. toč. 1. ZPP-a dakle postupak se tada prekida po samom zakonu, a što sud svojom odlukom samo utvrđuje. Dakle, sud u slučaju kada stranka u postupku umre nema ovlaštenja odlučivati da li će ili neće postupak prekinuti ili će provoditi daljnje radnje u postupku, jer je smrt stranke razlog zbog kojeg se postupak prekida po samom zakonu. Sud u ovom slučaju ne određuje prekid postupka već samo konstatira (utvrđuje) da je nastupila zakonska pretpostavka zbog koje je već nastupio prekid postupka. Upravo na navedeni način je trebao postupiti

prvostupanjski sud no tek nakon što bi sa sigurnošću utvrdio da je i nastupila smrt protustranke. Nakon što bi prekinuti postupak bio nastavljen sukladno odredbi čl. 215. ZPP-a nasljednicima prvobitno naznačene protustranke J.V. mogao bi se u slučaju ispunjenja uvjeta iz čl. 84. st. 2. toč. 5. ZPP-a postaviti privremeni zastupnik.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 639/10-2 od 7.VI.2010.

PRIVREMENI ZASTUPNIK

Pravo odvjetnika na naknadu

(Čl. 84. st. 2. toč. 4. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Odvjetnik koji obavlja dužnost privremenog zastupnika ima pravo na naknadu prema Pravilniku o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika.

„U odnosu na žalbene navode privremenog zastupnika valja prije svega navesti da je zaključkom suda od 22. siječnja 2010.g. postavljen privremenim zastupnikom ovršeniku iz razloga navedenog u odredbi čl. 84. st. 2. toč. 4. ZPP-a, jer je boravište ovršenika nepoznato, a ovršenik nema punomoćnika u ovom postupku. Iz sadržaja spisa proizlazi da je privremeni zastupnik ovršenika obavljao dužnosti u skladu sa donesenim zaključkom, jer je prisustvovao prvom ročištu za prodaju nekretnine ovršenika održanom 15. lipnja 2010.g., kao i drugom ročištu održanom 21. rujna 2010.g., da bi podneskom zaprimljenim 30. rujna 2010. g. podnio zahtjev za razrješenje dužnosti privremenog zastupnika. U prijedlogu za razrješenje privremeni zastupnik navodi da prije imenovanja od njega nije zatražena suglasnost, niti je bio u mogućnosti protiv zaključka kojim je postavljen privremenim zastupnikom ovršeniku uložiti pravni lijek, uz tvrdnju da je trebalo od Centra za socijalnu skrb Z. zatražiti imenovanje skrbnika ovršeniku, za što je idealna osoba njegova kćerka koja živi na istoj adresi i koja je već potpisivala dopisnice za ovršenika, obzirom na sadržaj dopisa IV policijske postaje Z. (list 65 spisa) pa smatra da nije bilo nikakve osnove niti opravdanja za njegovo imenovanje privremenim zastupnikom. Žalbena

tvrdnja privremenog zastupnika da nije bilo osnove niti opravdanja za njegovo imenovanje privremenim zastupnikom, ne može se prihvatiti osnovanom, jer je prvostupanjski sud bio ovlašten u smislu odredbe čl. 84. ZPP-a postaviti ovršeniku privremenog zastupnika, obzirom na činjenicu da je njegovo boravište nepoznato, a nema punomoćnika u ovom postupku. Međutim točno je da privremeni zastupnik nije bio u mogućnosti pobijati odluku prvostupanjskog suda kojom je postavljen privremenim zastupnikom, jer se radi o zaključku, a u smislu odredbe čl. 11. st. 5. OZ-a protiv zaključka nije dopušten pravni lijek. U odnosu na žalbene navode privremenog zastupnika da u obrazloženju pobijanog rješenja, a niti u zaključku od 22. siječnja 2010.g. „nema ni spomena o propisu temeljem kojeg bi kao odvjetnik bio dužan neograničeno i bez ikakve naknade obavljati dužnost privremenog zastupnika...“, valja upozoriti da odvjetnik koji obavlja dužnost privremenog zastupnika ima pravo na naknadu prema Pravilniku o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika (NN 32/05), koja se u smislu odredbe čl. 3. st. 2. toga Pravilnika određuje u skladu s Odvjetničkom tarifom. Dakle, odvjetnik-privremeni zastupnik ima pravo na naknadu za obavljene radnje, kao i pravo na naknadu troškova, sukladno odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, a prava i dužnosti privremenog zastupnika vrši tako dugo dok se stranka ili njezin punomoćnik ne pojavi pred sudom, odnosno dok centar za socijalnu skrb ne obavijesti sud da je postavio skrbnika, kako je to propisano odredbom čl. 85. st.2. ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž.1314/10-2 od 17.XII.2010.

DOSTAVA PRAVNOJ OSOBI

Dostava na adresu naznačenu u tužbi

(Čl. 134. a. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Ukoliko je dostava tužbe tužitelju – pravnoj osobi, na adresu koja je navedena u tužbi uspjela, tada nije bitno da li je to adresa iz sudskog ili drugog upisnika.

„U predmetnom slučaju je sud, postupajući sukladno citiranoj odredbi, dostavu tužbe tužitelja izvršio na adresu iz tužbe i ta dostava je uspjela, a što je i odlučno. Naime, u takvom slučaju nije odlučno da li je to adresa iz upisnika (sudskog ili drugog upisnika) već da li je dostava na adresu iz tužbe provedena uspješno. Smisao i intencija ove zakonske odredbe i jest da se smatra pravilnim postupkom dostave i kada u tužbi nije navedena adresa iz upisnika, ali da je to adresa iz tužbe i da je uspjela, a kada nije odlučna adresa iz upisnika. Prema toj odredbi kriterij za zakonitost dostave je primarno uspjela dostava na adresu iz tužbe, a tek ukoliko takva dostava ne uspije tada se traži adresa iz upisnika i dostavlja na tu adresu, ali to tek ukoliko dostava na adresu iz tužbe ne uspije. Stoga kod uspjele dostave tužbe tuženiku kao pravnoj osobi na adresu iz tužbe, čija uspješnost je nesporna, jer ju je primila, što i žalba potvrđuje, osoba ovlaštena za primanje pošte, na što upućuju i vraćene dostavnice i za tužbu i za presudu zbog ogluhe. To budući su iste zaprimljene na način da ih je potpisala ista osoba (očigledno prezimenom F.) kao što je to zapazio i prvostupanjski sud, time da je ista uz potpis na dostavnici za presudu stavila naznaku „PZ V.“, dok je na obje vraćene dostavnice iznad potpisa stavljen štambilj s naznakom opunomoćenik. Stoga nisu odlučni navodi žalbe o značaju dostave na adresu iz upisnika i o tome da li je tužitelj naveo u tužbi ispravnu adresu tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 1252/10-2 od 14.I.2010.

ZAHTJEV ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

Zahtjev podniet državnom odvjetništvu bitno drugačiji od tužbe

(Čl. 186. a. st. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Kada zahtjev za mirno rješenje spora podniet državnom odvjetništvu u smislu čl. 186. a. st. 1. Zakona o parničnom postupku ne sadrži sve potrebne podatke za tužbu za naknadu štete, obzirom je zahtjevom tužitelj predložio obnovu kaznenog postupka i provođenje statusnih postupaka utvrđivanja očinstva,

dok u tužbi traži naknadu štete nakon što se provedu zatraženi postupci, tada zahtjev i tužba nemaju isti identitet spora, time da je i različita visina zatražene naknade štete, zbog čega se ima smatrati da tužitelj nije podnio zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu.

„Po ocjeni ovoga suda, prvostupanjski sud je u potpunosti pravilno zaključio da tužitelj nije postupio u skladu sa odredbom čl. 186 a. st. 1. ZPP-a prema kojoj zakonskoj odredbi se dužan obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu, te taj zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba. Predmetna tužba tužitelja, kako je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, predstavlja tužbu za naknadu neimovinske štete iz čl. 19. ZOO-a (zapravo po čl. 200. ZOO/91. obzirom na vrijeme kada smatra da je nastupio štetni događaj), a koja proistječe, prema činjeničnom opisu tužbe, iz postupaka djelatnika policije PU Š.-k. prilikom njegovog uhićenja povodom počinjenja kaznenog djela radi kojeg je tužitelj osuđen presudom Županijskog suda u Š. te izdržava kaznu zatvora i zbog čega je zahtjevom za pretrpljene fizičke i duševne boli zatražio naknadu štete u visini od 1.000.000,00 kn. Istodobno, sadržaj zahtjeva za mirno rješenje spora od 16. studeni 2008.g. dostavljen nadležnom državnom odvjetništvu, ukazuje da tužitelj također taj zahtjev podnosi radi naknade štete ali u visini od 100.000,00 kn (tako stoji u uvodu zahtjeva), ali u činjeničnom opisu osim da je pretrpio duševnu bol i patnju, tužitelj ukazujući na pojedine nezakonite radnje određenih djelatnika policije, zapravo podnosi, a što izričito i ističe u tom zahtjevu „da temeljem čl. 369. ZKP-a traži obnovu kaznenog postupka“ kao i da se „provede utvrđivanja očinstva nad sinovima Z., I. i S. J. iz V. Z. 73 i njihovim biološkim ocem M.“ a da se potom „temeljem čl. 187. ZPP-a nakon provedenog postupka meni dosudi naknada štete za pretrpljenu bol i patnju i isplati mi 100.000,00 kn zbog nezakonitih radnji u postupku“. Nema dvojbe da je prvostupanjski sud takav priloženi zahtjev tužitelja, a u smislu odredbe čl. 186 a. st. 1. ZPP-a prema kojoj isti mora sadržavati sve ono što treba sadržavati i tužba pravilno ocijenio, budući isti ne sadržava ono što treba sadržavati tužba koja se odnosi na predmet spora povodom kojeg je podnijen zahtjev te tužba tužitelja u ovom postupku. Zahtjevom tužitelj predlaže prethodno obnovu kaznenog postupka i provođenje statusnih postupaka utvrđenja očinstva, a što nije u relevantnoj vezi sa njegovim zahtjevom za naknadu štete za koji izričito ističe da traži da se isti provede nakon spomenutih postupaka (obnove kaznenog i statusnih postupaka obiteljskog prava). Po ocjeni ovoga suda, osim što nema identiteta spora i zahtjeva različita je i

visina (u zahtjevu je naznačeno 100.000,00 kn a u tužbi 1.000.000,00 kn) a zahtjev je uvjetovan i vremenski, nakon provođenja obnove kaznenog postupka i statusnih sporova utvrđenja očinstva nad djecom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 118/10-2 od 09.III.2010.

NEPOTPUNA TUŽBA

Odbacivanje tužbe

(Čl. 109. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Sud nije postupio sukladno odredbi čl. 109. Zakona o parničnom postupku, zbog čega nije bio niti ovlašten odbaciti tužbu tužitelja, iz razloga što je osim poziva tužitelju da dopuni tužbu navodeći točne adrese naznačenih tuženika, ujedno bio dužan pozvati tužitelja da doprinese dokaze iz kojih bi bilo razvidno da su tuženi živi, odnosno da su bili živi u vrijeme utuženja.

„Prije svega valja reći da je tužitelj u ovom predmetu podnio tužbu protiv osmero tuženih s time da je već u samoj tužbi naveo kako je II-VIII tuženom nepoznato boravište, tražeći utvrđenje prava vlasništva te od strane tuženih trpljenjem uknjižbe njegovo prava vlasništva u 2/3 dijela na nekretnini čkbr. ___/1 upisana u z.k.ul. ___ k.o. N. Tužbom je kao tužene obuhvatio sve upisano zemljišno knjižne suvlasnike. Obzirom da za naznačene II-VIII tužene u tužbi nisu navedena njihova prebivališta odnosno boravišta sud je vratio tužbu tužitelju uz nalog da se tužba dopuni na način da se naznače točne adrese tuženih, a to sukladno odredbi čl. 109. st. 1. ZPP-a uz prijetnju da će se tužba odbaciti ukoliko bude vraćena bez ispravka ili dopune. Tužitelj uz tvrdnju da nije u mogućnosti dostaviti podatke o prebivalištu ili boravištu II-VIII tuženog jer isto nije mogao pribaviti od PU V. zbog ne dostavljanja istoj bilo kojeg drugog podatka osim imena i prezimena tuženih (datum rođenja, ime roditelja..) predlaže tuženicima postaviti privremenog zastupnika što prvostupanjski sud i čini svojim rješenjem P. ___/08 od 10. studenog 2009. g. Kako je već prethodno

navedeno sud je pozvao tužitelja da dopuni tužbu navođenjem adresa tuženih koji podatak je neophodan sadržaj tužbe propisan čl. 186. st. 1. u vezi s čl. 106. st. 2. ZPP-a postupajući sukladno čl. 109. st. 1., a nikako nije pozvao tužitelja da ispravi nedostatke koji se tiču sposobnosti stranke da budu stranka u postupku, čime je nedvojbeno počinjena apsolutno bitna povreda postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a. Prema tome, prvostupanjski sud je bio dužan zatražiti od tužitelja da dokaže kako I-VIII tuženi mogu biti stranke u ovom postupku sukladno čl. 77. st. 1. ZPP-a, odnosno da doprinese dokaz iz kojeg bi bilo razvidno da su naznačeni tuženici živi, i da su bili živi u vrijeme utuženja. Tek ukoliko bi prvostupanjski sud postupio na prethodno navedeni način propisan odredbom čl. 109. ZPP-a u svezi sa citiranim odredbom čl. 82. ZPP-a pa tužitelj u ostavljenom roku ne bi doprinio nikakve dokaze da naznačeni tuženici mogu biti stranke u ovom postupku, mogao bi postupiti sukladno čl. 83. st. 5. ZPP-a i odbaciti tužbu. Iako je pravni stav prvostupanjskog suda da pokojne osobe koje su i u vrijeme utuženja bile pokojne ne mogu biti stranke u postupku sukladno odredbi čl. 77. st. 1. ZPP-a te da se ukoliko je utvrđen tijekom postupka takav nedostatak na strani osobe koja se pojavljuje kao stranka u postupku, tužba se odbacuje, jer se rečeni nedostatak ne može otkloniti. Time što je prvostupanjski sud pozvao tužitelja da dopuni tužbi navodeći točne adrese naznačenih tuženih, nikako ne može proizaći da je taj sud pozvao tužitelja da doprinese dokaz iz kojeg bi bilo razvidno da su II-VIII tuženi živi, odnosno da su bili živi u vrijeme utuženja, a što je trebao učiniti primjenjujući odredbu čl. 109. ZPP-a uz naznačenje pravnih posljedica ne postupanja po takvom pozivu suda.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 Gž. 1138/10-2 od 10.XI.2010.

PREINAKA TUŽBE

Objektivna kumulacija tužbenog zahtjeva

(Čl. 191. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Smatra se preinakom tužbe ukoliko tužitelj istakne drugi zahtjev uz postojeći, time da se u tom slučaju primjenjuju pravila o dopustivosti objektivne kumulacije tužbenog zahtjeva.

„Preinaka tužbe isticanjem drugog zahtjeva uz postojeći sastoji se u izmijenjenom sadržaju tužbenog zahtjeva na način da se uz postojeći dodaje i novi tužbeni zahtjev, iako ovakva promjena nije preinaka u užem smislu riječi jer prvobitni tužbeni zahtjev ostaje neizmijenjen, odredba čl. 191. st. 1. ZPP-a i ovakvu promjenu podvrgava režimu preinake tužbe. Dakle, radi se o objektivnoj sukcesivnoj kumulaciji pa se za navedeno pored općih pravila o preinaci tužbe moraju primijeniti pravila i o dopustivosti objektivne kumulacije tužbenog zahtjeva, znači kumulativno moraju biti ispunjene pretpostavke za objektivnu preinaku tužbe i za objektivnu kumulaciju tužbenog zahtjeva iz čl. 188. st. 1. ZPP-a. Da bi ovakva vrsta preinake bila dopuštena potrebno je da osim što su nakon podnošenja tužbe nastale okolnosti koje opravdavaju preinaku bude ispunjena i pretpostavka da nije izmijenjena činjenična ni pravna osnova na temelju koje se preinaka traži. Prema tome naknadno postavljeni tužbeni zahtjev koji se ističe pored već prethodno istaknutog zahtjeva može se istaknuti jedino ukoliko se temelji na istoj činjeničnoj osnovi na kojoj je utemeljen i izvorni tužbeni zahtjev. Prednje znači da se drugim tužbenim zahtjevom drugo može tražiti na temelju iste činjenične osnove na kojoj je bio utemeljen i izvorno postavljeni tužbeni zahtjev koja je dopunjena okolnostima koje su nastale nakon podnošenja tužbe. Obzirom da tužitelj prvotno postavljeni tužbeni zahtjev utemeljuje na činjenici mirnog i nesmetanog posjedovanja u zakonom propisanom vremenskom trajanju sporne nekretnine, dok tužbeni zahtjev kojim se preinačuje tužba utemeljuje na činjenicama o protivnosti Ustavu, prisilnim propisima i moralu društva sklopljene sudske nagodbe o uređenju međe na dijelu nekretnine za koju tvrdi da je vlasništvo iste stekao dosjelošću to ovakva preinaka tužbenog zahtjeva doista nije dopuštena jer osim što se tuženi preinaci usprotivio ista nije niti svrsishodna za konačno rješenje odnosa među strankama jer o odluci o drugo postavljenom tužbenom zahtjevu na utvrđenje ništavosti sudske nagodbe nikako ne ovisi rješenje spora kojim se traži utvrđenje prava vlasništva stečenog po samom zakonu – dosjelošću, a isto tako nisu ispunjene niti pretpostavke za objektivnu kumulaciju tužbenih zahtjeva.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 Gž. 1317/10-2 od 28.XII.2010.

PROTUTUŽBA

Pretpostavke za protutužbu

(Čl. 189. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

O prigovoru prijeloja sud može odlučivati samo u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva tužitelja, a ukoliko tuženik postavi protutužbeni zahtjev, tada isti ostvaruje protiv tužitelja svoj samostalan tužbeni zahtjev.

„U konkretnom slučaju je međutim potpuno nejasno iz kojeg je razloga tuženik tijekom postupka, pored istaknutog prigovora radi prebijanja (prigovora prijeloja) istaknuo i protutužbeni zahtjev, budući da se radi o dva potpuno različita pravna instituta. Naime, imajući u vidu činjenicu što su predmet tužbe a i protutužbe, uzajamna novčana potraživanja parničnih stranaka, to je prvostupanjski sud dužan, u presudi, ukoliko utvrdi postojanje potraživanja tužitelja iz tužbenog zahtjeva i tuženika iz protutužbenog zahtjeva izvršiti prebijanje utvrđenih potraživanja stranaka, dok u slučaju da tuženik izjavi prigovor prijeloja, sud može odlučivati samo u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva. U konkretnom slučaju je očito prvostupanjski sud odlučio samo o protutužbenom zahtjevu (sadržaj izreke) a što je pak proturječno razlozima obrazloženja u kojem elaborira zahtjev iz tužbe te se poziva na materijalnopravne odredbe iz ZOO-a koje se odnose na građansko-pravnu kompenzaciju kao način prestanka obveze. Valja međutim naglasiti da osim tzv. građansko-pravnog prebijanja, postoji i prebijanje u parnici, pri čemu u oba slučaja dolazi do prijeloja - kompenzacije, kada dva pravna subjekta steknu jedan prema drugome uzajamna, istovrsna i dospjela potraživanja, čijim uzajamnim prebijanjem dolazi do potpunog ili djelomičnog ukidanja obveza. No kompenzacija u parnici (compensatio per iudicem) može nastati u dva slučaja i to bilo isticanjem prigovora prebijanja ili podnošenjem kompenzabilne protutužbe. Prigovorom prebijanja tuženik ističe prema tužitelju postojanje jednog svog kompenzabilnog, ali nekompenziranog potraživanja, tražeći da se presudom izvrši uzajamno prebijanje potraživanja tužitelja i tuženika do visine do koje su uzajamna potraživanja po svojem iznosu jednaka. Dakle, o tuženikovom prigovoru radi prebijanja sud može odlučivati samo u granicama tužiteljevog zahtjeva. Protutužba je pak vrsta tužbe tuženika protiv tužitelja u parnici koju je protiv tuženika

pokrenuo tužitelj, a kojom tuženik ostvaruje protiv tužitelja jedan svoj samostalan tužbeni zahtjev. Iz sadržaja cit. odredbe čl. 189. st. 1. ZPP-a jasno proizlazi da su navedene pretpostavke za podnošenje protutužbe alternativne, a ne kumulativne, pa kako se konkretni tužbeni zahtjev tužitelja odnosi na novčano potraživanje, a i konkretni zahtjev protutužbe tuženika se također odnosi na novčano potraživanje, onda je jasno da se zahtjev tužitelja i zahtjev tuženika iz protutužbe mogu uzajamno prebiti, pa se očigledno radi o kompezabilnoj protutužbi iz čl. 189. st. 1. ZPP-a, zbog čega tuženik potpuno pogrešno uz postavljeni protutužbeni zahtjev ističe i prigovor prebijanja, jer o prigovoru prijebija sud može odlučivati samo u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva tužitelja, dok postavljenim protutužbenim zahtjevom tuženik ostvaruje protiv tužitelja jedan svoj samostalan tužbeni zahtjev.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 177/09-2 od 26.X.2009.

MIROVANJE POSTUPKA

Propust punomoćnica

(Čl. 216. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Ako su punomoćnice tužitelja iz zajedničkog odvjetničkog ureda propustile pravovremeno obavijestiti sud o prestanku rada odvjetničkog društva te o prestanku ovlasti za zastupanje tužitelja jer je internim sporazumom članica odvjetničkog društva jedna od njih preuzela zastupanje tužitelja a punomoćnica je propustila obavijestiti sud o prestanku zastupanja tužitelja zbog odlaska u mirovinu, dok je preuzimatelj njezina odvjetničkog ureda propustio obavijestiti sud i uložiti žalbu na rješenje o mirovanju postupka, tada se punomoćnik nije ovlašten pozivati na propuste suda u izvršenju dostava poziva za tužitelja.

„Ovaj sud je pregledom stanja prvostupanjskog predmeta utvrdio da je tužitelj, od podnošenja tužbe u ovom predmetu pa nadalje bio zastupan po punomoćnicama iz zajedničkog odvjetničkog ureda T.B.G. i

B.I., iz Z., T. h.v. __. Obzirom da je, prema stanju predmeta i to prema rješenju Hrvatske odvjetničke komore br. ____/2003-2 od 18. svibnja 2006.g. određeno brisanje zajedničkog odvjetničkog ureda T.B.G. i B.I. s danom 2. svibnja 2006.g. to je navedena punomoć zajedničkom odvjetničkom uredu davala i nadalje ovlast zastupanja tužitelja i to objema punomoćnicima kojima je punomoć tužitelja dana za vrijeme njihovog zajedničkog poslovanja, tj. rada u zajedničkom odvjetničkom uredu. U prvostupanjskom spisu nalazi se rješenje Hrvatske odvjetničke komore od 28. prosinca 2006.g., kojim je odvjetnica T.B.G. brisana iz imenika odvjetnika HOK-e radi odlaska u mirovinu, time da je preuzimateljem njenog ureda imenovan Č.Ž., odvjetnik u Z. (rješenje HOK br. ____/2006 od 28.12.2006.g.). Prema navodima preuzimatelja odvjetničkog ureda T.B.G., Č.Ž., odvjetnice iz ranijeg odvjetničkog ureda podijelile su svoje poslovanje na način da je T.B.G. preuzela zastupanje tužitelja u ovom predmetu, ali je njena ovlast za zastupanje prestala brisanjem iz imenika odvjetničke komore 30. prosinca 2006.g. Prvostupanjski sud je, obzirom da nije bio upoznat s navedenim relevantnim činjenicama (ovlastima za zastupanje tužitelja), pozive na tužitelja (kojem nije uspio neposredno izvršiti dostavu) upućivao na adresu zajedničkog odvjetničkog ureda, u Z., T. h.v. 2/III. Na taj način je dostavljen poziv za ročište 10.III.2008.g., na kojem je određeno mirovanje postupka. Adresa zajedničkog odvjetničkog ureda bila je: Z., T. h.v. __, na kojoj je, nakon prestanka rada zajedničkog odvjetničkog ureda, nastavila poslovati odvjetnica T.B.G., koja je u međuvremenu prestala biti odvjetnica, slijedom čega se dostava poziva toj odvjetnici, na dan 22. siječnja 2008.g. (iz dostavnice nije jasno tko je primatelj, a poziv je adresiran na nepostojeći zajednički odvjetnički ured T.B.G. i B.I.), ne može smatrati urednom dostavom. Time nisu bile ispunjene procesne pretpostavke za mirovanje postupka u smislu odredbe čl. 216. ZPP-a, jer je temeljna procesna pretpostavka za donošenje takvog rješenja da su stranke uredno pozvane na raspravu, neposredno ili putem svojeg ovlaštenog punomoćnika. Međutim, preuzimatelj odvjetničkog ureda T.B.G., odvjetnik Č.Ž., po toj osnovi preuzeo je zastupanje tužitelja u ovom predmetu, te mu je rješenje o mirovanju postupka dostavljeno 09. lipnja 2008.g. a protiv tog rješenja odvjetnik Č.Ž. nije podnio žalbu, te je isto postalo pravomoćno 26. lipnja 2008.g. Na taj način sanirana je naprijed navedena povreda odredaba parničnog postupka, obzirom na pravomoćnost rješenja o mirovanju postupka. U navedenim okolnostima ukazuje se da su punomoćnice tužitelja iz zajedničkog odvjetničkog ureda T.B.G. i B.I., propustile pravovremeno obavijestiti prvostupanjski sud o prestanku rada zajedničkog odvjetničkog ureda i o prestanku ovlasti B.I. za zastupanje tužitelja, nadalje, da je T.B.G. propustila obavijestiti

prvostupanjski sud o prestanku zastupanja tužitelja radi odlaska u mirovinu, a preuzimatelj njezinog odvjetničkog ureda propustio je o svojem svojstvu obavijestiti prvostupanjski sud i uložiti žalbu na rješenje o mirovanju postupka, odnosno pravovremeno predložiti nastavak postupka koji je bio u mirovanju, radi čega je promašeno pozivanje punomoćnika tužitelja na propuste prvostupanjskog suda u izvršenju dostave poziva za tužitelja iz razloga navedenih u žalbi, kao i njegovo općenito pozivanje na njegova ustavna prava iz Europske konvencije za ljudska prava i temeljnih sloboda, obzirom da je sadašnje stanje prvostupanjskog postupka u odnosima između tužitelja i tuženika J.T. prvenstveno rezultat propusta njegovih punomoćnika u zastupanju, odnosno u pravovremenom informiranju prvostupanjskog suda o bitnim činjenicama od kojih ovise promjene u zastupanju, kao i nepoduzimanja potrebnih radnji (neulaganje žalbe i nepravovremeno podnošenje prijedloga za nastavak postupka)."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 591/09-2 od 9.III.2010.

MIROVANJE POSTUPKA – PROTUTUŽBA

Protutužba kao samostalna tužba

(Čl. 216. st. 4. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ukoliko je u vrijeme kada je nastupilo prvo mirovanje u parničnom postupku protutužba tuženika je već bila podnesena, tada u slučaju ako se tijekom postupka ponovno udovolji uvjetima za mirovanje, posljedica iz čl. 216. st. 4. Zakona o parničnom postupku nastupa u odnosu na tužbu i protutužbu, iz razloga što je protutužba po svojem procesnom karakteru samostalna tužba.

„Niti žalbena tvrdnja tuženika da u pogledu protutužbe nikad nije došlo do mirovanja postupka, nije osnovana. Tuženik je protutužbu podnio u odgovoru na tužbu predanom na ročištu održanom 25. srpnja 2006.g. Prema sadržaju spisa, pravomoćnim rješenjem od 16. travnja 2009.g. utvrđeno je da je toga dana nastupilo mirovanje postupka, jer na zakazano ročište niti jedna od stranaka nije pristupila, iako su bile uredno pozvane.

Kako niti na ročište zakazano za dan 20. listopada 2010.g. nije pristupila niti jedna od stranaka, a prvostupanjski sud je osnovano odbio prijedlog stranaka za odgodu ročišta jer nisu postojali opravdani razlozi, ponovno su se stekli uvjeti za mirovanje u ovom postupku, s posljedicom presumiranog povlačenja tužbe i protutužbe. Dakle, u vrijeme kad je nastupilo prvo mirovanje u ovom postupku protutužba tuženika je već bila podnesena, a protutužba je po svojoj procesnoj naravi tužba tuženika protiv tužitelja kojom tuženik ostvaruje protiv tužitelja jedan svoj samostalni tužbeni zahtjev, pa prema tome u slučaju kad se tijekom postupka ponovno udovolji uvjetima za mirovanje, posljedica iz čl. 216. st. 4. ZPP-a nastupa kako u odnosu na tužbu, tako i u odnosu na protutužbu, budući da je protutužba po svojem procesnom karakteru samostalna tužba.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 1332/10-2 od 23.XII.2010.

NUŽNI PROLAZ

Ukidanje prava služnosti prolaza

(Paragraf 5. Zakona o nužnim prolazima od 6. travnja 1906. godine)

Za ukidanje prava služnosti prolaza predviđena je sudska zaštita podnošenjem odgovarajuće stvarnopravne tužbe u smislu pokretanja odgovarajućeg parničnog postupka, dok se ukidanje nužnog prolaza provodi u izvanparničnom postupku.

„Po ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud je utemeljio rješenje o odbačaju prijedloga za otvaranje nužnog prolaza na ocjeni da za otvaranje takvog prolaza nisu ispunjene procesnopravne pretpostavke, a niti materijalnopravne pretpostavke, jer se prijedlogom zapravo traži ukidanje služnosti prolaza preko nekretnine predlagateljice, uz istodobno konstituiranje nužnog prolaza preko dvorišta protustranke. Navedena kvalifikacija spornog odnosa, po ocjeni ovoga suda, pravilna je, te se ne može prihvatiti daljnja prvostupanjska konstatacija sadržana u obrazloženju rješenja da prijedlog predlagateljice tijekom postupka nije pravilno postavljen, da bi se po njemu moglo postupati, jer je, očito prvenstveni

interes predlagateljice ukidanje prava služnosti prolaza koji jedino može ostvariti u okviru parničnog postupka, ukoliko za to postoje pretpostavke, jer je očito da se predlagateljica opire vršenju postojećeg prava služnosti prolaza, što proizlazi iz sadržaja spornog odnosa (kao takvo to se pravo i raspravljalo tijekom postupka, uključujući i raspravu na očevidu od 28. listopada 2005.g.). Po ocjeni ovoga suda, predmetno pravo, čije se ukidanje traži, već na temelju sadržaja rasprave odnosa iz prvostupanjskog postupka, ne može se tretirati kao nužni prolaz, jer nema nikakvih podataka da bi se radilo o pravu zasnovanom prema pravilima Zakona o nužnim prolazima od 6. travnja 1906.g. dakle, i da bi se uz pretpostavke iz paragrafa 5. navedenog Zakona, koji se primjenjuje kao prava pravila, taj prolaz mogao ukinuti. U smislu navedenih pravnih pravila, moguće je da predlagateljica, iako to jasno ne izražava, osnovu svojih zahtjeva (prijedlogom se žele ostvariti dva zahtjeva: ukidanje jednog a konstituiranje drugog pravca prolaza) temelji na kvalifikacijama o neprikladnosti (postojanja mogućnosti ostvarenja prikladnijeg) prolaza. No, paragraf 6. koji regulira takvu činjeničnu i procesnu situaciju navedenog Zakona o nužnim prolazima, određuje da se neprikladan prolaz može preložiti, ako je to bez štete za povlaštene nekretnine, na drugi pravac, također preko nekretnina vlasnika opterećene nekretnine. Temeljem naprijed navedenih činjenica i spomenutih materijalnopравnih odredbi, mjerodavnih za definiranje i razrješenje spornog odnosa ovaj sud zaključuje da predlagateljica u svom osnovnom zahtjevu zapravo traži ukidanje prava služnosti pješačkog prolaza a što u prijedlogu kojim je iniciran izvanparnični postupak br. R1. ___/05 ne određuje izričito. Međutim, kako je tijekom prvostupanjskog postupka utvrđeno da se zahtjev predlagateljice odnosi na ukidanje prava služnosti prolaza, a ne ukidanje nužnog prolaza te kako su navedeni instituti regulirani različitim materijalnopравnim propisima time da je za ukidanje prava služnosti a što je stvarni predmet spora, predviđena sudska zaštita podnošenjem odgovarajuće stvarnopравne tužbe u smislu pokretanja odgovarajućeg parničnog postupka, to je, i po ocjeni ovoga suda, neovisno što su naprijed navedene okolnosti razjašnjene tek tijekom postupka, prvostupanjski sud pravilno odbacio prijedlog predlagateljice, jer je po predlagateljici zatražena nepripadajuća (glede pravnog osnova zahtjeva) sudska zaštita, kako u odnosu na vrstu inicijalnog zahtjeva, tako i u odnosu na sadržaj tog zahtjeva, a isto tako i u odnosu na činjeničnu i materijalnopравnu osnovu na kojoj se takav zahtjev temelji.“

Županijski sud u Varaždinu, 13 Gž. 512/10-2 od 9.IX.2010.

RJEŠENJE O PLAĆANJU KOMUNALNOG DOPRINOSA

Rješenje o plaćanju komunalnog doprinosa

(32. st. 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu – „Narodne novine“, br. 26/03, 82/04;

Odluka o komunalnom doprinosu i Odluci o visini komunalnog doprinosa na području tuženika – Grada L. (Sl. vjesnik Varaždinske županije br. 25/01)

Kada se obveza tuženika temelji na rješenju o plaćanju komunalnog doprinosa, tada se prava i obveza stranaka u postupku procjenjuju sukladno predmetnom rješenju koje je doneseno u okviru izvršavanja javnih ovlasti, zbog čega za ocjenu osnovanosti zahtjeva tužitelja nije odlučno što je tuženik ispunio svoju obvezu tijekom vođenja postupka, ako se tuženik rješenjem obvezao tužitelju da će za slučaj neizvršenja svoje obveze u roku izvršiti povrat uplaćenog iznosa komunalnog doprinosa.

„Obveze stranaka u predmetnom postupku ne proizlaze iz dvostrano obvezno pravnog odnosa – ugovora nego su iste utemeljene na rješenju tuženika o plaćanju komunalnog doprinosa od 08.03.06.g., a koje je isti donio u okviru zakonske ovlasti iz čl. 32. st. 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03, 82/04; dalje: ZKG) kao i utemeljeno na Odluci o komunalnom doprinosu i Odluci o visini komunalnog doprinosa na području tuženika – Grada L. (Sl. vjesnik Varaždinske županije br. 25/01) i to u predmetu utvrđivanja visine komunalnog doprinosa za nekretninu tužitelja kao obveznika plaćanja komunalnog doprinosa, na kojem rješenju je tužitelj i utemeljio tužbeni zahtjev. Stoga se prava i obveze stranaka procjenjuju sukladno tome rješenju tuženika donesenom u okviru izvršavanja javnih ovlasti. Nadalje, navedeno se rješenje temelji i na odredbi čl. 32. st. 3. ZKG-a kojom je propisan i obvezatan sadržaj takvog rješenja (o komunalnom doprinosu) pa tako između ostalog toč. 5. sadrži obvezu jedinice lokalne samouprave o razmjernom povratu sredstava u odnosu na izgrađenost objekta i uređaja komunalne infrastrukture iz toč. 4. toga stavka i ostvareni priliv sredstava. Kako dakle, obveza tuženika na povrat sredstava proizlazi iz rješenja o plaćanju komunalnog doprinosa tuženika od 08.03.06.g., pri čemu će se za slučaj neizvršenja obveze u

roku, bezuvjetno izvršiti povrat sredstava, a tuženik nesporno svoju obvezu izgradnje javne rasvjete prema tom rješenju nije izvršio u tom roku (tijekom 2008.g.), to ovaj sud smatra da je zahtjev tužitelja za povrat uplaćenog komunalnog doprinosa za javnu rasvjetu u nespornom iznosu od 39.039,00 kn osnovan upravo utemeljeno na tom rješenju tuženika o plaćanju komunalnog doprinosa od 08.03.06.g.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 874/09-2 od 24.IX.2009.

ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA

Troškovi kontrole i naknade za izvanredni prijevoz

(Čl. 30. i 31. Zakona o javnim cestama – „Narodne novine“, br. 180/04;

Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz – „Narodne novine“, br. 31/08;

Čl. 33. Zakona o sustavu državne uprave – „Narodne novine“ (NN 199/03 – pročišćeni tekst i 79/07)

Prijevoznik je dužan snositi troškove kontrole i naknade za izvanredni prijevoz ako se putem kontrole utvrdilo da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju propisane veličine, bez obzira da li je pokrenut prekršajni postupak protiv istoga.

„Prvostupanjski sud je temeljem utvrđenog činjeničnog stanja, zaključio da su obračuni troškova kontrole i naknade za izvanredni prijevoz izvršeni na temelju čl. 30. i 31. Zakona o javnim cestama (NN 180/04) a sukladno utvrđenim mjerilima i iznosima iz Pravilnika o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz (NN 31/08) i Odluke tužitelja o visini i načinu plaćanja troškova izvanrednog prijevoza ur.br.____ od 27. svibnja 2002.g. te je usvojivši tužbeni zahtjev tužitelja, obvezao tuženika na naknadu troškova kontrole i naknade za izvanredni prijevoz u zatraženom iznosu. Odredbom čl. 33. Zakona o sustavu državne uprave (NN 199/03 – pročišćeni tekst, 79/07) propisano je da se taj zakon primjenjuje na odgovarajući način i u postupcima zaštite prava, odnosno pravnih interesa

stranaka u predmetima u kojima pravne osobe koje obavljaju javne službe odlučuju o njihovim pravima, obvezama ili pravnim interesima. Tužitelj kao društvo s ograničenom odgovornošću nije pravna osoba koja obavlja javnu službu, pa u smislu toga Zakona takav spor ne bi potpadao pod nadležnost upravnih organa. Osim toga da postoji nadležnost kojeg drugog domaćeg tijela, a ne suda, tada bi Zakonom o javnim cestama, kao posebnim zakonom, isto bilo izričito propisano. Predmetni postupak je parnični postupak radi isplate naknade za izvanredni prijevoz, koju je prijevoznik dužan platiti temeljem čl. 30. Zakona o javnim cestama (NN 180/04) i radi isplate troškova kontrole temeljem čl. 31. istog Zakona, a prekršajni postupak te eventualno i pravomoćno prekršajno rješenje kojim bi tuženik bio proglašen krivim za počinjenje prekršaja predstavlja samo dokaz u predmetnom postupku koju bi sud temeljem čl. 8. ZPP-a, ocjenjivao kao svaki drugi dokaz u postupku. Pravilno je, prema tome, prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo, temeljeći ga na odredbi čl. 31. Zakona o javnim cestama i čl. 84. st. 7. i st. 8. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu koji upućuje na zaključak da je prijevoznik, u ovom slučaju tuženik, dužan snositi troškove kontrole i naknade za izvanredni prijevoz, ukoliko se kontrolom utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju propisane veličine, neovisno o tome da li je pokrenut prekršajni postupak protiv tuženika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 572/10-2 od 14.VII.2010.

RJEŠENJE O ISPRAVKU

Označavanje pravca pogrešnom brojkom

(Čl. 342. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Radi se o grešci u pisanju ukoliko je sud u izreci rješenja označavanjem pravca koji je u skici izmjere vještaka označio pogrešnom brojkom, ako je svako drugo tumačenje bez uporišta u stanju skice u kojoj postoji jedino taj pravac.

„Naime, sud prvog stupnja je u konkretnom slučaju donio rješenje o ispravku izreke citiranog (pravomoćnog) prvostupanjskog rješenja broj P. ___/06-55 od 24. ožujka 2009.g. pozivom na odredbe čl. 342. st. 1. i 2. ZPP-a, a koja propisuje da će pogreške u imenima i brojevima, i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnost prijepisa presude s izvornikom, ispraviti sudac pojedinac u svako doba. Valja navesti da je ovaj sud, ispitujući pobijano rješenje u odnosu na stanje prvostupanjskog predmeta – konkretno u odnosu na skicu mjerničkog vještaka S.V. sačinjene dana 4. srpnja 2008.g. bez dvojbe zaključio da se doista prilikom označavanja pravca koji u skici izmjere navedenog vještaka prikazuje položaj lanaca sa katancima na kolnim i pješačkim vratima koja su postavljena na nekretnini čkbr. ___ upisanoj u zk.ul. ___ k.o. V. u izreci rješenja prvostupanjskog suda broj P. ___/06-55 od 24. ožujka 2009.g. radi o grešci u pisanju jer je svako drugačije tumačenje bez uporišta u stanju skice od 4.7.2008.g. u kojoj postoji jedino pravac omeđen slovima D1-D pa označavanje istoga u pobijanom rješenju sa „D1-D2” doista i po ocjeni ovoga suda može predstavljati isključivo grešku u pisanju jer ne ostavlja nikakvu sumnju u pogledu toga što takav pravac prikazuje to više što su ostale slovne oznake u navedenoj skici – A,A1,B,B1,C,C1,E,E1,F,F1,G i G1 – potpuno različite od slovnih oznaka „D” i „D1” (pa i pogrešne oznake „D2”).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 622/10-2 od 4.VI.2010.

ROK ZA ŽALBU PROTIV NALOGA ZA PLAĆANJE SUDSKE PRISTOJBE

Računanje roka za prigovor protiv platnog naloga

(Čl. 112. st. 4. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine”,
br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08;
Čl. 38. st. 3. Zakona o sudskim pristojbama)

**Prilikom računanja roka u kojem se može podnijeti
prigovor protiv naloga za plaćanje sudske pristojbe, ne uračunava
se za početak niti za završetak toga roka dan u koji sud ne radi.**

„Iako je odredbom čl. 112. st. 4. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP-a) propisano da ukoliko posljednji dan roka pada na državni blagdan ili u nedjelju ili u koji drugi dan kada sud ne radi rok istječe protekom prvog idućeg radnog dana, iz čega slijedi da je za računanje rokova prema ZPP-u nebitno da li prvi dan roka pada na državni blagdan, nedjelju ili dan kada sud ne radi, no doista je odredbom čl. 38. st. 3. ZSP propisano da se u rokove iz st. 1. i 2. tog članka ne uračunavaju dani kada sudovi ne rade. Prema istoj zakonskoj odredbi st. 1. propisano je da protiv upozorenja, naloga odnosno opomene da plati pristojbu stranka može u roku od 3 dana od dana kada su oni priopćeni odnosno dostavljeni podnijeti prigovor prvostupanjskom sudu. Dakle, sukladno citiranoj odredbi čl. 38. st. 1. u svezi sa st. 3. ZSP-a proizlazi da se kod računanja roka u kojem se može podnijeti prigovor protiv naloga za plaćanje sudske pristojbe ne uračunava niti za početak niti za završetak toga roka dan u koji sud ne radi. Nadalje, prema odredbi čl. 112. st. 2. ZPP-a određeno je da ukoliko je rok određen u rok se ne uračunava dan kada je dostava i saopćenje obavljeno odnosno dan u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka, već se za početak roka uzima prvi idući dan. Obzirom na navedeno, a kako je nesporno da je ovrhovoditelj pobijani nalog za plaćanje sudske pristojbe zaprimio dana 3. rujna 2010.g. koji dan je bio petak i koji dan se ne uračunava u rok, to znači da mu je rok za izjavljivanje prigovora trebao započeti teći 4. rujna 2010.g., no taj dan bio je dan kada sud ne radi (subota), pa se početak roka za izjavljivanje prigovora mora, a sukladno odredbi čl. 38. st. 3. ZSP-a računati od 6. rujna 2010.g. (ponedjeljak).“

Županijski sud u Varaždinu, 12 GŽ.1130/10-2 od 3.XI.2010.

VII. PARNIČNI TROŠKOVI

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA

Primjena propisa

(Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Prema Tbr. 48. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika od 12. studenog 2009. godine, na radnje obavljene do stupanja na snagu iste primjenjuje se ranije važeća Tarifa.

„U žalbi tužena, ističući da joj je sud na ime zastupanja priznao trošak u iznosu od 2.460,00 kn i to 2.000,00 kn na nagradu prema Tbr. 7. toč. 2. Tarife od 12. studenog 2009.g. (NN 148/09), koja je na snazi od 11. prosinca 2009.g. i prema kojoj odvjetniku pripada jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak bez obzira na broj radnji koje je poduzeo, uz preostali iznos od 460,00 kn koji se odnosi na trošak PDV-a, dok je preostali trošak u iznosu od 100,00 kn, priznat na odgovor na tužbu, osporavajući navedeno rješenje u dijelu u kojem nije uspjela sa zahtjevom za naknadu troška, a to je ukupni iznos od 3.228,75 kn i sada trošak žalbe od 307,50 kn sa sudskom pristojbom, ističe da je sud nezakonito postupio kada joj nije priznao i trošak koji se odnosi na sastav podneska od 18. rujna 2009.g. u iznosu od 125,00 kn i zastupanje na ročištu od 22. listopada 2009.g. u iznosu od 500,00 kn (a to pored nagrade za čitav prvostupanjski postupak od 2.000,00 kn) što nije niti obrazložio pri čemu se, prema žalbi pogrešno pozvao samo na Tarifu od 12. studenog 2009.g. budući se ista nije, u smislu Tbr. 48. te Tarife mogla jedino primijeniti na predmetni postupak, jer je istom propisano da se radnje obavljene do stupanja na snagu te Tarife primjenjuju Tarife objavljene u NN 69/93 sa izmjenama u NN 87/93, 16/94, 11/96 te 91/04 uz izmjene i dopune u NN 37/05 i 59/07). Stoga tužena zaključujući da se Tarifa od 12. studenog 2009.g. nije mogla primijeniti na radnje poduzete prije njezinog stupanja na snagu, to smatra da je za radnje poduzete 18. rujna 2009.g. i 22. listopada 2009.g. trebalo primijeniti Odvjetničku tarifu

od 5. srpnja 2004.g. (NN 91/04), prema kojoj pripada odvjetniku nagrada od 50 bodova za zastupanje na ročištu (Tbr. 9. toč. 1. u vezi Tbr. 7. toč. 2.) i nagrada od 25% osnovice od 50 bodova za sastav ostalih podnesaka (Tbr. 8. toč. 3. u vezi Tbr. 7. toč. 2.), a na način na koji je tužena i obračunala trošak odvjetničkog zastupanja. Kako je već naprijed istaknuto, žalba tužene djelomično je osnovana, jer je tužena u pravu kada ističe da obzirom na sadržaj Tbr. 48. Tarife, prema kojoj se za radnje obavljene do stupanja na snagu te Tarife primjenjuju Tarife objavljene u NN 63/93 sa izmjenama objavljenim u NN 87/93, 16/94 i 11/96, te objavljenim u NN 91/04 s izmjenama dopunama objavljenim u NN 37/05 i 59/07, to nema dvojbe da je prvostupanijski sud tuženoj pored dosuđenog joj troška nagrade od 2.460,00 kn utemeljeno na Tbr. 7. toč. 2. i Tbr. 42. Tarife objavljene u NN 148/09 od 12. studenog 2009.g. a koja je stupila na snagu 11. prosinca 2009.g., istoj prema pravilnom isticanju žalbe, pripada i trošak za radnje odvjetnice poduzete prije stupanja na snagu te Tarife a koji se odnosi na sastav podneska od 18.rujna 2009.g. i zastupanje na ročištu 22. listopada 2009.g. u zatraženim iznosima od 625,00 kn kao i pripadajući PDV od 144,00 kn utemeljeno na Tbr. 9. toč. 1. u vezi Tbr. 7. toč. 2. i Tbr. 8. toč. 3. u vezi Tbr. toč. 2. sve u vezi sa Tbr. 42. Tarife (NN 91/04, 37/05 i 59/07) time da joj i po novoj Tarifi (NN 148/09) pripada trošak sastava žalbe sukladno Tbr. 7. u vezi sa Tbr. 10 od 250,00 kn sukladno Tbr. 42 porez na dodatnu vrijednost od 57,50 kn ili sveukupan iznos od 1076,50 kn."

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž.860/10-2 od 12.X.2010.

ZAHTJEV ZA NAKNADOM TROŠKA POSTUPKA

Neodređen zahtjev za naknadom troškova

(Tbr. 32. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 148/09)

Ukoliko stranka zatraži trošak prema određenoj tarifi a koja se odnosi na više od desetak različitih radnji zastupanja, sud će takav zahtjev odbiti kao neodređen.

„U konkretnom slučaju jedini određeno zatraženi trošak (specificiran u prijedlogu za ovrhu) je trošak sastava prijedloga za ovrhu u iznosu od 1.230,00 kn koji se odnosi na sastav ovršnog prijedloga po Tbr. 11/1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika za rad odvjetnika (NN 148/09) uz naknadu po Tbr. 42 Tarife. U preostalom ovrhovoditeljeva specifikacije troškova ne udovoljava prethodno opisanoj zakonskoj odredbi. Naime, neodređeno je zatražen „trošak prema Tbr. 32. Odvjetničke tarife + PDV“ u iznosu od 307,50 kn jer se citirani tarifni broj odnosi na preko desetak različitih radnji zastupanja pa je potpuno nejasno na što se zatraženi (i dosuđeni) iznos od 307,50 kn uopće odnosi.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 Gž.964/10-2 od 20.IX.2010.

NAKNADA SUDSKE PRISTOJBE

Neodređen zahtjev

(Čl. 164. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08 i 123/08)

U zahtjevu za naknadu troškova postupka stranka je dužna navesti točno određeni iznos sudske pristojbe koji traži, time da sud istoj neće dosuditi zatraženu naknadu za sudske pristojbe ukoliko stranka postavi zahtjev na način da zatraži prema ocjeni suda, jer takav zahtjev nije dovoljno određen.

„Naposlijetku, neosnovan je i zahtjev tužene za naknadu sudske pristojbe na predmetu žalbu, koja je podnijeta protiv rješenja o troškovima postupka i to prije svega zbog toga što taj zahtjev za naknadu kako je to već uvodno opisano, navođenjem u troškovniku „sudska pristojba po ocjeni suda“, jer takav zahtjev u smislu čl. 164. st. 1. i 2. ZPP-a nije dovoljno određen, a da bi sud o njemu mogao odlučivati, jer takvim zahtjevom stranka zapravo traži da sud sam unese iznos visine sudske pristojbe, dakle da zahtjev postavi sam sud, pa potom i da o istome isto tako i odluči, a što je nedopustivo s aspekta odredbe čl. 2. st.

1. ZPP-a prema kojem sud u parničnom postupku odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku. Dakle, taj zahtjev, kako je već istaknuto nije s tog aspekta pravilno postavljen, odnosno nije dovoljno određen, a da bi prvostupanjski sud mogao donijeti o istome zakonitu odluku.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž.860/10-2 od 12.X.2010.

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA

Naknadno naznačena vrijednost imovine koja je predmet diobe

(Čl. 20. st. 2. Zakona o sudskim pristojbama – „Narodne novine“, br. 26/03- pročišćeni tekst)

Ako u vrijeme podnošenja prijedloga nije bila naznačena vrijednost predmeta spora a na ročištu na kojem je predlagatelj naznačio isto, sud nije rješenjem utvrdio vrijednost predmeta spora, tada se bez obzira na naknadno naznačenu vrijednost imovine koja predmet diobe, primjenjuje zakonska presumpcija o vrijednosti predmeta spora.

„Nadalje, odredbom čl. 20. st. 2. Zakona o sudskim pristojbama određeno je da se vrijednost predmeta spora radi naplate pristojbe utvrđuje prema vrijednosti predmeta spora u vrijeme podnošenja tužbe, s time da ukoliko se na način iz čl. 20.-28. tog Zakona ne može utvrditi VPS pristojba će se naplaćivati na iznos od 10.000,00 kn (čl. 29.), dok je čl. 36. st. 1. ZPS-a određeno da kada se vrijednost promijeni tijekom postupka osnovica za plaćanje pristojbe ostaje prvobitna vrijednost, osim ako je sud u skladu s odredbom čl. 30. utvrdio novu vrijednost, za osnovicu se uzima utvrđena nova vrijednost od trenutka kada sud to rješenjem priopći strankama, s time da prema čl. 34. ZPS-a i kada je za plaćanje pristojbe u izvanparničnom postupku mjerodavna vrijednost zahtjeva za utvrđivanje VPS na odgovarajući način primijenit će se odredbe koje važe za parnični postupak ako Tarifom nije drugačije propisano. U konkretnom slučaju u vrijeme koje je mjerodavno za

utvrđivanje vrijednosti radi naplate pristojbe, a to je vrijeme podnošenja prijedloga, VPS nije ni bio označen pa se prema prethodno citiranim odredbama ZPS-a i uzima da je VPS 10.000,00 kn. Nadalje na ročištu kada je predlagatelj naznačio vrijednost predmeta spora (imovine koja je predmet diobe) sud nije na način čl. 40. ZPP-a i čl. 30. st. 3. ZPS-a rješenjem utvrdio vrijednost predmeta spora, a i ne radi se o ni jednoj od situacija iz čl. 40. st. 3. i 4. ZPP-a, a niti iz čl. 30. st. 1. i 3. ZPP-a, to se i bez obzira na naknadno naznačenu vrijednost imovine koja je predmet diobe primjenjuje čl. 36. st. 1. ZPS-a, dakle, prvobitna vrijednost, a to je 10.000,00 kn.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 567/10-2 od 17.V.2010.

EVENUTALNA KUMULACIJA

Troškovi postupka kada je tužitelj uspio u cijelosti sa eventualnim zahtjevom

(Čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

U slučaju eventualne kumulacije ako tužitelj u cijelosti uspije sa eventualnim zahtjevom, tada se smatra da je isti uspio u cijelosti u sporu, zbog čega valja primijeniti prilikom odlučivanja o troškovima postupka odredbu čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku.

„Naime, tužitelj ističe u žalbi da je tijekom postupka uz tužbeni zahtjev istaknut i sljedeći tužbeni zahtjev sukladno odredbi čl. 188. st. 2. ZPP-a te i predložio da taj zahtjev sud usvoji ukoliko prvotno postavljene zahtjeve nađe neosnovanim. Prema tome radi se o dva tužbena zahtjeva koji doduše proizlaze iz istog činjeničnog supstrata no razlikuju se prema pravnoj osnovi, naime prvo postavljene tužbene zahtjeve temelje se na podmirenju dugovanja tuženika s osnova ugovorne kazne, dok se drugi tužbeni zahtjev temelji na ispunjenju ugovorne obveze od strane tuženika. Kako je tužitelj uspio u cijelosti sa sljedećim tužbenim

zahtjevom to isti i smatra da se nikako ne može tvrditi da je on uspio sa svega 4,25% već da je uspio u cijelosti. Upravo zbog navedenog se i ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava jer je prvostupanjski sud trebao primijeniti odredbu čl. 154. st. 1. ZPP-a, a ne kako to prvostupanjski sud u pobijanoj presudi čini čl. 154. st.2. ZPP-a. U pravu je tužitelj da se u konkretnom slučaju radi o eventualnoj kumulaciji tužbenog zahtjeva te da u takvom slučaju tužitelj ne traži da se prihvate svi istaknuti zahtjevi već samo jedan od njih sukladno odredbi čl. 188. st. 2. ZPP-a. Obzirom je sud u cijelosti udovoljio drugom, odnosno eventualnom zahtjevu tužitelja, pravilno je trebao na navedeni način i cijeliti uspjeh tužitelja u ovoj parnici, i to kako ispravno tužitelj u žalbi navodi na način da utvrdi da je tužitelj uspio u cijelosti, odnosno uz primjenu odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 729/10-2 od 5.VII.2010.

SUBJEKTIVNA PREINAKA TUŽBE

Odluka bez prethodnog raspravljanja

(Čl. 164. st. 3. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Ukoliko je sud donio odluku bez prethodnog raspravljanja tada je stranka dužna zahtjev za naknadu troškova staviti u prijedlogu o kojem sud treba odlučiti, pa kako treća osoba nije pristala stupiti u parnicu umjesto tuženice kao novi tuženik, to je ista bila dužna podnijeti prijedlog za naknadu troškova u podnesku u kojem je odredila svoju procesnu poziciju u postupku.

„Naime, po stajalištu ovoga suda, a što je protivno stajalištu žalbe, u smislu odredbe čl. 192. st. 2. ZPP-a imenovani L.V. ne može se smatrati strankom u predmetnom postupku, jer isti nije pristao stupiti u parnicu umjesto tužene, a koja pretpostavka (uz pristanak i same tužene), mora biti ispunjena za subjektivnu preinaku tužbe iz čl. 192. st. 1. toga Zakona. Stoga se isti može smatrati u predmetnom postupku

samo drugom osobom. Stajalište je ovoga suda, a obzirom na nepristanak L.V. da stupi u parnicu, da je on zahtjev za naknadu troška postupka trebao, u smislu čl. 164. st. 3. ZPP-a staviti već u podnesku od 28. svibnja 2008.g., radi čega se njegov naknadno postavljeni zahtjev od 26. veljače 2009.g. smatra nepravodobnim, odnosno postavljanjem protivno odredbi čl. 164. st. 3. ZPP-a. Doduše, prvostupanjski sud svoju odluku o odbijanju zahtjeva temelji na dijelu odredbe čl. 164. st. 3. ZPP-a prema kojoj je taj zahtjev stranka dužna dostaviti najkasnije do završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima, što je pogrešno, jer se na konkretan slučaj treba primijeniti ista odredba, ali dio kojim se nalaže podnošenje zahtjeva za naknadu troška u prijedlogu u kojem sud treba da odluči, a na koji je ovaj sud i u obrazloženju ukidnog rješenja Gžx. ___/09-2 od 14. prosinca 2009.g. uputio. Naime, kako u konkretnom slučaju, a što je već više puta istaknuto, L.V. nije pristao u smislu odredbe čl. 192. st. 2. ZPP-a stupiti u parnicu umjesto tužene, to je isti bio dužan svoj zahtjev za naknadu troška postupka postaviti već u podnesku (u kojem je odredio takvu svoju ulogu u postupku) te o kojem je sud trebao odmah odlučivati. Naime, sukladno čl. 164. st. 3. ZPP-a ako je riječ o donošenju odluke bez prethodnog raspravljanja tada je stranka dužna zahtjev za naknadu troškova staviti u prijedlogu o kojem sud treba da odluči, pa analognom primjenom toga propisa i na drugu osobu L.V., ovaj sud smatra da je budući imenovani nije pristao stupiti u parnicu umjesto tužene kao novi tuženik, dužan podnijeti prijedlog za naknadu troška upravo u svom podnesku od 28. svibnja 2008.g., u kojem je na taj način odredio svoju procesnu poziciju u postupku, te koja mu je odredila i vrijeme i način podnošenja prijedloga za naknadu troška postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx 19/10-2 od 16.III.2010.

PRIZNANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA

Pretpostavke za priznanje tužbenog zahtjeva

(Čl. 157. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Smatra se da je tuženica priznala tužbeni zahtjev prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari ukoliko je tužitelj dostavio dokaze uz tužbu tek na raspravi a radilo se o potraživanju temeljem tuženičine odgovornosti kao nasljednice, nakon čega je ista i priznala tužbeni zahtjev.

„Nadalje, iako tuženica nije priznala tužbeni zahtjev već u odgovoru na tužbu, budući je ista opravdano ukazala na njezinu nepotpunost jer uz tužbu nisu priloženi dokazi kojima su potkrijepljeni navodi tužbe, a na koje se i sam tužitelj u tužbi pozvao (izvadak iz poslovnih knjiga), a niti su činjenice na kojima se temelji zahtjev u dovoljnoj mjeri obrazložene, jer tužitelj samo navodi da su obveze po ugovoru dospjele, a da dug u cijelosti nije podmiren bez postojanja obrazloženja o kojim iznosima i s kojim rokom dospijeća isti nastupa uz činjenicu nepostojanja odlučnog dokaza, to je taj sud prihvatio da se tužena na tužbu niti nije mogla konkretnije očitovati u smislu priznanja ili osporavanja tužbenog zahtjeva isticanjem kako se „za sada“ protivi tužbi „opreza radi“ a u cilju izbjegavanja eventualnih procesnih posljedica, zaključio da se ispunila i pretpostavka priznanja tužbenog zahtjeva, a prije upuštanja u raspravljanje. To tim više što iako je tužitelju odgovor na tužbu dostavljen uz poziv na ročište pa su mu bili poznati navodi i prijedlozi tužene u pogledu nedostatne dokumentacije i činjeničnih navoda, tužitelj je iste dostavio te detaljno obrazložio tek na ročištu za glavnu raspravu kada je iste potkrijepio i potrebnim ispravama kao dokazima, pa je prvostupanjski sud prihvatljivim kao i logičnim uzeo navode tužene da se obzirom i da je ista laik, bilo potrebno još pismeno očitovati u određenom roku na takve isprave, što je ista i učinila te podneskom od 06.05.09.g. priznala tužbeni zahtjev tužitelja, a što je sud protumačio kao udovoljenju i pretpostavci priznanja zahtjeva prije upuštanja u raspravljanje, obzirom da je do dostave toga podneska iznosila samo navode koji se tiču nedostatka tužbe, a nije bila u mogućnosti o istoj meritorno raspravljati. Činjenična utvrđenja kao i stajalište prvostupanjskog suda o ispunjenju pretpostavki, a time i obvezi tužitelja u konkretnom slučaju, da naknadi tuženoj trošak postupka utemeljeno na čl. 157. ZPP-a, kao pravilno prihvaća i ovaj drugostupanjski sud. Točno je po ocjeni ovog suda, da je prvostupanjski sud dao jedno elastičnije tumačenje ispunjenja pretpostavki iz čl. 157. ZPP-a, u konkretnom slučaju, ali međutim i ovaj sud smatra da se takvo tumačenje postupaka kako tužitelja tako i suda, a isto tako i tužene, u predmetnom slučaju treba podvesti pod odredbu čl. 157. ZPP-a. Nadalje, obzirom na nedostatnost činjeničnih navoda kao i priloga – dokaza tužbi na kojima se

isti temelje uz postupanje tužitelja dostavljanjem takvih dokaza tek na raspravu pri čemu ovaj sud smatra da nije bilo neophodno u takvom slučaju dostavljati tužbu tužitelju na ispravak, jer to ne bi bilo svrsishodno, to ovaj sud također pravilnim ocjenjuje, uz iznošenje razloga upravo koji su imali težište na nedostatnosti tužbe, da je do priznanja zahtjeva tužene u smislu odredbe čl. 331. st. 1. ZPP-a došlo prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari, radi čega smatra da je pravilna ocjena prvostupanjskog suda o ispunjenju i te pretpostavke za odlučivanje o obvezi upravo tužitelja da naknadi tuženoj trošak postupka, odnosno odbijanjem njegovog zahtjeva za naknadu troška.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 939/09-2 od 24.XII.2009.

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA NAKON POVLAČENJA TUŽBE

Tuženik- nasljednik glavnog dužnika

(Čl. 158. st. 1. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ako je tužitelj povukao tužbu protiv tuženika kao nasljednika glavnog dužnika nakon što je solidarni jamac podmirio njegovo potraživanje a koje je predmet utuženja, tada tuženik nema pravo na naknadu troškova postupka.

„Naime, iz sadržaja spisa proizlazi da je postupak pokrenut protiv tuženika kao nasljednika pok. I.Š., dužnika iz ugovora o nenamjenskom gotovinskom kreditu sklopljenog s tužiteljem 01. kolovoza 2003.g., time da je D.G. preuzeo obvezu kao solidarni jamac. Kako je nesporno, glavni dužnik I.Š. umro, tuženik kao njegov nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove, sukladno odredbi čl. 139. st. 1. Zakona o nasljeđivanju (dalje: ZN) i to do visine vrijednosti naslijeđene imovine, time da na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost ostaviteljevih dugova koje je nasljednik već podmirio sud pazi samo na prigovor nasljednika (st. 3. iste odredbe). Slijedom navedenog, tužitelj je bio ovlašten pokrenuti postupak protiv tuženika kao nasljednika glavnog dužnika, budući da on odgovara

za ostaviteljeve dugove. Iz sadržaja spisa proizlazi da je tužitelj tijekom postupka, podneskom zaprimljenim 31. prosinca 2009.g. povukao tužbu protiv tuženika i to iz razloga jer je dugovanje u cijelosti podmireno od strane jamca D.G., nakon podnošenja tužbe. Kako je tužitelj povukao tužbu nakon što je njegovo potraživanje podmireno, tuženiku prema ocjeni ovoga suda ne pripada pravo na naknadu troškova postupka, sukladno čl. 158. st. 1. ZPP-a. Točno je, kako to navodi i prvostupanjski sud, da je tužitelj koji povuče tužbu, neovisno o tome zašto je to učinio i da li je njegov tužbeni zahtjev inače bio osnovan, u obvezi naknaditi tuženiku trošak postupka u smislu odredbe čl. 158. st. 1. ZPP-a. Međutim, u konkretnom slučaju tužitelj je povukao tužbu nakon što je solidarni jamac podmirio njegovo potraživanje, dakle, nakon što je udovoljeno njegovom tužbenom zahtjevu, pa više nije bilo osnove za vođenje postupka protiv tuženika, budući da je tražbina tužitelja koja je predmet tužbenog zahtjeva podmirena, zbog čega bi u takvom slučaju, sukladno odredbi čl. 158. st. 1. ZPP-a, tuženik bio u obvezi naknaditi trošak postupka tužitelju. Kako tuženik kao nasljednik glavnog dužnika iz ugovora sklopljenog s tužiteljem odgovara za ostaviteljeve dugove, a solidarni jamac za obvezu iz istog ugovora odgovara solidarno s glavnim dužnikom, ne može se smatrati da je vođenje parnice protiv tuženika bilo nepotrebno, niti u konkretnom slučaju postoji obveza naknade parničnih troškova od strane tužitelja tuženiku po načelu odgovornosti za krivnju, pa prema ocjeni ovoga suda tuženik nema pravo na naknadu troškova postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 357/10-2 od 15.IV.2010.

TROŠAK UPUTE S PRAVNIM SAVJETOM

Trošak pravnog savjeta za vrijeme trajanja postupka

(Tbr. 30. toč. 2. al. 4. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika)

Tužitelju nema pravo potraživati od tuženika trošak upute s pravnim savjetom koje mu je davao njegov odvjetnik za vrijeme trajanja postupka.

„Osnovano tuženik ističe u žalbi da tužiteljima ne pripada pravo na trošak upute s pravnim savjetom, budući da u smislu Tbr. 30. toč. 2. al. 4. Tarife o nagradama i naknadi troškova za radi odvjetnika za pravne upute, mišljenja i savjetovanja radi pokretanja postupka, te za vrijeme trajanja postupka, odvjetniku ne pripada posebna naknada iz toč. 1. i 2. ovog tarifnog broja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 158/10-2 od 26.II.2010.

NAGRADA ZA SASTAV OPOMENE

Pravo na nagradu za sastav opomene

(Tbr. 33. toč. 1 Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Ovrhovoditelj ima pravo na nagradu za sastav opomene ukoliko je zahtjev za istim argumentirao opomenom iz koje je razvidno da sadrži opis činjeničnog stanja i razloge sastavljanja.

„Naime, prema pravilnom isticanju žalbe ovrhovoditelja, sukladno Tbr. 33. Tarife za obavijesti i opomene sa navođenjem činjeničnog stanja ili uputom za svaku stranku, stranci pripada pravo na 25 bodova, odnosno 250,00 kn. Po ocijeni ovoga suda ovrhovoditelj je osnovano zatražio upravo nagradu za sastav opomene u skladu sa Tbr. 33. toč. 1. Tarife, jer je isti ovaj zahtjev i potkrijepio upravo sa opomenom iz koje je razvidno da ista sadrži opis činjeničnog stanja te razloge sastavljanja iste uz uputu protivnoj stranci, a koja je i priložena na listu 7 spisa. To znači da je ovaj dio zahtjeva za naknadu troška postupka ovrhovoditelj podnio u skladu sa čl. 164. st. 2. i 3. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a, radi čega je i za taj dio zahtjeva za naknadu troška postupka istome valjalo, a to sukladno Tbr. 42. Tarife, budući isti predstavlja radnju, obračunati i pripadajući porez na dodanu vrijednost, u konkretnom slučaju to je 23%.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 987/10-2 od 30.IX.2010.

TROŠAK POŠTARINE

Stvarni izdaci ovrhovoditelja

(Tbr. 44. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Sud će prihvatiti dio zahtjeva za naknadu troškova poštarine ukoliko su isti postavljeni realno, iako nisu potkrijepljeni nikakvim dokazima, budući je notorna činjenica da stranke imaju troškove poštarine a koji predstavljaju troškove koji spadaju u stvarne izdatke koji su potrebni za obavljanje poslova povjerenih odvjetniku.

„Nadalje, stajalište je ovoga suda da ima osnova i za prihvaćanje dijela zahtjeva za naknadu troškova poštarine od 30,00 kn, koji doduše nisu sukladno navedenom čl. 164. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a potkrijepljeni nikakvim dokazima, ali je opće poznato da stranke imaju troškove poštarine, a koji u smislu Tbr. 44. Tarife predstavljaju troškove koji se istoj moraju nadoknaditi, jer spadaju u stvarne izdatke koji su bili potrebni za obavljanje povjerenih poslova odvjetniku. Zbog toga je ovaj sud zauzeo stajalište o osnovanosti tog zahtjeva ovrhovoditelja, a čija visina je također sukladno opće poznatom realno postavljena, time da ovrhovoditelj pogrešno u žalbi potražuje na taj trošak PDV, jer isti ne predstavlja u smislu citirane Tbr. 42 radnje na koje bi odvjetnik imao pravo obračunati PDV.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 987/10-2 od 30.IX.2010.

TROŠAK OBAVIJESTI

Nepotkrijepljeni trošak obavijesti

(Tbr. 44. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Ovrhovoditelj nema pravo na trošak za obavijest ukoliko isti nije potkrijepio određenim dokazom niti je obrazložio kada je i kome obavijest dostavio.

„Neosnovano ovrhovoditelj zahtijeva naknadu za „obavijest stranci“ kao i ostale materijalne troškove u ukupnom iznosu od 100,00 kn na koji iznos također potražuje i pripadajući PDV. To iz razloga što zahtjev za naknadu troška za obavijest nije potkrijepio (za razliku od opomene) određenim dokazom, pa takav zahtjev nije ni jasan ni određen, a niti dokazan u odnosu na to što se istim traži, jer je potpuno nejasno što je kada i kome kao obavijest ovrhovoditelj dostavio i koliki trošak je imao, time da takav trošak predstavlja trošak radnje odvjetnika iz čl. 42. na koje ima pravo obračunati PDV, ali bez sumnje isti mora biti potkrijepljen odgovarajućim dokazom.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 987/10-2 od 30.IX.2010.

TROŠKOVI POSTUPKA

Trošak pregleda i razmatranja spisa

(Čl. 32. st. 1. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Stranka nema pravo na trošak za pregled i razmatranje spisa o kojem se vodi postupak.

„Tako prije svega osnovano tvrdi žalba tužitelja da je tuženoj neosnovano dosuđen iznos od 25 bodova odnosno 250,00 kn za pregled i razmatranje spisa, jer naime, i ovaj sud smatra da u konkretnom slučaju na takav trošak u predmetnom postupku tužena nema pravo, budući se isti dosuđuje u pravilu, a to u smislu Tbr. 32. st. 1. Tarife, kada se to odnosi na razmatranje i pregled određenog drugog spisa, a u okviru postupka, a nema dvojbe da predmetni spis o kojem se postupak vodi punomoćnici ne trebaju posebno razmatrati i pregledavati, budući se putem podneska o zahtjevima kao i ostalih podnesaka u predmetu u potpunosti o istom izviještenu, te na taj način u tijeku sa tim postupkom.“

Radi toga ovaj sud smatra da nije bilo osnova za dosudom tuženoj toga dijela zahtjeva za naknadu troška postupka."

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 977/10-2 od 30. IX.2010.

NAKNADA POŠTANSKIH TROŠKOVA

Pravo na trošak ovrhovoditeljica kada su istodobno i odvjetnice

(Čl. 44. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Ukoliko su ovrhovoditeljice ujedno i odvjetnice, tada im ne pripada pravo na naknadu poštanskih troškova prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, zbog toga što iste nisu zastupane po kvalificiranom punomoćniku.

„Što se tiče PT troškova, ovrhovoditeljice se u žalbi neosnovano pozivaju na odredbu čl. 45. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje: Tarifa) iz razloga jer ovrhovoditeljice u ovom postupku nisu zastupane po kvalificiranom punomoćniku – odvjetniku, pa im ne pripada pravo na naknadu tih troškova prema odredbama Tarife, a osim toga pravo odvjetnika na naknadu izdataka za poštanske, telefonske i bankarske usluge i ostale troškove regulirano je Tbr. 44. Tarife, a ne Tbr. 45. Tarife. U svakom slučaju, činjenica da su ovrhovoditeljice odvjetnice ne znači da im pripada pravo na naknadu troškova u smislu Tbr. 44. Tarife, jer, kao što je već navedeno, ovrhovoditeljice nisu zastupane po punomoćniku – odvjetniku, pa se u odnosu na njih kao stranke ne može primijeniti Tarifa.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 958/10-2 od 24.IX.2010.

TROŠAK IZBIVANJA IZ PISARNICE I TROŠKOVI PRIJEVOZA

Zamjenska punomoć

(Čl. 10. st. 5. Zakona o sudovima – „Narodne novine“, br. 150/05, 16/07 i 113/08)

Ukoliko punomoćnica tužiteljice nije prisustvovala ročištu već njezina zamjenica iz drugog odvjetničkog ureda temeljem zamjenske punomoći, tada punomoćnica nema pravo na trošak izbivanja iz pisarnice i na troškove prijevoza, jer joj isti nisu nastali.

„Točno je da prema odredbi čl. 10. st. 5. Zakona o sudovima, u slučaju iz st. 2. odvjetnicima pripada naknada troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja i naknada troškova prijevoza određena Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Iz sadržaja spisa je razvidno da je na ročištu održanom 11. ožujka 2010.g. bila prisutna tužiteljica uz zamjenicu punomoćnice S.P., odvjetničku vježbenicu u uredu odvjetnice L.B.-P. u V., a temeljem zamjenske punomoći koja prileži u spisu na listu br. 34., kojom je punomoćnica tužiteljice ovlastila odvjetnicu L.B.-P. i njezine odvjetničke vježbenike da ju zastupaju u predmetu prvostupanjskog suda br. P. __/09 dana 11. ožujka 2010.g. Prema tome, ročištu održanom dana 11. ožujka 2010.g. punomoćnica tužiteljice nije prisustvovala, pa je jasno da joj nisu niti mogli nastati troškovi izbivanja iz pisarnice i troškovi prijevoza, jer je tom ročištu prisustvovala njezina zamjenica i to iz odvjetničkog ureda u V., slijedom čega punomoćnica tužiteljice ne može ostvariti pravo na naknadu troškova u smislu odredbe čl. 10. st. 5. Zakona o sudovima, koji joj nisu niti nastali.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 406/10-2 od 22.IV.2010.

NAKNADA TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA

Trošak pristupa uredovanja i izbivanja iz pisarnice

(Tbr. 11.-13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troškova za pristup uredovanju, izbivanja iz pisarnice, putnog troška i troška cestarine, a koji troškovi se odnose na punomoćnika ovrhovoditelja.

„Neosnovano tako ovršenica osporava dosudu troškova prvostupanjskog suda, polazeći od čl. 7. st. 2. OZ-a i Tbr. 11.-13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje: Tarifa) koji se odnose na naknadu troškova za pristup uredovanju, izbivanja iz pisarnice kao i putnog troška, te troškova cestarine, jer da takvi troškovi zastupanja na uredovanjima (već samo za zastupanje na ročištima) stranka u postupku ovrhe, u konkretnom slučaju ovrhovoditelj nema pravo, pozivaju se pri tom na praksu Visokog trgovačkog suda RH u odluci br. PŽ. 2869/09 od 7. srpnja 2009.g. Naime, i po ocjeni ovoga suda, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio osnovanim i zahtjev za naknadu troška postupka ovrhovoditelja (podnesenog troškovnikom od 10. travnja 2009.g., list 44 spisa) u odnosu na tu vrstu troškova sadržanih u toč. 8.-10. i 14.-15. troškovnika. To stoga što, protivno žalbi, ovrhovoditelj ima pravo na taj trošak, koji predstavlja, u smislu tada na snazi Tarife (NN 91/04, 37/05 i 59/07) zahtjev za naknadu troškova za sudjelovanje u provođenju ovrhe koji je propisan Tbr. 12. toč. 2. navedene Tarife, kojim je za sudjelovanje u takvim radnjama u ovrsi određena naknada iz Tbr. 7. toč. 1. i 2. u vezi sa Tbr. 9. Konkretno Tbr. 9. propisuje pravo na nagradu za zastupanje na ročištima pa je tako toč. 6. toga Tarifnog broja predviđeno i pravo na nagradu za zastupanje na ročištu te naknada po Tbr. 35. i po Tbr. 45. za nazočnost očevidu odvjetnika. U predmetnom slučaju ovrhovoditelj je zatražio upravo takvu nagradu za zastupanje odvjetnika na očevidu kao i naknadu predviđenih troškova, koji predstavljaju obzirom na vrstu predmeta, sudjelovanje u provođenju ovrhe, a na što mu daje pravo citiranim Tbr. 12 spomenute Tarife.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 GŽ. 959/10-2 od 29.XII.2010.

TROŠAK POSTUPKA

Naknada za upis založnog prava na motornom vozilu

(Čl. 10. Zakona o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima – „Narodne novine“, br. NN 127/06;

Čl. 6. Pravilnika o naknadama za upise u upisnik – „Narodne novine“, br. 77/06)

Ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troška koji se odnosi na plaćanje naknade za upis založnog prava na motornom vozilu.

„Osnovano žalbom ovrhovoditelj osporava odbijanje prvostupanjskog suda sa dijelom zahtjeva za naknadu troška postupka iz navedenih žalbenih razloga, koji se odnosio na plaćanje naknade za upis založnog prava na motornom vozilu, koje je bilo predmetom ovrhe u iznosu od 375,03 kn, pozivajući se na zaključak o plaćanju br. ___/08 od 28. travnja 2008.g. Financijske agencije – Službe upisa (dalje: Fina) koja vodi poslove upisa za PU Varaždinsku, a to sukladno čl. 10. Zakona o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima (NN 127/06) te na temelju Pravilnika o naknadama za upise u upisnik (NN 77/06) i to čl. 6., 7., 8. i 12. toga Pravilnika, sukladno čemu je FINA ovrhovoditelju i dostavila račun broj ___ od 28. travnja 2008.g. a povodom kojeg je isti 12. svibnja 2008.g. i izvršio uplatu zatraženog iznosa od 375,03 kn, što je i potkrijepljeno u žalbi priloženim ispravama, spomenutim zaključkom kao i računom te nalogom za plaćanje uz prijedlog za glavni upis. Stoga nema dvojbe da je taj trošak za ovrhovoditelja nastao te bio potreban za provođenje toga postupka (upisa založnog prava na predmetnom motornom vozilu), pa se dakle također radi o trošku iz čl. 155. ZPP-a u vezi čl. 19. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 GŽ. 959/10-2 od 29.XII.2010.

TROŠAK PRIBAVE PODATAKA ZA ODREĐIVANJE I PROVEDBU OVRHE

Pravo ovrhovoditelja na trošak potreban za provedbu ovrhe

(Čl. 155. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07 i 84/08)

Ovrhovoditelj ima pravo na trošak pribave isprava o zaposlenju ovršenika kao i na trošak upisa založnog prava motornih vozila kod FINE, ukoliko isti trošak potkrijepi relevantnom dokumentacijom.

„Nije osnovana niti žalba ovršenika u odnosu na odluku o troškovima postupka, jer je, protivno njihovoj žalbi, ista donijeta u skladu sa Tarifom, a u odnosu na osporavani trošak pribave podataka potrebnih za određivanje, a i provedbu ovrhe kako to posebno naglašava ovrhovoditelj u očitovanju. Naime, prema pravilnom isticanju ovrhovoditelja u prijedlogu za ovrhu sukladno čl. 35. st. 1. OZ-a isti mora sadržavati propisane podatke, potkrijepljene odgovarajućim dokazima, a u konkretnom slučaju i ovaj sud smatra, da je ovrhovoditelj imao sukladno Tbr. 32 Tarife pravo na trošak za pribavu isprava o zaposlenju ovršenika (od strane HZMO-a) u visini od 25 bodova uvećano za PDV, te mu se isto tako u osnovani trošak treba priznati i trošak upisa založnog prava motornih vozila kod FINE, to nedvojbeno obzirom na čl. 143 j. st. 3. OZ-a, budući je sud istom obvezan dostaviti primjerak rješenja toj Agenciji radi upisa u upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima, pri čemu je ovrhovoditelj isti trošak i potkrijepio upisnikom cjenika sudskih i javnobilježničkih osiguranja za usluge, u koje između ostalih spada i konkretna usluga (glavnog upisa dvaju motornih vozila) čija cijena iznosi 250,00 kn sa PDV-om, pa nedvojbeno u smislu čl. 155. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a isti trošak spada u troškove koji su potrebni za provođenje tog postupka, a koje su u konačnici sukladno čl. 14. st. 4. OZ-a ovršenici dužni nadoknaditi ovrhovoditelju (troškove koji su bili potrebni za ovrhu).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 533/10-2 od 31.V.2010.

TROŠKOVI OVRHOVODITELJA

Izdavanje potvrde ovršnosti od strane javnog bilježnika

(Čl. 6. Pravilnika o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku – „Narodne novine“, br. 151/05;

Tbr. 11. toč. 1. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika – „Narodne novine“, br. 91/04, 37/05 i 59/07)

Ukoliko je spis povodom provođenja ovrhe dostavljen sudu, tada ovrhovoditelj nema pravo na troškove nagrade javnom bilježniku za izdavanje potvrde ovršnosti iz razloga što takvu potvrdu tada izdaje sud, kao ni na trošak izvansudske ovrhe i troškove izvida pravomoćnosti rješenja budući isti još nisu nastali a upitno je da li će nastati.

„Osnovano je ovrhovoditelj temeljem Tbr. 11. toč. 1. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika zatražio trošak sastava prijedloga za ovrhu po punomoćniku odvjetniku od 250,00 kn kao i PDV na navedeni iznos od 62,50 kn, kao i sukladno čl. 252. I st. 1. i 2. OZ-a, u svezi čl. 6. Pravilnika o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku, javnobilježničku nagradu u jedinstvenom iznosu od 80,00 kn sa pripadajućim PDV od 18,40 kn kao i materijalne troškove u iznosu od 30,00 kn, odnosno sveukupni trošak od 440,90 kn. Trošak u navedenom iznosu mu je osnovano i dosuđen, dok je prilikom određivanja i daljnjih troškova ovrhovoditelju a do zatraženih 1.051,65 kn došlo do pogrešne primjene materijalnog prava. Naime, ostali zatraženi troškovi ovrhovoditelju nisu ili još niti nastali ili neće ni nastati i to zatražena nagrada javnom bilježniku za izdavanje potvrde ovršnosti, obzirom je spis dostavljen sudu pa sud izdaje ovu potvrdu temeljem čl. 252. f st. 5. OZ, kao ni troškovi izvansudske ovrhe prema Tbr. 11. toč. 5. te troškovi izvida pravomoćnosti rješenja, ili nisu bili nužni za vođenje ovog postupka (troškovi sastava odvjetničke opomene), obzirom da je stranka dužna nadoknaditi samo one troškove suprotnoj strani koji su bili potrebni radi vođenja postupka sve temeljem čl. 155. st. 1. ZPP.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 878/10-2 od 1.IX.2010.

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA

Trošak javnobilježničke potvrde ovršnosti

(Čl. 6. Pravilnika o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku – „Narodne novine“, br. 151/05)

Ukoliko je rješenje o ovrsi javnog bilježnika povodom žalbe dostavljene sudu tada potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi izdaje sud, zbog čega stranka nema pravo na zatraženu javnobilježničku potvrdu ovršnosti.

„Što se tiče zatražene „javnobilježničke nagrade pravomoćnosti“, valja ukazati da u smislu odredbe čl. 6. Pravilnika o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku, za izdavanje potvrde ovršnosti na rješenje javnom bilježniku pripada javnobilježnička nagrada u iznosu od 30,00 kn, međutim, u konkretnom slučaju je spis povodom žalbe ovršenika dostavljen sudu, pa potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti rješenje o ovrsi izdaje sud, sukladno odredbi čl. 252.f. st. 6. u vezi s čl. 252.e. st. 4. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 GŽ. 1152/10-2 od 9.XI.2010.

BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Obveze korisnika besplatne pravne pomoći

(Čl. 37. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći – „Narodne novine“, br. 62/08;

Uredba o Tarifi za utvrđivanje vrijednosti iznosa naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći za 2010. – „Narodne novine“, br. 14/10)

Ukoliko su korisnici besplatne pravne pomoći u cijelosti uspjeli u postupku, tada su isti dužni iznos koji se iz državnog

proračuna isplaćuje pružatelju besplatne pravne pomoći odnosno izabranom odvjetniku, uplatiti u državni proračun, zbog čega se nedvojbeno radi o trošku postupka, koji je dužna nadoknaditi stranka koja u cijelosti izgubi spor.

„U žalbi ovrhovoditelji ističu da je trošak postupka u iznosu od 360,00 kn zatražen već u prijedlogu za ovrhu koji je sud i usvojio. Navode da su uz prijedlog za ovrhu priložili i presliku uputnice Ureda državne uprave u V. županiji od 5. svibnja 2010.g. kojom im je odobrena besplatna pravna pomoć u ovoj pravnoj stvari s time da je istom uputnicom i određeno da troškovi besplatne pravne pomoći za cijeli postupak iznose 360,00 kn. Ovrhovoditelji se pozivaju na odredbu čl. 37. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN. 62/08) kao i na Uredbu o Tarifi za utvrđivanje vrijednosti iznosa naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći za 2010. (NN. 14/10; dalje: Uredba) te navode da oni kao korisnici besplatne pravne pomoći doista nisu dužni plaćati troškove pružatelju te pomoći jer se ovi troškovi isplaćuju iz sredstava državnog proračuna, no da ovi troškovi predstavljaju troškove sudskog postupka koji su stranke kao i u svakom postupku dužne podmirivati ovisno o uspjehu u postupku. U konkretnom slučaju, a što je razvidno iz spisa predmeta, žalbom se točno navodi da je ovrhovoditeljima odobrena besplatna pravna pomoć i to u visini od 100% iznosa troškova besplatne pravne pomoći, a koja za odobrenu pravnu pomoć iznosi 360,00 kn. Iako je točno da se sredstva za pružanje pravne pomoći na temelju uputnice osiguravaju iz državnog proračuna, dakle pružateljima pravne pomoći, u konkretnom slučaju je to odvjetnik, troškove koji su odobreni izdanom uputnicom, a obračunati su temeljem Uredbe te se isplaćuju iz državnog proračuna, no isti troškovi kako to ispravno tvrde ovrhovoditelji u žalbi predstavljaju troškove samog postupka. Odredbom čl. 37. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći propisano je da kada je korisnik pravne pomoći potpuno ili djelomično uspio u postupku te mu sud dosudi imovinu ili primitak, odnosno kad mu u upravnom postupku pripadne određena imovina ili primitak, osim imovine i primitaka koji se prema odredbama tog zakona izuzimaju kod utvrđivanja imovnog stanja podnositelja zahtjeva (koja je to imovina odnosno primitak određeno je čl. 25. st. 2. i 3.) korisnik je dužan iznos plaćene pravne pomoći prema obračunatoj uputnici uplatiti u državni proračun, ako taj iznos suprotna strana nije neposredno uplatila u državni proračun. U konkretnom postupku korisnici besplatne pravne pomoći, ovdje ovrhovoditelji u cijelosti su uspjeli u postupku, naime njihov prijedlog za ovrhu je usvojen donošenjem rješenja o ovrsi br. Ovr. ___/10

od 9. lipnja 2010.g. iz čega slijedi da su oni dužni temeljem prethodno citirane zakonske odredbe iznos koji će se isplatiti iz državnog proračuna pružatelju besplatne pravne pomoći, izabranom odvjetniku, uplatiti u državni proračun. Iako se ne radi o troškovima sudske pristojbe na prijedlog radi donošenja rješenja o ovrsi jer su korisnici besplatne pravne pomoći po izdanoj uputnici Ureda državne uprave sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći (čl. 4. st. 4.) oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi, u svakom slučaju radi se o trošku, a troškove sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a koji Zakon primjenjuje u ovršnom postupku temeljem odredbe čl. 19. st. 1. OZ-a stranka koja u cijelosti izgubi spor je dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. S obzirom na prethodno navedeno nema nikakve dvojbe da je prvostupanjski sud ne priznajući zatraženi trošak ovrhovoditeljima pogrešno primijenio materijalno pravo, jer trošak koji je i zatražen u podnijetom prijedlogu za ovrhu u visini 360,00 kn dakle u visini odobrene besplatne pravne pomoći, za ovrhovoditelje predstavlja trošak, a kako su oni u cijelosti uspjeli u ovom postupku, jer je njihov prijedlog za ovrhu i usvojen, to trošak koji ovrhovoditelji imaju, a sastoji se od njihove obveze uplate u državni proračun iznosa plaćene pravne pomoći prema obračunatoj uputnici, pada na trošak suprotne strane, ovršenika, zbog čega ovaj sud i usvaja žalbu ovrhovoditelja na način da ovrhovoditeljima i priznaje te dosuđuje zatraženi trošak od 360,00 kn.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 741/10-2 od 7.VII.2010.

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE

Odluka o troškovima izvanparničnog postupka

(Paragraf 268. Pravnih pravila bivšeg Zakona o sudskom izvanparničnom postupku iz 1934. godine)

Ukoliko u izvanparničnom postupku nije provedeno razvrgnuće suvlasničke zajednice iz razloga što su stranke upućene u parnicu, tada se o troškovima razvrgnuća odnosno o troškovima koji su nastali tijekom izvanparničnog postupka odlučuje u parničnom postupku.

„Prije svega valja reći da je rješenjem a u kojem je sadržano i pobijano rješenje o troškovima, sud uputio stranke da razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnine provedu u parničnom postupku, a kako to iz samog rješenja proizlazi jer je I-protustranka osporila pravo suvlasništva stranaka i veličinu udjela, pa je primjenom pravnih pravila iz Zakona o sudskom izvanparničnom postupku o razvrgnuću zajednice i to paragrafu 268. kojim je propisano da ukoliko se u postupku diobe ma od kojeg suvlasnika ospori predmet diobe, opseg zajedničke stvari, te pravo suvlasništva pojedinog suvlasnika i veličina njihovih udjela, sud će stranku sa njezinim zahtjevom radi raskidanja zajednice uputiti na parnicu. Upravo zbog prethodno rečenog prvostupanjski sud je i donio rješenje kojim je uputio stranke da razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina provedu u parničnom postupku. Ujedno je istim rješenjem i obustavljen izvanparnični postupak što je potpuno pogrešno s obzirom da niti je predmetno predviđeno pravnim pravilima bivšeg Zakona o sudskom izvanparničnom postupku iz 1934.g. koji se supsidijarno uz Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZV) primjenjuje u postupcima razvrgnuća suvlasničke zajednice u izvanparničnom postupku a niti odredbama ZV-a koji sadrži samo materijalne odredbe o načinu razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina, ali ne propisuje i sam postupak razvrgnuća kod suda. Dakle, rješenje o upućivanju stranaka sa njihovim zahtjevom radi razvrgnuća na parnicu sud je donio upravo iz razloga što je došlo do spora glede veličine suvlasničkih dijelova pa je potpuno nerazumljivo obrazloženje prvostupanjskog suda da je troškove predlagateljima prouzrokovala I-protustranka svojim neosnovanim prijedlozima i grubom krivnjom, obzirom da je sud dužan ukoliko se pojavi spor o bilo kojem pitanju iz paragrafa 267. st. 2. bivšeg Zakona o sudskom izvanparničnom postupku donijeti takovo rješenje. Kako u predmetnom postupku, dakle, nije provedeno razvrgnuće suvlasničke zajednice već su stranke upućene u parnicu, to u tom postupku i nisu nastali troškovi iz čl. 54. ZV-a već će se o troškovima razvrgnuća pa i o troškovima koji su nastali tijekom izvanparničnog postupka odlučiti u parničnom postupku ukoliko ga stranke pokrenu. Dakle, postupak u ovoj pravnoj stvari nije dovršen već će se o razvrgnuću suvlasničke zajednice nekretnina po zahtjevu predlagatelja odlučivati u parnici, pa se u takovom slučaju o djelomičnim troškovima ne može odlučiti već se o cjelokupnim troškovima odlučiti nakon donošenja odluke o razvrgnuću suvlasničke zajednice nekretnina.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 Gž. 982/10-2 od 22.IX.2010.

VIII. OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA

STVARNA NADLEŽNOST

Postupanje u predmetima na temelju ovršne javnobilježničke isprave

(Čl. 17. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Za postupanje u predmetima na temelju ovršne javnobilježničke isprave stvarno je nadležan općinski sud bez obzira što su stranke trgovački subjekti.

„U pogledu prigovora stvarne nenadležnosti prvostupanjskog suda, žalbeni navodi ovršenika da prvostupanjski sud nije stvarno nadležan za određivanje ovrhe, budući da su stranke trgovački subjekti, ne mogu se prihvatiti osnovanim. Naime, Zakon o sudovima određuje da su općinski sudovi nadležni rješavati ovršne predmete, ako rješavanje tih predmeta nije povjereno drugom sudu, pa imajući u vidu odredbe istog zakona o nadležnosti trgovačkih sudova, kao i odredbe Ovršnog zakona, mora se zaključiti da je za određivanje ovrhe na temelju ovršne javnobilježničke isprave nadležan općinski sud, jer niti jednim propisom nije određeno da postupanje u ovršnim predmetima na temelju ovršne javnobilježničke isprave spada u stvarnu nadležnost trgovačkih sudova.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž.538/10-2 od 20.X.2010.

PRIGOVOR STVARNE NENADLEŽNOSTI

Ovrha općenito na imovini ovršenika – pravne osobe ili fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost

(Čl. 252.j. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Kada je ovrha predložena općenito na imovini ovršenika – pravne osobe ili fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost, javni bilježnik povodom prigovora spis prosljeđuje općinskom sudu mjesno nadležnom prema adresi sjedišta iz upisnika.

„Što se tiče prigovora stvarne nenadležnosti prvostupanjskog suda, ovršenika valja upozoriti da u smislu odredbe čl. 252.j st. 1. OZ-a, ako je ovrha predložena općenito na imovini ovršenika, pravne osobe i fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost, u slučaju iz čl. 252. e. st. 2. OZ-a javni bilježnik spis prosljeđuje općinskom sudu mjesno nadležnom prema adresi sjedišta iz upisnika. Prema odredbi čl. 252.e. st. 2. OZ-a javni bilježnik kojem je podnesen nepravodoban ili nedopušten prigovor protiv rješenja koje je izdao proslijedit će spis radi donošenja odluke u povodu prigovora nadležnom sudu (čl. 252.j.), koji će donijeti rješenje o odbacivanju takvog prigovora. Kako je u konkretnom slučaju ovrha predložena općenito na imovini ovršenika – pravne osobe, javni bilježnik je pravilno proslijedio spis prvostupanjskom sudu kao stvarno i mjesno nadležnom sudu, kako je to u obrazloženju pobijanog rješenja konstatirao i prvostupanjski sud.,,

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 1161/10-2 od 10. XI.2010.

UGOVOR O PROROGACIJI MJESNE NADLEŽNOSTI

Ugovor o prorogaciji

(Čl. 70. st. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ovrhovoditelj može realizirati mjesnu nadležnost prema Ugovoru o prorogaciji mjesne nadležnosti tek nakon što sud stavi izvan snage rješenje o ovrsi javnog bilježnika, iz razloga što se isti nije bio ovlašten ranije pozivati na navedeni ugovor zbog toga jer je postupak vođen kao ovršni postupak.

„Po ocjeni ovoga suda, tek se donošenjem prvostupanjskog rješenja o stavljanju izvan snage rješenje o ovrsi javnog bilježnika I.R. iz D., br. Ovrv. ___/10 od 12. travnja 2010.g. ostvarila procesna situacija prema kojoj daljnji postupak treba predstavljati parnični postupak, što znači da se tek od donošenja pobijanog rješenja ostvaruje mogućnost realizacije mjesne nadležnosti prema Ugovoru o prorogaciji mjesne nadležnosti, kako je to određeno čl. 70. st. 1. i 3. ZPP-a, pri čemu se ovrhovoditelj (tužitelj) nije u trenutku podnošenja ovršnog prijedloga mogao pozivati na taj ugovor, jer je raniji postupak vođen kao ovršni postupak, sa drugačijim pravilima o mjesnoj nadležnosti i jer je ovrha predlagana na temelju ovjerenog izvotka iz poslovnih knjiga ovrhovoditelja, a ne, izravno, na ugovoru o poslovnom odnosu između stranaka u postupku. Radi navedenog ovaj sud ocjenjuje da ovrhovoditelj do ove faze postupka nije prekludiran u pravu pozivati se na prorogaciju mjesne nadležnosti.“

Županijski sud u Varaždinu, 13 Gž. 1064/10-2 od 1. XII.2010.

SUBJEKTIVNI IDENTITET SPORA

Obrtnik kao ovršenik

(Čl. 1. st. 3. Zakona o obrtu – „Narodne novine“, br. 49/03-
pročišćeni tekst, 68/07 i 79/07)

Budući da stranka u postupku može biti samo fizička osoba kao vlasnik obrta, te ako je u postupku kod javnog bilježnika ovršenik naznačen kao vlasnik obrta, a u sudskom postupku kao fizička osoba bez naznake njegovog odnosa prema obrtu, time da je u oba postupka naznačen isti tužitelj, tada se smatra da postoji subjektivni identitet spora, odnosno da su u oba postupka iste stranke u sporu.

„Neosnovano iznosi tužitelj u žalbi da nije pravilan zaključak prvostupanjskog suda o stranačkom identitetu D.P kao obrtnika i u ovom postupku tuženika D.P., kao iste fizičke osobe, iz razloga što je tuženik u predmetnom postupku fizička osoba u „pravom smislu te riječi“, odnosno osoba koja svojstvo stranke stječe rođenjem, a gubi smrću, to za razliku od obrta u vlasništvu D.P., koji je tvrtka registrirana za obavljanje raznih djelatnosti (trgovina, proizvodnja namještaja, prijevoz robe i dr.) što proizlazi iz obrtnice. Suprotno isticanju žalbe tužitelja ovaj sud smatra ispravnim zaključak prvostupanjskog suda o istovjetnosti tuženika, kao fizičke osobe, u oba postupka i kod javnog bilježnika i u ovom postupku. Naime, iako je točno da je obrt registrirana djelatnost (upisuje se u obrtni registar koji vodi nadležni Županijski ured sukladno čl. 11. st.1. Zakona o obrtu) i da je obrt tuženika kao takav prijavljen za obavljanje više djelatnosti, što doista proizlazi iz obrtnice priložene u spis, međutim, to nema nikakvog utjecaja na pravilnu ocjenu toga suda o subjektivnom identitetu spora (na strani tuženika) u javnobilježničkom i predmetnom postupku. Razlog tome je upravo smisao kako odredbe čl. 1. st. 3. Zakona o obrtu koja definira obrtnika (kao pravnog subjekta) – fizičku osobu koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz st. 1. toga propisa, u svoje ime i za svoj račun, tako i odredbe st. 1. istog propisa, koja definira obrt kao samostalno i trajno obavljanje gospodarskih djelatnosti iz st. 3. čl. 1. toga Zakona od strane fizičkih osoba, čiji sadržaj nedvojbeno, i po ocjeni ovoga suda, pravilno tumači i prvostupanjski sud. Osim toga stranka u postupku može biti samo fizička osoba kao vlasnik obrta odnosno obrtničke radnje. Kako je u postupku kod javnog bilježnika S.T. pod br. Ovr. ___/08 kao ovršenik

naznačen „D. P., vlasnik obrta namještaj „B“, trgovina i transporti“, a u predmetnom postupku samo kao fizička osoba, bez naznake njegovog odnosa prema obrtu kao svojoj djelatnosti koju je obavljao uz činjenicu da je u oba postupka na aktivnoj strani naznačen žalitelj kao ovrhovoditelj odnosno tužitelj, to i po ocjeni ovoga suda, prema već naglašenom, postoji subjektivni identitet spora, odnosno da su u oba postupka iste stranke u sporu, te da je D.P. u istima, a ne samo predmetnom, naznačen kao fizička osoba „u pravom smislu te riječi“, kako to ističe žalba. Uz to što očigledno postoji i objektivni identitet spora a što nije osporeno jer je predmetom istih identična tražbina tužitelja (ovrhovoditelja) to je i taj uvjet za ocjenu postojanja već pravomoćne odluke o istom zahtjevu (res iudicata) prvostupanjskog suda u potpunosti pravilna.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 780/10-2 od 23.VIII.2010.

PRIJEDLOG ZA OVRHU

Ovršna isprava uz prijedlog za ovrhu

(Čl. 35. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Ovrhovoditelj nije dužan uz prijedlog za ovrhu dostaviti ovršnu ispravu na temelju koje temelji prijedlog za ovrhu.

„Naime, to što odredba čl. 35. st. 1. OZ-a propisuje da u prijedlogu za ovrhu između ostalog, mora biti naznačena u ovom slučaju ovršna isprava, ne obvezuje ovrhovoditelja i da ta isprava bude priložena prijedlogu za ovrhu, a niti da se uz prijedlog i rješenje o ovrsi, kao prilog (dokaz) dostavlja ovršeniku. To stoga što citirani propis kao obvezni sadržaj prijedloga za ovrhu traži samo da ovršna isprava bude naznačena, što predmetni prijedlog, nedvojbeno sadrži, tako da u tom smislu ne postoje nedostaci prijedloga za ovrhu na koje ukazuje žalba ovršenika. Osim toga, to potvrđuje i sadržaj odredbe čl. 33. st. 1. OZ-a koja propisuje da za slučaj da se prijedlog za ovrhu podnosi sudu koji o tražbini nije odlučivao u prvom stupnju, uz prijedlog se podnosi ovršna isprava u

izvorniku ili ovjеровljenom prijepisu na koji je stavljena potvrda o ovršnosti. U predmetnom slučaju ovrhovoditelji su uz prijedlog za ovrhu podnijeli i ovršnu ispravu presudu br. K. -_/09-13 od 10. srpnja 2009.g. sa potvrdom pravomoćnosti (list 3-6 spisa) a što nije bila njihova obveza u smislu citiranog članka 33. st. 1. OZ-a zato jer je prijedlog podnijet sudu koji je o tražbini o kojoj se vodi postupak ovrhe i odlučivao u prvom stupnju, pa dakle, nema dvojbe da niti predmetna ovršna isprava, polazeći i od odredbe čl. 33. st. 1. OZ-a, nije ne samo trebala biti priložena uz prijedlog, nego niti nije trebala biti dostavljena ovršeniku, već je ista trebala biti samo naznačena u prijedlogu za ovrhu, a kako to propisuje čl. 35. st. 1. istog Zakona, a što je i učinjeno."

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 300/10-4 od 11.XI.2010.

SADRŽAJ PRIJEDLOGA ZA OVRHU

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 35. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko je ovrhovoditelj u prijedlogu za ovrhu kao jednu od ovršnih radnji u provođenju ovrhe na nekretnini, naveo procjenu vrijednosti nekretnina umjesto utvrđenja vrijednosti nekretnina, smatra se da ovršni prijedlog sadrži sve ovršne radnje propisane odredbom čl. 75. Ovršnog zakona, budući da procjena vrijednosti nekretnine znači određivanje njezine vrijednosti, odnosno utvrđivanje cijene, pa navedeni pojam sadržajno odgovara pojmu utvrđenje vrijednosti nekretnine.

„Odredba čl. 35. st. 1. OZ-a opće je naravi i odnosi se na sve ovršne postupke, pri čemu valja navesti da Ovršni zakon sadrži i posebne odredbe koje se odnose na ovrhu na određenim sredstvima i koje se odnose na ovršni postupak pred javnim bilježnikom, pa je tako, primjerice, odredbom čl. 129. OZ-a koja uređuje ovrhu na pokretninama radi ostvarenja novčane tražbine, određeno da je ovrhovoditelj dužan u prijedlogu za ovrhu predložiti propisane ovršne radnje i naznačiti da li traži

da se oduzete pokretnine povjere njemu na čuvanje ili određenoj trećoj osobi, jer će u protivnom ukoliko u prijedlogu za ovrhu nije predložena koja od ovršnih radnji u skladu s odredbama st. 1. i 2. čl. 129. OZ-a, sud će takav prijedlog odbaciti ne pozivajući ovrhovoditelja da ga ispravi ili dopuni. Kada se radi o ovrši na temelju vjerodostojne isprave pred javnim bilježnikom, Ovršni zakon propisuje da ovrhovoditelj može u prijedlogu za ovrhu predložiti i da se ovrha radi naplate određene tražbine odredi općenito na imovini ovršenika, bez navođenja sredstava i predmeta ovrhe, sukladno odredbi čl. 252.c. OZ-a. Okolnost da je ovrhovoditelj u prijedlogu za ovrhu kao jednu od ovršnih radnji u provođenju ovrhe na nekretnini, naveo procjenu vrijednosti nekretnina umjesto utvrđenja vrijednosti nekretnina, protivno mišljenju prvostupanjskog suda, ne upućuje na zaključak da ovršni prijedlog ne sadrži ovršne radnje propisane odredbom čl. 75. OZ-a. Točno je da se u smislu odredbe čl. 75. st. 1. OZ-a ovrha na nekretnini provodi zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom, međutim, ovaj sud smatra da je ovrhovoditelj obzirom na sadržaj ovršnog prijedloga, naveo sve podatke propisane odredbom čl. 35. st. 1. OZ-a, uključujući i sredstvo kojim ovrhu treba provesti i to na dovoljno jasan i određeni način, pogotovo uz činjenicu da procjena vrijednosti nekretnine znači određivanje njezine vrijednosti, odnosno utvrđivanje cijene, pa navedeni pojam sadržajno odgovara pojmu utvrđenje vrijednosti nekretnine, zbog čega okolnost da ovrhovoditelj u prijedlogu za ovrhu nije koristio zakonski tekst odredbe čl. 75. OZ-a i prema ocjeni ovoga suda ne ukazuje na nedopuštenost prijedloga.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 366/10-2 od 14.IV.2010.

NAPLATA TROŠKOVA KAZNENOG POSTUPKA

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 159. st. 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku – „Narodne novine“, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 62/03, 115/06)

Sud će odbaciti prijedlog za ovrhu koji podnese sudac-predsjednik kaznenog odjela općinskog suda, iz razloga što isti

nije nadležan za zastupanje općinskog suda, budući se odredbom čl. 159. st. 1. Zakona o parničnom postupku ne ograničava ovlaštenje nadležnog državnog odvjetništva za zastupanja kako je isto regulirano odredbom čl. 30. st. 3. Zakonom o državnom odvjetništvu, jer se u slučaju naplate troškova kaznenog postupka u korist državnog proračuna radi o imovinskom interesu države Republike Hrvatske.

„U žalbi osporavajući osnovanost rješenja prvostupanjskog suda, žalitelj se poziva na odredbe čl. 159. st. 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku (NN 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 62/03, 115/06; dalje: ZKP) iz kojih odredbi proizlazi da troškove kaznenog postupka, što je predmet prisilne naplate, izvršava nadležni sud prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak, te ih naplaćuje prisilno po službenoj dužnosti u korist proračunskih sredstava, koje odredbe toga Zakona žalitelj smatra izuzetkom od općeg pravila, odnosno kao lex specialis u odnosu na Zakon o državnom odvjetništvu, u dijelu kojem je regulirano njegovo ovlaštenje u zastupanju, odnosno u zaštiti imovinskih prava i interesa Republike Hrvatske pred sudovima te upravnim i drugim tijelima. Prije svega u odnosu na odluku o žalbi po stajalištu ovoga suda, relevantna je okolnost što žalitelj kao sudac - predsjednik kaznenog odjela toga suda nije nadležan za zastupanje ovrhovoditelja u postupku. Isti, naime, nije imao ovlaštenje za podnošenje predmetnog pravnog lijeka, jer je već spomenutom odredbom čl. 30. st. 3. ZDO-a, za zastupanje Republike Hrvatske u svim postupcima koji se vode radi zaštite njezinih imovinskih prava i interesa pred sudovima, upravnim i drugim tijelima, ovlašteno nadležno državno odvjetništvo. Ovaj sud smatra da u smislu odredbe čl. 79. ZPP-a sud, pa tako i Općinski sud u Z. nema parničnu sposobnost u ovom postupku, radi čega ga sukladno čl. 80. st. 1. i 2. istog Zakona zastupa nadležno državno odvjetništvo kao zakonski zastupnik određen u ovom slučaju zakonom, konkretno odredbom čl. 30. st. 3. ZDO-a kako je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud. Valja naglasiti da iako je točno da citirana odredba čl. 159. st. 1. ZKP-a ovlašćuje izvršavanje od strane nadležnog suda kaznene presude u vezi, između ostalog, i sa troškovima kaznenog postupka, kao i na prisilnu naplatu, ex offo, u koristi proračunskih sredstava. Međutim, ta zakonska odredba po shvaćanju ovoga suda, ne predstavlja specijalni propis, odnosno izuzetak od općeg pravila, kojim bi se utjecalo na zakonsko ovlaštenje državnog odvjetništva za zastupanje, u konkretnom slučaju Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa, za postupak naplate troškova kaznenog postupka vođen kod Općinskog suda u Z. Naime, citirana odredba čl. 159. st. 1. i 2. ZKP-a po

ocjeni ovoga suda, regulira tko takvu odluku izvršava (nadležni sud), u skladu sa kojim propisom (odredbama ovršnog postupka), kao što regulira i u čiju korist se prisilna naplata provodi (proračunskih sredstava) što znači da je to nedvojbeno u korist Republike Hrvatske, te da to čini po službenoj dužnosti. Međutim, stajalište je ovoga suda, da se tom odredbom ne ograničava ovlaštenje nadležnog državnog odvjetništva za zastupanja kako je isto regulirano odredbom čl. 30. st. 3. ZDO-a, kao općoj odredbi koja se proteže na sve postupke koji se vode radi zaštite imovinskih prava i interes pred sudovima, upravnim i drugim tijelima, a u korist Republike Hrvatske. Naime, nema dvojbe da se u konkretnom slučaju naplate troškova kaznenog postupka u korist državnog proračuna radi o imovinskom interesu države Republike Hrvatske. Zbog toga, ovaj sud smatra da ta odredba, protivno isticanju žalitelja u postupku, ne zadire u ovlaštenje za zastupanje nadležnog državnog odvjetništva, kao *lex specialis*, odnosno ne daje sudu izuzetno za takve postupke parničnu sposobnost ili poziciju stranke konkretno ovrhovoditelja u postupku (*ius standi in iudicio*). Konačno u prijedlogu se kao ovrhovoditelj naznačuje Republika Hrvatska, Ministarstvo pravosuđa, Općinski sud u Z., kako ispravno treba i glasiti naziv ovrhovoditelja u takvim slučajevima, ali kada istog i zastupa nadležno državno odvjetništvo sukladno citiranoj odredbi čl. 30. st. 3. ZDO-a. Stoga je pravilan stav suda prvog stupnja o poziciji suda u predmetnom postupku vezano za zastupanje po nadležnom državnom odvjetništvu kao zakonskom zastupniku.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gž. 883/10-2 od 21. IX.2010.

DOSTAVA

Pribava podataka o adresi ovršenika

(Čl. 143. st. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Ukoliko je sud nakon neuspjelog pokušaja dostave rješenja ponovno pokušao izvršiti dostavu ovršenicama na istu adresu iz prijedloga za ovrhu, a nakon toga na oglasnu ploču suda, a nije pribavio podatke o adresi njihova prebivališta od

MUP-a, tada se radi o nezakonitom i nepravilnom postupanju istoga u odnosu na dostavu rješenja.

„Rješenjem prvostupanjskog suda od 4. lipnja 2009.g. oglašena je nevažećom prodaja nekretnine drugoovršenice, trosobnog stana koji se nalazi u zgradi u V., K. __., i određena je nova prodaja iste nekretnine, time da će se prvo ročište za prodaju nekretnine održati 10. rujna 2009.g. u zgradi prvostupanjskog suda. Prema sadržaju spisa dostava navedenog rješenja, ujedno zaključka o prodaji vršena je ovršenicama na adresu V., K. __., pa kako je dostava za ovršenike vraćena, zaključkom od 30. lipnja 2009.g. određeno je da se ponovi dostava ovršenicama, dok je zaključkom od 1. rujna 2009.g. a nakon što je dostava za ovršenike ponovno vraćena prvostupanjskom sudu određeno da se ponovi dostava ovršenicama i objavi poziv za ovršenike na oglasnu ploču. Neovisno o činjenici da je od samog početka ovog postupka dostava svih pismena ovršenicama vršena na adresu V., K. 9., koja adresa je navedena u prijedlogu za ovrhu, a na kojoj adresi ne prebivaju od 1998.g., obzirom na sadržaj priloženih preslika njihovih osobnih iskaznica uz žalbu, dakle, prije početka ovog postupka (prijedlog za ovrhu je podnesen prvostupanjskom sudu 16. svibnja 2003.g.), u konkretnom slučaju nije bilo nikakve osnove za dostavu rješenja i zaključka o prodaji od 4. lipnja 2009.g. ovršenicama putem oglasne ploče suda. Prije svega, valja navesti da se dostava pismena u ovršnom postupku obavlja na temelju pravila određenih Zakonom o parničnom postupku u smislu odredbe čl. 19. st. 1. OZ-a budući da Ovršni zakon određuje samo neka specijalna pravila kojima je cilj jačanje procesne discipline u dijelu koji se odnosi na dostavu pismena. Kako se dostava rješenja od 4. lipnja 2009.g. ovršenicama nije uspjela obaviti na adresu navedenu u prijedlogu za ovrhu, prvostupanjski sud je u smislu odredbe čl. 143. st. 1. ZPP-a bio dužan pokušati obaviti dostavu na adresi njihova prebivališta u RH prema podacima o njihovu prebivalištu koji će se pribaviti iz evidencija MUP-a, a ako se niti ponovna dostava ne bi uspjela obaviti na toj adresi, dostava će se pokušati još jednom obaviti nakon isteka roka od 30 dana, pa ako niti ta ponovljena dostava se ne bi uspjela obaviti, tek u tom slučaju se dostava obavlja stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Budući da je prvostupanjski sud nakon što je dostava rješenja od 4. lipnja 2009.g. ovršenicama vraćena, odredio ponovnu dostavu na istu adresu (navedenu u prijedlogu za ovrhu) i ujedno odredio da će se dostava poziva za ovršenike obaviti na oglasnoj ploči suda, nedvojbeno se radi o nepravilnom i nezakonitom postupanju suda u odnosu na dostavu rješenja od 4. lipnja 2009.g. ovršenicama. Kako je u smislu odredbe čl. 90. st. 7. OZ-a prvostupanjski sud bio dužan zaključak o prodaji dostaviti, među ostalim i

ovršenicima, a uz činjenicu da dostava ovršenicima nije pravilno izvršena, nije bilo uvjeta za održavanje ročišta za prodaju nekretnine 10. rujna 2009.g. a niti za dosuđenje nekretnine.”

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 811/10-4

PREDMET OVRHE

Porodiljna naknada kao predmet ovrhe

(Čl. 4. st. 1. Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama)

Porodiljna naknada ne može biti predmet ovrhe osim prema sudskoj odluci ili rješenju nadležnog centra za socijalnu skrb radi koristi djeteta za koje su ostvarene.

„Ujedno valja upozoriti da je pobijanim rješenjem o ovrsi određena ovrha općenito na imovini ovršenice, sukladno odredbi čl. 252.c. st. 2. OZ-a, dakle, na svim stvarima i pravima koja mogu biti predmet ovrhe, pri čemu valja navesti da osnovano ovršenica navodi u prigovoru da porodiljna naknada ne može biti predmet ovrhe, budući da je odredbom čl. 4. st. 1. Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama određeno da novčane potpore ostvarene prema ovom Zakonu (naknada plaće, novčana naknada, novčana pomoć i jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete) ne mogu biti predmet ovrhe ili osiguranja, osim prema sudskoj odluci ili rješenju nadležnog centra za socijalnu skrb radi koristi djeteta za koje su ostvarene.”

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 721/10-2 od 11.VIII.2010.

PREDMET OVRHE

Naknada na temelju članstva u gradskom vijeću

(Čl. 148. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Naknada koju ovršenik prima kao član gradskog vijeća nije izuzeta od ovrhe.

„Ističući ovaj žalbeni navod ovršenik propušta uočiti da je rješenjem o ovrši postupljeno sukladno odredbi čl. 148. i čl. 149. OZ-a, dakle, da je ovrha određena na novčanoj tražbini ovršenika s time da su izuzeta od ovrhe primanja navedena u čl. 148. OZ-a kao što su i ograničena primanja do iznosa navedenih iz čl. 149. OZ-a. Prema tome ukoliko se novčana tražbina ovršenika a koju ovaj ima po žiro računu, tekućem računu i deviznoj knjižici kod banaka odnosi na plaću, naknadu umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme, naknadi zbog smanjenja plaće, mirovini, novčanoj naknadi za tjelesno oštećenje, doplatku za tuđu pomoć i njegu, odnosno na primanjima koja su u potpunosti izuzeta od ovrhe tada će banka i postupiti prema donesenom rješenju o ovrši kojim je ograničena ovrha na rečenim novčanim tražbinama ovršenika. Uz navedeno valja reći da ukoliko kako to ovršenik u žalbi navodi isti po žiro-računu kunskom odnosno deviznom računu prima naknadu kao član Gradskog vijeća V. ista naknada ni u jednom svom dijelu nije izuzeta od ovrha temeljem spomenutih odredaba čl. 148. i 149. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 12. Gž.1355/10-2 od 3.I.2011.

PRIJEDLOG ZA PROMJENU SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

Pretpostavke za usvajanje prijedloga za promjenu sredstava i predmeta ovrhe

(Čl. 5. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko tijekom ovršnog postupka na pokretninama nije bilo uspješno održano niti jedno uredovanje radi popisa i procjene pokretnina niti se može utvrditi da li je ovrhu moguće provesti, a ovrhovoditelj je povukao svoj prijedlog za ovrhu na pokretninama, tada je sud dužan obustaviti ovrhu, dok je ovrhovoditelj nakon povlačenja prijedloga ovlašten podnijeti novi prijedlog za ovrhu ali ne i prijedlog za promjenu sredstava i predmeta ovrhe.

„Naime, niti ovrhovoditelj u žalbi ne osporava činjenicu da tijekom ovršnog postupka na pokretninama nije bilo uspješno održano niti jedno uredovanje radi popisa i procjene pokretnina i da se ne može tvrditi da ovrhu nije moguće provesti, međutim, ovrhovoditelj se poziva na činjenicu da je povukao svoj prijedlog za ovrhu na pokretninama i da je stoga prvostupanjski sud, sukladno odredbi čl. 5. OZ-a bio dužan ovrhu na pokretninama obustaviti, a prijedlogu za promjenu sredstava i predmeta ovrhe udovoljiti. Žalbeni navodi ovrhovoditelja ne mogu se prihvatiti osnovanim. Za ocjenu osnovanosti prijedloga ovrhovoditelja bitno je da li su ostvareni uvjeti predviđeni odredbom čl. 5. st. 3. OZ-a jer je ovrhovoditelj ovlašten predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe radi namirenja iste tražbine ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu nije moglo provesti. Okolnost da je ovrhovoditelj povukao prijedlog za ovrhu na pokretninama nema poseban značaj u odnosu na ocjenu osnovanosti pobijanog rješenja, budući da je za promjenu sredstava ili predmeta ovrhe bitna pretpostavka da se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu nije moglo provesti, a u konkretnom slučaju se ne može tvrditi da ovrhu na pokretninama nije moguće provesti, što niti ovrhovoditelj ne osporava u žalbi. Ovrhovoditelj je u smislu odredbe čl. 36. st. 1. OZ-a ovlašten tijekom postupka, bez pristanka ovršenika, povući prijedlog za ovrhu, u kojem slučaju sud obustavlja ovrhu, a nakon povlačenja prijedloga

ovlašten je, prema st. 3. iste odredbe, podnijeti novi prijedlog za ovrhu. Kako ovrhovoditelj nije podnio novi prijedlog za ovrhu, nego prijedlog za promjenu predmeta ovrhe, prvostupanjski sud je pravilno njegov prijedlog ocijenio neosnovanim primjenom odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a, slijedom čega je žalbu ovrhovoditelja kao neosnovanu valjalo odbiti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 344/10-2 od 14. IV.2010.

PROMJENA PREDMETA I SREDSTVA OVRHE

Nastavni prijedlog ovrhovoditelja

(Čl. 252.h. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ukoliko je sudsko rješenje o ovrsi na pokretninama doneseno unatoč činjenici što ovrhovoditelj nije dokazao da je temeljem javnobilježničkog rješenja o ovrsi pokušao izvansudsko namirenje svog potraživanja, time da je sudska ovrha obustavljena, tada se ovršni prijedlog ovrhovoditelja na nekretninama ovršenika smatra nastavim prijedlogom ovrhovoditelja u smislu promjene predmeta i sredstva ovrhe.

“Što se tiče tvrdnje ovrhovoditelja prema kojoj ne proizlazi iz odredbe čl. 252.h. st. 2. OZ-a da je osnovni uvjet da se odredi promjena predmeta i sredstva ovrhe, da se prvo provede izvansudska ovrha, valja istaknuti kako je upravo svrha zakonskog omogućavanja vođenja izvansudske ovrhe putem javnih bilježnika, nastojanje zakonodavca da ubrza provedbu ovrhe i rastereti sudove od dijela prisilnih naplata potraživanja, sukladno čemu i ovaj sud smatra da je obveza ovrhovoditelja da prilaganjem određene dokumentacije dokaže da je pokušao (naravno bezuspješno) izvansudskim putem ostvariti svoje potraživanje utvrđeno pravomoćnim rješenjem o ovrsi javnog bilježnika, te u kojem smislu se i prvostupanjski sud pravilno poziva na primjenu čl. 5. st. 3. OZ-a. Međutim, što se tiče konkretnog predmeta, osnovano ovrhovoditelj navodi da je radi naplate predmetnog potraživanja već bio pokrenut, te proveden ovršni

postupak pred Općinskim sudom u L., br. Ovr. ___/07 u kojem je donijeto rješenje o ovrsi dana 29. studenog 2007. g. na pokretninama ovršenika. Predmetni postupak je obustavljen rješenjem od 26. rujna 2008. g., broj Ovr. ___/07-20, temeljem čl. 136. st. 3. OZ-a. Uvidom u navedeni predmet broj Ovr. ___/07 Općinskog suda u L., ovaj sud je utvrdio kako je predmetno rješenje o ovrsi na pokretninama doneseno usprkos činjenici da ovrhovoditelj nije dokazao da je temeljem javnobilježničkog rješenja o ovrsi pokušao izvansudsko namirenje svog potraživanja. Prema tome, konkretni ovršni prijedlog ovrhovoditelja na nekretninama ovršenika treba shvatiti kao nastavni prijedlog ovrhovoditelja (u smislu promjene predmeta i sredstva ovrhe), a nakon što se sudska ovrha na pokretninama ovršenika, temeljem pravomoćnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika, u predmetu broj Ovr. ___/07 Općinskog suda u L. bila bezuspješna. Obzirom da prvostupanjski sud nije uzeo u obzir kod donošenja pobijanog rješenja da je radi namirenja ovrhovoditeljevog potraživanja već bezuspješno vođena sudska ovrha na pokretninama ovršenika (znači nije pokušana sudska ovrha prvi puta) to je takvim postupanjem očito pogrešno primijenio procesne i materijalno pravne odredbe koje određuju način i sadržaj postupanja prvostupanjskog suda u slučaju kada ovrhovoditelj traži promjenu sredstva ovrhe, sukladno čl. 252.h. st. 2. OZ-a."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1176/09-2 od 21.I.2010.

NASTAVNI PRIJEDLOG ZA OVRHU

Obustava izvansudske ovrhe

(Čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ukoliko je obustavljena izvansudska ovrha na pokretninama zbog bezuspješnog pokušaja provedbe pljenidbe pokretnina na kojima je određena ovrha, a povodom rješenja javnog bilježnika o obustavi ovrhe određeno je sudsko provođenje ovrhe, koja ovrha je obustavljena zbog nemogućnosti pljenidbe pokretnina, tada se ovršni prijedlog radi provođenja ovrhe na

nekretninama ima smatrati kao nastavni prijedlog ovrhovoditelja, u smislu promjene predmeta i sredstva ovrhe.

„Međutim, osnovano ovrhovoditelj navodi, a to je dodatna i odlučna okolnost u ovom predmetu, da je radi naplate predmetnog potraživanja već bio pokrenut, te provoden ovršni postupak, pred tadašnjim Općinskim sudom u L. br. Ovr. ___/07, u kojem je donijeto rješenje o ovrsi br. Ovr. ___/07-3 od 29. studenog 2007., kojim je određena ovrha radi namirenja predmetnog potraživanja, po navedenom rješenju o ovrsi javnog bilježnika, na konkretnim pokretninama ovršenika (motornim vozilima navedenim u tom rješenju). Postupak u tom predmetu obustavljen je rješenjem br. Ovr. ___/07-8 od 15. srpnja 2008. g. zbog bezuspješnog pokušaja provedbe pljenidbe pokretnina na kojima je određeno provođenje ovrhe (nakon čega ovrhovoditelj nije predložio novu pljenidbu pokretnina). Dakle, ovrhovoditelj nije dokazao da je temeljem javnobilježničkog rješenja o ovrsi pokušao izvansudsko namirenje svog potraživanja u smislu odredbi OZ-a koje reguliraju takav način namirenja, ali je povodom tog rješenja određeno sudsko provođenje ovrhe na pokretninama ovršenika, a koji postupak je obustavljen zbog nemogućnosti pljenidbe (jer nije bilo) tih pokretnina. Prema tome, predmetni ovršni prijedlog radi provođenja ovrhe na nekretninama, treba shvatiti kao nastavni prijedlog ovrhovoditelja, u smislu promjene predmeta i sredstva ovrhe, nakon što sudska ovrha na ovršenikovim pokretninama, temeljem pravomoćnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika K.R. iz L., br. Ovr. ___/07-3 od 12. siječnja 2007. g., radi namirenja dužnog iznosa od 56.254,84 kn s.p.p., bila bezuspješna.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1334/09-2 od 30.XII.2009.

RJEŠENJE O PROMJENI SREDSTVA OVRHE

Obveza plaćanja nove sudske pristojbe

(Čl. 5. st. 8. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ukoliko je ovrhovoditelj zatražio ovrhu na drugom predmetu odnosno sredstvu ovrhe, tada se prijedlog i rješenje ne smatraju novim prijedlogom i rješenjem u smislu postojanja obveze plaćanja nove sudske pristojbe.

„U žalbi se navodi da Izjava o zapljeni Ov. ___/08 od 3. prosinca 2008. godine u smislu odredbe čl. 183. st. 1. OZ-a ima pravni učinak rješenja o ovrsi, pa je sukladno čl. 5. st. 8. OZ-a sud prvoga stupnja pogrešno zaključio da se radi o novom prijedlogu za ovrhu, glede plaćanja sudskih pristojbi. Naime, prema čl. 183. st. 1. OZ-a zapljena računa može se provesti na temelju zadužnice na računima ovršenika, u kom slučaju zadužnica ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi. No, zadužnica u isto vrijeme ima i svojstvo ovršne isprave, prema stavku 7. istog članka. Iz podnesenog prijedloga vidljivo je da je ovrhovoditelj naveo da ovrha na novčanim sredstvima ovršenika kod banaka nije dala rezultata, tj. da je ista ostala bezuspješna, radi čega sukladno odredbi čl. 5. OZ-a, ovrhovoditelj predlaže novi predmet ili sredstvo ovrhe. U konkretnom slučaju ovrha na temelju zadužnice na računima ovršenika nije bila uspješna, odnosno nije se mogla provesti, što znači da se nije mogla provesti ovrha na temelju zadužnice koja ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi. Stoga je ovrhovoditelj imao pravo zatražiti promjenu sredstava odnosno zatražiti ovrhu na drugom predmetu odnosno sredstvu ovrhe. Kako je u konkretnom slučaju ovrhovoditelj to i učinio, to se, u smislu čl. 5. st. 8. OZ-a navedeni prijedlog i rješenje ne smatraju novim prijedlogom i rješenjem, pa ne postoji niti obveza plaćanja sudskih pristojbi na iste.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1417/09-2 od 05.I.2010.

IZVANSUDSKA OVRHA

Pretpostavke za provedbu ovrhe putem suda

(Čl. 252.h. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Ovrhovoditelj nema pravo tražiti provedbu ovrhe putem suda određujući kao predmet ovrhe onaj predmet na kojem nije

moguće provesti izvansudsku ovrhu, ukoliko nije pokušao svoje potraživanje ostvariti izvansudskim putem temeljem odredbe čl. 252.g. Ovršnog zakona i bez da je sudu ponudio dokaze da je taj put ovrhe bezuspješan.

„Protivno žalbenim navodima ovrhovoditelja, stajalište prvostupanjskog suda nije protivno svrsi Ovršnog zakona, jer je svrha odredaba Ovršnog zakona koje u ovršni postupak uvode javne bilježnike da se postupci u kojima nema spora, kao što je to ovrha na temelju vjerodostojne isprave, prepuste osobama od javnog povjerenja, s jedne strane, ali i da bi se istovremeno sudovi rasteretili od vođenja postupaka u kojima se među strankama u osnovi ne rješava nikakav sporni odnos. Obzirom da je, prema tome, intencija zakonodavca rasteretiti sudove, da odredba koja uređuje izvansudsku ovrhu prethodi odredbi koja uređuje sudsku ovrhu da promjena predmeta ovrhe u smislu odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a može uslijediti tek ako je izvjesno da se ovrha na prethodno određenom predmetu ovrhe ne može provesti, da kada je predmet ovrhe određen općenito na imovini ovršenika on u sebi uključuje račun kod banke, te stalna primanja ovršenika i da je ovrhovoditelj slijedom odredbe čl. 252.g. OZ-a upućen prvenstveno da naplatu svog potraživanja ostvaruje putem izvansudske ovrhe, odredba čl. 252.h. OZ-a ne daje ovrhovoditelju pravo, bez da je pokušao svoje potraživanje ostvariti izvansudskim putem temeljem čl. 252.g. OZ-a i bez da je sudu ponudio dokaze da je taj put ovrhe bezuspješan, da odmah traži provedbu ovrhe putem suda određujući kao predmet ovrhe onaj predmet na kojem nije moguće provesti izvansudsku ovrhu (tako i VSRH Revt 92/09-2 od 15. rujna 2009.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž.1120/10-2 od 9.XI.2010.

SUDSKI PENALI

Određivanje visine sudskih penala

(Čl. 223. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Visinu sudskih penala sud je ovlašten odrediti po slobodnoj ocjeni vodeći pritom računa kako o materijalnoj mogućnosti ovršenika tako i o činjenici da isti predstavljaju novčanu satisfakciju ovrhovoditelju zbog neispunjenja njegove novčane tražbine.

„Doduše, Ovršni zakon ne propisuje nikakve kriterije u odnosu na iznos sudskih penala, međutim, kriteriji za njihovo određivanje bi morali odgovarati njihovoj pravnozaštitnoj svrsi. S jedne strane, sudski penali bi trebali biti takvi da navedu ovršenika da ispunji svoju obvezu, u čemu bi se očitovala njihova funkcija sredstva posredne ovrhe, analogna funkciji novčane kazne kao sredstva ovrhe, pa bi upravo stoga prigodom izricanja sudskih penala trebalo uzeti u obzir i materijalne mogućnosti ovršenika, dok bi s druge strane sudski penali ovrhovoditelju trebali pružiti satisfakciju zbog neispunjenja njegove tražbine, pri čemu treba voditi računa o tome da nije funkcija sudskih penala da ovrhovoditelju naknade štetu koju je pretrpio zbog zakašnjenja u ispunjenju njegove tražbine. Dakle, visinu sudskih penala sud je ovlašten odrediti po slobodnoj ocjeni, sukladno odredbi čl. 223. ZPP-a u vezi s čl. 19. st. 1. OZ-a, međutim, svoju odluku je dužan obrazložiti i navesti jasne, određene i konkretne razloge zbog kojih smatra određeni iznos sudskih penala opravdanim i primjerenim.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 GŽ.1022/10-2 od 19.X.2010.

TROŠKOVI OVRŠNOG POSTUPKA

Prisilno naplaćivanje troškova ovršnog postupka

(Čl. 14. st. 6. i 7. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Troškovi ovršnog postupka mogu se odrediti i prisilno naplaćivati tijekom trajanja ovršnog postupka, bez ostavljanja paricijskog roka ovršeniku.

„Ovrhovoditelj je, radi namirenja troška koji mu je dosuđen rješenjem br. GŽ. ___/09-6 od 25. studenog 2009.g. u visini od 6.844,80 kn

(uz trošak rješenja o ovrsi od 2.535,00 kn), podnio poseban ovršni prijedlog (a namirenje je bilo moguće ostvariti i u postupku br. Ovr. ___/07). U navedenom rješenju nije određen rok u kojem ovršenik treba namiriti potraživanje, nego je određeno da će se trošak namiriti na način određen za glavnično potraživanje, pri čemu je ovaj sud primijenio odredbu čl. 14. st. 6. i 7. OZ-a. Iz sadržaja navedenih odredbi proizlazi da se tijekom trajanja ovršnog postupka troškovi tog postupka mogu odrediti i prisilno naplaćivati bez ostavljanja roka ovršeniku (paricijskog) u kojem može te troškove dobrovoljno namiriti. Iz navedenog proizlazi da je provođenje ovrhe u ovom predmetu, radi naplate troškova postupka iz predmeta prvostupanjskog suda br. Ovr. ___/07, zapravo nastavak ovrhe iz predmeta prvostupanjskog suda br. Ovr. ___/07. Rješenje ovoga suda, na temelju kojeg se provodi ovrha (u kojem su ovrhovoditelju dosuđeni daljnji troškovi od 6.844,80 kn), dostavljeno je ovrhovoditelju 14. prosinca 2009.g., a punomoćniku ovršenika 5. siječnja 2010.g. Ovršni prijedlog u ovom predmetu podniet je 08. siječnja 2010.g., dakle, nakon što je ovršeniku (njegovom punomoćniku) dostavljeno rješenje o ovrsi radi naplate predmetnih troškova. Nadalje treba navesti da je rok za izvršenje činidbe, koja se odnosi na novčano davanje (ako u presudi ili rješenju nije određen) 15 dana, prema odredbi čl. 328. st. 2. ZPP-u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a. Dakle, kada bi ovršeniku i bio na raspolaganju paricijski rok, on bi protekao u trenutku podnošenja žalbe, a ovršenik u žalbi niti ne tvrdi da je dobrovoljno namirio potraživanje, radi čega bi i osnovanost eventualnog prigovora prijevremenosti ovršnog prijedloga, u smislu odredbe čl. 328. st. 2. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a, otpala (jer bi ovršenik bio u zakašnjenju i da mu je bio na raspolaganju paricijski rok). Pri tome treba ukazati i na sadržaj odredbe čl. 37. st. 5. OZ-a koji propisuje da sud....neće odbiti ovršni zahtjev samo zato što tražbina utvrđena tim ispravama (pravomoćnom sudskom odlukom, sudskom nagodbom, javnobilježničkom ispravom) nije stekla svojstvo ovršivosti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 242/10-2 od 07.IV.2010.

OVLASTI PUNOMOĆNIKA

Ovlast punomoćnika primiti dosuđene troškove od protivne stranke

(Čl. 95. st. 1. toč. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Punomoćnik je ovlašten na temelju punomoći primiti od protivne stranke dosuđene troškove postupka ali ne i cjelokupnu tražbinu, ukoliko ne egzistira specijalna punomoć kojom bi ovrhovoditelj ovlastio punomoćnika da u njegovo ime primi cjelokupni iznos za koji je ovrha određena.

„Čl. 208. st. 1. OZ-a propisano je da se novčani iznos za koji je ovrha određena prenese ovrhovoditelju, a kako se i u ovršnom postupku primjenjuju odredbe ZPP-a to je zaista odvjetnik ovlašten na temelju punomoći koju mu je izdala stranka od protivne stranke primiti dosuđene troškove postupka, sve sukladno odredbi čl. 95. st. 1. toč. 3. OZ-a, a ne i cjelokupnu tražbinu kako to ovrhovoditelj podnijetim prijedlogom i traži. U spisu ne postoji specijalna punomoć kojom bi ovrhovoditelj ovlastio svog punomoćnika da za njega primi cjelokupni iznos za koji je ovrha određena zbog čega su navodi ovršenika u žalbi potpuno osnovani i utemeljeni.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 303/10-2 od 12.IV.2010.

**ODGODA OVRHE NA PRIJEDLOG
OVRHOVODITELJA**

Pretpostavke za odgodu ovrhe

(Čl. 4. Izmjena i dopuna Ovršnog zakona – „Narodne novine“ br. 67/08)

Nakon izmjena i dopuna Ovršnog zakona (NN. 67/08) reducirana je mogućnost odgode ovrhe u fazi ovršnog postupka u kojoj nije započela provedba ovrhe, time da je dodatno reducirana i u fazi provedbe ovrhe na način da je ograničena i da se može odrediti samo jednom.

„Nema nikakve dvojbe da je svrha i smisao Izmjena i dopuna čl. 62. OZ-a iz NN 88/05 bila suziti mogućnost odgode ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja, a sve u svrhu djelotvornijeg provođenja ovršnog postupka. Treba istaći da je prema osnovnom tekstu čl. 62. OZ-a pod naslovom: Odgoda ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja, u st. 1. bilo propisano da će na prijedlog ovrhovoditelja sud u potpunosti ili djelomice odgoditi ovrhu ako provedba ovrhe nije započela, i to za vrijeme za koje je on predložio. Stavkom 2. istog članka OZ-a bilo je propisano da će sud, ako je provedba ovrhe započela, a ovršenik se u roku koji je sud odredio, očitovao o odgodi ovrhe, odbiti prijedlog za ovrhu. Prema tome, prema osnovnom tekstu čl. 62. OZ-a, prije Izmjena i dopuna iz NN 67/08, mogućnost odgode ovrhe prije početka provedbe ovrhe, temeljem dispozicije ovrhovoditelja, bila je neograničena, kako u odnosu na vrijeme za koje se odgoda traži (i određuje), tako i u odnosu na učestalost (broj zatraženih) odgoda. U fazi provedbe ovrhe odgoda ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja bila je moguća (sud ju je bio ovlašten i dužan odrediti) samo ukoliko se ovršenik nije očitovao protiv odgode, jer je u slučaju ovršenikovog protivljenja odgodi, sud bio dužan odbiti prijedlog za odgodu. Člankom 4. Izmjena i dopuna OZ-a iz NN. 67/08 sintetizirani su stavci 1. i 2. tog članka (čl. 62. osnovnog teksta) u jedan, kojim je regulirana mogućnost odgode ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja, pa tu odredbu treba tumačiti na način da je, prema propisanom načinu mogućnost odgode ovrhe iz stavka 1. i 2. ranijeg članka 62. OZ-a došlo do restrikcija tih mogućnosti, a u skladu s takvom izmjenom, odnosno takvim tumačenjem sadašnje odredbe prvostupanjski sud je i odbio ovrhovoditeljev prijedlog za odgodu ovrhe. Dakle, prema ranijem tekstu čl. 62. OZ-a, prije početka provedbe ovrhe mogućnost odgode ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja bila je neograničena; prema eksplicitnoj prvostupanjskoj ocjeni, koju prihvaća i ovaj sud, ona je sada ograničena i može se odrediti samo u jednom; u fazi provedbe ovrhe, prema ranijem tekstu OZ-a, odgoda ovrhe na prijedlog ovrhovoditelja bila je moguća, ukoliko joj se ovršenik nije protivio (u protivnom bi sud bio dužan odbiti prijedlog) a sada ona nije moguća. Takvo prvostupanjsko tumačenje sadašnje odredbe iz čl. 62. OZ-a je pravilno gramatičko tumačenje, takvo tumačenje je i logično i teleološko, ako se ima u vidu opće poznata intencija zakonodavca omogućiti veću djelotvornost sudskog

postupanja (osobito u ovršnim postupcima, u kojima dolazi do namirenja potraživanja, ukoliko do istih nije došlo izvensudskim putem). U tom smislu, logično je, da, ukoliko se reducira mogućnost odgode ovrhe u fazi ovršnog postupka u kojoj nije započela provedba ovrhe, da se ona dodatno reducira i u fazi provedbe ovrhe.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 200/10-2 od 13.IV.2010.

PREKID POSTUPKA

Pretpostavke za prekid postupka

(Čl. 212. st. 1. toč. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Sud nije ovlašten utvrditi prekid postupka zbog smrti treće sobe, već je dužan nastaviti provedbu ovrhe a rješenje o upućivanju na parnicu treće osobe dostaviti njezinim nasljednicima.

„Naime, prvostupanjski sud je rješenjem broj Ovr. ___/03-12 od 27. ožujka 2009. g. utvrdio prekid postupka zbog smrti treće osobe, zanemarujući pri tom da odredba čl. 212. st. 1. toč. 1. ZPP-a normira prekid postupka za slučaj smrti stranke kojim terminom se sukladno odredbi čl. 2. st. 1. OZ-a u postupcima ovrhe označava ovrhovoditelj, a sukladno toč. 4. cit. odredbe – ovršenik, u tamo određenom sadržaju. Kao što to pravilno navodi ovrhovoditelj u žalbi – treća osoba koja je u smislu odredbe čl. 55. OZ-a upućena na pokretanje parnice, kao što je to u konkretnom slučaju učinjeno u odnosu na pok. Z.L. određena je terminom sudionik sukladno toč. 7. cit. odredbe OZ-a. Obzirom na iznesene odredbe koje normiraju institut prekida postupka, a i obzirom na terminološko određenje pojma stranaka u ovršnom postupku jasno je da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio postupovne odredbe na koje se pozvao u pobijanom rješenju određivši prekid postupka zbog smrti sudionika (a ne stranke) postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1370/09-2 od 18.II.2010.

OBUSTAVA OVRHE

Obrazloženje rješenja o obustavi ovrhe

(Čl. 37. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04)

Rješenje o obustavi ovrhe sud je dužan obrazložiti.

„Nakon toga ovrhovoditelj je (zbog nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika) predložio novo sredstvo ovrhe u smislu odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a – predlažući provođenje ovrhe na 1/3 dijela plaće koju ovršenik prima u vlastitom trgovačkom društvu „G. T.“ d.o.o. (ovršni prijedlog, list 118 do 121 prvostupanjskog spisa). Temeljem tog prijedloga prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje koje je, nesumnjivo, pogrešno naslovljeno kao rješenje o ovrsi, jer ono po svom sadržaju ne predstavlja samo rješenje o ovrsi, nego je u st. I rješenje o obustavi prethodno određene ovrhe (njime se stavlja izvan snage ranije rješenje o ovrsi). Takvo rješenje, o obustavi ovrhe, nužno bi trebalo biti obrazloženo, jer odredba čl. 37. st. 3. OZ-a oslobađa sud od obveze obrazlaganja rješenja o ovrsi, međutim, OZ ne sadrži odredbe na temelju kojih bi rješenje o obustavi ovrhe moglo biti neobrazloženo. Nesumnjivo je, prvostupanjski sud donio rješenje temeljem ovrhovoditeljeve dispozicije kojom je ovrhovoditelj predložio novo sredstvo ovrhe u svom podnesku s lista 118-121 prvostupanjskog spisa, pa je prvostupanjski sud bio dužan (obzirom da je donio formulirano rješenje o ovrsi) ili prihvatiti u cijelosti ovršni prijedlog ili (u slučaju djelomičnog odbijanja ovršnog prijedloga obrazloženo rješenje o odbijanju (dijela) ovršnog prijedloga. Naprijed je napomenuto da se predmetna ovrha provodi u režimu važenja OZ-a prije izmjena i dopuna iz NN 88/05, obzirom da je prvi ovršni prijedlog podnesen 22. srpnja 2005.g. U tom smislu ovrhovoditelj osnovano navodi da je, u smislu odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a, on bio ovlašten predložiti novo sredstvo ovrhe, u smislu dopune predmeta i sredstva ovrhe (nije bio dužan nužno povući ovršni prijedlog za ranije određen predmet i sredstvo ovrhe, a što ovrhovoditelj nije ni učinio).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1392/09-2 od 31.III. 2010.

ZASTARA POTRAŽIVANJA

Zastara regulirana Općim poreznim zakonom

(Čl. 92. Općeg poreznog zakona – „Narodne novine“, br. 147/08)

Pitanje zastare potraživanja koje regulira Opći porezni zakon, ne može biti predmetom razmatranja u sudskom postupku kojim se traži osiguranje naplate potraživanja, iz razloga što se isto može isticati u postupku nadležnog upravnog tijela.

„U žalbi protivnik osiguranja navodi da je predlagatelj osiguranja zatražio osiguranje naplate potraživanja obuhvaćenih apsolutnom zastarom potraživanja, obzirom da se naplata traži za potraživanja nastala prije 1991.g., od kada protivnik osiguranja ne radi kao obrtnik, a od 1995.g. prestala je svaka poslovna aktivnost po sili zakona, zatvaranjem obrta. Članak 92. Općeg poreznog zakona propisuje apsolutnu zastaru u roku od 6 godina, pa je zadnjeg dana zatvaranja obrta po sili zakona (2001.g.) nastupila apsolutna zastara. Polazeći od sadržaja relevantnih zakonskih odredbi koje je u svojem rješenju spomenuo prvostupanjski sud, ovaj sud ocjenjuje da je prvostupanjski sud pravilno primijenio navedene odredbe, utvrđujući da one u konkretnom slučaju daju subjektivno pravo predlagatelju osiguranja tražiti predmetni upis u opsegu u kojem je to u pobijanom rješenju odredio prvostupanjski sud. Pri tome treba spomenuti i odredbu čl. 167. st. 2. Općeg poreznog zakona, na koju se predlagatelj osiguranja poziva u ovršnoj ispravi, a prema kojem se u upravnom postupku, za slučaj utvrđenja povrede porezne obveze, može odrediti da žalba ne odgađa provedbu ovrhe (što je pretpostavka za podobnost ovršne isprave za ovrhu, u smislu odredbe čl. 26. u vezi čl. 23. st. 3. OZ-a.). Pitanje zastare potraživanja, pa i apsolutne zastare potraživanja, koje regulira Opći porezni zakon, ne može biti predmetom razmatranja u ovom postupku osiguranja, nego se može isticati u postupku nadležnog upravnog tijela, radi čega takav prigovor ne može biti niti razmatran u ovom žalbenom postupku.“

Županijski sud u Varaždinu, 13 Gž. 589/10-2 od 11. VIII.2010.

OBUSTAVA OVRHE

Dopuna prokaznog popisa imovine

(Čl. 16.a. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 121/05)

Sud će obustaviti ovrhu ukoliko ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od primitka zaključka kojim mu je dostavljen prokazni popis imovine ovršenika ne predloži novo sredstvo ni novi predmet ovrhe, bez obzira što je isti tražio dopunu prokaznog popisa imovine, a to iz razloga što Ovršni zakon ne predviđa dopunu prokaznog popisa imovine.

„Kako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca (prema odredbi čl. 5. st. 5. OZ-a) od dana primitka zaključka prvostupanjskog suda broj Ovr. ___/09-39 od 2. travnja 2010.g. i zapisnika o prokaznoj izjavi (?) nije predložio novo sredstvo ili novi predmet ovrhe prvostupanjski sud je obustavio ovrhu i ukinuo sve provedene radnje, pozivom na odredbu čl. 5. st. 5. OZ-a, utvrđujući prijedlog ovrhovoditelja radi dopune prokaznog popisa imovine - u pravcu oznake inozemnog poslodavca ovršenika (ovršenik je naveo da povremeno radi kao kućni majstor), visine osobnog dohotka (ovršenik je naveo da je nezaposlen), visine naknade za vrijeme nezaposlenosti, adresu boravišta u Nj., registarsku oznaku vozila, naziv Leasing kuće u Njemačkoj preko koje je kupio navedeno osobno vozilo, eventualno ostvareno nasljedstvo iza pok. roditelja- neosnovanim. Imajući u vidu da je ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od dana primitka zaključka broj Ovr. ___/09-39 od 2. travnja 2010.g. kojim mu je prokazni popis imovine ovršenika dostavljen, nije predložio novo sredstvo niti novi predmet ovrhe, a što je bio dužan sukladno odredbi čl. 5. st. 5. OZ-a, već je tražio dopunu prokaznog popisa imovine, pravilno je prvostupanjski sud obustavio ovrhu i ukinuo do tada provedene ovršne radnje. Valja tome nadodati da OZ ne predviđa dopunu prokaznog popisa imovine, već kao eventualnu sankciju, sukladno odredbi čl. 15. OZ-a odgovornost za nepotpuni prokazni popis imovine istovjetnu kao i za lažan iskaz u postupku pred sudom.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 Gž. 921/10-2 od 9.IX.2010.

NAČELO FORMALNOG LEGALITETA

Sadržaj ovršne isprave

(Čl. 20. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ukoliko ovršnom ispravom nije određena i naplata daljnje zakonske zatezne kamate kako je to zatraženo u prijedlogu za ovrhu, tada je dio prijedloga u kojem se isto traži suprotan načelu formalnog legaliteta.

„U predmetnoj ovršnoj ispravi – rješenju Porezne uprave, određena je, kako to ispravno utvrđuje prvostupanjski sud, naplata samo iznosa glavnice od 86.805,92 kn sa već obračunatom kamatom u iznosu od 2.160,73 kn, što ukupno iznosi 88.966,65 kn, međutim u istoj nije određena i naplata daljnje zakonske zatezne kamate tekuće od 16. listopada 2009.g. do isplate, a kao što je to zatraženo prijedlogom za osiguranje. Točno je da u toč. 3. ovršne isprave je navedeno da ukoliko dužnik u roku za dobrovoljno ispunjenje ne ispuni svoju obvezu porezni dug iz toč. 1. naplatit će se ovrhom nad imovinom istoga do podmirenja glavnice duga sa kamatama i troškovima u iznosu od 88.966,65 kn, te zakonske zatezne kamate na iznos glavnice. Dakle, toč. 3. ovršne isprave ne predstavlja nalog za ispunjenje tražbine već to predstavlja toč. 2. istog rješenja – ovršne isprave kojom je naloženo protivniku osiguranja da u roku od 8 dana po primitku rješenja plati porezni dug u iznosu od ukupno 88.966,65 kn, upravo koliko je i navedeno u toč. 1. da iznosi dugovanje protivnika osiguranja na dan 02. listopada 2009.g. Ovom točkom ovršne isprave udovoljeno je zahtjevu iz čl. 26. st. 1. i 2. OZ-a koji propisuje podobnost ovršne isprave za ovrhu. Prema tome, nalog za ispunjenje tražbine protivnika osiguranja a na temelju kojeg i u kojem opsegu sud jedino i može odrediti ovrhu, u konkretnom slučaju, osiguranje uknjižbom založnog prava, sukladno načelu formalnog legaliteta prema kojem sud udovoljava prijedlogu u opsegu koji je utvrđen tom ovršnom ispravom što proizlazi iz čl. 20. OZ-a, a sadržan je u toč. 2. a ne toč. 3. ovršne isprave.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 137/10-1 od 10.II.2010.

NAČELO FORMALNOG LEGALITETA

Ovršna isprava

(Čl. 22. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Kada donosi rješenje o ovrsi, ovršni sud se nije ovlašten upuštati u razmatranje materijalne zakonitosti i pravilnosti ovršne isprave na temelju koje se po zakonu može odrediti ovrha, iz razloga što je vezan za rezultate postupka iz kojeg potječe ovršna isprava.

„Neosnovano ovršenica u ovom postupku prigovara visini dosuđene ugovorne kamate na nesporno glavnično potraživanje (ne osporava da isto nije namirila niti nakon donošenja ovršne isprave), odnosno, osnovanosti postupka prisilnog ostvarenja tog potraživanja, jer time ističe prigovor koji u ovršnom postupku ne može s uspjehom isticati zbog načela strogog formalnog legaliteta koji važi u ovršnom postupku, a koji ima značaj da je ovršni sud, kad su u pitanju ovršne isprave koje potječu iz sudskog postupka, vezan za pravnu dispoziciju koju te isprave sadrže, slijedom čega ovršni sud nije ovlašten prigodom donošenja rješenja o ovrsi upuštati se u razmatranje konkretne materijalne zakonitosti i pravilnosti ovršne isprave na temelju koje se po zakonu može odrediti ovrha, nego je vezan za rezultate prethodno kvalificiranih postupaka iz kojih potječe ovršna isprava (Građansko ovršno pravo, I knjiga, Opće građansko ovršno pravo, Mihajlo Dika, izdanje Narodnih novina d.d. Zagreb, lipanj 2007.g., str. 54.). Isto stajalište zauzeo je Ustavni sud RH u odluci br. U-III-4087/2003 od 24. svibnja 2006.g., NN. 70/06, u kojoj je, između ostaloga, naveo da se sud u ovršnom postupku nije ovlašten upuštati u primjenu materijalnog prava koje može biti mjerodavno za odluku o glavnoj stvari, na način da djelomično stavi izvan snage ovršnu ispravu, te da ovršni postupak nije postupak u kojem se odlučuje o glavnoj stvari, slijedom čega se u tom postupku odluka o glavnoj stvari, sadržana u pravomoćnoj i ovršnoj presudi, ne može ni mijenjati niti ukidati u cijelosti ili djelomično, nego se mora izvršiti. Jedina mogućnost putem koje ovršenica, eventualno, može realizirati svoje protivljenje plaćanju previsoke kamate (koja bi se mogla smatrati ništavom ugovornom odredbom u određenom dijelu) je ostvarenje deklaratorne zaštite kojom se utvrđuje ništavost dijela obveze ovršenice (pa i one utvrđene kondemnatornom presudom (stajalište

Ustavnog suda RH iz odluke br. U-III 2152/2004 od 14. rujna 2006.g.; NN. 107/06)), što međutim, ovdje nije slučaj (jer ovršenica niti ne tvrdi da raspolaže takvom odlukom).“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ. 388/10-2 od 13.V.2010.

OVLAŠTENJA OVRŠNOG SUDA

Pravomoćna sudska nagodba

(Čl. 21. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. Ovršnog zakona –«Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ovršni sud nije ovlašten upuštati se u razmatranje materijalne zakonitosti i pravilnosti ovršne isprave, odnosno isti nije ovlašten ispitivati sadržaj pravomoćne sudske nagodbe iz razloga što je pravomoćna sudska nagodba s učincima izjednačena s pravomoćnom presudom, zbog čega je vezan za rezultate prethodnih kvalificiranih postupaka iz kojih potječe ovršna isprava.

„U drugostupanjskoj odluci, kojom je prihvatio žalbu ovršenika i odbio ovršni prijedlog (zahtjev) ovrhovoditelja i ukinuo provedene ovršne radnje (rješenje br. GŽ. ___/08-2 od 3. listopada 2008.g.) ovaj sud je istakao dvojbu o ovlasti ovršnog suda za tumačenje sadržaja sudske nagodbe na način da se uzme u obzir sadržajni kontekst pravnog odnosa u kojem je nagodba zaključena, vodeći računa o materijalnopravnoj regulaciji (financijskim propisima) koja regulira isplatu takve vrste, dopuštajući da u vezi tog pitanja nezadovoljna stranka (ovrhovoditelj) podnese reviziju kako bi Vrhovni sud RH došao u priliku odlučiti u vezi opsega ovlasti ovršnog suda o načinu tumačenja ovršne isprave, koju predstavlja sudska nagodba (može li ovršni sud uzeti u obzir pri odlučivanju o dopustivosti ovrhe širi sadržaj pravnog odnosa iz kojeg potječe ovršna isprava, što uključuje primjenu propisa Zakona o porezu na dohodak, i kod drugih propisa od kojih ovisi način namirenja određenog potraživanja, koji propisuju subjekte uplata i sl., kako bi se principijelno, za takav, i slične slučajeve, odredilo

postoji li mogućnost preispitivanja sadržaja sudske nagodbe prema njenom integralnom sadržaju, ali vodeći računa i o sadržaju pravnog odnosa na koji se sudska nagodba odnosi (na kojem se temelji), što u nagodbi nije potpuno jasno i eksplicitno označeno). Temeljem podnijete revizije ovrhovoditelja Vrhovni sud RH je definirao predmet revizije na način da je odredio da je predmet revizijskog odlučivanja u postupovno pravnom smislu zauzimanje stajališta da li je za tumačenje sadržaja sudske nagodbe koja glasi na isplatu novčanih iznosa kojom se ne definira da li je određena u bruto i (ili) neto iznosu u odnosu na opseg obveza ovršenika (a s obzirom na plaćanje poreza na dohodak) ovlašten ovršni ili (eventualno) parnični sud. U odnosu na to pitanje Vrhovni sud RH, polazeći od sadržaja sudske nagodbe, koja predstavlja ovršnu ispravu, ističe da je pravomoćna sudska nagodba s učincima izjednačena s pravomoćnom presudom i da njezin sadržaj, u odnosu na opseg obveza, nije ovlašten ispitivati ovršni sud, pri čemu se revizijski sud poziva na dominantno načelo formalnog legaliteta. Treba navesti da kada se predmetna sudska nagodba ispituje u skladu s načelom strogog legaliteta, tada se ovršni sud nije ovlašten upuštati u razmatranje konkretne materijalne zakonitosti i pravilnosti ovršne isprave (tako prof. Mihailo Dika u knjizi: "Građansko ovršno pravo" I knjiga Građansko ovršno pravo, Narodne novine d.d. 2007.g., str. 54. st. 5.), nego je vezan za rezultate prethodnih kvalificiranih postupaka iz kojih potječe ovršna isprava. Prihvaćajući pravilnim isticanje bitnog sadržaja ovršne isprave od strane Vrhovnog suda RH, treba istaći da ovršna isprava sadrži kondemnatorni dio koji nalaže ovršeniku isplatu iznosa od 350.000,00 kn ovrhovoditelju, u određenom roku i na određeni način, pa kad se apstrahira materijalnopravni karakter odnosa na kojem se temelji potraživanje, a koji proizlazi iz tumačenja šireg konteksta odnosa između stranaka, koji nije izražen u ovršnoj ispravi, posebno u njenom kondemnatornom dijelu na kojem se temelji ovršni zahtjev."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 862/09-6 od 25.XI.2009.

OVRŠNA ISPRAVA

Rješenje o dosudi nekretnine i zaključak o predaji

(Čl. 21. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Rješenje o dosudi nekretnine i zaključak o predaji u posjed nekretnine, ne predstavljaju ovršne isprave.

„Naime, ovršnom ispravom u smislu odredbe čl. 21. st. 1. OZ-a smatra se doduše sudska odluka no ovršna, koju u smislu daljnje odredbe čl. 22. st. 1. OZ-a predstavlja presuda, rješenje, platni nalog kao i druga odluka donesena pred sudom i izabranim sudom i koje su kondemnatornog sadržaja što znači da je njima naloženo ispunjenje tražbine na neko davanje, činjenje, trpljenje ili propuštanje (čl. 23. st. 1. i 2. OZ-a). U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je predložio odrediti ovrhu ispražnjenjem nekretnine i predajom iste u posjed na temelju rješenja o dosudi predmetne nekretnine broj Ovr. ___/00-74 od 3. lipnja 2005.g. kojim je pozvan na uplatu polučene kupovnine za istu te citiranog zaključka broj Ovr. ___/00 (bez podbroja) od 20. listopada 2005.g. kojim je konstatirano da mu se kupljena nekretnina predaje u posjed (toč. I/ izreke), određena je uknjižba prava vlasništva u njegovu korist toč. II/ izreke) i određeno brisanje tamo opisanih zk. upisa iz Zemljišne knjige, iz čega je evidentno da je ovrha predložena na osnovu sudskih odluka isključivo konstitutivnog karaktera. Niti rješenje o dosudi nekretnine a niti zaključak predaji u posjed ne predstavljaju ovršne isprave u smislu citiranih zakonskih propisa. Podredno valja nadodati da konkretnu pravnu situaciju regulira odredba čl. 121. st. 3., 4. i 5. OZ-a prema kojoj će sud, na prijedlog kupca, ako ovršenik dobrovoljno ne preda nekretninu kupcu nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine, u istom ovršnom postupku, kao posebnom tzv. incidentalnom postupku ovrhe pristupiti ovrsi radi ispražnjenja i predaje nekretnine kupcu koji u tom (istom) ovršnom postupku i u pogledu takvog sredstva ovrhe stječe položaj ovrhovoditelja dok se sama ovrha provodi prema pravilima OZ-a koje normiraju ispražnjenje i predaju nekretnine.“

Županijski sud u Varaždinu, 10 Gž. 1288/10-4 od 11.I.2011.

OVRŠNA ISPRAVA

Kaznena presuda

(Čl. 154. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Kaznena presuda kojom je ovršeniku izrečena bezuvjetna jedinstvena kazna zatvora uz primjenu uvjetne osude sa dvostrukim uvjetom od kojih je jedan i isplata u određenom roku tražbine ovrhovoditeljice, ne predstavlja ovršnu ispravu iz razloga što se ista odnosi samo na izricanje kazneno pravne sankcije.

„Osporavajući rješenje prvostupanjskog suda žaliteljica ističe da njezin zahtjev, kojeg očigledno tretira zahtjevom za naknadu štete, nije vezan samo sa kaznenom sankcijom, jer da je ona kao oštećena u tom postupku postavila imovinsko pravni zahtjev o kojem je sud i odlučio, ali ju nije uputio na parnicu, radi čega ista smatra da upravo na temelju tako postavljenog imovinsko pravnog zahtjeva o kojem je odlučeno kaznenom presudom ima osnova za usvajanje njezinog prijedloga za ovrhu. Prije svega žaliteljica u žalbi pogrešno pravno kvalificira svoj podnesak povodom kojeg je doneseno pobijano rješenje, jer isti ne predstavlja niti tužbu sa zahtjevom za naknadu štete, a niti prijedlog za ovrhu, već isti predstavlja prijedlog za privremenu pljenidbu štednih uloga ovršenika kod određenih u prijedlogu naznačenih banaka, a utemeljen na kaznenoj presudi prvostupanjskog suda od 27. rujna 2004.g. kao ovršnoj ispravi i koji prijedlog ima sadržaj i zahtjev prijedloga iz čl. 154. OZ-a. Nadalje, žaliteljica protivno sadržaju kaznenog predmeta, pri čemu je u ovoj fazi odlučna samo presuda prvostupanjskog suda od 27. rujna 2004.g. iznosi da je ona u tom postupku postavila imovinsko pravni zahtjev o kojem je sud konačno odlučio, ne upućujući ju na parnicu. Naime, to ne proizlazi iz sadržaja navedene presude, budući izreka iste, kao što je već istaknuto u ovoj odluci sadrži uz činjenični opis kaznenih djela i osuđujuću odluku na jedinstvenu kaznu zatvora (u trajanju od 7 mjeseci) kao i primjenu uvjetne osude, a to uz dvostruki uvjet od kojeg je i ovisilo izvršenje navedene kazne zatvora, pri čemu je jedan od tih (kumulativno određenih) uvjeta bila i isplata iznosa od 16.170,00 kn s rokom od 6 mjeseci od pravomoćnosti te presude, radi kojeg iznosa (15.170,00 kn) je žaliteljica podnijela predmetni prijedlog. Prema tome, pogrešno smatra žaliteljica u žalbi da je u kaznenom postupku odlučivano o njezinom imovinskopravnom zahtjevu, jer

je to protivno citiranom sadržaju izreke navedene presude. Radi iznijetih razloga pravilno je stajalište prvostupanjskog suda da kaznena presuda istoga suda o kojem je ovršeniku izrečena bezuvjetna jedinstvena kazna zatvora uz primjenu uvjetne osude sa dvostrukim uvjetom od kojih je jedan i isplata u određenom roku tražbine žaliteljice, vezana jedino uz izricanje kazneno pravne sankcije, te ista u smislu čl. 20. i 21. OZ-a ne predstavlja ovršnu ispravu na kojoj žaliteljica temelji svoj prijedlog za privremenu pljenidbu štednih računa ovršenika.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ. 17/10-2 od 5.II.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Kada se ugovor o kreditu ne smatra ovršnom ispravom

(Čl. 54. st. 1. Zakona o javnom bilježništvu – „Narodne novine“, br. 78/93, 29/94 i 16/07)

Ugovor o kreditu u kojem nema izjave dužnika o tome da se na temelju istog može nakon dospelosti obveze neposredno provesti prisilno izvršenje, a niti je javni bilježnik prilikom ovjere potpisa dužnika takvu izjavu unio u predmetni ugovor, ne smatra se ovršnom ispravom.

„Prvostupanjski sud potpuno osnovano u pobijanom rješenju navodi da isprava na temelju kojih ovrhovoditelj predlaže ovrhu nisu i ne mogu biti ovršne isprave sukladno odredbi čl. 25. st. 1. OZ-a u svezi s čl. 54. Zakona o javnom bilježništvu. Naime, odredbom čl. 54. st. 1. Zakona o javnom bilježništvu određeno je da je javnobilježnički akt izvršna isprava ako je u njemu utvrđena obveza na činidbu i ako sadrži izjavu obveznika o tome da se na temelju tog akta može radi ostvarenja dužne činidbe nakon dospelosti obveze neposredno provesti prisilno izvršenje. Nadalje, st. 6. iste zakonske odredbe propisano je da isti učinak kao i isprava iz st. 1. ima i privatna isprava takovog sadržaja na kojoj je javni bilježnik ovjerio potpis dužnika, a ukoliko privatna isprava ne sadrži izjavu o pristanku dužnika da se neposredno na temelju nje može tražiti prisilno izvršenje. Takvu izjavu može u tu privatnu ispravu uz pristanak stranaka unijeti javni bilježnik

prigodom ovjere potpisa dužnika. Doista, Ugovor o kreditu zaključen između P. banke Z. d.d. u ime i za račun Ministarstva poljoprivrede i šumarstva te D.D. nema izjavu dužnika o tome da se na temelju istog može nakon dospelosti obveze neposredno provesti prisilno izvršenje, a niti je javni bilježnik prilikom ovjere potpisa dužnika takvu izjavu unio u predmetni ugovor. Prema tome Ugovor o kreditu zaključen između prethodno navedenih osoba dana 24. svibnja 2002.g. na kojem je potpis dužnika ovjeren po javnim bilježniku nije ovršna isprava, a svakako to nije niti priloženi izvadak iz poslovnih knjiga P. banke Z., predmetno su vjerodostojne isprave sukladno čl. 28. st. 1. OZ-a. Kako je sudu podniet prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojnih isprava, ispravno je prvostupanjski sud temeljem odredbe čl. 252. b st. 2. OZ-a ovakav prijedlog trebao odbaciti. Naime, navedenom zakonskom odredbom propisano je da ukoliko prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave bude podnesen sudu umjesto javnom bilježniku sud će prijedlog odbaciti.“

Županijski sud u Varaždinu, 12 GŽ. 1025/10-2 od 11.X.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Dopuna javnobilježničke isprave

(Čl. 26. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Javnobilježnička isprava koja ne konkretizira obveznopravnu osnovu ovrhovoditeljeva potraživanja, pojedinačne iznose potraživanja niti vrijeme dospelosti, ne smatra se ovršnom ispravom, niti uz dopunu iste na način da ovrhovoditelj priloži račune kojima konkretizira svoje potraživanje.

„Ovrhovoditelj se u ovršnom prijedlogu poziva na javnobilježničku ispravu: Sporazum o osiguranju poslovne suradnje od 19. ožujka 2001.g., zaključen pred javnim bilježnikom B.J. iz Z., br. Ou. ___/01, kojim se osigurava naplata dospjelih a neplaćenih potraživanja u okvirnom iznosu od 250.000,00 kn, a ovršni prijedlog potkrjepljuje vlastitim računima. U tim

okolnostima prvostupanjski sud zaključuje da je rješenje o ovrsi donijeto na temelju vjerodostojnih isprava, a da je namirenje takvog potraživanja osigurano temeljem javnobilježničkog akta. Činjenica je da je u rješenju o ovrsi navedeno da se isto donosi temeljem Sporazuma o osiguranju poslovne suradnje, međutim, ovršni prijedlog dokumentiran je računima ovrhovoditelja, koji predstavljaju ovršnu ispravu, iz kojih računa proizlazi postojanje vjerovničko-dužničkog odnosa, temeljem isporuke (prodaje) tekstilne robe, dok u javnobilježničkoj ispravi nije navedena pravna osnova ovrhovoditeljevog potraživanja, a prema većem broju računa jasno je da se traži realizacija iz više sukcesivno ostvarenih prodaja robe pozivom na jedan okvirni ugovor u kojem nema nikakve specifikacije, pri čemu je opseg ovršenikove obveze naveden samo u vjerodostojnim ispravama, u kojima je navedeno i dospijeće pojedinih potraživanja, sukladno čl. 28. st. 1. OZ-a. Po ocjeni ovog suda, činjenica da je u rješenju o ovrsi navedeno da se isto temelji na ovršnoj ispravi, ne može određivati stvarni karakter tog odnosa, jer ovrhovoditelj ne raspolaže ovršnom ispravom na osnovu koje bi mogao konkretizirati visinu svojeg potraživanja, niti postoji ovlast, u ovršnoj ispravi, da to učini u smislu odredbe čl. 26. st. 5. OZ-a, kako to ovrhovoditelj tvrdi u žalbi. Treba navesti da sadržaj sporazuma o osiguranju poslovne suradnje po ocjeni ovoga suda, ne predstavlja dovoljnu osnovu za određenje opsega ovrhe u smislu odredbe čl. 26. st. 5. OZ-a, na koji se ovrhovoditelj poziva, jer nije određena visina ovršenikovog dugovanja, čak niti činjenična i pravna osnova takvog dugovanja, kao niti dospijeće njegove obveze, pri čemu se, očito, ovrhovoditeljevo potraživanje temelji na više sukcesivno izvršenih ugovora, pri čemu je u ovom postupku sporno po kojem ugovoru i koliko ovršenik duguje ovrhovoditelju. Treba ukazati da je sadržaj odredbe čl. 26. st. 5. OZ-a izuzetak od čl. 26. st. 1. OZ-a kojim je propisano da je ovršna isprava podobna za ovrhu ako su u njoj označeni vjerovnik i dužnik, predmet, vrsta, opseg i vrijeme izvršenja obveze, pa primjenu izuzetaka treba restriktivno tumačiti, zbog čega ovaj sud ocjenjuje da u situaciji u kojoj javnobilježnička isprava ne konkretizira obveznopravnu osnovu (a radi se o njih više) ovrhovoditeljeva potraživanja nit pojedinačne iznose potraživanja, niti vrijeme dospelosti, nisu ispunjene pretpostavke da bi se ona mogla smatrati ovršnom ispravom podobnom za ovrhu, niti uz dopunu prilaganjem računa.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 24/10-2 od 24.II.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Kaznena presuda

(Čl. 23. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Kaznena presuda kojom je odlučeno da se oduzima imovinska korist od trgovačkog društva temeljem odredbe čl. 82. st. 1. i 2. Kaznenog zakona, ne predstavlja ovršnu ispravu podobnu za provedbu ovrhe, budući ista nije kondemnatorna sudska odluka.

„Prije svega valja istaći da iz prijedloga za ovrhu proizlazi da je ovrha određena na temelju presude prvostupanjskog suda br. K. ___/05-27 od 22. studenog 2005.g. Općinskog suda u V., koja je postala pravomoćna dana 24. siječnja 2006.g. (izvršna dana 14. ožujka 2006.g.), a kojom je odlučeno u izreci da se „temeljem čl. 82. st. 1. i 2. KZ-a oduzima imovinska korist u iznosu od 5.673.254,38 kn od trgovačkog društva „XX“ d.o.o. V., Z. ___“. Odredbom čl. 82. st. 1. KZ-a propisano je da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, dok je st. 2. propisano što se smatra imovinskom korišću kada je ista ostvarena od grupe ljudi ili zločinačke organizacije. Kada se utvrdi nemogućnost oduzimanja imovinske koristi koja se sastoji od novca, vrijednosnih papira ili stvari u cijelosti ili djelomično, sud je dužan obvezati počinitelja kaznenog djela na isplatu odgovarajuće protuvrijednosti u novčanom iznosu. Iz prijedloga za ovrhu proizlazi da je isti podnesen radi naplate oduzete imovinske koristi, naprijed navedenog iznosa 5.673.254,38 kn, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja rješenja o ovrsi do isplate kao i radi namirenja troškova tog postupka te da je prijedlog utemeljen na čl. 180. OZ-a glede glavne tražbine, a glede troškova ovrhe na čl. 14. st. 4. i 8. i čl. 27. st. 3. toga Zakona. Kako iz izreke pravomoćne kaznene presude tako i razloga obrazloženja proizlazi da se od trgovačkog društava „XX“ d.o.o. V. oduzima navedena korist, a što je prvostupanjski sud utemeljio na odredbama čl. 81. st. 1. st. 2. KZ-a, ali da taj sud nije i sukladno st. 3. čl. 82. istog Zakona donio odluku kojom bi obvezao na njezino vraćanje od strane počinitelja kaznenog djela (u konkretnom slučaju okrivljenikom je bio proglašen Z.H. iz Z., L. ___, dok je o imovinskoj koristi odlučivalo u odnosu na spomenuto trgovačko društvo), na način da bi istome naložio plaćanje, odnosno namirenje određene tražbine, to navedena presuda ne

predstavlja ovršnu ispravu na kojoj bi se mogla temeljiti ovrha protiv ovršenika. Odluka na kojoj je ovrhovoditelj utemeljio ovršni prijedlog u svojoj suštini predstavlja konstitutivnu odluku, a takve odluke (u načelu) ne mogu biti osnovom za ovrhu, a što i jest konkretan slučaj.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 774/10-2 od 23. VIII.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Incidentalni postupak

(Čl. 121. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 76/08)

Rješenje o dosudi nekretnine i zaključak o predaji u posjed nekretnine ne predstavljaju ovršne isprave, time da ako ovršenik dobrovoljno ne preda kupcu nekretninu nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine, sud će na prijedlog kupca u tzv. incidentalnom postupku ovrhe pristupiti ovrsi radi ispražnjenja i predaje nekretnine kupcu.

„Niti rješenje o dosudi nekretnine, a niti zaključak o predaji u posjed ne predstavljaju ovršne isprave u smislu ranije citiranih zakonskih propisa. Podredno valja nadodati da konkretnu, specifičnu pravnu situaciju, regulira odredba čl. 121. st. 3., 4. i 5. OZ-a prema kojoj će sud, na prijedlog kupca, ako ovršenik dobrovoljno ne preda nekretninu kupcu nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine, u istom ovršnom postupku, kao posebnom tzv. incidentalnom postupku ovrhe pristupiti ovrsi radi ispražnjenja i predaje nekretnine kupcu koji u tom (istom) ovršnom postupku i u pogledu takvog sredstva ovrhe stječe položaj ovrhovoditelja dok se sama ovrha provodi prema pravilima OZ-a koje normiraju ispražnjenje i predaju nekretnina (koja se provodi sukladno odredbama čl. 225. do 229. OZ-a).“

Županijski sud u Varaždinu, 10. Gž. 1367/10-2 od 26.I.2011.

OVRŠNA ISPRAVA

Odluke upravnih tijela

(Čl. 23. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Budući da ovršnim odlukama upravnih tijela Ovršni zakon podrazumijeva rješenja (i zaključke, a to mogu biti i nagodbe) koje su u upravnom postupku donijeli (sklopili) tijela državne uprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje moraju glasiti na ispunjenje novčane obveze, što znači da dio rješenja u kojem nije naloženo ispunjenje novčane tražbine, nema karakter kondemnatorne odluke u upravnom postupku radi čega nema niti kvalitetu ovršne isprave.

„Naime, suprotno stajalištu predlagatelja osiguranja, ovaj sud smatra, a kao što je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, da taj dio pobijanog rješenja ne predstavlja ovršnu ispravu koja bi mogla biti temelj usvajanju, u konkretnom slučaju, prijedloga za osiguranje (čl. 258.- 260. OZ-a). Toč. 3. pobijanog rješenja glasi: Ako porezni dužnik u roku za dobrovoljno ispunjenje ne ispuni svoju obvezu, porezni dug iz točke 1. naplatit će se ovrhom nad imovinom istog do podmirenja glavnice duga s kamatama i troškovima u iznosu od 36.773,50 kn te zakonske zatezne kamate na iznos glavnice. Citirana toč. 3. pobijanog rješenja, i po stajalištu ovoga suda, predstavlja odluku – rješenje od 27. kolovoza 2009.g. – donesenu u upravnom postupku, donesenu sukladno čl. 202. Zakona o općem upravnom postupku, budući je istom odlukom odlučeno o stvari koja je bila predmet toga postupka (isplata poreznog duga). Naime, prema čl. 202. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku (dalje ZUP-a) organ nadležan za rješavanje donosi rješenje o stvari koja je predmet postupka na podlozi činjenica utvrđenih u postupku, odnosno navedeno rješenje predstavlja meritornu odluku u toj upravnoj stvari. U smislu čl. 23. st. 3. tog Zakona odluka donesena u upravnom postupku ovršna je ako je postala ovršna po pravilima koja uređuju taj postupak. Dakle, pod ovršnim odlukama upravnih tijela Ovršni zakon podrazumijeva rješenja (i zaključke, a to mogu biti i nagodbe) koje su u upravnom postupku donijeli (sklopili) tijela državne uprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje moraju glasiti na ispunjenje novčane obveze. Toč. 3. pobijanog rješenja predlagatelja osiguranja (koje predstavlja odluku tijela državne uprave) po stajalištu

ovoga suda, a kako pravilno smatra i prvostupanjski sud, obzirom da istim nije naloženo ispunjenje novčane obveze odnosno ista ne glasi na ispunjenje novčane tražbine, to iz tog razloga taj dio pobijanog rješenja nema karakter kondemnatorne odluke u upravnom postupku, radi čega ista nema kvalitetu ovršne isprave, pa stoga ta odluka donesena u upravnom postupku, sukladno pravilima koja uređuju taj postupak ne može postati ovršna, a što je prema čl. 23. st. 3. OZ-a pretpostavka stjecanja te kvalitete takve odluke. Kako toč. 3. izreke pobijanog rješenja ne predstavlja ovršnu ispravu to je prvostupanjski sud pravilno zauzeo stajalište da u odnosu na istu i nije ostvareno niti načelo strogog formalnog legaliteta sadržanog u odredbi čl. 20. OZ-a prema kojoj sud određuje ovrhu samo na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, ako tim Zakonom nije drugačije određeno, a što nije konkretan slučaj."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 231/10-2 od 04.III.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Ovršnost odluke u upravnom postupku

(Čl. 23. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko protivnik osiguranja smatra da je za tražbinu za koju je provedeno osiguranje nastupila apsolutna zastara, tada sud nije ovlašten odlučivati o takvom žalbenom navodu već u smislu odredbe Općeg poreznog zakona odluku o tome treba donijeti nadležno porezno tijelo u upravnom postupku iz razloga što sud u postupku osiguranja ne može preispitivati zakonitost i pravilnost ovršne isprave.

„Jedina je žalbena tvrdnja protivnika osiguranja da je tražbina za koju je provedeno osiguranje zastarjela, tj. da je nastupila apsolutna zastara navedene tražbine, budući da predmetno dugovanje proizlazi iz njegova obrta koji je odjavio još 11. siječnja 2002.g. No, isto tako iz žalbe protivnika osiguranja vidljivo je da isti nije pobijao rješenje – ovršnu ispravu žalbom, tvrdi kao pravno neuka stranka. O tome da li je u konkretnom slučaju nastupila apsolutna zastara ili ne, u smislu odredbe

Općeg poreznog zakona, odluku treba donijeti nadležno porezno tijelo u upravnom postupku, budući da sud u postupku osiguranja ne može preispitivati zakonitost i pravilnost same ovršne isprave. Kod toga treba naglasiti da je prema odredbi čl. 6. st. 1. Općeg poreznog zakona porezno tijelo dužno utvrditi sve činjenice koje idu na štetu, ali i koje idu u korist poreznog dužnika. Obzirom na navedeno nije osnovana žalbena tvrdnja protivnika osiguranja da se nije mogao provesti postupak osiguranja, jer je osiguranje provedeno za tražbinu za koju je nastupila apsolutna zastara. Valja naglasiti da je prema odredbi čl. 23. st. 3. OZ-a odluka donesena u upravnom postupku ovršna ako je postala ovršna po pravilima koja uređuju taj postupak. Već je navedeno da je predmetna ovršna isprava opskrbljena klauzulom izvršnosti, pa je isto tako potrebno da protivnik osiguranja u upravnom postupku osigura ukidanje klauzule ovršnosti, odnosno da se ukine ovršna isprava. Tek u tom slučaju ne bi bile ispunjene pretpostavke za postupak osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 254/10-2 od 16.III.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Pravorijek i zaključak Stalnog izabranog sudišta

(Čl. 21. toč. 1. Ovršnog zakona- „Narodne novine“, 57/96 i 29/99)

Pravorijek i zaključak Stalnog izabranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori smatra se ovršnom sudskom odlukom, time da je Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona objavljenim u NN 88/05 (Novela iz 2005.) lista ovršnih isprava iz čl. 21. OZ-a upotpunjena izričitim uključivanjem ovršne arbitražne odluke u tu listu, čime je naglašena različitost takvih ovršnih odluka od odluka državnih sudova, a jedina razlika u odnosu na ranije razdoblje je da se takva odluka donesena pred arbitražnim, odnosno izabranim sudom više ne smatra sudskom odlukom, jer je posebno spomenutim čl. 21. toč. 2. OZ-a propisano da je ista posebna ovršna isprava.

„Kao što je već uvedno navedeno, rješenje o ovrši prvostupanjskog suda utemeljeno je na pravorijeku i zaključku Stalnog izabranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori Zagreb broj IS-P-_/98 od 10. studenog 1998.g., a koja se u smislu čl. 21. toč. 1. OZ-a smatra ovršnom sudskom odlukom, jer je čl. 22. st. 1. istog Zakona propisano da se sudskom odlukom prema tom Zakonu smatra presuda, rješenje, platni nalog te druga odluka donesena u postupku pred sudom i izabranim sudom. Isto tako čl. 23. st. 1. toga Zakona propisano je da sudska odluka kojom je naloženo ispunjenje tražbine na neko davanje ili činjenje je ovršna ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje, a koji teče od dana dostave odluke ovršeniku, ako Zakonom nije drugačije određeno, te čl. 26. st. 1. OZ-a da je ovršna isprava podobna za ovrhu, ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze. Iz navedenog proizlazi da nema dvojbe da pravorijek navedenog Stalnog izabranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori od 10. studenog 1998.g. predstavlja ovršnu ispravu sukladno čl. 21. toč. 1. kao i čl. 22. st. 1. OZ-a, jer ju je Ovršni zakon tada smatrao sudskom odlukom, a koji Zakon je obzirom na vrijeme donošenja pobijanog rješenja (OZ objavljen u NN 57/96 i 29/99) bio na snazi u vrijeme donošenja pobijanja rješenja. Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona objavljenim u NN 88/05 (Novela iz 2005.g.) lista ovršnih isprava iz čl. 21. OZ-a upotpunjena je izričitim uključivanjem ovršne arbitražne odluke u tu listu (čl. 21. toč. 2. OZ-a NN 88/05) pa je time naglašena različitost takvih ovršnih od odluka državnih sudova, te je jedina razlika u odnosu na ranije razdoblje dakle, da se takva odluka donesena pred arbitražnim, odnosno izabranim sudom više ne smatra sudskom odlukom, jer je posebno spomenutim čl. 21. toč. 2. OZ-a propisano da je ista posebna ovršna isprava. To sve obzirom da je u međuvremenu donijet i Zakon o arbitraži (NN 88/01) a koji predstavlja nedržavni (izabrani) sud koji svoje ovlaštenje za suđenje crpi iz sporazuma stranaka time da pravorijek takvog suda predstavlja odluku o biti spora. Dakle, suprotno isticanju žalbe ovršenika, pravorijek i zaključak Stalnog izabranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori od 10. studenog 1998.g., a na kojoj kao ovršnoj ispravi ovrhovoditelj temelji prijedlog za ovrhu, za sud predstavlja valjanu ovršnu ispravu podobnu za ovrhu.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 Gžx. 56/10-2 od 6.X.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Trošak ovrhe

(Čl. 22. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Rješenje o ovrsi ne predstavlja ovršnu ispravu za trošak ovrhe ukoliko ne sadrži kondemnaciju ovršeniku da u određenom roku isti plati ovrhovoditelju.

„Naime, iz spisa priloženom predmetu oznake I. ___/94 (ranije I. ___/94) vidljivo je da su rješenjem o ovrsi broj I. ___/94-6 od 17. siječnja 1995.g. troškovi izvršnog prijedloga vjerovnika određeni sa 857,00 kn koja formulacija međutim ne sadrži kondemnaciju (nalog) ovršeniku da u određenom roku plati ovrhovoditelju navedeni novčani iznos. Zbog toga navedeno rješenje o ovrsi ne može predstavljati ovršnu ispravu za trošak, to više što ovrhovoditelj predlaže provesti ovrhu za iznos od 1.352,80 kn za koji nema nikakvo uporište u sadržaju provedenog postupka oznake I. ___/94 na koji se poziva. Valja navesti da dio rješenja o ovrsi kojim je ovršeniku naloženo da u određenom roku plati određeni novčani iznos predstavlja ovršnu ispravu samo izuzetno, ukoliko ovršenik u roku ne bi protiv takvog dijela rješenja o ovrsi (dijela koji se odnosi na platni nalog) izjavio pravni lijek. No kako u konkretnom slučaju u pogledu ovrhovoditelju „odmjerenog“ troška u postupku oznake I. ___/94 nije naloženo ovršeniku da u određenom roku takav trošak i plati ovrhovoditelju to nedvojbeno da u odnosu na zatraženi trošak u iznosu od 1.352,80 kn ovrhovoditelju nedostaje ovršna isprava.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1207/09-2 od 17.III.2010.

SADRŽAJ OVRŠNE ISPRAVE

Obveza na plaćanje zatezne kamate

(Čl. 26. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ako je ovršnom ispravom određena obveza ovršenika na plaćanje zatezne kamate na dosuđeni glavnični iznos, time da u istoj nije navedeno na koje se razdoblje utvrđena stopa zatezne kamate odnosi, da li se radi o godišnjoj ili mjesečnoj kamatnoj stopi ili kamatnoj stopi na neko drugo razdoblje, tada takva ovršna isprava u dijelu koji se odnosi na zakonske kamate nije podobna za ovrhu.

„Međutim, valja ukazati da je tom presudom naloženo ovršeniku i E.K. da solidarno isplate ovrhovoditelju iznos od 4.871,11 EUR-a sa zateznom kamatom od 5,6% tekućom od 01. siječnja 2002. g. do isplate. Dakle, ovršnom ispravom određena je obveza ovršenika na plaćanje zatezne kamate na dosuđeni glavnični iznos po stopi od 5,6 %, tekuće od 01. siječnja 2002.g. pa do isplate, međutim, ovršnom ispravom nije navedeno na koje razdoblje se utvrđena stopa zatezne kamate odnosi, odnosno da li se radi o godišnjoj ili mjesečnoj kamatnoj stopi ili kamatnoj stopi koja se odnosi na neko drugo razdoblje, pa se mora zaključiti da u tom dijelu izreka presude nije potpuno jasna i određena. Imajući u vidu sadržaj izreke presude koja predstavlja ovršnu ispravu, prvostupanjski sud je u odnosu na prijedlog ovrhovoditelja za namirenje tražbine koja se odnosi na zateznu kamatu na utvrđeni glavnični iznos, očigledno propustio ocijeniti da li je ovršna isprava podobna za ovrhu u smislu odredbe čl. 26. st. 1. OZ.a. Prema toj odredbi ovršna isprava podobna je za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik, te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze. Da bi sud mogao odrediti ovrhu na temelju ovršne isprave, potrebno je dakle, da takva isprava sadrži podatke koji su citiranom odredbom propisani kao nužni za donošenje rješenja o ovrsi. Drugim riječima, ovršna isprava mora biti podobna za ovrhu. Među ostalim podacima naznačenim u odredbi čl. 26. st. 1. OZ-a, u ovršnoj ispravi mora biti tražbina jasno određena (predmet, vrsta, opseg obveze).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1265/09-2 od 22.I.2010.

NAKNADNO ODREĐIVANJE PARICIJSKOG ROKA U RJEŠENJU O OVRSI

Određivanje roka za ispunjene tražbine u rješenju o ovrsi

(Čl. 26. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Drugostupanjski sud, odlučujući po žalbi ovršenika nije ovlašten odrediti rok za ispunjenje tražbine u rješenju o ovrsi, budući bi u tim slučaju mogao odrediti predloženu ovrhu samo uz uvjet da ovršenik u određenom roku tražbinu ne ispuni.

„U konkretnom slučaju pobijano rješenje o ovrsi donijeto je na temelju pravomoćnog rješenja prvostupanjskog suda br. K. ___/05, a kojim je ovrhovoditelju dosuđen trošak nagrade kao braniteljici postavljenoj po službenoj dužnosti u iznosu od 2.623,00 kn. Istom ovršnom ispravom dakle sudskim rješenjem u toč. II izreke naloženo je ovršeniku da po pravomoćnosti rješenja ovrhovoditeljici isplati dosuđeni trošak. Navedeno rješenje postalo je pravomoćno prema klauzuli pravomoćnosti koja je na istome stavljena s danom 31. listopada 2006.g. U konkretnom slučaju u rješenju prvostupanjskog suda br. K. ___/05 od 16. listopada 2006.g. na temelju koje je zatražena ovrha, nije određen nikakav rok za dobrovoljno ispunjenje, (navedeno je samo „po pravomoćnosti“) dakle ista nije ovršna kako je to i propisano prethodno citiranom odredbom čl. 23. st. 1. OZ-a, pa je u tom slučaju sud bio dužan taj rok odrediti rješenjem o ovrsi i odrediti ovrhu tek uz uvjet ukoliko ovršenik u roku koji mu je sud odredio ne ispuni svoju obvezu (čl. 26. st. 3. i 4. OZ-a). Naime, ovaj sud odlučujući po žalbi ovršenika više ne može postupiti prema odredbi čl. 26. st. 3. i 4. OZ-a i odrediti rok za ispunjenje tražbine jer bi u tom slučaju mogao odrediti predloženu ovrhu samo uz uvjet da ovršenik u određenom mu roku tražbinu ne ispuni, pa kako je ovršenik svoju tražbinu ispunio i prije nego što mu je sud odredio rok za dobrovoljno ispunjenje to nije došao u zakašnjenje sa isplatom te mu zatezne kamate ne pripadaju.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 400/10-2 od 19.IV.2010.

OVRŠNA ISPRAVA

Rok za dobrovoljno ispunjenje

(Čl. 26. st. 3. i 4. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko u ovršnoj ispravi nije naveden rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, ovršni sud je dužan rješenjem o ovrsi odrediti rok za dobrovoljno ispunjenje obveze i predloženu ovrhu odrediti uz uvjet da ovršenik u roku koji mu je određen ne ispuni svoju obvezu.

„U konkretnom slučaju iz sadržaja izreke presude Općinskog kaznenog suda u Z. broj Ko- ____/04 od 16. veljače 2009.g., na temelju koje ovrhovoditelj predlaže provesti konkretnu ovrhu, proizlazi, citira se: da je „Državnom proračunu Republike Hrvatske dosuđeno na ime postavljenog imovinskopravnog zahtjeva iznos od 373.103,70 kn“, dok je okrivljenik – ovdje ovršenik – oslobođen dužnosti plaćanja paušalne svote. Imajući u vidu sadržaj navedene presude valja prije svega navesti da je – obzirom na citiranu formulaciju – nejasno tko je u obvezi ispuniti obvezu, kakvu je obvezu dužan ispuniti, kome je obvezu dužan ispuniti i u kojem roku. Ovršnost sudske odluke kojom je naloženo ispunjenje tražbine na davanje ili činjenje nastupa njezinom pravomoćnošću i protekom roka za dobrovoljno ispunjenje – sukladno odredbi čl. 23. st. 1. OZ-a. Ako u ovršnoj ispravi iz st. 2. citirane odredbe nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje, taj rok određuje sud rješenjem o ovrsi, sukladno odredbi čl. 26. st. 3. OZ-a. U tom slučaju, prema st. 4. sud će predloženu ovrhu odrediti uz uvjet da ovršenik, u roku koji mu je određen, ne ispuni svoju obvezu. Obzirom na izneseno, prvostupanjski sud je prilikom donošenja rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave kojoj nije naveden rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, dužan postupiti u smislu odredbe čl. 26. st. 3. i 4. OZ-a i rješenjem o ovrsi odrediti rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, te predloženu ovrhu odrediti uz uvjet da ovršenik u roku koji mu je određen ne ispuni svoju obvezu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 266/10-2 od 20.IV.2010.

ROK ZA ISPUNJENJE OBVEZE

Trošak ovrhe

(Čl. 23.a. Ovršnog zakona- „Narodne novine“, br. NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Sud nije ovlašten odrediti ovršeniku rok za dobrovoljno ispunjenje obveze koja je utvrđena ovršnom ispravom, ukoliko je tom ovršnom odlukom naloženo ovršeniku da plati na ime troškova ovrhe iznos od 200,00 kn, zbog čega žalba protiv takve odluke ne odgađa ovrhu.

„Naime, prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem o ovrsi u toč. I. izreke odredio ovršeniku rok za dobrovoljno ispunjenje obveze utvrđene ovršnom ispravom, sukladno odredbi čl. 26. st. 3. OZ-a, a predloženu ovrhu je u toč. II. izreke odredio uz uvjet da ovršenik u roku koji mu je određen ne ispuni svoju obvezu, sukladno odredbi čl. 26. st. 4. OZ-a. Prema ocjeni ovoga suda u konkretnom slučaju nije bilo uvjeta za primjenu odredbe čl. 26. st. 3. i 4. OZ-a. Naime, presudom prvostupanjskog suda koja predstavlja ovršnu ispravu ovršenik je obavezan platiti na ime troškova ovršnog postupka iznos od 200,00 kn. Obzirom na visinu tražbine ovrhovoditelja, u konkretnom slučaju primjenjuje se odredba čl. 23.a. OZ-a kojom je određeno da prvostupanjska sudska odluka kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 1.000,00 kn postaje ovršna u roku od 8 dana od dana dostave osobi kojoj je naložena isplata, a žalba protiv takve odluke ne odgađa ovrhu. Ako se u sudskoj odluci nalaže samo naknada troškova postupka u iznosu koji ne prelazi iznos naveden u toj odredbi, žalba protiv takve odluke o naknadi troškova postupka ne odgađa ovrhu. Kako je u konkretnom slučaju pravomoćnom presudom istog suda ovršeniku naloženo plaćanje troškova kaznenog postupka u iznosu od 200,00 kn, mora se zaključiti da su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 23.a. OZ-a, pa je navedena presuda postala ovršna po proteku roka od 8 dana od dana dostave ovršeniku. Kako je odredbom čl. 23. a. OZ-a na posredan način određen rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, koja odredba predstavlja izuzetak u odnosu na opće pravilo iz čl. 23. st. 1. OZ-a, u konkretnom slučaju nije bilo osnove za primjenu odredbe čl. 26. st. 3. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 1349/10-2 od 29.XII.2010.

BJANKO ZADUŽNICA

Promjena predmeta i sredstava ovrhe

(Čl. 183. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko vjerovnik raspolaže bjanko zadužnicom onda je upitan pravni interes istoga da traži promjenu predmeta i sredstava ovrhe, budući da temeljem zadužnice kao ovršne isprave može predlagati ovrhu na drugom predmetu ili drugom sredstvu.

„Nedvojbeno je nadalje da primjena odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a svoje logičko opravdanje nalazi u postupcima sudske ovrhe jer omogućava ovrhovoditelju, da u slučaju kada se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, predloži radi namirenja iste tražbine novo sredstvo ili predmet ovrhe. Također valja navesti da zadužnica koja odgovara pretpostavkama iz čl. 183. st. 1. OZ-a prema st. 7. cit. odredbe ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv dužnika na drugim predmetima ovrhe. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj u potpunosti zanemaruje da je vlastitom dispozicijom podnio PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA OVRHE pozivajući se pri tom sam na odredbu čl. 5. OZ-a i na čl. 5. st. 8. OZ-a prema kojoj se glede sudskih pristojbi, prijedlog i rješenje o ovrsi iz st. 3. cit. odredbe (dakle prijedlog radi promjene predmeta i sredstava ovrhe i rješenje) ne smatraju novim prijedlogom i rješenjem. Valja nadodati da je u situaciji kada vjerovnik raspolaže zadužnicom u smislu odredbe čl. 183. st. 1. OZ-a doista nejasan njegov pravni interes da traži promjenu predmeta i sredstva ovrhe pozivom na odredbu čl. 5. st. 3. i st. 8. OZ-a kada temeljem iste zadužnice kao ovršne isprave može predlagati ovrhu na drugom predmetu ili drugom sredstvu bez ikakve zapreke.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 469/10-2 od 21.V.2010.

BJANKO ZADUŽNICA

Sadržaj bjanko zadužnice

(Čl. 183.a. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Potvrda ovršnosti na bjanko zadužnici nije potreban sastojak pa niti pretpostavka za naplatu potraživanja temeljem iste.

„Naposljetku, što se tiče isticanja da predmetna bjanko zadužnica nema svojstvo ovršne isprave jer se na njoj ne nalazi potvrda ovršnosti javnog bilježnika, valja istaknuti da Ovršni zakon zadužnicama, u konkretnom slučaju je to bjanko zadužnica, u odredbi čl. 183. a. st. 2. OZ-a daje značaj pravomoćnog rješenja o ovrsi, radi čega takve zadužnice ne mogu biti opskrbljene klauzulom ovršnosti koju daje sud ili neko drugo tijelo u smislu odredbe čl. 33. st. 2. OZ-a. Zbog toga se niti ne može tražiti da bjanko zadužnica sadrži klauzulu (potvrdu) ovršnosti pa takva klauzula stoga nije niti pretpostavka za naplatu potraživanja po bjanko zadužnicama. Isto tako također, u bjanko zadužnici ne treba biti naznačen osnovni pravni posao jer to, kao što ispravno također ističe ovrhovoditelj u očitovanju na žalbu, nije sukladno čl. 183. a st. 1. OZ-a obvezan sadržaj te isprave.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1257/09-2 od 17.II.2010.

UGOVOR O NAPLATNOM USTUPANJU KAO KVALIFICIRANA ISPRAVA

Pravo na regres isplaćene tražbine

(Čl. 29. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Kada iz Ugovora o naplatnom ustupanju potraživanja između banke i ovrhovoditelja proizlazi da su tražbine temeljem određenog ugovora prenesene na ovrhovoditelja, tada je kod ovrhovoditelja došlo do prijelaza glavne tražbine i sporednih prava, a ne pravo na regres isplaćene tražbine prema dužniku umjesto kojeg je ovrhovoditelj ranijem kreditoru isplatio novčani iznos temeljem navedenog Ugovora.

„Naime iz ugovora o naplatnom ustupanju potraživanja zaključenom dana 27. lipnja 2001.g. između V. banke d.d. V. i ovrhovoditelja jasno proizlazi da su tražbine po Ugovoru o dugoročnom kreditu za preuzimanje dugoročnih kredita građana za kupnju dionica od Hrvatskog fonda za privatizaciju starom deviznom štednjom od 1. listopada 1997.g. sklopljenog između V. banke d.d. i XXX d.d. I., te po Ugovoru o dugoročnom kreditu za preuzimanje dugoročnih kredita građana za kupnju dionica od Hrvatskog fonda za privatizaciju starom deviznom štednjom zaključenog istog dana između V. banke d.d. i M.A. d.o.o. P., a koji su solemnizirani kod javnog bilježnika M.D. pod brojem OU-___/97 i OU-___/97 od 14. listopada 1997.g., prenesene u korist ovrhovoditelja time da je ovrhovoditelj otkupio navedene tražbine plativši V. banci d.d. određeni novčani iznos. Kako su tražbine V. banke d.d. V. prema XXX d.d. I. i M.A. d.o.o. P. cedirane u korist ovrhovoditelja, to je na ovrhovoditelja u ovom predmetu došlo do prijelaza i sporednih prava u smislu čl. 437. st. 1. ZOO-a. Prema toj odredbi s potraživanjem prelaze na primaoca sporedna prava, kao što su pravo prvenstvene naplate, hipoteka, zalog, prava iz ugovora s jamcem, pravo na kamatu, ugovornu kaznu i sl. Kod toga valja naglasiti da je ovršenik bio jamac platac po Ugovorima o kreditu koje je V. banka d.d. zaključila s XXX d.d. I. i M.A. d.o.o. P., te je u čl. 11. tih Ugovora stavljena klauzula ovršnosti prema kojoj dužnik i jamci platci izjavljuju da se na osnovi tih ugovora radi ostvarenja dužne činidbe nakon dospelosti obveze može neposredno provesti prisilno izvršenje na cjelokupnoj njihovoj pokretnoj i nepokretnoj imovini, te novčanim tražbinama. Stoga je po mišljenju ovoga suda s prijenosom tražbine na ovrhovoditelja došlo, temeljem samog zakona, i do prijenosa sredstava osiguranja, koja su osiguravala tražbinu V. banke d.d., pa ovršenik odgovara i nadalje za te obveze kao jamac platac, time da za prijenos jamstva nije bilo potrebno da ga se posebno navodi u Ugovoru o ustupanju. Odnos između V. banke d.d. i ovrhovoditelja treba promatrati potpuno odvojeno od prijenosa tražbine, odnosno promjene vjerovnika.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽx. 26/10-2 od 24.V.2010.

AKTIVNA LEGITIMACIJA

Pretpostavke za prijenos prava vlasništva nekretnine

(Čl. 279. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Nakon ostvarenja javnobilježničke prodaje, ispunjene su pretpostavke za prijenos prava vlasništva nekretnine koja je predmet prodaje na treću osobu, iz kojeg razloga ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti predaju u posjed nekretnine koja je predmet prodaje, već ta ovlast pripada kupcu iste.

„Ostvarenjem javnobilježničke prodaje ispunjene su pretpostavke za prijenos prava vlasništva predmetne nekretnine na treću osobu, što je određeno i u Ugovoru o prodaji predmetne nekretnine, a u smislu odredbe čl. 279. i čl. 253. OZ-a na javnobilježničko osiguranje, odnosno na sudsko osiguranje, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe OZ-a radi ostvarenja tražbine, što u konkretnom slučaju znači da nakon prodaje nekretnina putem suda ili javnog bilježnika pravo na zahtjev za iseljenje ovršenika, u smislu odredbe čl. 121. st. 2. OZ-a, ima kupac nekretnine (njen novi vlasnik). I stavkom 2. istog članka OZ-a predviđeno je da ovrhovoditelj može u prijedlogu za prodaju nekretnine...zatražiti i njeno ispražnjenje, te predaju kupcu, na temelju zaključka o prodaji nekretnine. Prema tome, naprijed navedeni propisi na jasan način reguliraju ovlast na posjed nekretnina, odnosno ovlast na zahtjev za predaju nekretnina u posjed i na preuzimanje posjeda predmetnih nekretnina, slijedom čega ovrhovoditelj nije ovlašten predmetne nekretnine tražiti u svoj posjed, osobito nakon što je u javnobilježničkom postupku otuđio te nekretnine na treću osobu. Pravo na posjed temeljem kupnje nekretnina u javnobilježničkom postupku kupca nekretnine kolidira sa zahtjevom ovrhovoditelja tražiti predaju u posjed tih nekretnina, barem u odnosu na sadržaj prava kupca regulirana odredbama OZ-a, a koje, po ocjeni ovog suda, nisu dispozitivnog karaktera, te ugovorne strane ne mogu prenositi ovlasti na to pravo (na takav zahtjev u sudskom postupku). U tom smislu treća osoba, C.T. d.o.o. K. prema sadržaju ovog pravnog odnosa, ne može biti umješak na strani ovrhovoditelja, nego bi, eventualno, mogla postaviti zahtjev na predaju predmetne nekretnine u posjed, u smislu odgovarajuće primjene odredbe čl. 198. ZPP-a koja regulira tužbu tzv. glavnog miješanja (tužba koju podnosi protiv obiju parničnih stranaka među kojima teče

parnica u vezi određene stvari, osoba koja smatra da ima pravo na tu stvar. Treba navesti da je do promjene prava vlasništva (do stjecanja pravne osnove za stjecanje prava vlasništva od strane kupca u odnosu na predmetne nekretnine) došlo prije donošenja pobijanog rješenja o ovrsi, dakle, prije podnošenja ovršnog prijedloga na predaju u posjed ovrhovoditelju predmetnih nekretnina. Radi navedenog ovaj sud zaključuje da ovršenik osnovano tvrdi da ovrhovoditelj više nema ovlasti tražiti predaju u posjed predmetne nekretnine, nego ta ovlast pripada kupcu te nekretnine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1377/09-2 od 24.III.2010.

KLAUZULA EXEQUENDI

Ugovor o dugoročnom kreditu sa zasnivanjem založnog prava na nekretnini

(Čl. 22. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko je u Ugovoru o dugoročnom kreditu sa zasnivanjem založnog prava na nekretnini izričito navedeno da založni dužnici izjavljuju i ovlašćuju banku da može na temelju tog Ugovora radi naplate svih potraživanja iz njega neposredno tražiti ovrhu na nekretninama koje su predmet ugovora, nakon dospjeća osigurane tražbine, tada ne stoji tvrdnja ovršenika da u ugovoru ne egzistira klauzula exequendi.

„Netočna je žalbena tvrdnja ovršenika da u ovršnoj ispravi, a koju u konkretnom slučaju predstavlja Ugovor o dugoročnom kreditu sa zasnivanjem založnog prava na nekretnini br. _____ zaključen dana 06. studenog 2006.g. ne sadrži klauzulu exequendi (izričitu izjavu ovršenika da se na temelju samog ugovora po kojem je zasnovano založno pravo na nekretnini koja je predmet ove ovrhe može radi tražbine utvrđene Ugovorom nakon dospjelosti provesti neposredna ovrha) s obzirom da u čl. 10. predmetnog Ugovora izričito navedeno da založni dužnici izjavljuju i ovlašćuju banku da može na temelju tog Ugovora radi naplate svih

potraživanja iz njega neposredno tražiti ovrhu na nekretninama iz čl. 9. tog Ugovora, a nakon dospijeca osigurane tražbine. U čl. 9. predmetnog Ugovora navedeno je da su stranke suglasno utvrdile da radi osiguranja tražbine banke iz Ugovora između ostalog i ovdje ovršenici dozvoljavaju uknjižbu založnog prava upravo na nekretninama koje su i predmet ovrhe u ovom ovršnom postupku."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 292/10-2 do 12.IV.2010.

JAMČEVINA

Obrazloženje rješenja

(Čl. 100. st. 4. i 5. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Sud se u obrazloženju rješenja pozvao na odredbu čl. 100. st. 4. i 5. Ovršnog zakona. Navedene odredbe reguliraju dvije različite procesne situacije, zbog čega je sud bio dužan prilikom donošenja rješenja kojim nalaže ovršeniku da položi kod prvostupanjskog suda novčani iznos koji predstavlja 10% vrijednosti nekretnine koja je predmet prodaje, donijeti odluku samo temeljem jednog od navedenih stavaka.

„Naime, sud prvoga stupnja je donio rješenje kojim je naložio ovršeniku da položi kod prvostupanjskog suda iznos od 70.000,00 kn a što odgovara 10% vrijednosti nekretnine upisane u zk.ul. ___ k.o. K., koja se prodaje u ovom predmetu. U obrazloženju rješenja se navodi da je sud prijedlog ovrhovoditeljice našao osnovanim razmatrajući odredbu čl. 100. st. 4. i 5. OZ-a. Međutim, citirane odredbe OZ reguliraju dvije potpuno različite procesne situacije, pa nije jasno temeljem koje je odredbe prvostupanjski sud obvezao ovršenika na plaćanje 10% vrijednosti nekretnine koja se prodaje u ovom predmetu. U konkretnom slučaju ovršenik je kupio predmetnu nekretninu na javnoj dražbi, isti nije bio dužan dati jamčevinu, te isti nije platio kupovninu u danom roku, pa je rješenjem od 14. ožujka 2008. godine br. Ovr. ___/06-19 prodaja oglašena nevažećom. Treba naglasiti da je ovrhovoditelj dao prijedlog za donošenje

rješenja sukladno odredbi čl. 100. st. 4. i 5. OZ-a u podnesku od 6. veljače 2008.g., dakle još prije nego što je predaja oglasena nevažećom, pa nije točan navod žalbe da je takav prijedlog dan dvije godine nakon što je dražba oglasena nevažećom. No, o tom prijedlogu sud prvoga stupnja nije odlučio, već je zaključkom od 1. travnja 2009.g. br. Ovr. ___/06-23 ponovno određeno prvo ročište za dražbu u ovom predmetu, time da u uvjetima prodaje nije navedeno da bi ovršenik trebao dati jamčevinu. Kako se po mišljenju ovoga suda radi o dvije različite procesne situacije, to se sud prvoga stupnja prilikom donošenja pobijanog rješenja nije mogao pozivati na oba citirana stavka, već je trebao donijeti odluku samo temeljem jednog od citiranih stavaka."

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 402/10-2 od 19.IV.2010.

RJEŠENJE O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE

Zabilježba ovrhe na nekretninama ovršenika

(Čl. 38. st. 4. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Sud nije ovlašten rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, kojim je odredio i upis zabilježbe ovrhe na nekretninama ovršenika, dostaviti zemljišnoknjižnom sudu prije njegove pravomoćnosti.

„U ovom slučaju ovršni sud koji je donio rješenje o ovrsi Ovr. ___/01. kojim je i odredio upis zabilježbe ovrhe na nekretninama ovršenika, postupio je suprotno čl. 38. st. 4. OZ-a i zemljišnoknjižnom sudu dostavio navedeno rješenje o ovrsi prije njegove pravomoćnosti iako je isto donijeto na temelju vjerodostojne isprave, čime jedan od prethodno navedenih uvjeta iz čl. 108. st. 2. ZZK-a, u trenutku kada je rješenje dostavljeno zemljišnoknjižnom sudu i kada zemljišnoknjižni sud vrši upis zabilježbe ovrhe nije bio ispunjen, odnosno u tom trenutku upis više nije bio određen po nadležnom sudu s obzirom je ovršno rješenje stavljeno van snage.

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 450/10-2 od 4.V.2010.

ZABILJEŽBA OVRHE

Zabilježba ovrhe na nekretnini u etažnom vlasništvu

(Čl. 75. Ovršnog zakona- „Narodne novine“, br. NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Bez obzira što je nekretnina koja je predmet ovrhe u etažnom vlasništvu, sud je ovlašten na istoj dopustiti zabilježbu ovrhe kao jednu od radnji provođenja ovrhe.

„Pogrešno smatra žalba protustranke da nije dopušten predmetni upis na njezinim nekretninama, jer iste predstavljaju etažno vlasništvo, to budući se sukladno citiranoj odredbi čl. 23. st. 1. ZZK-a u vlastovnicu upisuje vlasništvo cijelog zemljišnoknjižnog objekta, a što u konkretnom slučaju predstavlja i etažno vlasništvo stana protustranke koji je predmetom zabilježbe, pa nema dvojbe da se sukladno čl. 79. st. 1. OZ-a upiše i zabilježba ovrhe. Prema tome, prvostupanjski sud je imao ovlaštenje sukladno citiranoj zakonskoj odredbi, da kao jednu od radnji provođenja ovrhe (ovršne radnje), u smislu spomenutog čl. 75. OZ-a, dopusti upis zabilježbe, a to sukladno čl. 70. st. 1. ZZK-a, po službenoj dužnosti na nekretninama protustranke, i bez obzira na to što su iste u etažnom vlasništvu, a iz razloga što je isto glede provođenja ovrhe (kao predmet ovrhe) u režimu vlasništva odnosno suvlasništva glede provođenja ovrhe, jer se isto izjednačava sa vlasništvom kao apsolutnim stvarnim pravom, u konkretnom slučaju na nekretninama.“

Županijski sud u Varaždinu, 14 GŽ.1230/10-2 od 29.XI.2010.

PREDBILJEŽBA ZABILJEŽBE OVRŠIVOSTI

Knjižno pravo

(Čl. 31. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04 i 107/07)

Zabilježba se ne može kao knjižni upis predbilježiti iz razloga što ista nije knjižno pravo.

„S druge pak strane sud prvoga stupnja je potpuno pogrešno dozvolio upis predbilježbe zabilježbe ovršivosti. Naime, predbilježba je upis kojim se knjižna prava stječu, prenose, ograničuju ili prestaju samo pod uvjetom naknadnog opravdanja i u opsegu u kojemu naknadno budu opravdana (čl. 30. st. 2. ZZK), dok je zabilježba upis kojim se čine vidljivim mjerodavne okolnosti za koje je zakonom određeno da ih se može zabilježiti u zemljišnim knjigama (čl. 30. st. 3. ZZK). Predmet uknjižbe i predbilježbe određen je čl. 31. st. 1. ZZK, pa je tako određeno da se u zemljišnu knjigu upisuju samo pravo vlasništva i ostala stvarna prava na nekretninama, zatim pravo nazadkupa, prvokupa, najma, zakupa, kao i koncesije te ostala prava na nekretninama za koja je to posebnim zakonom dopušteno. Iz toga jasno slijedi da se zabilježba kao knjižni upis ne može predbilježiti, jer zabilježba nije knjižno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 107/10-2 od 12.II.2010.

NAMIRENJE VJEROVNIKA

Prioritet u namirenju potraživanja

(Čl. 107. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – isr., 88/05 i 67/08)

Ukoliko ovršni sud u rješenju o namirenju daje prioritet u namirenju potraživanja založnom vjerovniku, tada je isti dužan navesti karakteristike potraživanja založnog vjerovnika koje mu prema realnom odnosno personalno-realnom kriteriju daju prednost u odnosu na vremenski prioritet ovrhovoditeljevog potraživanja.

„Za odluku o žalbi treba poći od odredbe čl. 104. OZ-a: sud pristupa namirenju vjerovnika nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi nekretnina kupcu i nakon što kupac položi kupovninu. Nakon što se na

ročištu za diobu kupovnine rasprave prava navedenih ovlaštenika, odnosno pravo na namirenje (red namirenja) donosi se rješenje o namirenju. Prema stajalištu pravne teorije, uz osobe koje su imale koje stvarno pravo na nekretnini (založno pravo, osobnu služnost) koje prestaje provedbom ovrhe, odnosno koje su zabilježbom ovrhe stekle pravo na namirenje, u ovrsi na nekretnini namiruju se i određene tražbine određenih osoba, ali samo uz uvjet da budu prijavljene najkasnije na ročištu za diobu i da budu potkrijepljene ovršnom ispravom (Mihael Dika: Građansko ovršno pravo, Prva knjiga, str. 472 st. 1.). Ročište za diobu održano je 25. studenog 2008.g. te na to ročište nije pristupio ovrhovoditelj, a založni vjerovnik je prijavio predmetno potraživanje, za koje je određeno djelomično namirenje pobijanim rješenjem, time da je iz zemljišnoknjižnog izvataka, vidljivo, a što u ovom žalbenom postupku nije niti osporeno, da je založno pravo založnog vjerovnika RH – Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured V., na glavnični iznos od 132.727,78 kn i za zakonsku zateznu kamatu od 10. studenog 2007.g. do isplate, upisano na nekretninama iz z.k.ul. ___ k.o. V.L. i z.k.ul. ___ k.o. Č., za korist založnog vjerovnika RH – Ministarstvo financija, Područni ured V., na osnovu rješenja br. Ovr. ___/08-2 od 02. svibnja 2008.g., pod brojem Z. ___/08, pri čemu žalitelj, po ocjeni ovog suda neosnovano ističe činjenicu da je upis tog založnog prava izvršen nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi br. Ovr. ___/04-44 od 19. rujna 2007.g., jer je odlučno, u smislu pravilne primjene odredbe čl. 117. OZ-a, da je založno pravo založnog vjerovnika konstituirano, a u vezi s tim i upisano u zemljišnu knjigu u predmetnim z.k. ulošcima, što je nesporno u ovom žalbenom postupku i što proizlazi iz sadržaja z.k. izvadaka za tu nekretninu, prije ročišta za diobu, kao i prije donošenja rješenja o namirenju, time da je pravo navedenog založnog vjerovnika uz to prijavljeno na ročištu za diobu. Iz naprijed navedenog proizlazi da se potraživanje založnog vjerovnika treba uzeti u obzir u odluci o namirenju iz položene kupovnine. Međutim zakon propisuje razne kriterije prioritnog namirenja: vremenskog prioriteta i realnog prioriteta; realno – personalnog prioriteta i pariteta. Analizom pobijanog rješenja u smislu žalbenih navoda, ovaj sud ocjenjuje da prvostupanjski sud u obrazloženju odluke nije naveo, niti u činjeničnom niti u materijalnopravnom smislu, da li je vodio računa o sadržaju odredbe čl. 107. st. 3. OZ-a, u vezi čl. 17. st. 1. i čl. 106. OZ-a, odnosno po kojoj osnovi i iz kojih razloga je dao prioritet u namirenju potraživanja založnom vjerovniku. Dakle, nisu navedene karakteristike potraživanja založnog vjerovnika koje mu prema realnom, odnosno personalno-realnom kriteriju daju prednost u odnosu na vremenski prioritet ovrhovoditeljevog potraživanja, a koji se može temeljiti samo na odredbi čl. 106. st. 1. toč. 2. i 3. OZ-a (naime, zabilježba ovrhe u korist ovrhovoditelja

izvršena je pod brojem Z. ___/04, 20. siječnja 2004.g., a ona mu osigurava prioritet (vremenski) u odnosu na kasnija založna prava i prava na namirenje).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 324/09-3 od 23. XII.2009.

OVRŠNI PRIJEDLOG ZA ISELJENJE OVRŠENIKA

Ukidanje ili preinaka rješenja o ovrsi nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi nekretnina

(Čl. 101. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Nakon ovršne prodaje nekretnina, kupac stječe samostalnu osnovu za ovršni prijedlog za iseljenje ovršenika iz tih nekretnina, time da ukidanje ili preinaka rješenja o ovrsi nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi nekretnina ne utječu na pravo vlasništva kupca, obzirom je isti pravo vlasništva stekao temeljem pravomoćne sudske odluke.

„Naime, prema pravilnom prvostupanjskom utvrđenju, prvostupanjski postupak je u stadiju predaje nekretnine kupcu, temeljem rješenja o ovrsi br. Ovrv. ___/01-83 od 6. travnja 2009.g. (potvrđenog rješenjem ovog suda br. Gžx. ___/09-2 od 24. ožujka 2010.g.), a koje je donijeto temeljem čl. 121. OZ-a. U toj fazi postupka ovršenici su izgubili pravo posjeda nekretnine i obvezani su je predati kupcu, temeljem čl. 120. OZ-a. Nema nikakvog značaja za poziciju ovrhovoditelja, kao kupca, i njegovog prava temeljem te činjenice, okolnost da je prodaja predmetnih nekretnina provedena radi namirenja njegovog potraživanja prema glavnom dužniku iz ugovora o kreditu, povodom kojeg su ovršenici dali osiguranje zasnivanjem založnog prava na predmetnim nekretninama u javnobilježničkom aktu javnog bilježnika N. J.-V. iz K. pod brojem Ou. ___/97-1 od 30. travnja 1997.g. (koji je postao izvršan istog dana). Naime, nakon ovršne prodaje predmetnih nekretnina kupac stječe samostalno osnovu za ovršni prijedlog za iseljenje ovršenika s predmetnih nekretnina, pa nije odlučna činjenica da su ovrhovoditelj, radi čijeg potraživanja se

provodila ovrha prodajom nekretnina ovršenika, i kupac nekretnina, ista osoba. Pravo kupca nekretnina zaštićeno je čl. 102. OZ-a, prema kojem ukidanje ili preinaka rješenja o ovrsi, poslije pravomoćnosti rješenja o dosudi nekretnina, ne utječu na pravo vlasništva kupca, koji je pravo vlasništva stekao temeljem pravomoćne sudske odluke u smislu odredbe čl. 114. st. 1. u vezi čl. 126. st. 1. i 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 – dalje: ZV), te čl. 101. OZ-a. Takvo vlasničko pravo kupca, po ocjeni ovoga suda ne može biti dovedeno u pitanje samostalnom tužbom (na koju ovršenici nisu upućeni iz ovog postupka) a smisao koje je dovođenje u pitanje zakonitosti izvršene prodaje nekretnina u ovom postupku, čime se na neizravan način dovodi u pitanje zakonitost (pravomoćnost) svih rješenja donijetih u ovom postupku, u pojedinim fazama provedbe ovrhe, jer svoju osnovu ima u tvrdnji da ovrhovoditelj nije imao osnova svoje potraživanje (koje ovršenik očito zakašnjelo osporava obzirom na sadržaj i tijek ovršnog postupka) namirivati ovršnim putem, odnosno da ovo (dijelom) ni ne postoji.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx. 59/10-2 od 31. VIII.2010.

SUDSKA OVRHA

Rješenje o ovrsi javnog bilježnika

(Čl. 252h. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ako je rješenjem o ovrsi javnog bilježnika određena ovrha istodobno na stalnom novčanom primanju ovršenika, odnosno na sredstvu na kojem je moguće provesti izvansudsku ovrhu i na pokretninama ovršenika na kojima nije moguće provesti izvansudsku ovrhu, tada će sud bez donošenja rješenja o ovrsi nastaviti s ovrhom koju je pravomoćno odredio javni bilježnik, utemeljeno na čl. 252. h. st. 1. Ovršnog zakona, time da će ovršeniku uputiti obavijest iz čl. 252. i. Ovršnog zakona.

„Međutim po stajalištu ovoga suda, u konkretnom slučaju donošenja od strane javnog bilježnika rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave istodobno i na novčanoj tražbini ovršenice te i na njezinim pokretninama i ovaj sud smatra da rješenje donijeto u nadležnosti javnog bilježnika sukladno čl. 252 a OZ-a predstavlja temelj za mogućnost provođenja ovrhe u sudskom postupku a to utemeljeno na odredbi čl. 252 h. st. 1. toga Zakona. To iz razloga što je, rješenjem javnog bilježnika određena ovrha na novčanoj tražbini ovršenice kao predmetu ovrhe, a to znači na sredstvu na kojem se može voditi izvansudska ovrha jer je i provođenje ovrhe sukladno čl. 252.g. OZ-a kao ovlaštenje dano javnom bilježniku. Kako je istodobno spomenutim rješenjem javnog bilježnika određena i ovrha na pokretninama ovršenice kao predmetu ovrhe, radi toga je ovrhovoditelj ovlašten utemeljeno na čl. 252.h. st. 1. OZ-a zatražiti od nadležnog suda (čl. 252. j.) da provede ovrhu na tom predmetu. Odredbom čl. 252. h. st. 1. OZ-a je propisano da na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena na drugom predmetu, a ne na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju ovrhovoditelj može zatražiti kod nadležnog suda (čl. 252.j.) da provede ovrhu na tom predmetu. Rješenjem o ovrsi javnog bilježnika, kao što to ispravno ističe i ovrhovoditelj u žalbi, ovrha je određena na mirovini ovršenika (stalnom novčanom primanju) dakle na sredstvu na kojem je moguće provesti izvansudsku ovrhu, ali je istodobno određena i na pokretninama na kojima nije moguće provesti izvansudsku ovrhu, a kada je rješenjem o ovrsi određeno da će se ovrha provesti onim sredstvom kojim nije moguće provesti izvansudsku ovrhu, a što je i po ocijeni ovoga suda, konkretan slučaj, tada će sud bez donošenja rješenja o ovrsi nastaviti s ovrhom koju je pravomoćno odredio javni bilježnik, utemeljeno na čl. 252. h. st. 1. OZ-a, pod koji potpada i predmetni postupak, time da će prvostupanjski sud ovršeniku uputiti obavijest iz čl. 252. i. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 501/10-2 od 6.V.2010.

OVRHA NA POKRETNINAMA

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 129. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 76/08)

Sud će odbaciti prijedlog ovrhovoditelja ukoliko u istome nije odredio kome će se oduzete pokretne povjeriti na čuvanje, time da odredba čl. 143. f. Ovršnog zakona nije u proturječju sa čl. 129. st. 2. istog Zakona, budući da je javni komisionar jedna od mogućih osoba koje zakonodavac označava terminom treće osobe.

„Naime, prema odredbi čl. 129. Ovršnog zakona (dalje: OZ – NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 76/08) koji svoju primjenu u konkretnom slučaju nalazi osnovom odredbe čl. 338. st. 2. OZ-a objavljenog u NN 139/10, ovrha na pokretninama provodi se njihovom zapljenom, procjenom, oduzimanjem, otpremanjem, povjeravanjem na čuvanje sudu, ovrhovoditelju ili trećoj osobi, prodajom te namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom. Prema st. 2. cit. odredbe OZ-a ovrhovoditelj je dužan u prijedlogu za ovrhu označiti traži li da se oduzete pokretne povjere njemu na čuvanje ili određenoj trećoj osobi, osim ako nije riječ o pokretninama koje se predaju u sudski – ili javnobilježnički polog. Obzirom na izneseni jasni i nedvosmisleni tekst zakonske odredbe pravilno i zakonito je postupio prvostupanjski sud koji je, ocijenivši da ovrhovoditelj nije po istoj postupio, njegov prijedlog za ovrhu odbacio pozivajući se pri tom na posljedicu normiranu st. 4. cit. odredbe čl. 129. OZ-a. Odredba čl. 143.f. OZ-a, koju ovrhovoditelj u žalbi označava osnovom svog stajališta o dopustivosti predlaganja javnog komisionara kao osobe kojoj treba otpremiti oduzete pokretne tijekom trajanja postupka, normira doista postupak prodaje pokretnina preko javnih komisionara. Točno je također da sukladno cit. odredbi ovrhovoditelj prijedlog za otpremu pokretnina javnom komisionaru može isticati ili u prijedlogu za ovrhu ili naknadno tijekom postupka. No odredba čl. 143. f. OZ-a nije u proturječju sa čl. 129. st. 2. OZ-a jer je ovrhovoditelj dužan u prijedlogu za ovrhu odrediti kome će se oduzete pokretne povjeriti na čuvanje – trećoj osobi ili samom ovrhovoditelju – pri čemu valja naglasiti da je javni komisionar tek jedna od mogućih (trećih) osoba koje zakonodavac označava terminom treće osobe. Prijedlog da se oduzete pokretne

otpreme javnom komisionaru kao trećoj osobi doista ovrhovoditelj može istaknuti tijekom postupka, no svakako prije pristupanja ovršnoj radnji procjene jer u slučaju kada se pokretnine otpremaju javnom komisionaru tada on obavlja procjenu pa se dakle ovršna radnja procjene pokretnina obavlja nakon što se iste otpreme javnom komisionaru, a ne istodobno s pljenidbenim popisom (čl. 137. st. 1. OZ-a). Valja nadodati da činjenica što na području nadležnosti prvostupanijskog suda u času podnošenja prijedloga za ovrhu nije postojao registrirani javni komisionar ne oslobađa ovrhovoditelja obveze da jasno odredi osobu kojoj predlaže otpremiti oduzete pokretnine već u prijedlogu za ovrhu (sukladno odredbi čl. 219. st. 2. OZ-a) to više što se otpremanje pokretnina može predložiti i javnom komisionaru na području sjedišta drugog suda, ukoliko se takvim postupanjem ne bi bitno otežala pozicija ovršenika a bitno bi se pri tom poboljšali uvjeti i mogućnost prodaje oduzetih pokretnina a time i efikasnost namirenja ovrhovoditelja (odredba čl. 219. st. 3. OZ-a).“

Županijski sud u Varaždinu, 10 GŽ. 1361/10-2 od 27.I.2011.

OVRHA NA POKRETNINAMA

Ovrha radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu

(Čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ovrha radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu smatra se ovrhom na pokretninama zbog čega se opće odredbe i odredbe o pljenidbi pokretnina primjenjuju kod određivanja ovrhe na motornom vozilu time da se jedino razlikuju odredbe glede prodaje pokretnina i prodaje motornog vozila.

„Pobijanim rješenjem o ovrsi određena je ovrha na motornom vozilu i to temeljem prijedloga ovrhovoditelja za promjenu sredstava ovrhe određene temeljem vjerodostojne isprave br. Ovrv. __/08 od 26.05.09.g., javnog bilježnika N.V. DŽ. iz N.M. kojim je određena ovrha na pokretninama ovršenika, a sukladno čl. 5. st. 3. OZ-a. Ovrhovoditelj je bez

obzira što je svoj prijedlog nazvao prijedlogom za promjenu sredstva ovrhe prema stavu ovoga suda, takvim prijedlogom samo zatražio provođenje ovrhe na predmetu kako je to i određeno rješenjem javnog bilježnika, no ujedno konkretizirajuću pokretninu, ali na način da je zatražio provedbu ovrhe na motornom vozilu u kojem slučaju je prvostupanjski sud i ovlašten postupiti prema čl. 252.h. st. 2. u vezi s čl. 5. st. 3. OZ-a. Naime ovrha radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu jeste po svojoj naravi ovrha na pokretninama te se odredbe koje se odnose na ovrhu radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu nalaze u glavi XI OZ-a koja i regulira ovrhu na pokretninama te se opće odredbe i odredbe o pljenidbi pokretnina primjenjuju i kod određivanja ovrhe na motornom vozilu a jedino se razlikuju odredbe glede prodaje pokretnina i prodaje motornog vozila. Kako ovrhovoditelj ima sukladno čl. 131. st. 3. OZ-a pravo da konkretno predloži na kojim pokretninama kao predmetu pljenidbe će se izvršiti popis, to je isti svojim prijedlogom sudu, a na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja javnog bilježnika to i učinio. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je, sukladno odredbi čl. 252.c. st. 1. OZ-a, predložio da se odredi ovrha na pokretninama ovršenika, predlažući provođenje svih ovršnih radnji u smislu odredbe čl. 129. st. 3. OZ-a, kojem prijedlogu je javni bilježnik udovoljio. Kako je, prema tome pravomoćnim i ovršnim rješenjem o ovrsi javnog bilježnika određena ovrha na pokretninama ovršenika, ovrhovoditelj je i bio ovlašten zatražiti od prvostupanjskog suda provođenje ovrhe na pokretninama ovršenika, što je konkretno i motorno vozilo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 6/2010-2 od 21.I.2010.

DOSTAVA RJEŠENJA O OVRSI NA POKRETNINAMA

Zakornost rješenja o ovrsi

(Čl. 130. Ovršnog zakona – „Narodne novine“,br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Ranijom dostavom rješenja o ovrsi na pokretninama ovršenici u pravilu se ne vrijeđaju prava ovršenice, a odstupanje od propisane dostave ne utječe na zakonitost rješenja o ovrsi.

„Prvostupanjski sud je pobijano rješenje o ovrsi br. Ovr. ___/09 od 11. siječnja 2010.g. kojim je određena ovrha na pokretninama ovršenice, sukladno čl. 129. st. 1. Ovršnog zakona (NN. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08- dalje: OZ), dostavio ovršenici, odmah po donošenju rješenja o ovrsi, dakle, nije postupio sukladno odredbi čl. 130. st. 1. OZ-a, kojim je propisano da se rješenje o ovrsi, koje je donijeto temeljem ovršne isprave, a kojim je određena ovrha na pokretninama, predaje ovršeniku po sudskom ovršitelju, prije nego što se pristupi pljenidbi, te ga se poziva platiti iznos za koji je određena ovrha s kamatama i troškovima. Budući da takvom, ranijom dostavom nije došlo ni do kakve povrede ovršeničkih prava (time je samo potencijalno dovedena u pitanje djelotvornost provedbe te vrste ovrhe), odstupanje od načina propisane dostave ne utječe na zakonitost rješenja o ovrsi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 532/10-2 od 18.VIII.2010.

ZASTARA

Otplata u obrocima

(Čl. 226. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05)

Ukoliko se radi o otplati u obrocima, tada se ne primjenjuje zastarni rok iz čl. 226. st. 1. Zakona o obveznim odnosima.

„Valja navesti da se ovršenik u žalbi neutemeljeno poziva na odredbe Zakona o obveznim odnosima u pogledu zastarnog roka koji se odnosi na povremena potraživanja, jer se u konkretnom slučaju radi o otplati u obrocima, pa se ne primjenjuje zastarni rok iz čl. 226. st. 1. ZOO, obzirom na st. 2. iste odredbe, a osim toga radi se o tražbini utvrđenoj javnobilježničkim aktom, pa rok zastare iznosi 10 godina, sukladno odredbi čl. 233. st. 1. ZOO-a.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž.538/10-2 od 20.X.2010.

OVRHA NA PLAĆI OVRŠENIKA

Dostava rješenja ovršenikovu dužniku

(Čl. 162. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Da bi se konstituirao obveznopravni odnos između ovrhovoditelja i ovršenikovog dužnika (poslodavca) temeljem kojeg je ovrhovoditelj ovlašten tražiti ovrhu prema ovršenikovu dužniku, nužno je izvršenje dostave rješenja kojim se poslodavcu (ovršenikovom dužniku) nalaže izvršiti prijenos ovrhovoditeljeve tražbine na ovrhovoditelja.

„Po ocjeni ovog suda, osnovano je prvostupanjski sud zaključio da je ovrhovoditelj bio dužan dokazati, ukoliko želi ostvariti provođenje ovrhe prema ovršenikovom poslodavcu, da je poslodavac ovršenika propustio obustaviti i isplatiti obroke ustege prema rješenju o ovrsi. Da bi se moglo pretpostaviti da je prijenos novčane tražbine izvršen, nužno je da se ovršenikovom dužniku dostavi rješenje o ovrsi, odnosno rješenje kojim je prijenos određen (čl. 162. OZ-a). Dakle, izvršenje dostave rješenja kojim se ovršenikovom dužniku nalaže izvršiti prijenos ovrhovoditeljeve tražbine na ovrhovoditelja, nužno je da bi se konstituirao obveznopravni odnos između ovrhovoditelja i ovršenikovog dužnika, temeljem kojeg ovrhovoditelj može tražiti ovrhu prema ovršenikovom dužniku, a to je ujedno i procesna pretpostavka za utvrđenje takve ovrhe. Dakle, bez tog dokaza ovršni prijedlog, usmjeren protiv ovršenikovog dužnika, ne može biti potpun u smislu odredbe čl. 35. st. 1. OZ-a, pa po takvom prijedlogu treba postupiti sukladno odredbi čl. 35. st. 3. OZ-a tj. isti je potrebno odbaciti rješenjem, bez pozivanja predlagatelja da isti dopuni ili ispravi. Pri tome treba navesti da je u smislu navedenih propisa dostava rješenja kojim se ovršenikovom dužniku nalaže izvršiti obustavu na prihodima ovršenika, radi namirenja ovrhovoditelja, procesna pretpostavka da bi se mogla provoditi ovrha prema ovršenikovom dužniku. U smislu naprijed navedenih propisa, prekasno je ovrhovoditeljevo pozivanje u žalbi na činjenicu da je ovršenikovom dužniku uputio određeno pismo putem pošte, jer je ovrhovoditelj činjenicu izvršene dostave ovršenikovom dužniku – naloga za obustavu trebao dokazati već u prijedlogu, a osim toga, nije potpun niti odgovarajući dokaz za izvršenje takve dostave, preslika prijамne poštanske

knjige iz koje proizlazi da je neka poštanska pošiljka dana 12. ožujka 2008.g. po odvjetničkom društvu „S. i R.“ upućena ovršenikovom dužniku.,,

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 151/10-2 od 24.II.2010.

OVRHA NA PLAĆI

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 149. st. 1. i 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko ovrhovoditelj predlaže provesti ovrhu na plaći ovršenice a u prijedlogu za ovrhu ne navodi niti jednu ovršnu radnju koja se ima provesti, sud će takav prijedlog za ovrhu odbaciti.

„Obzirom sadržaj ovrhovoditeljevog ovršnog zahtjev predstavlja citiranje sadržaja odredbe čl. 149. st. 1. i 2. OZ-a valja zaključiti da ovrhovoditelj u konkretnom slučaju predlaže provesti ovrhu na plaći ovršenice iako ne navodi niti jednu za to potrebnu ovršnu radnju. No na određeno navođenje ovršnih radnji kojima predlaže prisilno ostvariti svoju tražbinu obvezuje ga odredba čl. 35. st.1. OZ-a, to više što se na ovrhu na plaći primjenjuje (sukladno odredbi čl. 172.OZ-a) odredba čl. 150. st. 1. OZ-a prema kojoj su ovršne radnje ovrhe na novčanoj tražbini pljenidba i prijenos, time da prema st. 2. cit. odredbe ovrhovoditelj ovršnim prijedlogom može zahtijevati da se odredi samo pljenidba novčane tražbine u kojem je slučaju međutim dužan u roku od tri mjeseca od dana kad mu je rješenje o pljenidbi dostavljeno odnosno od dana kad mu je dostavljena obavijest o očitovanju ovršenikova dužnika ili o tome da se on nije očitovao u određenom roku podnijeti prijedlog za – prijenos tražbine.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 813/10-2 od 19.VIII.2010.

UTUŽENJE NOVČANE TRAŽBINE PO OSNOVI RADNOG ODNOSA

Dužnost suda

(Čl. 433. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 2/07, 84/08)

Radnik je dužan utužiti novčanu tražbinu po osnovi radnog odnosa u bruto iznosu, time da je ovršni sud dužan od nadležne porezne uprave zatražiti da izvrši obračun svih doprinosa i poreza koji se plaćaju iz bruto plaće radnika kod same isplate, i tek tada sukladno dostavljenom obračunu odrediti ovrhu.

„Naime, odredbom čl. 433. a. st. 1. ZPP-a propisano je da kada radnik utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuje u bruto iznosu, radnik ih je dužan utužiti u tom iznosu, zbog čega je u ovršnom ispravom, pravomoćnom i ovršnom presudom suda prvog stupnja br. P. ___/08 i naloženo ovdje ovršeniku da ovrhovoditelju isplati bruto iznose plaće, s time da je ista ovršna isprava sukladno istom zakonskom članku st. 2. po pravomoćnosti dostavljena i Poreznoj upravi. Kako Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja (NN br. 147/02, 175/03, 177/04) propisuje obveze plaćanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja, vrste doprinosa, obveznike doprinosa, obveznike obračunavanja doprinosa, obveznike plaćanja doprinosa, osnovice, stope za obračun, način utvrđivanja obveze i rokove za uplatu te druga pitanja vezana uz plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, a Zakon o porezu na dohodak (NN 177/04 i 73/08) propisuje tko je porezni obveznik, poreznu osnovicu, stope poreza, tko i kada (prilikom svake isplate) obračunava, obustavlja i uplaćuje porez, to je prvostupanjski sud bio dužan od nadležne Porezne uprave zatražiti da izvrši sukladno navedenim materijalnopравnim propisima, obračun svih doprinosa i poreza koji se plaćaju iz bruto plaće radnika, (jer je u ovom ovršnom postupku tražbina ovrhovoditelja upravo njegova bruto plaća) kod same isplate, a sve temeljem dostavljene im pravomoćne presude koja u ovom postupku predstavlja ovršnu ispravu, te tek tada i sukladno dostavljenom obračunu odrediti ovrhu (dakle isplatu plaće ovrhovoditelju) a temeljem odredbe čl. 208. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 256/10-2 od 16.III.2010.

OVRAHA PROTIV POSLODAVCA

Pretpostavka za podnošenje zahtjeva za provođenje ovrhe protiv poslodavca

(Čl. 177. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Prijedlog za ovrhu protiv poslodavca ovršenika može se podnijeti do završetka ovršnog postupka, time da je pretpostavka za podnošenje zahtjeva za provođenje ovrhe protiv poslodavca da se vodi sudski ovršni postupak, time da isti predstavlja specifičan adhezijski ovršni postupak, zbog čega ovrhovoditelj ne može pokrenuti sudski ovršni postupak protiv poslodavca nakon bezuspješne izvansudske ovrhe, ukoliko ne raspolaže ovršnom ispravom temeljem koje bi imao pravo namiriti se od poslodavca.

„Prema navodima ovrhovoditelja poslodavac ovršenika nije postupio po rješenju javnog bilježnika, koje je ovrhovoditelj zatražio protiv njega provedbu ovrhe. Provedbu ovrhe temeljem navedenog pravomoćnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika ovrhovoditelj pravilno kvalificira kao izvansudsku ovrhu, jer je tako određeno sadržajem odredbe čl. 252.g. (ispred tog članka je podnaslov: Izvansudska ovrha), time da je stavkom 2. tog članka i čl. 252.f. st. 2. OZ-a propisano da nakon što rješenje o ovrsi javnog bilježnika postane pravomoćno i ovršno, te javni bilježnik stavi na otpравak rješenja takvu klauzulu (čl. 252. f. st. 1. OZ-a), ovrhovoditelj može izravno od poslodavca ili drugog isplatitelja stalnog novčanog primanja zatražiti da mu isplati iznos kojim će se namiriti njegova tražbina, radi čijeg ostvarenja je ovrha određena (čl. 252.g. st. 2. OZ-a). U smislu odredbe čl. 252. h. st. 2. OZ-a na temelju takvog (pravomoćnog i ovršnog) javnobilježničkog rješenja o ovrsi, kojim je određena ovrha...na stalnom novčanom primanju... ovrhovoditelj može zatražiti od stvarno nadležnog suda da odredi ovrhu na predmetu na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. U tom slučaju sud će postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe (čl. 5. st. 3. OZ-a). Navedeni propisi daju pravo dispozicije ovrhovoditelju na korištenje novog pravnog puta u ostvarenju namirenja svog potraživanja određenog javnobilježničkom ispravom: pokretanjem sudske ovrhe koja će se provesti na drugom sredstvu i drugom predmetu ovrhe. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je usmjerio svoj novi ovršni

prijedlog prema poslodavcu ovršenika (iako u njemu u oznakama stranaka postupka kao ovršenika označuje S.R., a novog ovršenika označuje poslodavca). Pravilno prvostupanjski sud ističe da je podnošenje ovršnog prijedloga prema poslodavcu odredbom čl. 177. st. 2. OZ-a vremenski ograničeno, odnosno ovisno je o trajanju ovršnog postupka, jer je propisano da se takav prijedlog može podnijeti do završetka ovršnog postupka, time da je pretpostavka za podnošenje zahtjeva za provođenje ovrhe protiv poslodavca da se vodi sudski ovršni postupak. Pravna teorija takav postupak, na pokretanje kojeg propis ovlašćuje ovrhovoditelja, definira kao: specifičan adhezijски ovršni postupak (u kojem bi dolazilo do atrakcije mjesne nadležnosti za odlučivanje o ovrsi, dok bi se provedba ovrhe mogla, odnosno u nekim slučajevima morala, povjeriti drugom mjesno nadležnom sudu (Mihajlo Dika, Građansko ovršno pravo, Prva knjiga, Izdanje Narodne novine, lipanj 2007., str. 552)). Takva kategorizacija navedenog postupka temelji se na sadržaju odredbe čl. 177. st. 1., 2. i 3. OZ-a i takvu kategorizaciju tog postupka u cijelosti prihvaća pravilnom, i u praksi primjenjivom, ovaj sud. Obzirom da je ovrhovoditelj zatražio ovrhu protiv poslodavca (iako formalno u ovršnom predmetu kao ovršenika navodi S.R., a uz njega poslodavca R. M. d.o.o. I., I.N.), čime je pokrenuo sudski ovršni postupak, nakon bezuspješne izvansudske ovrhe (koju je nastojao provesti temeljem pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika), pravilno je prvostupanjski sud odbacio ovrhovoditeljev ovršni prijedlog i to iz razloga što ovrhovoditelj traži namirenje protiv poslodavca ovršenika R.M. d.o.o., protiv kojeg ne raspolaže ovršnom ispravom, a niti je ovrhovoditelj namirenje svog potraživanja zatražio u postupku sudske ovrhe protiv ovršenika, u kojem bi poslodavac propustio postupiti po sudskom rješenju (slijedom čega nije mogla niti biti ostvarena pretpostavka da je sudska ovrha još uvijek u tijeku). Odlučno je za razrješenje predmetnog odnosa činjenica da ni jedan propis koji se odnosi na sudjelovanje javnih bilježnika u ovrsi, odnosno da članak pod naslovom: Izvansudska ovrha, ne određuje da se u slučaju nepostupanja isplatitelja stalnog novčanog primanja u korist ovrhovoditelja temeljem pravomoćnog i ovršnog javnobilježničkog rješenja o ovrsi, koje se provodi kao izvansudska ovrha, može primijeniti odredba o izravnom provođenju ovrhe protiv poslodavca, kao i u tijeku sudske ovrhe (u smislu čl. 177. st. 1.-3. OZ-a), a niti navedeni propisi upućuju na primjenu tog članka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 219/10-2 od 24.III.2010.

OVRHA NA ŽIRO RAČUNU

Pripajanje banaka

(Čl. 180. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Pripajanjem jedne banke drugoj, banka stupa u sve pravne odnose banke koja joj se pripojila, zbog čega činjenica pripajanja ne znači ujedno da su prestali postojati žiro računi i ostali računi klijenata, nego da su eventualno dobili novi broj, o čemu je banka dužna upozoriti sud nakon primitka rješenja o ovrsi na žiro računu.

„Nadalje, što se tiče žalbenog razloga prema kojem više ne postoji žiro-račun ovršenika obzirom da je pravna osoba kod koje se isti vodi prestala postojati, valja istaknuti kako je točno da je V. banka d.d. prestala postojati kao samostalna pravna osoba dana 30. lipnja 2004.g., obzirom da je izvršeno pripajanje iste Z. banci d.d. Najvažniji pravni učinak pripajanja sastoji se u tome da imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja, a društvo preuzimatelj je sveopći pravni slijednik pripojenog društva, čime stupa u sve pravne odnose pripojenog društva, što je i osnovna svrha te statusne promjene. Prema tome, pripajanjem je Z. banka d.d. stupila u sve pravne odnose V. banke d.d., pa prema tome, i u odnose sa klijentima te banke, te kojom činjenicom pripajanja nisu prestali postojati žiro-računi i ostali računi klijenata, već su eventualno dobili novi broj, a na što je banka dužna upozoriti sud nakon primitka rješenja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1178/09-2 od 05.II. 2010.

PRIVREMENA PLJENIDBA

Pretpostavke za privremenu pljenidbu

(Čl. 252.g. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – ispr., 88/05 i 67/08)

Ovrhovoditelj nema pravo tražiti privremenu pljenidbu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika kojim je određena ovrha općenito na imovini ovršenika.

„Sud prvog stupnja odbacio je navedeni prijedlog zaključujući da je ovrhovoditelj imao pravo na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi izdanog od strane javnog bilježnika, a kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika u smislu odredbe čl. 252. g. OZ-a, takvo rješenje podnijeti direktno na naplatu banci, pri čemu nije niti dužan navesti točan broj računa ovršenika na kojem se predlaže ovrha. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je zatražio privremenu pljenidbu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika N.M. iz D. br. Ovr. ___/08 od 16. lipnja 2009.g., a kojim je određena ovrha općenito na imovini ovršenika, u smislu odredbe čl. 252. g. OZ-a. Dakle, samo na temelju navedenog rješenja o ovrsi (pravomoćnog i ovršnog) kojim je određena ovrha općenito na imovini ovršenika, ovrhovoditelj ima pravo direktno zatražiti ovrhu kod banke na računu ovršenika (ovršenika fizičke osobe). Ovrhovoditelj se u ovom slučaju poziva na odredbu čl. 154. st. 2. OZ-a prema kojoj ako ovrhovoditelj ne raspolaže potrebnim podacima o štednom ulogu ovršenika, da tada može predložiti sudu donošenje rješenja kojim će privremeno zaplijeniti sve štedne uloge ovršenika kod određene pravne osobe (prijedlog za privremenu pljenidbu). To bi zapravo značilo da bi sud ponovno donosio rješenje o ovrsi glede predmeta ovrhe na kojem se ovrha može provesti direktno na temelju pravomoćnog rješenja o ovrsi donesenog od strane javnog bilježnika. Stoga je sud prvoga stupnja pravilno zaključio da je navedeni prijedlog za privremenu pljenidbu nedopušten, pa ga je kao takvog i odbacio. Valja naglasiti da sukladno odredbi čl. 16. b st. 3. OZ-a ovrhovoditelj ima pravo pribaviti od Financijske agencije podatke o računu ovršenika, te temeljem tih podataka na temelju pravomoćnog rješenja o ovrsi direktno zatražiti ovrhu na računu ovršenika kod banke. Po pravnom shvaćanju ovoga suda ovrhovoditelj ima pravo tražiti sudsku ovrhu na temelju pravomoćnog rješenja o ovrsi donesenog u

postupku izvansudske ovrhe, samo u slučaju kada ne može provesti izvansudsku ovrhu na predmetu koji ne obuhvaća izvansudska ovrha.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 244/10-2 od 16.III.2010.

PRIVREMENA PLJENIDBA

Pretpostavke za donošenje rješenja o privremenoj pljenidbi

(Čl. 154. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Činjenica da su prijedlogom ovrhovoditelja za donošenje privremene pljenidbe obuhvaćene pravne osobe sa sjedištem izvan mjesta prebivališta ovršenika ne znači ujedno da se radi o zlouporabi procesnih ovlaštenja od strane ovrhovoditelja, a posebice ako niti jedna od predloženih pravnih osoba nema sjedište u mjestu prebivališta ovršenika.

„Odbivši prijedlog ovrhovoditelja za privremenu pljenidbu u odnosu na pravne osobe pobliže navedene u toč. VI. izreke, prvostupanjski sud u obrazloženju iznosi tumačenje odredbe čl. 154. st. 2. OZ-a prema kojem je sud dužan paziti da ovrhovoditelj ne zloupotrebjava pravo na podnošenje prijedloga navodeći pravne osobe izvan sjedišta, odnosno prebivališta ovršenika, slijedom čega prvostupanjski sud smatra neosnovanim prijedlog za privremenu pljenidbu štednih uloga ovršenika kod ovršenikovih dužnika koji nemaju sjedište u mjestu prebivališta ovršenika. Sadržaj i smisao odredbe čl. 154. st. 2. OZ-a ne isključuje mogućnost podnošenja prijedloga kojim se traži privremena zapljena štednih uloga ovršenika kod više pravnih osoba, pri čemu valja imati u vidu i okolnosti svakog konkretnog slučaja, kao u ovom slučaju činjenicu da je ovršenik fizička osoba sa prebivalištem u H., a da se prijedlog ovrhovoditelja odnosi na znatan broj pravnih osoba sa sjedištem širom zemlje. Prvostupanjski sud smatra djelomično neosnovanim prijedlog ovrhovoditelja u odnosu na ovršenikove dužnike izvan prebivališta ovršenika, iako je, prema sadržaju toč. I. izreke, udovoljio prijedlogu ovrhovoditelja u odnosu na pravne osobe koje nemaju sjedište u mjestu

prebivališta ovršenika (Rijeka, Zagreb, Split, Varaždin, Koprivnica i Čakovec) pa je nejasno iz kojih razloga je prvostupanjski sud ocijenio neosnovanim prijedlog ovrhovoditelja u odnosu na pravne osobe nabrojene u toč. VI. izreke, jer niti jedna od pravnih osoba iz prijedloga ovrhovoditelja nema sjedište u mjestu prebivališta ovršenika. Prvostupanjski sud je doduše ovlašten ocijeniti da li prijedlog ovrhovoditelja obzirom na njihov broj i činjenicu da se radi o pravnim osobama sa sjedištem širom zemlje, predstavlja zlouporabu procesnih ovlaštenja, međutim, sama činjenica da su prijedlogom ovrhovoditelja obuhvaćene pravne osobe sa sjedištem izvan mjesta prebivališta ovršenika ne znači ujedno da se radi o zlouporabi procesnih ovlaštenja od strane ovrhovoditelja, rukovodeći se prilikom donošenja odluke isključivo činjenicom da neke pravne osobe imaju sjedište u mjestu prebivališta ovršenika, a neke izvan prebivališta ovršenika, što je u suprotnosti sa sadržajem prijedloga ovrhovoditelja, kao i toč. I. izreke, jer niti jedna od predloženih pravnih osoba nema sjedište u mjestu prebivališta ovršenika, pa obrazloženje pobijanog rješenja sadrži takve nedostatke zbog kojih se pravilnost pobijanog odbijajućeg dijela prvostupanjskog rješenja ne može ispitati.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 419/10-2 od 23.IV.2010.

PRIVREMENA PLJENIDBA

Odbacivanje prijedloga za privremenu pljenidbu

(Čl. 154. st. 2. Ovršnog zakona -„Narodne novine“,br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Sud će odbaciti prijedlog za privremenu pljenidbu ukoliko je ovrhovoditelj traži temeljem rješenja o ovrsi javnog bilježnika iz razloga što je u tom slučaju ovršenik ovlašten provesti izvansudsku ovrhu na računu ovršenika kod banke, odnosno, radi se o predmetu ovrhe na kojem se može tražiti izvansudska ovrha.

„Žalbeni navodi ovrhovoditelja da ima pravo po vlastitoj procjeni pokrenuti sve postupke po Ovršnom zakonu, što uključuje sudsku i izvansudsku ovrhu, sve dok mu ovršenik ne podmiri dužnu tražbinu,

nemaju uporišta u odredbama Ovršnog zakona. Naime, prijedlog za privremenu pljenidbu ovrhovoditelj temelji na pravomoćnom i ovršnom rješenju javnog bilježnika kojim je određena ovrha pljenidbom plaće i općenito na imovini ovršenika. Na temelju takvog rješenja o ovrsi ovrhovoditelj je ovlašten u smislu odredbe čl. 252. g st. 1. OZ-a izravno zatražiti od banke koja vodi račun ovršenika da mu isplati s računa ovršenika iznos kojim će se namiriti njegova tražbina radi čijeg je ostvarenja ovrha određena. Dakle, na temelju takvog rješenja o ovrsi, provodi se izvansudska ovrha na računu ovršenika kod banke ili druge financijske institucije (žiro računu, tekućem računu, deviznom računu te štednoj knjižici i sl.) sukladno odredbi čl. 252.g. st. 1. OZ-a. Prema sadržaju prijedloga ovrhovoditelj ne raspolaže „dovoljno određenim podacima“ o žiro-računu, tekućem računu, deviznom računu ili drugim računima ovršenika, kao niti o deviznom ili kunskom štednom ulogu ovršenika, zbog čega je podnio prijedlog za privremenu pljenidbu u smislu odredbe čl. 154. st. 2. OZ-a. Međutim, ovrhovoditelj je temeljem pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika ovlašten provesti izvansudsku ovrhu na računu ovršenika kod banke, odnosno na žiro računu, tekućem računu, deviznom računu, štednoj knjižici i sl., a ovlašten je zatražiti od stvarno nadležnog suda, sukladno odredbi čl. 252.h. st. 2. OZ-a da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. Dakle, sudska ovrha na temelju rješenja o ovrsi javnog bilježnika provodi se svim sredstvima za ostvarenje novčane tražbine osim onim za koje je propisana izvansudska ovrha a izvansudska ovrha propisana je za ovrhu na tražbini po računu kod banke i na stalnim novčanim primanjima ovršenika. Prema tome, sudska ovrha se temeljem rješenja o ovrsi javnog bilježnika može provesti na nekretninama, pokretninama, na tražbinama osim onih na kojima se provodi izvansudska ovrha, na udjelima i poslovnim udjelima, na vrijednosnim papirima i na drugim materijalnim pravima. Stoga je nebitno da li je podatak koji bi ishodio od suda primjenom odredbe čl. 154. OZ-a ovrhovoditelju potreban, jer je u smislu odredbe čl. 252.h. st. 2. OZ-a ovrhovoditelj ovlašten zatražiti od prvostupanjskog suda da odredi ovrhu na predmetu ovrhe na kojem se na temelju javnobilježničkog rješenja o ovrsi ne može tražiti izvansudska ovrha.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž. 966/10-2 od 24.IX.2010.

PRIVREMENA PLJENIDBA ŠTEDNIH ULOGA I VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Rješenje o ovrsi na stalnom novčanom primanju

(Čl. 252. h. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Kada je rješenje o ovrsi na stalnom novčanom primanju ovršenika donijeto od strane javnog bilježnika postalo pravomoćno i ovršno, a u razdoblju od godinu dana nisu provedene nikakve ovršne radnje radi naplate ovrhovoditelja na plaći ovršenika, smatra se da su se stekli uvjeti za određivanje ovrhe na drugom sredstvu i predmetu ovrhe.

„Čl. 252. h. st. 2. OZ-a propisano je da na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, odnosno općenito na imovini ovršenika u tom slučaju ovrhovoditelj može zatražiti od stvarno nadležnog suda da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. U tom slučaju sud će postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe (čl. 5. st. 3.). Po ocjeni ovoga suda, u konkretnom slučaju, obzirom na činjenicu identičnosti osobe ovršenika i njegovog dužnika (obrt), ima osnova u smislu citirane odredbe čl. 252. h. st. 2. u vezi čl. 5. st. 3. OZ-a za zaključak, da nakon što se u izvansudskoj ovrsi na stalnim novčanim primanjima ovršenika-plaći, radi toga što se „pošiljka vratila s naznakom „obaviješten, nije podigao pošiljku“ te nepotpisanom povratnicom, ima smatrati bezuspješnom u smislu navedene odredbe čl. 5. st. 3. istoga Zakona. Kada se, naime, ima u vidu da je rješenje o ovrsi na stalnom novčanom primanju ovršenika donijeto od strane javnog bilježnika pod br. Ovr. 3/09 od 7. siječnja 2009.g. postalo pravomoćno i ovršno dana 28. siječnja 2009.g., a to nakon povrata dostave za ovršenikovog dužnika dana 12. ožujka 2009.g., podnošenje prijedloga za privremenu pljenidbu ovršenikovih štednih uloga kod banaka na području RH, obzirom na vremensku distancu, a to je od gotovo godinu dana, u kojem razdoblju nisu provedene nikakve ovršne radnje radi naplate ovrhovoditelja na stalnom novčanom primanju – plaći ovršenika, to ovaj sud smatra da su se ispunile pretpostavke iz čl. 252. h. st. 2. u vezi čl. 5. st. 3. OZ-a, te se ima

smatrati da se ovrha na stalnom novčanom primanju – plaći ovršenika, u smislu čl. 5. st. 3. istog Zakona ne može provesti, pa su se stekli uvjeti za određivanje ovrhe na drugom sredstvu i predmetu ovrhe.”

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 347/10-2 od 14.V.2010.

UPUĆIVANJE NA POKRETANJE PARNIČNOG POSTUPKA

Odbacivanje tužbe

(Čl. 51. st. 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00 – odluka US RH, 173/03, 194/03 – isr., 88/05 i 67/08)

Sud će odbaciti tužbu tužitelja koju je podnio iz razloga što je upućen da pokrene parnicu, ukoliko tužitelj takvu tužbu nije utemeljio na razlozima koje je istaknuo u žalbi u ovršnom postupku, a povodom koje je upućen u parnicu.

„Imajući u vidu da tužitelji u konkretnom slučaju mogu podnijeti tužbu isključivo iz razloga koje su istakli u žalbi protiv rješenja o ovrsi i zbog kojih jesu upućeni na parnicu (sukladno odredbi čl. 51. st. 3. OZ-a) to kraj činjenice što su tužitelji predmetnu tužbu utemeljili na činjeničnom osnovu drugačijem od onoga zbog kojeg i jesu upućeni na pokretanje parnice tvrdeći da tuženiku ne duguju ništa a što da su tvrdili i u parničnom postupku iz kojeg potječe ovršna isprava – prvostupanjski sud je odbacio tužbu kao nedopuštenu. Naime, valja reći da je prvostupanjski sud pravilnom primjenom materijalnog prava, na zakonit način odlučio o odbačanju tužbe tužitelja obzirom je njezin činjenični osnov (osporavanje utvrđenja iz provedenog pravomoćno okončanog postupka iz kojeg potječe ovršna isprava) u izravnom proturječju sa činjeničnim osnovom u pogledu čijeg dokazivanja su upućeni na pokretanje predmetne parnice – prestanak tražbine zbog razloga nastalih nakon pravomoćnog okončanja postupka iz kojeg potječe ovršna isprava obzirom na njihovu tvrdnju da su tražbinu tuženika namirili. Naime, obzirom su tužitelji u žalbi protiv rješenja o ovrsi broj Ovr. ___/09-6 od 09. travnja 2009. g. ustvrdili da je tražbina ovrhovoditelja (ovdje tuženika) prestala, a što je ovršni sud ispravno

kvalificirao žalbenim razlogom iz čl. 46. st. 1. toč. 9. OZ-a to ih je, sukladno odredbi čl. 48. st. 3. OZ-a uputio na pokretanje predmetne parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom zbog razloga iz kojih su izjavili žalbu. Prema st. 5. cit. odredbe OZ-a na pokretanje i vođenje takve parnice na odgovarajući se način primjenjuju pravila o parnici na koju se ovršenik upućuje u slučajevima koje normira daljnja odredba čl. 51. OZ-a pa prema st. 3. cit. odredbe ovršenik tužbu kojom pokreće parnicu na koju je upućen može utemeljiti samo na razlozima koje je istaknuo u žalbi u povodu koje je upućen na parnicu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1367/09-2 od 11.I.2009.

PROGLAŠENJE OVRHE NEDOPUŠTENOM

Upućivanje na parnicu

(Čl. 143.j. Ovršnog zakona – „Narodne novine“,br. 57/96, 29/99, 42/00- odluka US RH, 173/03, 194/03- ispr., 88/05, 67/08)

Ukoliko iz evidencije policijske uprave proizlazi da je ovršenik vlasnik vozila koje je predmet ovrhe, tada će sud treću osobu koja tvrdi da je temeljem Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva stekla vlasništvo nad vozilom koje je predmet pokretnine, bez obzira što se ista poziva na obavijest policijske uprave da je na istom vozilu izvršena zabilježba ovrhe u službenim evidencijama, uputiti na parnicu, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

“Valja posebno naglasiti da je ovrhovoditeljica sukladno odredbi čl. 143. j. OZ-a uz prijedlog za ovrhu priložila izvadak iz evidencije policijske uprave V. iz kojeg proizlazi da je upravo ovršenik vlasnik predmetnog osobnog vozila. Navedena policijska uprava svojim dopisom obavještava prvostupanjski sud da je u pogledu predmetnog motornog vozila, a koje je u vlasništvu V.J. iz V., D. V. izvršena zabilježba ovrhe u službenim evidencijama. Obzirom na izneseno, okolnosti koje treća osoba ističe u prilog svoje tvrdnje o tome da Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva na pokretnini od 29. travnja 2008.g. dokazuje

njegovo vlasništvo nad predmetnim motornim vozilom i da je prvostupanjski sud o odnosnom prigovoru trebao odlučivati u ovršnom postupku u svjetlu činjenice što iz službene evidencije nadležne policijske uprave V. proizlazi upravo suprotno – da je upravo ovršenik vlasnik predmetnog motornog vozila, to je prvostupanjski sud pravilo odučio uputiti treću osobu na pokretanje parnice u smislu gore citiranih zakonskih propisa, radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom.“

Županijski sud u Varaždinu, 10. Gž. 825/10-2 od 6.IX.2010.

ODLUČIVANJE O PRIGOVORU PROTIV RJEŠENJA O OVRSI JAVNOG BILJEŽNIKA

Nepravodoban prigovor protiv rješenja o ovrsi

(Čl. 252.e. st. 2. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Javni bilježnik kojem je podniet nepravodoban prigovor protiv rješenja o ovrsi, dužan je isti proslijediti nadležnom sudu radi donošenja odluke povodom izjavljenog prigovora.

„Prvostupanjski sud je pravilno primijenio i odredbu čl. 252.e. st. 2. OZ-a kojom je propisano da javni bilježnik kojem je podniet nepravodoban prigovor protiv rješenja koje je on izdao, prosljeđuje spis radi donošenja odluke u povodu takvog prigovora nadležnom sudu koji i donosi rješenje o odbacivanju takvog prigovora. Prema tome, prvostupanjski sud odbacivši prigovor ovršenika koji je nesporno podniet izvan zakonom propisanog roka od 8 dana u potpunosti je pravilno primijenio odredbe OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 703/10-2 od 23.VI.2010.

PRIGOVOR PROTIV ZAKLJUČKA

Zaključak Financijske agencije

(Čl. 30. st. 5. Zakona o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima – „Narodne novine“, br. 121/05)

O prigovoru protiv zaključka Financijske agencije – Upisničkog mjesta odlučuje općinski sud na čijem se području nalazi sjedište Službe upisa.

„Vezano uz prigovor ovršenika izjavljen protiv zaključka Financijske agencije – Upisničkog mjesta V., sud prvog stupnja će imati u vidu da sukladno odredbi čl. 30. st. 5. Zakona o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima (NN. 121/05) o prigovoru protiv zaključka odlučuje općinski sud na čijem se području nalazi sjedište Službe upisa i to – osnovom daljnje odredbe čl. 31. st. 1. istog Zakona – uz odgovarajuću primjenu odredaba tog Zakona o postupku upisa koji provodi Služba upisa.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 368/10-2 od 23.IV.2010.

PRITUŽBA

Pretpostavke za pritužbu

(Čl. 242. i. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ukoliko je ovršenica u roku od osam dana od primitka obavijesti o započinjanju provedbe ovrhe podnijela žalbu, tada se ista ima smatrati nedopuštenom, iz razloga što je ovršenica bila ovlaštena podnijeti pritužbu da je protiv rješenja o ovrsi koje je izdao javni bilježnik pravodobno podnijela prigovor, a što je uz

nepravovremenu žalbu iz čl. 49. Ovršnog zakona jedino ovlaštena podnijeti.

„Prema odredbi čl. 242. i. st. 1. OZ-a u postupku pred sudom iz čl. 252. h. toga Zakona ovršenik može u roku od 8 dana do primitka obavijesti o započinjanju provedbe ovrhe podnijeti pritužbu da je protiv rješenja o ovrsi koje je izdao javni bilježnik pravodobno podnio prigovor. Ako sud utvrdi da je prigovor pravodobno podnesen, postupit će u skladu s odredbama čl. 54. toga Zakona. Prema st. 2. istog propisa, ako sud utvrdi da prigovor protiv rješenja o ovrsi nije uopće podnesen odbacit će pritužbu, a ako utvrdi da prigovor protiv rješenja o ovrsi nije pravodobno podnesen odbit će pritužbu i prigovor odbaciti. Prema st. 3. obavijest suda ovršeniku o započinjanju provedbe ovrhe treba sadržavati i pouku na pritužbu, dok prema st. 4. istog propisa u postupku pred sudom ovršenik može podnijeti žalbu nakon proteka roka (čl. 49. OZ-a). U predmetnom slučaju, kako je već istaknuto, prvostupanjski sud je sukladno čl. 252. h. st. 1. OZ-a odredio provedbu ovrhe na predmetu ovrhe, nekretninama ovršenice za koji je postupak je i nadležan, dok je ovršenica protiv te odluke prvostupanjskog suda podnijela žalbu, za čije podnošenje kao pravnog lijeka u konkretnom slučaju nije ovlašten. Naime, sukladno citiranoj odredbi čl. 252. i. st. 1. OZ-a ista je bila ovlaštena podnijeti pritužbu da je protiv rješenja o ovrsi javnog bilježnika pravodobno podnijela prigovor, a što ne predstavlja sadržaj žalbe (koji se prema uvodno iznesenom odnosi na socijalne razloge), a iz stanja predmeta kod javnog bilježnika ne proizlazi da bi ista podnijela i prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave od 17. kolovoza 2009.g., a koje rješenje je postalo pravomoćno i ovršno 28. kolovoza 2009.g. Prema tome njezin pravni lijek može se tretirati samo žalbom kako ga je ona i nazvala. Kako dakle, ovršenica nije podnijela pritužbu da je protiv rješenja o ovrsi koje je izdao javni bilježnik pravodobno podnijela prigovor, što je jedino, uz nepravovremenu žalbu iz čl. 49. OZ-a ovlaštena podnijeti (a također istu nije podnijela), na čije podnošenje je ovršenica i pravnom poukom u rješenju poučena, to se njezina žalba kao pravni lijek u predmetnom slučaju ukazuje nedopuštenom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 669/10-2 od 14.VI.2010.

PRIVREMENA MJERA

Pretpostavke za određivanje privremene mjere radi osiguranja nenovčanih tražbina

(Čl. 299. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Kada se privremena mjera predlaže tijekom sudskog ili nakon završenog sudskog postupka tada se ista može odnositi isključivo na osiguranje one tražbine koja je predmetom tog sudskog postupka.

„U slučaju kada se privremena mjera predlaže tijekom sudskog ili nakon završetka sudskog postupka, privremena mjera može se odnositi isključivo na osiguranje one tražbine koja je predmetom sudskog postupka. Pritom valja napomenuti da privremene mjere spadaju u sredstva osiguranja tražbine predlagatelja osiguranja, pa privremene mjere mogu biti samo takve prirode kojima se postiže svrha osiguranja, sukladno odredbi čl. 299. st. 1. OZ-a. Obzirom da se tražbina tužitelja odnosi na vraćanje trofaznog brojila u stan tužitelja i povrat novčanog iznosa, predloženom mjerom osiguranja kojom se nalaže tuženiku da ukopča struju u stan tužitelja očigledno se ne može ostvariti svrha osiguranja tražbine tužitelja koja je predmet tužbenog zahtjeva, zbog čega činjenice koje tužitelj iznosi u žalbi nemaju nikakav značaj u odnosu na ocjenu osnovanosti prijedloga tužitelja za određivanje privremene mjere. Privremena mjera može se odrediti isključivo radi osiguranja one tražbine koja je predmet sudskog postupka i uz ispunjenje pretpostavki određenih odredbom čl. 298. OZ-a, zbog čega predložena privremena mjera po svom sadržaju nije u skladu s odredbom čl. 299. st. 1. OZ-a, iz koje odredbe jasno proizlazi da se radi osiguranja nenovčanih tražbina može odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha osiguranja nenovčanih tražbina.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 170/10-2 od 10.V.2010.

IX. MJENIČNO I ČEKOVNO PRAVO

TEKUĆI RAČUN

Obveze banke na isplatu čekova vlasnika tekućeg računa

(Čl. 1009. st. 2. i 3. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05 i 41/08)

Ukoliko na tekućem računu vlasnika računa nema sredstava, banka nije u obvezi isplatiti čekove, samo ako je takva obveza isključena sadržajem Ugovora o tekućem računu i prihvaćenih Općih uvjeta poslovanja.

„Na opisanom činjeničnom supstratu prvostupanjski sud je utemeljio svoje stajalište prema kojem je tuženik osnovano obio isplatu navedenih čekova tužitelju, smatrajući da se u konkretnom slučaju kao lex specialis primjenjuje Zakon o čeku, a iz koje odredbe prvostupanjski sud zaključuje da sam izdavatelj čeka (trasant) odgovara za nemogućnost naplate čeka za koji nema pokrića na tekućem računu, a ne i trasat (banka). Imajući nadalje u vidu da je u času izdavanja spornih čekova (potpisivanjem ugovora od 22.3.2006.g.) saldo tekućeg računa u pogledu kojeg je P.D. bio opunomoćen za raspolaganje bio u tzv. neodobrenom minusu (neodobrenom negativnom saldu), da je čl. 1. Ugovora o tekućem računu vlasnica istog prihvatila Opće uvjete za poslovanje s građanima, a u čijem čl. 4. je izričito navedeno da se raspolagati sredstvima na tekućem računu može u visini raspoloživih sredstava na računu odnosno u visini odobrenog dopuštenja prekoračenja na istome, to je prvostupanjski sud zaključio da je citiranim odredbama isključena obveza tuženika (banke) da u smislu odredbe čl. 1054. st. 2. Zakona o obveznim odnosima obavlja plaćanja za deponenta i kada na tekućem računu nema sredstava jer je sukladno st. 3. cit. odredbe ZOO-a takva njegova obveza isključena ranije iznesenim odredbama Ugovora o otvaranju tekućeg računa i općih uvjeta poslovanja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž. 1057/09-2 od 7.XII. 2009.

